

politika

Gerestaren auzia

Epaileak kasua artxibatu egin du, eta dio haginak hil ostean kendu izanak ez duela eraginik ikerketan • 13

gizartea

Sabin Intxaurrea: «Drogak tartean direla bizitzen jakin behar du gizarteak» • 15

ekonomia

Lan istripuak

Bi behargin hil dira Araban. Jada bederatzi dira hildakoak urtea hasi zenetik • 22

mundua

Arafatek eten egin du Barakekin egiten ari zen bilera, erretiratze mapak eskasak direla uste duelako • 31

kirola

Nafarroako espedizio bat Everestera abiatuko da martxoaren 17an • 39

Ipar Irlandako bake prozesua krisian

Londres Gobernu autonomoa eteteko prest, IRA presionatzeko

Erabakia datorren astean eztabaituko dute diputatuek Komunen Ganberan

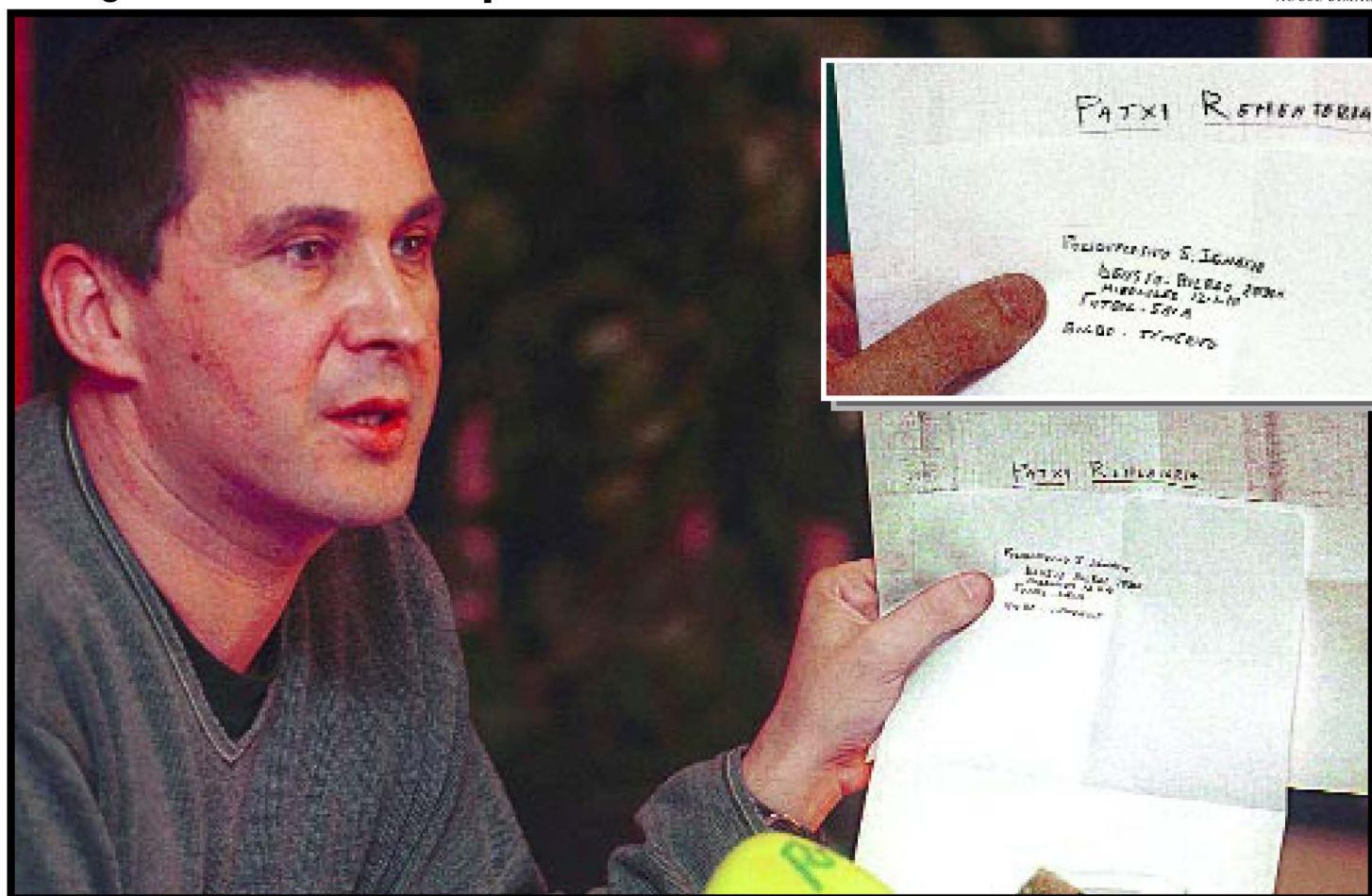
■ PETER MANDELSON Ipar Irlandako Estatu idazkari britainiarak Ipar Irlandako Gobernu autonomoa indarririk gabe uzteko asmoa azaldu zuen atzo

Komunen Ganberan. Mandelsonen iritziz, Ipar Irlandako erakundeek konfiantza galdu dute, eta horren ondorioz Londresek bere gain hartu behar du Gober-

nua. Trimblek presio gogorrak egin dizkio Londresi instituzio autonomoak eten ditzan IRAk armak entregatzeko asmoa azaldu ez duelako. • 25

Inteligentzia zerbitzuen «operazioa»

XOUSE SIMAL

Otegiren aurkako «tranpa» salatu du HBk

■ ARNALDO OTEGIRI igorritako ohar baten berri eman zuen atzo HBk. Joseba Permachek eta Arnaldo Otegik berak azaldu zutenez, oharrean San Inazio auzoko kiroldegira joateko eskatzen zitzaion Otegiri, eta igorlea Patxi Rementeria ustezko ETA-

ko kidea zatekeen. HBren iritziz, hau guztia Espainiako Inteligentzia zerbitzuek prestatutako tranpa da, Otegi ETArekin nahasteko. Beste hipotesi bat ere badarabil HBk: hitzordua ipini, gero HBko buruzagiaren kontra ekintzaren bat egiteko. • 6

Klestil presidenteak onartu du eskuin muturra Gobernuan

■ JOERG HAIDER-EN eskuin muturreko alderdiak Austriako Gobernua osatuko du Schuesselen alderdi kontserbadorearekin batera. Thomas Klestil presidenteak, erabakia hartu aurretik, argi utzi zuen ez duela gogoko Gobernua horrela osatu beharra izatea, eta deklarazio europazale eta nazien kontrakoa onartarazi zion. Haider ez da gobernukide izango, «hauts gehiago ez harrotzeko». • 26 eta 28

SCHNEIDER HARALD / EPA

Miranda

Patagoniaren aurpegi zitala

erdiko orrialdeetan

iritzia

gaurko...

...elkarrizketa

Leticia Susperregi

• CEBANC-CDEAKO IKASLEA •

«Ikasle lana eta kosovoarrekiko elkartasuna uztartu ditugu»

Cebanc-eko ikasle talde batek Kosovorekin elkartasuna adierazteko merkatu txikia antolatu du Kutzako aretoan

■ Nola sortu zen ideia?

Irakasleek proiektu bat egiteko prest al ginen galdetu ziguten. Kontua, Kosovoko jendeari laguntza ekonomikoa emateko merkatu txiki bat antolatzeko zen. Horrela, klaseko lanaz gain, klasetik kanpo ere gauza erreala batean jarduteko aukera izan dugu.

■ Zein helburu nagusi dituzue?

Helburu nagusia, errefuxiatu kosovoarrei laguntzeko baliabide ekonomikoa lortzea da. Europar programak bilatzen zuena herri minoritarioetako arazoan berri izatea zen. Merkatu txiki honek klasean ikusitakoa praktikan eraman ahal izatea ahalbidetu digu.

■ Nola banatu duzue lana?

Lau taldetan banatu ginen eta talde bakoitzak betebeharrak izan du. Batzuk merkataritza alorra jorratu dute, informatikoei web orri bat egin dute, beste batzuk administrazioaz arduratu dira... Lana, klase orduetatik kanpo egin dugu.

■ Zer produktu aurkituko du bertaratzen denak?

Denetarik. Arropak, liburuak, jostailuak... Ikasle on artean bildu dugun materiala da guztia.

Ekaitz Agirre
DONOSTIA

...esaera

«Eiheran dadinak egonegi bidean laster begi»

...hizpideak

Londresen IRA presionatu du, Trimbleren mehatxuak eraginda

■ Ipar Irlandako Gobernu Autonomoa eten egingo duela iragarri zuen atzo Londresen, baldin eta hurrengo egunotan talde armatuek desarmeari ekiten ez badiote. Abisua guztiontzat bada ere, IRARI zuzenduta dago bereziki. UUP Ulsterko Alderdi Unionistako buruzagi eta Ipar Irlandako lehen ministro David Trimblek Gobernua uzteko mehatxuak erabaki hori harrarazi dio Tony Blairren gobernuari.

Trimblek etekina ateradio aspaldidanik darabilen jokoari, Ostiral San-

tuko Hitzarmenean ez dagoena agertarazteko saioari, alegia. Izan ere, akordio horrek argi uzten du armek «out of use» izan behar dutela 2000. urteko maiatzaren 31rako. Hau da, talde guztiek, IRAk barne, ekainaren 1erako, beranduenik, utzi behar dituzte armak «erabileratik at».

Prozedura horren hasierari data jakina jartzea eta gauzatzeari modu bakar-bakarra —desarmea— jatorrizko akordioaren inguruan nahasmena sortzea besterik ez da.

Clementeren 100. eguna

■ Gaur bete du Javier Clementek bere 100. eguna Realeko entrenatzaile postuan. Balorazioa, oro har, ez da ona, taldeak behean segitzen duelako sailkapenean (jaitsiera postuan da). Baina Clementek bere gustuko fitxaketak egin dituenetik (Corino, Khokhlov eta Jankauskas), ekipoa hobeto dabil. Azken lau partiduetan, esaterako, ez du galdu. Horrela segitu beharko du Realak, eta lehenbailehen utzi beheko postuak, bestela arazo handiak izango dituelako.

Drogekin bizitzen ikasi

■ Drogen aurkako Plana aurkeztearekin batera, drogekin bizitzen ikasteko gomendatu zion gizar-teari atzo Sabin Intxaurrek. Droga kontsumoa erabat ekiditea ezinezkoa izateaz gain, hori lortzea komenigarria ote den ere zalantzazkoa izanik, gomendio zuzena dirudi Intxaurrek emanikoak. Izan ere, drogarik gabeko gizarte baina, drogamenpekotasunik gabeko gizarte litzateke helburua.

Errealitate truketua

■ Euskal Herriko egoaren errealitatea trukatzeko eta itxuraldatzen saiatzen direnek ez dute erreparorik izan Austriako egoera hemengoarekin parekatzeko. Argi dago EAJ-EA eta EHren arteko elkarlana zapuzteko edozein arudio erabiltzeko prest daudela PP alderdiko buruzagiak. Francoren diktadura luzea gaitzesteko gai ez direnak ausartu dira abertzaleak naziarekin alderatzen. HBko kideen atxilotetaren helburu nagusien artean, alderdi

abertzaleen arteko elkarlanari —Jaurkitzako akordioa indarrik gabe dagoen une honetan— oztopoak jartzea dago, ETA eta HBren arteko identifikazioaren inguruko kontuak zabalduz. Horrez gain, eta agian, hari bereziki, HBk salatutakoaren arabera, Espainiako zerbitzu sekretuek operazio berezi bat prestatua zuten identifikazio hori sortu eta HBren eta Arnaldo Otegi bozeramailearen kriminalizazioa lortzeko asmoz.

...pertsonaiak

GABRIEL INCLAN • Eusko Jaurkitzako Osasun kontseilariak Osasun Planaren helburuak bete direla adierazi du. Euskal Autonomia Erkidegoa osasun arloan «munduko herrialderik aurreratuenetakoa» dela azaldu du.

JOERG HAIDER • Austriako FPOE eskuin muturreko buruzagiak, eta Wolfgang Schuessel OEVP alderdi konterbadoreko presidentek akordioa lortu dute koalizio gobernua osatzeko Austriar.

GERMAN ORMAZABAL • Juan Jose Ibarretxe lehendakariak harreara ofiziala egin di Euskadiko Orkestra Sinfonikoko administrazioako kideei. Orkestrako zuzendariak musikari gehiago behar dituela ohartarazi du.

...datua

8,5 milioi pezeta (340.000 libera) jasoko du Sarasate Orkestrak NH Hotelak etxearekin lortutako akordioaren arabera. Trukean, orkestrak antolatutako ziklo bateko babesle bakartzat agertuko da NH.

...adierazpena

«Gobernuz kanpoko erakundeen kupuletan nazka diete politikoei»

Jose Maria Mendiluze
Eurodiputatu sozialista

... seiko urrea

• EMILIO LOPEZ ADAN •

Zaborra, zarama, zirina

aise ustelak dira. Iritzia ez da beti egia, baina gehienek uste dute justizia aberats eta puxanten zerbitzuko dela, eta, berriro, gogorra dela pobre eta ahulentzat.

Horiek hola, galdera bat: nola daiteke gero, hauteskunde garaian, betikoei boza ematea? Agian, egunen batetan justiziari buruzko ezkontasunak erregimen errepresentatibo osoa dudatan ezarriko du, baina momentuz bederen hauteskundearen sistemak

funtzionatzen du: leloen fabrikatzeko makina.

Hemen, Baionan, militanteen auzi gehienak audientzia orokorren erdian gertatzen dira. Lagunen kasua heldu aitzin, han pasatu dira kontrabandistak eta lapurtxoak. Epailak, mespretxuz eta arinkeriaz bete, arrunt itsusiak dira. Eta jasan behar. Patricia Martinonek jasan behar duen bezala. Emazte gaztea da, bi haurren ama, zaharrenak bi urte eta

bestea sortu berria; Le Vert andere epailearen manuz atxilotu dute, estakuru mehe bat zela eta. Patricia ez zuen deus deklaratzeko, eta instrukzio epaileak behinbehineko presondegian sartu du, inkomunikaturik. Haurrak Aiherran eta ama Fleury-n, ea horrek ematen dion dakiena eta ez dakiena Le Vert andereari esateko gogoia. Berdin du delitu minimo izatea, delituri bada; berdin haurrak eta ama bereiztea. Presondegia lehertzeraino beteak direnean, kartzelatzea txantaje eta mendeku bezala erabiltzen du Le Vert andereak. Zaborraren gainean zaborra eta gero zabor gehiago.

Egon daitezen politikariak gure botoen zai. Nirea, behintzat, ez da biharko.

• MATTIN •

Popo Larre

• FILIPE BIDART •

[EUSKAL PRESO POLITIKOA]

Barka ezak, Popo. Barka, otoi. Ikusi duka zertan giren 2000. urte hastapen huntan, Euskal Herrian? Hire izena ere ahanztia ditek. Ez diat pentsatzen nahitara ahanzten ari diren, ez, bainan halere, eta trixteago duk oraino, ahanzten ari dituk denboraren eraginaz edo nik dakita... Duela 17 urte zer gertatu den Leoneko eskualde hortan, ahanztia die... Ahanzti die 1983ko agorrilaren 7an tirokaldi bat gertatu zela Landesetan IK-ko militante eta jandarmeen artean eta horren ondotik desagertu haizela. 17 urte ez diagula hire berririk, ez guk hire borrokakideek, ez hire amak, ez hire familiak, ez hire lagunek. Tirokaldi horren ondotik oinez joan haiz hire aldetik, ihes egin nahiz, baina ez huen ateratzeko xantzarik, jandarmeeek eskualde guzia inguratua baitzuten ordukotz. Xekatu haugu luzaz Popo, hire deiaren beha egon gaituk... ihes egitea erreusitu huela sinetsi nahiz... itxaropen horri loturik, itsuturik. Gainera flikek etziteian hire izenik emaiten, ez hire berririk emaiten, ez atxiloketarena, ez tirokatzearena... Horrek indartu dik gure itxaropena hastapenean. Ezagutzen genian hire gaitasuna, gai hintzela pottoka baten abiaduran Euskal Herriar sartzeko... Beha egon gaituk, Popo... Hire deiaren beha... Xekatu haugu, luzaz, Popo, Landes alde guzietan, Bordeleraino... jandarmeeek beste gazte baten izenean hire gorputza ehortzi nahi zutela jakin genialarik... Ezetz omen, bainan delako gazte horren aitamek etziteian onartzen jandarmeeek bortxaz beren semetzat onartarazi nahi zieten... Bai, Popo, xekatu haugu luzaz... batzutan klan-destinitateko seguritate neurriak gaintituz... bainan egunak joanago eta gure esperantza ttipiogo... azkenean onartu behar izan diagu sinetsi nahi ez ginuena... Zakurrek harrapa-

tu hindutela, bortizki galdezkatu, torturatu, oihuka ta garrasika, hiltzeraino torturatu... eta ziloan sartu... Gure dudak segurtamen bilakatu dituk ohartu garelarik zakurrek hire argazia etzutela gehiago beren afitxetan ezartzen, xekatzen zituzten militanteen argazkien artean. Hori izan duk guretzat fliken aitormena. Aitormen argiagorik etzian izaiten ahal. Orduan salatu diagu publikoki jandarmeen, frantses zakurren egitatea, torturaketa, eraiketa,... «Popo Larre hil dute!» oihukatu diagu... «Popo Larre, ez hautek gehiago xekatzeten! Zendako?»... Orduan, frantses zakur horiek, gu baino indartsuago eta maltzurrago baitira, sinetsarazi nahi izan ditek guk, guhauk garbitu hintugula, Popo! Ohartzen haiz?... Eta badakik txarrena? Abertzale batzuk fliken erranak sinetsi dituztela! Nahiago izan die fliken erranak sinetsi gureak baino! Zakurrek ardietsi ditek duda hori ereitea abertzaleen gogoetan... denbora berean hire amari sinetsarazten ziotelarik beti bizirik hintzela!

17 urte hauetan, hire gorputzik ez duk agertu. Lasa ta Zabalaren hondarrak agertu dituk nunbait... bainan hire gorputzik ez! Ben Barkaren gorputza ere ez duk agertu. Frantses zakurrek badie esperientzia beren kolonietako militante lanjerosen gorputzak desagertzeko... Hire gorputza desagertua, hire izena ahanztia, baita abertzaleen artean... Eraiketa garbia! Egiazko garbiketa!

Popo Larre! Popo Larre! 17 urteren buruan, hire izena ahanztia die! Oroit eta Sala batasuna baduk orai iparraldean Euskal Herriko desagarkerketaz, erailletetaz eta torturaketaz orroitzeko eta salaketa egiteko. Aurten estatu arrazoiaz arizan dituk eta ez dituk batere hitaz orroitu. Alta hire desagarkeretak badik ba zerikusirik Frantses Estatu Arrazoiarekin?

Ez duka uste? ... 2000. urteko urtarilaren 28an, Gara egunkarian orroitu dituk norbait desagertu zela, bainan hire izenaz etziteian orroitzen... EGUNKARIAN hire izenaz orroitzen dituk bainan ez dakie xuxen ea jandarmeeek *likidatu* hauten ala beste batzuk... hire borrokakideek ote? Frantses zakurrek erein pozoinak irauten dik, 17 urteren buruan!

Barka ezak, Popo. Ez gaituk gai izan orai arte hire izena eta hire izana abertzaleen ta Euskal Herri osoaren gogoan atxikarazteko. Hemendik aitzina ahaleginak egingen ditiagu horren zuzentzeko, ez bakarrik oroimen lana egiteko, bainan ere iparraldearen bizi nahia aldarrikatzeko.

Euskal Herri osoan hitaz orroit dituen, Popo Larre, iparraldean ala hegoaldean, bereziki belanaldi berriak, ahanzti gabe iparraldea Euskal Herria dela, eta 30 urte hauetan iparraldea ere borrokatzen ari dela, orroit dituen Frantses Estatuarekin kolaboratzen duela, bainan mendez mende Frantses Estatuak Euskal-Herria, suntsitu, frantsestu, ezabatu nahi izan duelakotz, hi ezabatu hauen bezala... Hitaz orroit dituen, Popo Larre, Euskal Herria eraikitzean, iparraldeak bere boza entzunaraz dezan, egiazki parte har dezan eraikuntza nazionalen eta ez bakarrik sinbolikoki, orai arte bezala, bainan osoki, bere berezitasuna ekarriz. Hitaz orroit dituen, gure etsaiak ere bai, ez bakarrik hire desagarkerketaz konduak emaiteko orduan bainan ere onart dezaten Euskal arazoa Frantses Estatuaren arazoa dela Español arazoa bezeinbat...

Popo Larre, hirekin abiatu lana bururaino eramanen diagu!

Herriak bizi behar du!

JUANTXO URDIROZ

Putzu honetan

Hondartza huts-hutsik dago. Ez lagunik, ez zakurrik. Haur bakarti batek harean putzu bat egin eta itsasoko ur guztia putzu horretan sartzeari ekin dio. Gutxi gorabehera lanaren erdia eginda duelarik, filosofo bat hurbildu zaio. Alexandrian gaude, Kristo ondoren nahi duzun urtean.

Filosofoa, ohi bezala, haurrari irri-murritz batez galdetu dio zer ari den. Itsasoko ur guztia putzuan sartzen ari dela erantzun dio mutikoak aidetasunez, zenbait kamioikada harean barne. Filosofoa, ordea, egin ezinezko lana dela gogoarazi dio itsuski mutikoari. Mutikoak, —eta barka nazazue, ez dut haren izena esan—, Artafarnesek, Kapadoziako Artafarnesek erantzun dio xaluki filosofoari harrapatu nahi duen kontzeptu hori ere harrapatu ezinezkoa dela. Filosofoa agnostikoa dela azaldu dio supituki eta biziki. Aski agnostikoa. Ez duela Jainkoarengan sinesten. Kapadoziako Artafarnesek berriz galdetu dio zein ote den arrazionalki endelegatu nahi duen kontzeptu berri hori, zeren eta filosofoak hondartzan barrena pasaketan ibiltzen direnean, gauza jakina den lanean ari direla jeneralki, hau da, pentsatzen ari direla. Filosofoa erantzun dio bere pentsaia anitzez ere hurbilago duela Jainkoa baino. Gizon eta emakumeen izana harrapatu nahi du gure filosofoak. Kapadoziako Artafarnesek, irri-murritz maltzur batez, egotzi dio literalki: «Ederra egin duzu, jauna! Aurrena bezain harrapaezina. Akaso are zailagoa harrapatzeko. Seguraski eta klarki».

Filosofoi kopeta zimurtu zaio. Badaramatza hamar urtetxo kontzeptu berri horren bila, eta orain arte, gauza handirik ez du argitu. Ez daki zein ote den gizon-emakumeen joan-etorriak gobernatzen dituen ziotxo.

Bizkar emanda, lekutu da filosofoa. Kapadoziako Artafarnesetxok, filosofoari lagundu nahian, hau bota dio:

«Ez dakit jauna, baina, ohatzetik jaiki, eta ogitara joan naiz, amak esanda. Gero eskolako lantxoak egin ditut, aita esanda, gero oin-puntetan saltoka ibili naiz zango-aztaltxoak makur dakizkidan, sendagileak erranda. Nik uste, gauza bat maite dute gizon-emakumeek ororen gainetik: boterea, ondokoari agintzea egitekotxo. Tori, nola gustatzen zaizen hori!». Ixilik-ixilik dago...

...kornerra

MIKEL ELORZA

Amoreak

■ Maitagarria da demokrazia parlamentarioa deritzoguna. Herritarren ordezkari dira parlamentarioak eta horiek hautatutako agintariak. Epe bat ematen zaie eta beren lana epe horren amaieran aztertzen da, ordezkaritza berrituz edo kenduz. Noski, alderdi politikoen izaerak arrunt kutsatu du hau, demokrazia alderdikrazia bihurtuz, funtzionamenduari dagokionez. Alderdiez at, alabaina, joko honek baditu bere amarruak. Herritarrek autobideetako bide-sariak kentzearen aldeko dira, A-8an zein A-15ean. Agintariekin ezetz diote, ezinezkoa dela. Eta argudio ekonomiko mami-tsuak ematen dituzte. Herritarren borondatea garbia da, baina estatu-arrazoiengatik kasurik ez. Horraino *normala* izan liteke. Bitxia da inoiz ez duela agintariak kargua uzten bere ordezkatuena nahia bortxatu beharko lukeelako. Herritarrek eman behar dute, beti, amore.

Gudarien etorbidea, z/g 20140 Andoain

zuzendariari@egunkaria.com

943 300 228

OHARRA: Ahalik eta iritzi gehienek izan dezaten tokia, ez da komeni makinazko 15 le-
rro baino luzeago idaztea gutun hauetan. Idatzi duenaren izena, telefonoa, helbidea
eta NAren zenbakia agertu beharko dira. Laburtu behar izanez gero, zuzendaritzak
bere esku du horretarako eskubidea. Erdaraz iristen diren gutunak ez dira argitaratuko.

zuzendariari

Mikel askatu

HBren nazioarteko taldeko zortzi kide atxilotu zituen Espainiako Gobernuak joan den larunbatean, urtarrilaren 29an.

Atxilotuetako kide bat, Mikel Korta, gure ikastolako guraso da.

Egoera honek gure artean kezka eta haserrea sortu du. Alde batetik, jakin badakigu Mikel indar zanpatzaileen eskuetan tratatu txarrak jasaten ari dela. Bestalde, gure herriaren aurkako eraso anker hauek ez dute inondik ere Euskal Herria eraikitzen laguntzen, behin eta berriro bide demokratikoak eta bake eta justizia gogoak zapuzten baizik.

Beraz, bat egiten dugu 4 urteko bere seme Mattinekin eta haren familiaren sufrimenduarekin.

Mikelen askatasuna exijitzen dugu Euskal Herriaren eraikuntzan guztiok elkarrekin bultzatzen jarraitu dezagun. **Mikele Iztueta** • (Ordiziako Jakintza Ikastolako LABeko kideen izenean)

ETBri buruz

Joxan Erdoizak lehengo igandean argitaratutako gutunean hainbat galdera bota zizkigun. Hona erantzuna, labur-labur.

ETBk kate bi ditu, ETB-Bat eta ETB-Bi izenekoak. Izen nagusiak izanda, izen nagusien antzera deklinatzen ditugu: ETB-Batek / Bati / Baten (noren) / Bateko / Baten (non) / Batera... Era berean: ETB-Bik / Biri / Biren / Biko / Bin / Bira...

Bestetik, 1994ko azaroaren 25ean (orain dela bost urte baino gehiago), Euskaltzaindiak hauxe

erabaki zuen: «Mendebaldean duen hedadura kontuan harturik, mugagabea, *batean* zabala goaren ondoan *baten* ere ontzat ematen da [inesiborako]». Ikus karpeta berdea, 41. or. **Asier Larrinaga** • (ETBko Euskara Saileko burua)

Universalizatzean hanka sartu

Urtarrilaren 21eko EGUNKARIAN Kornerra sailean Mikel Elorzak idazten zuen: «Agintean gora igo eta patrikak zabaltzeak lege unibertsala baitirudi...». Baina ez da hain universal, joera akumulatiboko kulturetan, klasikoan hain ondo deskribatua horrek zer dakarren, bada generalizatua, ondo konprenitzen den moduan, baina badaude testigantzak joera banatzailea eduki duten kulturenak, eta hola, adibidez, inken artean ohoretan igotzea izaten zen nekazarien artean gehien banatzen zutenena. Beraz, ez da lege universal. Eta jakin beharko genuke desberdintasun hain handien zergatia, seguru nago hortik aurrerapausoak emango bagenitu asko aurreratuko genukeela politikan, zeren horrela kultur klasikoaren zergatiez ezagupen gehiago edukiko baikenituzke. **Roman Garmendia** • SORALUZE (GIPUZ-KOA)

Agur eta ohore txetxeniar herriari

Egunez egun txetxeniarrei egingako sarraski eta txikizioei buruzko berriak urritzen ari zaizkigu.

Laster, notizia izateko kategoriarik ez dute izango, Afrikan eta munduko hainbat lekutan dau-den zapalketen antzera.

Mundua isilik dago, gobernu batzuek kexa hipokritaren bat besterik ez dute agertarazi, hedabideek Moskutik etorritako hizkera darabilte (*armada federala*, *atzeritar armada zapaltzailea*-ren orde, edo *gerrilariak*, *txetxeniar gudari heroi*, *ausart eta kementsuak* erabili beharrean), herritar arrunten artean ere ez da kritika handirik sumatu, horren termometroa diren egunkarietako zuzendariari igorritako gutunean artean, bizpahiru kritika baino ez dira azaldu orain artean.

Gogorra, oso gogorra. Bitartean, herri zibilizatu eta aurreratueta bizi garenok mutu. Berba barik, elkartasun adierazpen barik. Bakoitza bere lanean pentsatzen, datorren asteburuan nora joango den, hurrengo gaupasarako lagun-nen bila.

Elkartasun gutxi. Zergatik ez bildu arropak bertara bidaltzeko, zergatik ez batu dirua janaria eros dezaten, zergatik ez lerro batzuk idatzi Moskura bidaltzeko. Edo poesia bat helarazi haiekiko mirespena azaltzeko. Gobernu kanpoko erakundeek zerbait egin ez gero, euskaldun askok lagunduko dugu. Legebiltzarrak txetxeniarrek gonbida ditzala gure begirunea adierazteko. ETBk kazetariren bat bidal dezala Errusiarraren sarraskia lekukorik gabe gero ez dadin. Hedabideek hiltzaileen hizkera bazter dezatela. Txetxeniarrek estaturik ez dugun herrioi oso argi erakutsi digute ez dugula makurtu behar. **Patxi Alaña** • BILBO

galdeiozu...

Sagrario Aleman

ARTURO CAMPION EUSKALTEGIKO
ARDURADUNA

Euskara irakasteko metodologia asko aldatu al da? Non ikusten dituzu beharrak?

Aitor Aranguren [Gasteiz]

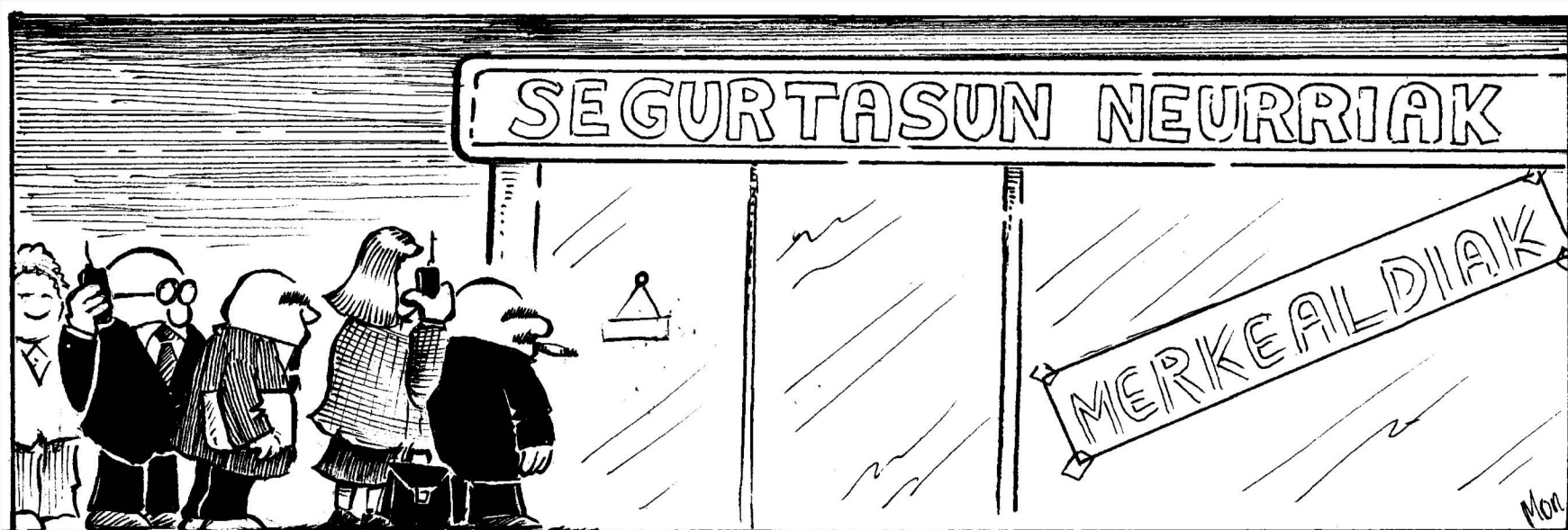
■ **ARTURO** Campion ikastetxearen sorreran erabiltzen genuen *Euskera hire laguna* hartatik gaurkora asko aldatu da metodologia, zalantzarik gabe; tartean izan genituen marrazki gehiagor lagunduta antzezgarri ziren testuak. Gaur, idatziaz gain, bestelako bitartekoek ere garrantzi handia dute. Metodoa biziagoa eta errealitatearekin lotuagoa da, eta irakasleak prestatuagoak. Hala ere, askotan, hizkuntza artifiziala da, ikastetxe batean ari garenez, formalegia.

Beharrak? Bitarteko gehiago, azpiegitura hobea, ingurune euskaldunagoa eta abar. Gaurko ikasleen motibazioa, garai batekoena adinakoa ote? Eta guk hori, behar adina lantzen ote dugu?

Otsailaren 8tik aurrera
Jokin Azkue • HABEKO
ZUZENDARIA

izango da Galdeiozu ataleko gonbidatua.
Bidali zure galderak ordurako.

• MONTXO •

Gaitzespenaren psikosia

• JOXE AZURMENDI •

[FILOSOFOA]

Egin behar duela, uste duenak, egitea dauka. Baina besteri exijitu? Zein artikulua edo paragraforen izenean exijitzen ote da hemen beti, atentatu baten ondoren, Alderdi guztien eta hiritar guztiguztien gaitzespen publiko garraisizko hau? Artikulu hori inon ez dago legean. Non dago orduan? Inon ez. Zerk legitimatzen du Gobernua edo Alderdi bat, legeak exijitzen ez duen ezer inori exijitzeko? Ezerk ez. Nola eta behintzat zuzenbideko Estatua ez den eliza bat bihurtu eta Alderdi batzuk Misioetako Kongregazioak. Pluralismoa, inondik ere, igandean asko goratu eta puztutzeko dago, astegunetan praktikatzear disentsatuta egoteko.

Eta zer gaitzespen da, exijitzen dena? Hori ere hobeto dago, konfuso utzita. Askok eskatu eta gutxi argitu. Izan ere, nahi dena gaitzespen juridikoa-edo baldin bada (printzipioz arlo hori baitagokie politikoei), Estatuak badauzka horretarako bere organoak, batere mizkinak izaten ez direnak gaitzesteko orduan. Alderdiak eta Parlamentuak ez dira horretarako. Politikoa nahi bada gaitzespena, Parlamentuak eta Alderdiek ederki egin lezakete hori: hori egin, politikoki egin, deklarazioekin baino hobeto, bortxazkoak baino beste medio efikazagoak badaudela praktikan erakutsiz egiten da. Alderdiak eta Gobernuak horretarakoxe daude, egon. Bestelako bide hobeak badaudenean, baitago gaizki biolentzia. Ez prediku hobeak daudenean. Gaitzespen egiazko politikoa hori izango litzateke. Eta sentitzekoa da, hori ez gehiago egotea. Bestea, izango da politikoei egin (hitzegina bakarrik!), ez da politikoa, bai erretoriko hutsa. Baina, ez, hori ere ez: kontua da, gaitzespena morala izaten dela, hemen exijitzen dena.

Zein moraletakoa, ordea? Katolikoa? Budista? Marxista? Liberal utilitarista? Ez baitago moralik, eta bai moralak, eta beharbada nire moralak hain zuzen ez kondenatzea eskatzen du. Ez ote da beste edozein moral bezain morala eta zilegizkoa? Savaterrek berak guztiz bidezkozat jotzen du posibilitate moral hori. Aspaldi ez duela, Setien Jauna eta Savater Jauna, orduetako solas luzean, ez ziren iritsi ados jartzera, ETA *moralki* gaitzesterik ba ote dagoen ala ez. Setienek eta Savaterrek eztabaida luzean erabaki ezin dutena, eztabaida handi beharrik gabe daukate antza politikeroek erabakita, etikako leziarik ez emateko eta ez exijitzeko ezerk legitimatuak daudenek (beren harrokeria propioak ez bada).

Zer ote da. baina, morala deitzen duten hori? Hasteko, zaila egiten da, egunotan Alderdi batek moral bat eduki ahal duenik ere pentsatzea. Zailagoa, edukita ere, PPak eta PSOEak edo IU/EBak berdina edukitzea... Moral bat, pentsamendu bat bezala, inork ez edukiz bakarrik eduki liteke denek berdina. Baina Alderdiek, programa politikoa bat daukaten bezala, ez daukate programa moral bat. Zein moralen izenean exijitzen dute gaitzespena? Badaezpadan, *morala* esaten da beti, zein esan gabe. Horrela bat seguru gelditzen da

bat eduki ahal duenik ere pentsatzea. Zailagoa, edukita ere, PPak eta PSOEak edo IU/EBak berdina edukitzea... Moral bat, pentsamendu bat bezala, inork ez edukiz bakarrik eduki liteke denek berdina. Baina Alderdiek, programa politikoa bat daukaten bezala, ez daukate programa moral bat. Zein moralen izenean exijitzen dute gaitzespena? Badaezpadan, *morala* esaten da beti, zein esan gabe. Horrela bat seguru gelditzen da. Ala politikoa batzuek enteratu gabe daude, ja ez dela Francoren garaian bezala, eta bat baino gehiago daudela? Oso posible baita, hemengo politikoa batzuen mailarekin.

Bestalde, zein autoritate *moral* dauka Alderdi politikoa batek, Gobernu batek, hain zuzen exijentzia moralekin inor txantaiatu gura izateko? Ez al da hori bere izaera politikoa korrupitza? Bai, politika usteltzea da, integratista erlijiosoa bihurtzea da. Eta

horregatik da kezagarria gertatzen ari dena. Gogorra da, behiala ezkerrekoa zen Alderdi bateko politikoa, gaur joko fundamentalista horietan bero-bero ikustea. Nocedal baino integristago.

Gizarteko moral eta erlijioen pluralismoan, Estatua neutrala da. (Estatu demokratikoa, noski! Estatu ez konfesionala). Neutrala izateak esan nahi du, berak ez duela erlijiosoki edo moralki juzgatzen. Estatua arrazoi politikoen mailan mugitzen da, hein honetan irreljiosoa eta inmoral da esentzialki, ezin duelako eta ez duelako nahi moral ezberdinen artean juez izan, ezta moralik itxuragabeenarekin ere. Alderdiak ez dira konfesioak eta, azken denboran, ez dira konfesionalak ere. Hau da, Alderdi konfesional erlijiosorik jada ez dugu nahi. Baina -hori da komeria- moralki konfesionalak nahi genituzke nonbait! Geu ez ezik, besteak ere konfesionalak izatera behartu. Hala, Alderdi batzuek beste batzuk -judu eta marrano halakoak!-, egin nahi ez duten konfesioa, publikoki egitera bortxatu gura litzukete!... Gaurko suak ez dira hain suzkoak izango, baina zer alde dago funtsean Inkisizioaren printzipiozko postuaretatik? Kontzientzia inperioso bat su eta fu, kontzientzia minoritario baten heratsaile, Ongiaren izenean.

Aspaldiko historia espainola da, egia esateko. Lehenago fede zuzenaren exijentzia zen, orain moral zuzenarena. Eta begira, zer komedia bitxia ateratzen zaigun: nire exijentzia politikoa da zure obligazioa morala. Logikoki, zuk moralki zer pentsatu, nire eskubide politikoa da. Biba Filipe II! Gertatzen dena da, bitartean Espainia ere Modernitatean jausita dabilela (iritsita baino gehiago), eta espainol-

keriak ere ja ez duela behar bezala funtzionatzen, firme eta uniforme, hots, katoliko. Pluralismoa, nahi ezta ere, inposatu egiten da errealitatean. ETAre azkeneko atentatua dela-ta, nabarmenkeria ezin nabarmenagotan ibili zaizkigu moral zuzenaren maisuak. Aurrena EH behartu behar zen derrigor kondena adieraztera. EHren adierazpena EAri ez zaio aski iruditu gero. EArena bera eta EAJrena ez zaie aski iruditu PP eta PSOeri.

Eusko Jaurilaritzaren kondena ez zaio aski iruditu Nafarroako Gobernuari. Elkarte Autonomoko protestak ez dira izan aski Madrilen. Armadako Apezpiku Estepa jaunak ez du jakin atentatua aski kondenatzen, aski kondenatzen ez omen zuen Setien kondenu gabe, etc.

Hitz batean: kondena ere, edonolako ez da nahikoa. Behar dena, kondena moral politikoa baita. Uleritzen? («Kontundenteagoa» eskatzen zuen EAko Erraztik). Alegia, kondena morala bai, baina efektu politikoa izango dituen. Alegia, politikak exijitzen duen modu eta neurriko (kondena) morala... Horretarako hainbeste buelta? Machiavellik aspaldi esanda zegoen hori! Printze azkarrak erlijioa instrumentalizatu behar du (garai ilustratu hauetan, morala). Baina Machiavelli gaiztoa zen, egia esaten zuen-eta. Hemen denok on-onak gara, toleranteak, pluralistak, demokratikak. Eta horregatik moral bakarra, kondena absolutu bakarra eta manifestaldi egiazko bakarra bakarrik («*un millón en la Plaza de Oriente*» berriro) onartuko dugu.

Esaten da, ideia denak libre omen daudela demokrazian. Ingalaterran edo, agian hala izanen da. Baina, edo hau ez da Ingalaterra, edo hau ez da demokrazia, edo biak. Hemen ez dago libre isiltzea ere.

...hemeroteka

■ ARGIA Nora goaz honela?

[BALEREN BAKAIKOA]

Ustekabean harrapatu gintuen, nahiz ETatik datorren edozein berri modu honetakoa edo antzekoa izan. (...)

ETAre erabaki honen ondorio larrienetako bat Lizarra-Garazi auzitan jartzea izan da, nahiz formalki bizirauten jarraituko duen. (...) Zer egin, bada, egoera geldo honetatik irtetzeko? Lehenbailehen ETak berriro su-etena aldarrika dezan lortu behar litzateke. Horretarako, Lizarra-Gara-

ziko indar guztiek buzia beren lekuan mantendu behar dute, hotz, eta EHrekin eztabaidatu, erakunde honek behartu baitezake ETA aurreko egoerara itzultzea. Beraz, EB-IUri eta Batzarrerik eskatu behar zaie lehenengo krisialdia etorri bezain azkar ezin dezaiketela ontzitik jauzi egin.

ZULET / DIARIO VASCO

Horrelakoa izango al da 14en Europa? Hai-der Hitler!

ETA-REKIN LOTURA DUELA AGERTARAZI ONDOREN HB-REN ILEGALIZAZIOA BILATZEN ZUTELA USTE DU OTEGIK

Intelligentzia zerbitzuek Otegiren aurka prestatutako zelata bat salatu du HBk

■ HBk jasotako idazkian bere burua Patxi Rementeriatzat jotzen zuen batek hitzordua jartzen zion Otegi Bilboko kiroldegi batean

■ Zelatarekin ETA eta HBren arteko lotura frogatu edo Arnaldo Otegiren aurka atentatua egiteko xedea zutela salatu du HBk

■ 'Paco operazioa' delakoaren helburua ezker abertzaleko kide jakin batzuen desprestijio publikoa bilatzea dateke

Iñaki Uriarte / Bilbo

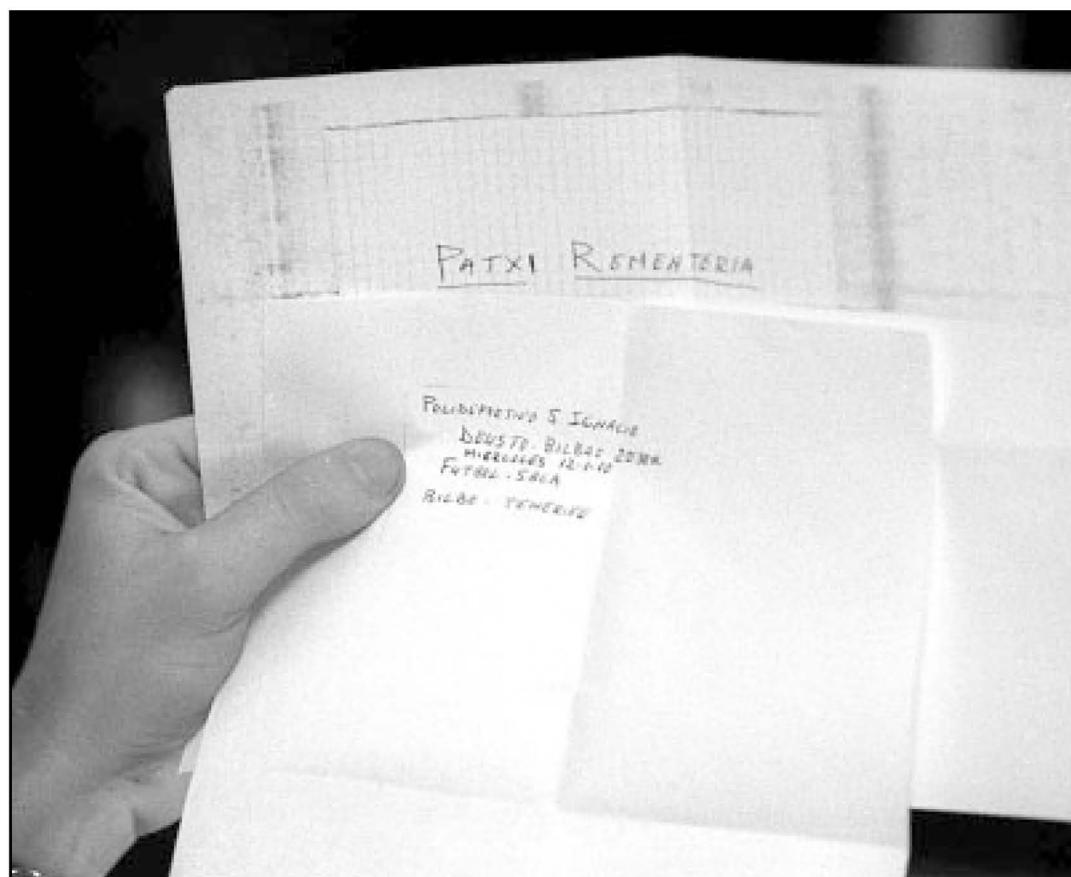
HERRI BATASUNA legez kanpo jarri, Arnaldo Otegi desagertarazi edota haren aurka atentatu bat gauzatzea, eta ezker abertzaleko kide batzuen desprestijio publikoa dira, Arnaldo Otegi eta Joseba Permachek esanetan, Espainiako intelligentzia zerbitzuek abiatuta zeuzkaten operazio biren helburuak.

Aznar eta Mayor Orejak estatua treguan ez dagoela adierazten dutenean, gerra zikineko operazioetarako ateak irekita daudela interpretatu dute Herri Batasunako eledunek. Horren frogara, Madril en epaitzen ari den Lasa-Zabala auzia ez ezik «Paco operazioa» eta Patxi Rementeria izeneko jarritako zelata ere ipini zituzten adibidetzat.

«Herri Batasunak euskal gizartearen aurrean garbiki salatu nahi du espainiar intelligentzia zerbitzuek operazio zabalak dituztela helburu bakar batekin: Herri Batasuna eta ETArekin arteko loturak frogaraztea manipulazio eta intelligentzia operazioen bitartez».

Arnaldo Otegi azaldu zuenez, gutxienez bi dira abian diren operazioak. Batek, Otegi bera ETArekin «aparatu operatiboarekin» lotu nahi izango luke. «Intelligentzia zerbitzuek operazio bat muntatu nahi izan dute tranpa gisa hori argiki frogatzeko, eta horren bitartez gero Herri Batasunaren ilegalizazio prozesuari argudio oso bistosoak emateko».

Ekimen horren abiapuntuan, HBren egoitzara heldutako idazki bat dago. Horretan bere burua Patxi Rementeriatzat jotzen duenak (ETArekin Bizkaia komandoaren aurkako operazio polizialetik itxura batean ihes egin zuen ustezko etakide liberatua) zita bat ipini zion urtarriaren 12rako. Hitzordua Bilboko San Inazio auzoko kiroldegian zen, arratsaldeko 8:30etan, areto-futboleko

XOUSE SIMAL

Otegi eta Permachek Patxi Rementeria izeneko postaz bidalitako oharra erakutsi zuten.

partidu batean hain zuzen ere.

Lotura frogatu edo Otegi desagertarazi

HBko burukideek hipotesi bi aurreratu zituzten. Bata, Arnaldo Otegi kontrolatua zegoen toki batean ustezko etakidearekin bilduaraziz, ETA eta Herri Batasunaren

arteko konexioa egiaztatzea grafikoki. Videos de primera, azaldu zuen ironiaz. Bestea, «hitzordura zihoan pertsona desagertaraztea», zatekeen. «Horretaraino prest daude estatu aparatuek, intelligentzia operazioak muntatzeko, ez juridikoki ez arrazoiz frogatzerik ez dagoena gerra zikinaren bitartez egiteko», gaineratu zuen.

«Ez dagoen errealitate birtuala sortu nahi dute»

■ ARNALDO OTEGIK salutatuko operazioaz zein aste-buruan HB eta AABetako zortzi pertsonaren atxilotasun Herri Batasuna eta ETArekin arteko lotura frogatu nahi izan dutela nabarmendu zuen Joseba Permachek.

PPk eta Espainiako Gobernuak EH bere bidetik desbideratu nahi izan arren, xede hori ez dutela lortuko nabarmendu zuen. «Mayor Orejak garbi izan

behar du ez Herri Batasunak ez ezker abertzale osoak ez dutela ildo politikoa aldatuko, Entzutegi Nazionalak, intelligentzia zerbitzuek, Guardia Zibilak edo CRSk mota bateko zein besteko ekimenak egiten dituztelako».

HBk bere biderei ekingo diola berretsi zuen Permachek. «Tinkotasunez erabaki dugu Euskal Herria askatasun eta bake egoera batera eramatea».

Ezker abertzaleko kideen ohorea zikindu

«Paco operazioa» izenaz bataiatu dutenaren helburua ezker abertzalearen prestijioa lohitzera bideratua dagoke. «Intoxikazioaren bitartez eta dokumentu faltsuen erabileraren bitartez, ezker abertzaleko militante batzuen ohorea zikindu nahian dabiltza»,

ARNALDO OTEGI

■ ■ ■ «Intelligentzia zerbitzuek operazio zabalak dituzte helburu bakar batekin: HB eta ETArekin arteko loturak frogatzea manipulazio eta intelligentzia operazioen bidez»

■ ■ ■ «Tranpa bat muntatu nahi izan dute HBren ilegalizazio prozesuari argudio oso ikusgarriak emateko»

ohartarazi zuen Otegi. HBko burukideak dei egin zion euskal gizarteari adi egoteko, «zeren gerra zikineko episodio guztiak irekita ditu momentu honetan estatuak». Urriko hauteskundeetan ere burukide abertzale bat hiltzeko asmoa zutela berretsi zuen Otegi.

«Barne Ministerioa da helburu zirenei gerta dakiekeenaren erantzule»

■ HB-KO ordezkarien ustez, Espainiako Barne Ministerioa eta Estatu aparatuek «pozarren» egongo ziratekeen intelligentzia operazioa gauzatzear egon izan balitz, «baina ez da horrela izan». Arnaldo Otegi Espainiako Barne Ministerioa eta Estatu aparatuek egin zituen operazioen helburu ziren pertsonen gerta dakiekeenaren erantzule.

Jaime Mayor Oreja Barne ministroak, berriz,

txantxatzen jo zuen HBko ordezkariak azalduetako operazio hori. «Zuzenbide Estatuarekin bat eginez ezin zuzenago jokatu du beti Gobernuak», esan zuen.

HBren salaketei garrantzia kendu eta Arnaldo Otegi galdetu zion nola dakien jasotako gutuna faltsua dela. «Antza, harreman bereziren bat dauka Rementeria izeneko terroristarekin», adierazi zuen.

Polizia Judizialak hiru pertsona atxilotu ditu Zuraiden eta Baionan

Iñaki Ospital, Mirentxu Etxeberri eta Jose Antonio Cau dira atxilotuak

Hur Gorostiaga / Baiona

Baionako Polizia Judizialak Iñaki Ospital eta Mirentxu Etxeberri gazteak atxilotu zituen atzo Zuraiden, eta Jose Antonio Cau Baionan. Bezperan Iraun Zabaleta arrestatu ondoan, Iruneko lapurketa saiakerarekin zerikusia leporatzen omen die poliziak.

POLIZIA Judizialak burutu operazioaren inguruan aski nahasketa izan zen atzokoan. Batetik, azaroan Irunen gertatu zen matrikula egiteko makinaren ebasketa saiakerarekin eta bertan atxilotu zituzten Arkaitz Saez eta Aratz Gomezen aferarekin zerikusia zutela adierazi zen polizi iturrietarik. Bestetik, Ipar Euskal Herrian abiatu omen den ETaren zerga iraultzaileari buruzko operazioarekin nahasi zen atzo aferra.

Dena dela, Iñaki Ospital itsasuarra eta Mirentxu Etxeberri azkaindarra Zuraideko beren etxean atxilotu zituzten. Jose Antonio Cau, Baionako bere etxean. Frantziako eta Espainiako iturriek Gazteriak gazte erakundeak zirela ere erran zuten, baina inolako delitua ez izateaz gain, Jose Antonio Cauk 55 urte dituela jakin ahal izan zen. Bart arratsean, oraindik ez zen argitu zer leporatzen zitzaizen zehazki atxilotutako

Baionako komisaldegien aurrean konzentrazioa egin zuten atzo atxilotetak salatzeko.

hirurei. Hirurek Frantziako herritar agiriak dituzte.

Atxilotu eta Baionako Polizia Judizialaren komisaldegira eraman zituzten. Arratsalde hastapenean 60 bat gazte agertu ziren Baionako komisaldegi aitzinean, barnean atxiloturik dirauen Iraun Zabaleta 19 urteko gazteari sustenguaren adierazten. Hiruretan atxilotuaren ama joan zen komisaldegira, Polizia Judizialak lekuko gisa deklaratzera deitu baitzuen. Ondotik libre atera zen. Arratsean Koordinaketak deituta elkarretaratzea egin zen berriro.

Iglesiasen semea zentru berezian

JUAN CARLOS IGLESIAS eta Kontxi Iglesias ere Baionako komisaldegian ziren bart galdezketapean. Kontxi Iglesiasekin batera atxilotu zuten Julen lau urte eta erdiko haurra, haurrendako zentru berezi batera eraman zuten, familiako iturrietatik jakin zenez. Familia komisaldegira hurbildu bazen ere, poliziak ez zien erran nahi izan norat eramana zuten haurra, horretarako epai-

learen baimenik ez zegoela argudiatu. Baionako haurren epaileak, berriz, atxilotuen identitate frogan zai zegoela jakinarazi zuten. Kontxi Iglesiasen senideak gaur arratsaldean dira epailearekin biltzekoak eta haurra itzuliko dien itxaropena dute.

Atzo Kontxi Iglesiasen izenean zegoen etxe bat miatu zuten Baionako eskualdean, baina ez omen zuten deus atzeman.

Garzon operazioaren atzean «ideien jazarpena» dagoela dio Eskubideak abokatu elkarteak

Erredakzioa / Bilbo

EZKER ABERTZALEKO nazioarteko egituraren ari ziren kideen atxilotetaren atzean «ideien jazarpena» dagoela adierazi zuen atzo Eskubideak abokatuen elkarteak. «Bide horretatik jarduera politikoa askatasunez bideratzea ezinezko egitea eta Espainiako Gobernuaren eta Estatuaren beraren kalterako diren jarrerak kriminalizatu nahi dira», esan du.

Atxilotetok «politikan pentsatzeko eta jarduteko askatasunaren aurkako» ekintzat jotzen ditu aipatu elkarteak. «Atxilotutakoak eta beste pertsona batzuk azken hogeit urteetan jardura berean aritu izan dira eta epailek ez dute haien aurka egin. Zergatik orain bai?» galdeztzen dute abokatuek.

Eskubideak elkartearen ustez, «Baltasar Garzon epailearen aurrera agertu eta geroztik euren zeregin profesionalean normaltasunez ari ziren pertsona hauek orain ezustean atxilotzeak adierazten du ekintza hau arlo judizialekoak ez diren arrazoien ondorioz burutu dela». Gainera, atxilotuei legedi antiterrorista aplikatu izana salatzen dute abokatuek, «torturaren praktika gaitzesgarria posible egingen baitu».

Chevenementekin biltzea onartu du Iparraldeko Udalen Biltzarrak

■ *Euskal Herrira etortzeko gomita egingen dio 8 hautetsiz osaturiko ordezkariak*

Hur Gorostiaga / Uztaritze

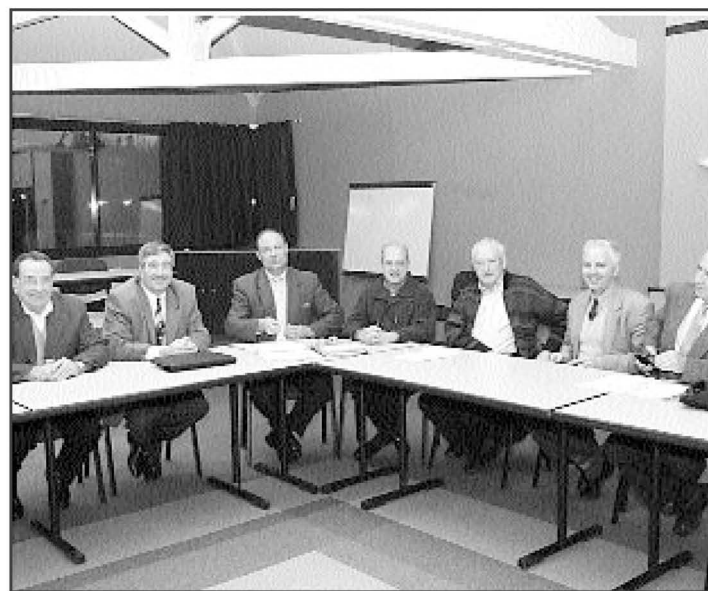
UZTARITZEKO Herriko Etxean bildu ziren bart arratsean Ipar Euskal Herriko Udalen Biltzarreko bulegoko ordezkariak. Mahai gainean, joan den ekainean Frantziako Lehen Ministroari Euskal Departamenduari buruz mintzatzeko egin zioten bilkura eskaera, eta itzulian Jean Pierre Chevenement Barne Ministroarenganik jaso duten martxoaren 9ko bilkurarako gomita izan zuten aztergai.

Azkenean, eta eztabaida

luzeen ondoren, «politezia» joanen dira, «animo handirik gabe eta esperantza tipiaren», atzo gauean Frantziako Maitia sozialistak EGUNKARIARI azaldu zioenez. Izan ere joan den ekainean aho batez Lionel Jospinekin elkartzeko eskaera egin zuten Iparraldeko udalek. Eguntan publikoki ez bazen ere, Euskal Departamenduaren aldeko hautetsien artean eztabaida piztua zen, joan ala ez joan, Barne Ministroarenganik jarrera ezkorra segurtzat jotzen baita. Gainera abenduaren 21ean jadanik

euskal hautetsi eta sozioprofesionalen ordezkari bat izan zen Barne Ministerioko zerbitzaburuekin, eta ordu hartan «ezetz biribila» ukan zuten.

Joatea erabaki eta atzo arratsean Pariseratuko den ordezkari bat zein izanen den erabaki zuten. Frantziako Maitia (Izpura), Daniel Poulou (Urruñia), Leopold Darritxon (Bastida), Jean Aniozbehare (Sara), Renaud Delizagarai (Baiona), Beñat Cachenaute (Iholdi), Pierre Hirigoien (Senpere) eta Xalbat Xarriton (Isturitze) joanen dira beraz

Ipar Euskal Herriko Udalen Biltzarreko bulegoko kideek atzoko bilkuran.

Beauvau plazako bilkurarat. Pariseko bilkuran Euskal Herrira etor dadin gomita egingen diote euskal hautetsiek.

Ipar Euskal Herriko Udalen Biltzarraren heldu den biltzar nagusirak etortzeko gomita egingen diote, besteak beste.

EAEko hiru herrialdeetan zerrenda bateratuak egitea proposatu dio Madrazok Redondori

PSOEren eta IUren akordioak Arabarako aurreikusten zuen aukera hori

Erredakzioa / Donostia

EAEko hiru herrialdeetan Senaturako zerrenda bateratuak egin ditzaten proposatu dio Javier Madrazo EB-IUko koordinatzaileak Nicolas Redondo Terrerosi, atzo igorritako gutun batean. PSOE eta IUren zuzendaritzek akordioa lortu ostean etorri da EB-IUren ekimena. Senaturako zerrenda bateratuen gaia aztertzeaz gain baketzean ere gutxieneko adostasuna lortu nahiko lukete, eta EB-IUK alderdi guztiek osaturiko mahaia-
ren proposamena egingo dio PSE-EERI.

JAVIER MADRAZOK bilera eskatu zion Nicolas Redondo Terreros PSE-EEko idazkari nagusiari atzo igorritako gutunean. Bilera horretan EAEko hiru herrialdeetan Senaturako hauteskunde zerrenda bateratuak aurkezteko aukera aztertu nahi luke Madrazok.

PSOEek eta IUk Estatuan lorturiko akordioaren ondotik, alderdi hauek autonomi erkidegoetan dituzten ordezkariak akordio hori sakontzeko ahaleginak egin ditzakete. Hor kokatu behar da Madrazoren asmoa ere; izan ere, akordio federalak hautagaitza bateratua Arabarako bakarrik aurreikusten du.

Baketzearen gaian ere gutxienekoen akordioa lortu

Nicolas Redondo Terreros eta Javier Madrazo, elkarrekin eginiko bilera batean.

nahiko luke EB-IUK. Horrela, gatazkaren irtenbide elkarriketatuaren aldeko apustua egitea eta alderdi guztien mahaia osatzea proposatzen du.

Jakina denez, PSOEek eta IUk hitzartutako testuan, batetik inbestidura akordioa, bestetik Senaturako hauteskundeetan bat eginik aurkezte eta hirugarrenik gobernu programa ageri dira. Programari dagokionez, politika autonomikoaren atalean, finantzaketa autonomikorako sistema berri baten beharra azaltzen da, eta Senatua-
ren erreforma.

Indarkeriari buruzko atalean, irtenbide polizialaren aldeko erabateko apustua egiten dute PSOEek eta IUk. Ajuria Eneko Ituna ere ageri da, «Euskadiko Normalizazio eta Baketzearen Ituna» aipatzean. «Indar demokratikoen batasuna» ere eskatzen dute.

PSN eta Nafarroako IU ere bileretan

Nafarroari dagokionez, Juan Jose Lizarbe PSNko idazkari nagusiak «interesgarritzat» jo zuen. PSNko eta IUko ordezkariak atzo arratsaldean bilztekoak ziren akordioa Nafa-

rroan nola gauzatuko den zehazteko.

Juan Cruz Alli CDNko presidenteak esan zuen PSOEren eta IUren akordioa gutxieneko akordioa izan dela, «ez baitoaz elkarrekin Kongresura», baina eskuinean «nolabaiteko urduritasuna» eragin duela onartu zuen.

Itzaki Anasagasti EAJko diputatuarentzat, berriz, akordioa ilusioa eragingo du hautesleen zati batean, eta «gainera, eskuina oso urduri jartzen du». Bi alderdien arteko akordioak baketzearen gaia desblokeatzeko balioko duela espero du.

Biatal

PSOEren eta IUren
Gobernu
programako bi puntu

PSOEek eta IUk gobernu programari buruz lortutako akordioak 11 puntu ditu. Horietako bi, «politika autonomikoa eta terrorismoa», oso-
rik azaltzen dira jarraian:

Politika autonomikoa •

«Autonomien Estatua indartzea eta sakontzea, ikuspegi federal batetik.
—Finantzaketa autonomikorako sistema berri bat, hitzartua eta egonkorra.
—Senatua aldatzea, herrialdeen benetako ordekaritza ganbera bihurtzeko bidean.
—Enpleguaren, etxebizitzaren, hezkuntzaren, gizarte zerbitzuaren eta osasun laguntzaren alorrean udalek eskumenak har ditzaten bultzatzea; horretarako elkarlan programa berriak eta baliabideen egonkortasuna ziurtatuko duen finantza sistema osatzea. Udalbatzek parte hartzea Administrazio Publikoen gastuaren % 25ean».

Indarkeria • «Gutuz bat egitea polizi borrokarekin, eta terrorismoaren aurkako nazioarteko elkarlana sustatzea.

—Indar demokratikoen batasuna indarrean jartzea berriz, biolentzia terrorista amaitze aldera.
—Indar politiko demokratikoei «Euskadiko Normalizazio eta Baketzerako Itunean» hitzartu eta bilduriko oinarriari sendo eustea».

EAJ «anbizioz» aurkeztuko da hauteskundeetara Bizkaian

Joseba Arruti / Bilbo

EAJ-K martxoaren 12ko Espainiako hauteskunde orokorretarako Bizkaiko bere zerrenden aurkezpena egin zuen atzo, herrialde horretan lau diputatu —egun baino bat gehiago— eta hiru senadore —egunokopuru berbera— lortzeko xedearekin. Jeltzaleek *Zuk erabaki* leloa aukeratu duten datorren kanpainarako.

Itzaki Anasagasti diputatu jeltzalearen berbetan, «lana eta ideia argiak eskaintzen dizkiegu hautesleei, eta, hauteskunde kanpaina inoiz baino nahasia-
goa izango dela dakigun arren, anbiziotsuak izango

gara». Nahasmenerako zioen artean, «PP eta PSOEren arteko polarizazioa, ETAren mehatxu hazkorra eta EHk abstentzio aktiborako deia egitea» aipatu zituen.

Burukide jeltzalea datorren legegintzaldian Kongresuan eta Senatuan ahalik eta indar handiena izatearen garrantziaz mintzatu zen. «Kontzertu Ekonomikoa berriz negoziatu beharko da laster, eta ahalik eta indar handiena izan behar dugu Madrilen lan horri ekitekoan». Horregatik, «hautesleak jabetu behar dira gure alde bozkatzeko dela eraginkorre-
na», adierazi zuen Itzaki Anasagastik.

EAJk Euskalduna Jauregian aurkeztu zituen Kongresurako eta Senaturako Bizkaiko bere zerrendak.

Ibarretxek «seriotasuna» eskatu dio PPri, honek EAE eta Austria parekatu ostean

«Behingoz gatazka politikoa dagoela» onartzea galdegin dio lehendakariak

Agentziak / Gasteiz

Rodrigo Ratok abertzaleen arteko ituna Austriako koalizioarekin parekatu izana deitoratu du Juan Jose Ibarretxek. Lehendakariak «seriotasuna» eskatu dio Espainiako Gobernuko lehendakariordeari, eta dei egin dio masa komunikabideen bitartez hitz egin beharrean, berarekin zuenean egin dezan.

RODRIGO RATOK EAJk eta EAK EHrekin izenpetu zuten legealdirako akordioa Austrian eskuindarrekin egin dutenarekin parekatu zuen herenegun. Austrian, izan ere, alderdi demokristauak iragan faxista duen alderdiarekin itun bat egin du gobernua eratzeko.

Egoera biak parekatzea ez da lehendakariaren gustuko izan. Radio Euskadi irratiaren egindako adierazpenetan, bi egoerak ez direla nahastu behar esan zuen. Ibarretxek bereizi egin zituen Austriako egoera «kezkarria» eta EAEn gertatzen dena. Gainera, Ratori eskatu zion «behingoz» onartzeko gatazka politikoa dagoela, eta hori konpontzeko guztion artean hitz egin behar dela.

«PPri eskatuko nioke serioagoa izateko. Gutxiago hitz egin behar luke masa komunikabideen bitartez, eta harremanak ez lituzke eten behar, nirekin duela astebete egin duen bezala», adierazi zuen lehendakariak. Haustura horri buruz jardun zuen Ibarretxek. Esan zuen harremanei eustea «inoiz baino garrantzitsuago» zenean, PPk haustea erabaki zuela.

EAren eta EHren ikuspuntuak

EHk, prentsa ohar baten bitartez, Rodrigo Ratori erantzun dio. Ezker abertzaleko koalizioak uste du Austriarekin zerbaitek parekorik badu, hori PPren gobernua dela.

RUBEN CACHO / EFE

Mayor Oreja Espainiako Barne ministroa, Gaztela eta Leongo Gobernu ordezkariarekin eta Poliziako zuzendariarekin.

«Alderdi eskuindarren bat badago, hori PP da. Izan ere, oraindik ez dira gauza izan 1936ko altxamentua gaitzesteko, eta, gainera, frankismoaren alde onak nabarmentzen ditu. Gainera, hark bezala, euskaldunoi errepresioarekin erantzuten digu», adierazi du.

PPren immobilismoak Europar ez duela parekorik jakinarazi du, halaber, EHk. «PPk eta PPren gobernuak Europako hainbat herritan ikara soziala pizten duten horiek bezalakoak dira. Ezin

JUAN JOSE IBARRETXE

■ ■ ■ «PPri eskatuko nioke serioagoa izateko. Gutxiago hitz eginteko masa komunikabideetan, eta gehiago erakundeekin»

dute begi onez ikusi gatazkak elkarriketaren bidez konpontzea, Europako hainbat herritan bezala. Espainiak immobilismoan segitzen du Euskal Herriaren gatazka konpontzeko orduan», azaldu du.

Begoña Errazti EAKo lehendakariak ere Ratoren adierazpenak «interesatuak» eta «arduragabeak» direla esan zuen Euskadi Irratian. «Beste argudiorik ez dutenean beti ateratzen dute aberztalertasuna nazismoa bezalakoa dela», esan zuen.

Mayor Oreja: «EAJren eta EHren arteko aliantza Austriakoa baino txarragoa da»

J A I M E M A Y O R O R E J A Barne ministroak txanda hartu zion atzo Rodrigo Rato alderdikide eta gobernakideari. Ratok abertzaleen arteko ituna Austriako koalizioarekin parekatu zuen, baina Mayorrek beste

urrats bat gehiago egin zuen atzo: «Are txarragoa da abertzaleen artekoa. «Ez da berdina itun bat ETArekin edo atzetik talde terroristarik ez duen erakunde batekin», adierazi zuen Mayorrek Onda Cero irra-

tian. Baltasar Garzon epaileak EH ETArekin «menpe» dagoela adierazi duela gogoratu zuen Mayorrek bere adierazpenari eusteko. Terrorismoaren Biktimak taldeak, bestalde, Europako erakundeetan izan

dira eta aprobetxatu dute eskatzeko Europak Jaurilaritzar gaitzestea. Teresa Diaz Bada Covite taldeko lehendakariak, hain zuzen ere, eskatu du Austriarekin egindakoa Jaurilaritzarekin egiteko.

Ansuategik debekaturiko EHren hiru elkarretaratzeak legeztatu ditu epaileak

■ «Manifestazio eskubidea erabiliz ezin da inor behartu edo beldurtu», dio

Erredakzioa / Iruñea

FRANCISCO JAVIER ANSUATEGI Espainiako Gobernu ordezkariak EHri Iruñea, Irurtzun eta Altsasun debekatutako hiru elkarretaratzeak legeztatu ditu Nafarroako Auzitegiak, EHk aurkeztu hiru helegiteak onartu baititu.

Ansuategik emandako argudioak «adierazpen askatasunaren aurkako eraso» zirela zioen EHk helegiteetan. Epaia arabera, «Espainiako Konstituzioak bilkura eskubidea onartzen du eta inor ezin daiteke mehatxatu edo beldurtu manifestazio eskubidea erabiliz», dio epaiak.

Durangoko gazteek «jazarpen poliziala» jasaten dutela salatu dute

Erredakzioa / Bilbo

AZKENALDIAN Durangoko hainbat gazte «jazarpen poliziala» jasaten ari direla salatu zuen atzo herri horretako Ezker Abertzaleak. «Ertzaintzaren izenean egindako jazarpena da», zehaztu zuten «eta beldurra sorraraztea eta kolaborazioa eskatzea da jarrera horren xedea».

Durangoko ezker abertzalearen hitzetan, «egunero telefonoz mehatxatzen, kaletik jarraitzen, lagunak eta senitartekoak kontrolatzen, mehatxuak egiten, kolaborazio truke dirua eskaintzen... eta abarretan ari dira». «Jazarpen poliziala» salatzeak asmoz, gaur hainbat talderen bilera egingo da Pinondo Etxean, eta bihar, berriz, 18:30etan, manifestazio isil bat abiatuko da.

ARDI beltza

1. zkia dagoeneko banatu da

HARPIDETZA BIDEZ BAINO EZ!

Oraindik harpidedun ez bazara garaiz zabiltza

- 943 34 44 34 telefonora deituz.
- Ondoko helbidera harpidetza txartela bidaliz: Arakatzan S.L. 22 P.K. 20.100 Orereta-Gipuzkoa.
- Zure izena, helbidea, telefonoa eta kontu zenbakia e-mail honetara bidaliz: ardiak@teleline.es

Urtero 12 aldizkari eta 4 liburu: 12.000 pta.

Doradoren erretiroa sinatu zuen Defentsa ministroak, aholkulariak kontra egon arren

Garcia Vargasek ukatu zuen arren, akusazioak agiriak aurkeztu zituen froga gisa

Eider Goenaga / Madril
Berriemaile berezia

Enrique Doradoren pentsioaren inguruan hainbat datu atera dira Lasa-Zabala kasuko epaiketan. Atzo ondorioztatu ahal izan zenez, Julio Garcia Vargas Defentsa ministro ohiak berak onartu zuen, ez ohiko egoera batean, Doradok %200eko soldata jaso zezan erretiroa gisa.

GARCIA VARGASEK ukatu egin zuen inoiz gestioak egin dituela, ez Doradogatik eta ezta Bayogatik ere. Izan ere, herenegun Roldanek hori adierazi zuen. Haren arabera, berak eskatu zion gestioak egiteko, Doradok bere erretiroa jaso zezan. Roldanek azaldu zuenez, Dorado Euskal Herrian egondakoa zela eta Lasa eta Zabala desagerketarekin zerikusia zuela esan zion, eta hark gestioak egin zituen Doradok erretiroa jasotzeko.

Doradok erretiroa jasotzeko arazoak izan zituen. Izan ere, kondenantua zegoen hainbat delitugatik eta horrek militar izaera galtzea zekarren. Doradok, baina, lehenago ezintasun espedienteak lortu nahi zuen, bestela ezingo baitzuen %200eko erretiroa jaso. Epaiketan hainbat telefono elkarrizketa entzun dira gai horren inguruan, Dorado oso arduratua egon baitzen, ez zuela erretiroa lortuko pentsatuz. Erretiroa lortzeko ezintasun espedienteak tramitatu behar zen, militar izaeraren galera Defentsako Buletin Ofizialean argitaratu baino lehen.

Garcia Vargasen arabera, Roldanek horretaz ardura zedila eskatu zion 1992an, baina ez zuen ezer egiterik izan 1995 urtea arte ez baitzen Ministeriora ezer iritsi. Bi espedienteak «erabat independenteak» zirela adierazi zuen Defentsa ministro ohiak, eta bakoitzak bere bidea jarraitzen zuela. Iñigo Iruin abokatuak, baina, bi espedienteak irakurtzeko eskatu zuen. Horrela argi utzi zuen prozesu independenteak izan arren, kasu horretan ez zela hala izan. Bi espedienteak egun berean iritsi ziren

Julian Garcia Vargas, Espainiako Defentsa ministro izandakoa, atzoko saioan deklaratzeko.

Defentsa Ministeriora, eta bi eguneko aldeaz sinatu zituen ministroak. Nabarmendu behar da inhabilitazio espedienteak geldirik eduki zutela Guardia Zibilean 1994ko otsailetik.

Berehalako prozesua

Ezintasun espedienteen tramitazioek luze jo ohi dute, baina Enrique Doradoren kasuan hilabete eta erdian egin zen. Horrela, 1995eko apirilaren 18an egin zuen eskaera Doradok Guardia Zibileko Zuzendaritzan, eta sei egunetan igorri zuten handik Defentsa Ministerio-

ra. Han, hilabeteen konpondu zen gaia, eta ministroak ekainean sinatu zuen.

Defentsa Ministerioaren aholkularitza juridikoaren iritziaren kontra egin zuen hori Garcia Vargasek. Beti aholkularitzak erabakitzen zuena sinatzen zuela esan zuen ministro ohiak, baina Doradoren kasuan Garcia Vargasek aholkularitzak erabakitakoaren kontrakoa sinatu zuela onartu zuen.

Roldanen arabera, Garcia Vargasek gestioak egin zituen Felipe Bayogatik ere, baina hark dena ukatu zuen. Gauza bera egin zuen atzo Jose Luis Corcuera Barne minis-

tro ohiak, zeinak lekuko gisa deklaratu zuen. Roldanek Lasa eta Zabala bazekie-la esan zuen, eta Dorado eta Bayoren berri ere bazuela. Corcuera esan zuenez, ez zuen horren inolako berririk izan 1995ean egunkarietan irakurri arte.

Bestalde, atzo Entzutegi Nazionalaren kanpoan izan zuten arreta Euskal Herritik epaiketara etorritako senide eta lagunek. Izan ere, hainbat ultra bildu ziren Entzutegi kanpoan, Josu Urrutikoetxea Madrilera etortzeko zela jakin baitzuten irratitik. Urrutikoetxea etorri ez zenez, Iñigo Iruinekin sartu ziren.

Gutierrez Salazarren hilketari buruzko kasua ixteko eskatu du fiskalak

Efe / Madril
EUGENIO GUTIERREZ SALAZAR Tigre errefuxiatuaren hilketari buruzko sumarioa ixteko eskatu du Entzutegi Nazionaleko fiskalak, inor auzipetzeko zantzurik ez dagoela argudiatuta. Salazar 1984ko otsailan hil zuen GAL taldeak; Idauze-Mendiko elizaren aurrean zegoela (Zuberoa), mira teleskopikoa zuen errifle batekin hil zuten, eta egun

horretan bertan errebindikatu zuen atentatua GALEk, Madrilgo Efe agentziari eginitako dei batean.

Jose Maria Velazquez Sorianok, Intxaurrondoko kuarteleko guardia zibil ohiak, bere garaian deklaratu zuen atentatua izan baino egun batzuk lehenago errifle hura bezalako bat ikusi zuela Fidel del Hoyo eta Dabo Soler guardia zibilen bulegoan. Pedro Rubira

fiskalaren ustez, deklarazio horrek ez du balio guardia zibil horiek auzipetzeko zantzuz bezala.

Kasu horretan lekuko babestu batek ere deklaratu zuen; Enrique Dorado Villalobos guardia zibilak esan omen zion Lasa eta Zabala ateratako informazioaren ondotik hil zutela Salazar errifle batekin. Deklarazio horiek orokorrak eta anbiguoak direla dio fiskalak.

laburrean

Entzutegi Nazionaleko epaileak Bilbon hartuko dio gaur deklarazioa Josu Urrutikoetxeari

EH-KO legebiltzarkide Josu Urrutikoetxeari lekuko gisa hartuko diote gaur deklarazioa, joan den hilean Ugaon egin zioten omenaldia dela eta. Entzutegi Nazionaleko Fiskaltzak egin zuen eskaera, omenaldian ETaren aldeko oihuak egin zirelako eta Urrutikoetxeak egurrezko anagrama bat jaso zuelako opari. Madrilera deitu zuten deklaratzera, baina, pneumoniak jota dagoela eta, Bilbon deklaratzeko eskatu zuen Urrutikoetxea. Eskaera onartu egin da eta Guillermo Ruiz Polanco epailea eta fiskala Bilboko Entzutegian izango dira gaur.

Yon Goikoetxea aukeratu dute EAKo Gipuzkoako lehendakari

GIPUZKOAKO EAKo zuzendaritzan sektore berritzaileak jarraituko du, Yon Goikoetxea buru dela. Izan ere, botoen %60ekin aukeratu zuten herenegun Gipuzkoako EAKen batzarrean lehendakari gisa jarraitzeko. Martin Aranburu Gazte Abertzaleak taldeko lehendakaria zen hauta-gaitza ofizialistako burua. 108 boto jaso zituen Goikoetxeak, eta 69 Aranburuk. Goikoetxeak kritikiko gisa aurkeztu zuen bere burua EAK joan den abenduan eginiko kongresuari begira.

EHrekiko itunaz hiru galdera egin dizkio PSE-EEK lehendakariari

PSE-EEK Ibarretxe lehendakariari EHrekiko itunaz egindako hiru galdera bilkura bakarrean biltzea erabaki zuen atzo Eusko Legebiltzarreko Bozeramaileen Batzordeak. Sozialisten galderak aurreko barikuan erregistratu ziren Legebiltzarrean, eta premiazkoak ziren hirurak. Horien xedea EHrekiko ituna bertan behera geratu izanaren inguruko argitasunak ematea da, ETAk Pedro Antonio Blanco teniente koronela hil ostean. Galderetako batean konfiantza mozio bat aurkezteko prest legokeen galde-tzen zaio Ibarretxeri. EAJ, EA eta EHren botoekin Bozeramaileen Batzordeak erabaki zuen galderok gaurko bilkuran ez egitea, otsailaren 18koan baizik.

CDNren II. Kongresua

CDNk Alli aukeratuko du alderdiko presidente asteburuko kongresuan

Estatutu berriak eta lau ildoko ponentzia ideologikoa eztabaidatu eta onartuko dira

Irene Arrizurieta / Iruñea

CDNk Juan Cruz Alli aukeratuko du, berriro ere, alderdiko presidente bihar eta etzi Iruñeko Hiru Errege hotelean egingen duen II. Kongre-

suan. Horretaz gain, afiliatuek Espainiako Kongresurako eta Senaturako zerrendak eta estatutu berriak onartu beharko dituzte. Halaber, lau ildo nagusi dituen ponentzia ideologikoa eztabaidatu eta onartuko du alder-

diak. Txosten horretan, «Espainia eta Europaren baitan Nafarroa nazionalitate berezitua bezala» onartzen da, eta, bestalde, «bakera-ko bide demokratikoak eta elkarriketa» aldarrikatzen dira.

JUAN CRUZ ALLI da CDNko presidentzia lortzeko hautagai bakarra, gaur 17:00ak baino lehen norbaitek beste zerrendarik aurkeztzen ez badu. Berak aurkeztutako hautagaitza alderdiko II. Kongresuan onartuko da (bihar eta etzi egingen da, Iruñean, Hiru Errege hotelean).

Alliren hautagaitzan, Jose Luis Burgete izanen da presidenteorde eta Victor Maeztu idazkari. Zerrenda ondoko bokalek ixten dute: Teresa Aranaz, Mikel Armendariz, Jesus Corera, Javier Etxarte, Jose Luis Gonzalez, Miguel Angel Larraioz, Francisco Martinez, Inmaculada Matias, Milagros Oreja eta Carlos Perez-Nievas.

Convergencia, Nafarroako zentro aurrerakoi eta soziala lelopean, bihar 17:00etan hasiko da Kongresua, eta igande arratsaldean bukatuko da. Bertan alderdiko estatutu berriei aurkeztutako 24 zuzenketak eztabaidatu eta onartu edo atzera botako dira ahobatez.

Alderdiaren programari dagokionez, emendakin bakarra aurkeztu da eta ildo

Juan Cruz Alli eta Victor Maeztu, CDNren kongresuaren aurkezpenean.

ideologikoa onartuak dardela ulertu du CDNk, inork ez duelako zuzenketarik mahaigaineratu, azaldu zuen atzo Victor Maeztu alderdiko bozeramaileak Allirekin batera egingako agerraldian.

CDNren ponentzia ideologikoa lau ildo ditu. Alderdia «zentro aurrerakoi» dela

azpimarratzen du. Era berean, Foru Erkidegoa «nazionalitate historiko moduan» defendatzen du. «Alderdi nafarra da eta Nafarroarako egina», azaldu zuen Maeztuk.

Ildo berean, «erabateko autogobernua» aldarrikatzen du eta «nazio askotako Estatutu» baten aldekoa da, «Espai-

niako Konstituzioa birmoldatuz herrien federazio batera joateko», gaineratu zuen.

Halaber, «bakea lortzeko bidea «elkarriketa» dela diote. «Bakearekiko konpromisoa dugu eta bakea lortzeko bide demokratikoak aldarrikatzen ditugu», adierazi zuen CDNko bozeramaileak.

txosten politikoa

CDNren II. Kongresuko eztabaidarako ildoak

■ Bihar eta etzi CDN alderdiak egingen duen II. Kongresuan lau ildo ideologiko eztabaidatu eta onartzeko aukera izanen dute alderdiko 489 afiliatuek. Hona hemen puntu nagusiak:

Zentro aurrerakoi izateko nahia •

«CDN alderdiaren izaera zentro aurrerakoiarren aldera lerraturik dago. Bizikidetzat bermatzen duen gehiengoaren kontsentsua bilatzen du, autoritarismoaren kultura ahaztuz (...). Nafarroarentzako aurreikusitako erronkek bide berria irekiko dute eta aterabide propioak eskatuko ditu. Ongizate Estatuaren lorpenak ukaezinak dira eta hobetu beharko dira Europako herrialde garatueneren mailak lortu arte».

Elkartasunaren eta gizakiaren izaera propioen ezaugarriak mantentzea •

«Gizakien ideien eta sinesmenen aniztasunean eta eskubide berdintasunean sinesten dugu...». «Kultura politikoko berri bat sortu behar da... Askatasun esparru batean jorratutako aukera ezberdinen norgehiagokan gehiengoak onar dezakeen topagunea aurki daiteke, eta horrek ez luke besteen pentsakerak baztertzea ekarri behar».

Nafarroa nazionalitate historikoa izanik, haren erabateko autogobernua defendatu •

«Foru Erkidegoko erabateko autogobernua defendatu, hark Espainiako eta Europako identitateak ere osatzen dituen heinean. Nazio askotariko Estatua egituratzearen aldekoa da, politikoki ezberdinduak dau-

den komunitateek osatua... Nafarroako alderdi nazionalista izanik, Espainiako Estatuaren egitura federala lortzeko asmoz, Konstituzioaren birmoldaketan aurrera egin nahi du...».

Elkarriketarekin bake prozesuetan eragin •

«ETAk su-etena bertan behe- ra uzteak kezkatu gaitu, baina bakearen alde lan egin behar da. Gatazkak bide demokratikoetatik moldatu behar dira. Horretarako beharrezkoak dira: elkarriketa, tolerantzia eta bake jokaerak... Estatua eta bortizkeria uztea erabakitzen dutenen arteko elkarriketa sostengatu behar da, presoak hurbildu, eta elkarlanerako behin betiko erakundeak bultzatu behar dira ere, eta mugetako auzokideen arteko harremanak...».

Presoen alde mobilizazio ugari egingo dira asteburuan

■ Manifestazioak, itxialdiak eta martxak izango dira besteak beste

Erredakzioa / Donostia

EUSKAL presoen kolektiboak gose greba mugagabea hasi zuenetik ugaritu egin dira haien Euskal Herriratzea eta etxeratzea eskatzeko mobilizazioak. Asteburu honetarako mobilizazio ugari iragarri dituzte Senideek eta Amnistiaren Aldeko Batzordeek.

Gose greban diren presoen herrietan izango dira batez ere mobilizazioak. Manifestazioen artean aipatzekoa da bihar Santurtzin (Bizkaia) egingo dena. EH, EA, Zutik, ELA, LAB, ESK eta herriko 21 elkarteek deitzen dute ekimen isil horretara, eta 19:30etan hasiko da.

Horretaz gain, Burlatan (Nafarroa), Hiriburun (Lapurdi) eta Errenterian (Gipuzkoa) mobilizazioak izango dira gaur. 19:30etan lehenengoa eta ordu erdi lehenago besteak. Burlatakoa bihar errepikatuko da, eta Hiriburun, berriz, bihar manifestazioa egingo dute. Igandean, berriz, Donostiako Altza auzotik Herre- rara egingo dute manifestazioa eguerdian.

Akanpada, itxialdi eta baraualdiak ere izango dira presoen alde. Bizkaian, Berangon eta Otxandion gaurtik igandera itxialdiak egingo dira. Gipuzkoan, Lizartzan eta Seguran egingo dituzte akanpada-baraualdiak. Lizartzakoa gaur hasiko da eta Segurakoa bihar.

Bestetik Donostiako Intxaurrondo auzotik Burgo- serra autobus bat aterako da bihar, Alberto Arribas presoari elkartasuna azaltzeko.

Idarraga Basauritik Logroñora

Manu Idarraga presoak Basauriko kartzelatik Logroñora ateratu zuten iragan ostiralean. Idarraga azaroan eraman zuten Basaurira diligentiengatik. Azken egunotan jada hiru preso urrundu dituzte Euskal Herritik. Bestetik, Jon Tapia eta Andoni Cabello Valdemorora eraman dituzte Puerto eta Castellotik.

Gerestari haginak hil ostean kendu izanak ikerketan eraginik ez duela dio epaileak

«Kriminalitate aztarnarik ez» dagoela dio eta kasua behin-behinekoz artxibatu du

Aitziber Iartza / Donostia

Ana Mercedes Merino Donostiako 2. Instrukzio epaitegiko epaileak, fiskalaren irizpideei jarraituz, Jose Luis Geresta ETako militantearen herio-

tza ikertzeko diligentziak behin-behinekoz artxibatzea erabaki du. Epailearen aburuz, ez dago kriminalitate aztarnarik, zantzu guztien arabera Gerestak bere buruaz beste egin zuela baitio. Gerestari hiru hagin hil eta

berehala kendu zizkiotela aipatzen du, baina «diligentziak Gerestaren heriotzaren 'zergatia' argitzera mugatzen direnez, horrek ez du eraginik kasu honetan». Gerestaren familiak errekurtsua aurkeztuko du.

DONOSTIAKO Epaitegiko 2. Instrukzio epaitegiko epaileak 1999ko martxoaren 20an buruan tiro bat zuela Errenterian hilik azaldu zen Jose Luis Gerestaren heriotza ikertzeko diligentziak artxibatzea erabaki du, «forenseek Gerestak bere buruaz beste egin zuela esan zutelako, eta hori atzera botatzeko ez baita azterna kriminalik topatu».

Urtarrilaren 11n fiskalak kasua artxibatzeke eskatu zuen, eta epaileak fiskalak ezarritako ildoari jarraitu dio artxibatzea agintzeko eginiko lau orriko autoan. Hala, gogoratzen du Gerestaren gorpuari bi autopsia egin zaizkiola eta Madrilgo Toxikologia Institutuan ere hainbat frogak egin direla. «Epaitegi honetako forenseek, Toxikologia Institutuak egindako frogak aztertu ostean, heriotza bere buruaz beste egin zuelako gertatu zela diote», azaltzen du epaileak. Familiaren txostenaren zati bat ere erabiltzen du: «Familiak izendatutako perituak egin zuen txostenak ere dio 'zauriak bere buruaz beste egin duen pertsona batean tipikoak dira, baina ez dira soilik horrelakoetan gertatzen... oso zaila da tiroaren mekanismoa suzida edo homizida izan zen zehaztea... bere buruaz beste egin zuela baztertu ezin daitekeen arren, aztarnek argi azaltzen dute zenbait pertsonen parte-hartzea hura hil eta berehala».

Epaileak Toxikologia Insti-

GARI GARAIALDE

AABetako ordezkariak eta Gerestaren senideak azaroan eskaini prentsaurrean artxiboaren beldur azaldu ziren.

tutuak egindako azterketak ere aipatzen ditu. Bertan esaten da, Gerestak eskuineko eskuan tiro egiten denean soilik sortzen diren partikula berezi bat zuela eta bestelako aztarnak ezkerrekoan.

Gerestari masail hezurreen egin zitzaizkion ikerketak ere hizpide ditu epaileak. Gogora ekarri du azterketek ondorioztatu dutela Gerestari hil eta berehala kendu zizkiotela hiru hagin, baina horrek ondorioz ez duela uste du. «Haginak hil ostean kendu zizkiotenez, horrek ez du eraginik diligentzia hauetan, hauen helburua Jose Luis

Gerestaren heriotzaren 'zergatia' argitzera mugatzen baita. Izan ere, hori hala izan arren, akusazioko perituak berak dio, Gerestak bere buruaz beste egin izana ezin dela baztertu», dio autoak.

Azkenik, Jose Luis Gerestaren lehengusuak egindako deklarazioa ez dela esanguratsua dio. Gogoratu lehengusuak azaldu zuela Geresta hilda azaldu baino egun batzuk lehenago haren etxera joan zela —hilik azaldu zen zonaldean— eta polizia segika zuela adierazi ziola eta baita hark esandako guztia entzuten zutela ere.

Hainbat datu aipatu ere egin gabe

Geresta familiak izendatutako forensearen txostenak suizidioaren hipotesia ez zuela baztertzeko esateko baino ez du aipatzen epaileak; aitzitik, txosten horretan hipotesi hori baztertzeko ematen diren hainbat datu ez ditu aipatu ere egin. Txostenaren ondorio nagusia, gainera, hilketarena da.

Aipatu gabeko datuen artean dira, esaterako: pistola gorpuaren ezker aldean agertu zela, tiroa eskuinetik jaso zuen arren; eskuineko eskua

Ibero: «Haginena ez dela ikerketagai esatea zentzugabekeria da»

GERESTA sendiak epailearen ebazpenaren aurka-ko helegitea aurkeztuko du, Jose Luis Geresta eraila izan zela uste baitu. «Gure kalkuluetan sartzen zen artxibatu zezake-tela, baina espero genuen hori egile ezagunik ez zegoelako egitea, hau da, onartuz beste pertsona batek parte hartu zuela baina ezin dela zehaztu zein den», azaldu du Aitor Ibero abokatuak.

Gerestatarak ez daude hipotesi nagusi gisa suizidioa planteatzearekin ados. «Haginen datua oso inportantea da. Hori ez dela ikerketagai esatea zentzugabekeria da. Oso elementu garrantzitsua da norbaitek hil eta berehala gorpua manipulatu zuela azaltzeko, eta oso posible da norbait horrek hiltzean ere parte hartu izana», azaldu du Iberok.

Gogoratu du familiaren forenseek egindako txostenak suizidioaren hipotesia baztertu ez arren, ondorio nagusia hilketa izan zela zen. «Epaitegiko forenseek soilik suizidioa aipatzen zuen, baina ezer argudiatu gabe».

poltsikoan sartuta zuela; pistolan eta eskuineko eskuan odol aztarnarik ez zegoela, ikerketen arabera, kasuen %74an pistolaren muturrean odola agertzen dela jakinik; pistolan hatz aztarnarik ez zegoela; eskuineko eskuan tiro egiterakoan sortzen diren partikula berezi bat atzeman zutela, baina diligentzia horien barruan egin diren ikerketetatik ondorioztatzen da, tiro egiterakoan askoz ere partikula berezi gehiago agertzen direla; poltsikoan zuen zapien tiro aztarna eta odola ageri direla, zapia poltsikoan tolestuta zegoen arren.

IRAGARKIA

Gobernu Batzordeak, 2000ko urtarrilaren 31n egindako bileran, besteak beste, ondorengo akordioa hartu zuen:

- Plangintza Erregela-menduko 125. Artikuluan aurrikusitako tramitea betetzeko, hogeitamar eguneko epeaz jende aurrera ateratzea "Arrasateko U.16.2 eta U.6.11 unitateei buruzko Arau Subsidiarioen Aldaketa".

Arrasaten, 2000ko otsailaren 1ean. ALKATEA.

ARRASATEKO UDALA
AYUNTAMIENTO DE MONDRAGON

Alkatetza ■

Beteluko Udala

HASIERAKO ONESPENA
BETELUKO HIRI
LURZORUAREN MUGAPEN
PROIEKTUAREN ALDAKETARI

Beteluko Udalaren bi milako urtarilaren zortziko osoko bilkuran, Udaltzarak aho batez onetsi zuen ondoko erabakia:

Lehenik. Beteluko hiri lurzoruaren mugapen proiektuaren aldaketa, Andrés Arraztio Saralegui jaunak eta Raquel Estanga Beraza andreak sustatuta, hasiera batez onestea, Beteluko 2. poligonoko 872. lurzatiak hiri lurzoru kategorian sartzeko.

Bigarrenik. Jendaurrean paratzea hilabeteko epean, Nafarroako Aldizkari Ofizialean eta Nafarroan argitaratzen diren egunkarietan iragarkia jarritz. Bestalde, Udaleko Idazkaritzan aztertzen ahaliko da.

Betelun, bi milako urtarilaren zortzian. Alkatea, Miguel Javier Recalde Goldáraz.

Beteluko Udala

HASIERAKO ONESPENA
BETELUKO HIRI
LURZORUAREN MUGAPEN
PROIEKTUAREN ALDAKETARI

Beteluko Udalaren bi milako urtarilaren zortziko osoko bilkuran, Udaltzarak aho batez onetsi zuen ondoko erabakia:

Lehenik. Beteluko hiri lurzoruaren mugapen proiektuaren aldaketa, Manuel Iriarte Nájera jaunak sustatuta, hasiera batez onestea, Beteluko 2. poligonoko 909 eta 384. lurzatiak hiri lurzoru kategorian sartzeko.

Bigarrenik. Jendaurrean paratzea hilabeteko epean, Nafarroako Aldizkari Ofizialean eta Nafarroan argitaratzen diren egunkarietan iragarkia jarritz. Bestalde, Udaleko Idazkaritzan aztertzen ahaliko da.

Betelun, bi milako urtarilaren zortzian. Alkatea, Miguel Javier Recalde Goldáraz.

ALTZARIAK AUKERAN

1000 metroko erakuseta - Prezio harrigarriak

Punta-puntako markak %50ean: Altzari-trinko, Lastalra eta Lastalra-azpikoen aukera handia

Sofa eta Besaulkiak, Logelak, Aulkiak, Mahaiak

Ehunka Altzairu %50ean

Maiatu txikiekin eta gabekoak

LA CHIMENEA
altzariak

Osinalde poligonoa
Tel.: 943 37 09 66 - USURBIL

GARRAIO DESBERDINEN KONBINATZEKO PLATAFORMEN EMENDATZEAZ GOGOETATUKO DUTE BI BATZORDE BERRIK

Gasteiz-Akize trenbide proiektua aztertuko dute Jaurlaritzak eta Akitaniako Kontseiluak

■ Jean-Louis Carrere Akitaniako Kontseiluko lehendakariordea Eusko Jaurlaritzako Alvaro Amanekin bildu da Hendaian

■ Akitaniaren eta EA Eren arteko garraioaz ekimen zehatzak abiatzeko engaiamendua hartu dute

■ Akize eta Gasteiz bitartean burdinbidearen garatzearen aldeko jarrera garbia erakutsi dute

Eneko Bidegain / Hendaia

ALVARO AMANN Eusko Jaurlaritzako Garraio kontseilaria eta Jean-Louis Carrere Akitaniako Eskualde Kontseiluko lehendakariordea Hendaian bildu ziren atzo goizean, garraioaren garapenari buruz gogoetatzeko. «Laneko egitaraua zehaztu dugu gaurko bilkuran», jakinarazi zuen Amannek. Euskal Autonomia Erkidegoko eta Akitaniako ordezkariak ondoko asteetan «puntu zehatzetan emaitza zehatzak» landuko dituzte, Carrerek azaldu zuenaren arabera. Dosieraren berri emanen dutela hitzeman zuen. «Garapen Kontseilua informatuko dugu, eta haren iritzia galdeginen. Deus ez dugu sekretupean eginen», gaineratu zuen.

Juan Jose Ibarretxe eta Alain Rousset bi instituzioetako lehendakariak berriz biltzen direneko proposamenak aurkeztu nahi dituzte. Bilkura hori heldu den apirilean iragan beharra dela jakinarazi zuen Carrerek. «Azaroaren 3an Akitaniako eta EA Eko lehendakariak Bordelen bildu ziren, eta garraioei buruz lan baten bultzatzea erabaki zuten, burdinbide eta abiadura handiko garraioari buruz bereziki», zehaztu zuen Alvaro Amannek.

«Espainiako eta Frantziako gobernuak, Akize-Gasteiztik pasatzen den Paris-Madril burdinbide proiektua ez dezaten berantzerat utz galdeginen diegu», azpimarratu zuen Alvaro Amannek. Akitaniako eta EA Eko ordezkariak Espainiako eta Frantziako Garraio ministroekin bildu beharrak dira otsail honetan. «Gobernuak ohartu behar dira bide hori ez dela bakarrigurre eskualdeentzat on, baina Europa osoarentzat. Ardatz Atlantikoa ez da Europaren garapenetik baztertutako behar», gehitu zuen Eusko Jaurlaritzako Garraio kontseilariak.

Akitania eta EA Eko agintariak, atzo Hendaian egin bileraren ondoren.

Garraio mota desberdinak

«Populuak pentsatu behar du ea elikatzen duen AHT bat

nahi duen ala AHTren abantailatik bazter gelditu nahi duen», azaldu zuen Jean-Louis Carrerek, 1992an agertu ziren uzkurtsunak kon-

tuan hartzen dituela onartuz. Ahal bezain kalte gutxi eraginez eraiki nahi du abiadura handiko burdinbidea. Amannek eta Carrerek burdinbide-

aren garatzeko hautuaren berri eman zuten.

«Bidasoako kamioi trafikoa are gorakada zinez kezagarria da», Amannen ustez. 2015ean 30.000 kamioi pasatuko dira egunean mugatik, eta horren saihesteko neurrien hartzearen alde mintzatu ziren biak.

Garraio mota desberdinen konbinatzeko plataformak emendatuko dituztela jakinarazi zuen Amannek. Ipar Euskal Herriko garraioa konbinatzeko plataformak eta Hego Euskal Herriaren sortuko dituztenak koordinatuz plataforma handi bat osatu gogo dute. Bi batzorde eratu zituzten atzo proiektuaren zehazteko. Amannek ez zuen aipatu plataformak non eraikiko diren, baina bat baino gehiago izan direla segurtatu zuen. Aireportu eta portuen inguruan egituratuko dituztela asmatzera utzi zuen hala ere; «aireportu eta portu oro plataformak bat delako», gehitu zuen.

Tindaketak AHTren aurka

■ EUSKAL HERRIAN abiadura handiko burdinbide berri baten eraikitzearen aurkako talde batek ekintza bat egin zuen atzo goizean Hendaia Herriko Etxean, AHTri buruz iragaiten ari den bilkuraren kontra protestatzeko. Pertsona batek tindaketa batzuk bere gain hartu zituen EGUNKARIAren Baionako delegazioa egin telefono dei baten bidez. Tindaketek haxe diote, deiaren arabera

: *TGV Stop, Alerte TGV, TGV Arrêt immédiat, TGV non merci, Halte au TGV.* «Ekintza horren bidez, Akitaniako eta Euskal Autonomia Erkidegoko aginteei abiatu ofentsiba salatzen dugu», adierazi zioten EGUNKARIAri. «Akize-Gasteiz AHT bide berria popularen iritzia aurka abiarazteko xedea» gaitzetsi zuten.

«Eusko Jaurlaritzak heldu den urtean Irungo mugan la-

nen abiatzea iragarri du berriki», oroitarazi zuen delegazioa deitu zuen pertsonak. «Aginteen desmarxatzea populak, elkarrekin eta Iparraldeko talde politikoek argiki erakutsi iritziaren aurka doa. 93an argiki eta aho batez eman zuten uko», gehitu zuen. Tindaketa beren gain hartu dutenek «herriaren mobilizazioa dei egin» zuten, eta abiadura handiko bidearen eraikuntzaren gelditzea es-

katu. Abiadura handiko burdinbide bati buruzko ikerketa bat eramana izan zen 1990. urtean. 1992. urtean Lapurdiko biztanleek kezka eta haserrea agertu zuten bide proiektu hura zela eta. Mobilizazioak ere gertatu ziren burdinbide berriaren aurka protestatzeko. Geroztik, AHT proiektua lo gelditu da Iparraldean. AHTrentzako burdinbidea ez da oraino Paristik Bordele- ra heltzen.

Sabin Intxaurreaga: «Drogak tartean direla bizitzen jakin behar du gizarteak»

Jaurlaritzak 5.000 milioi pezeta bideratu ditu Drogei Buruzko Plana finantzatzeko

Luis Karlos Garcia / Gasteiz

Droga-menpekotasunari Buruzko Hiru Urteko IV. Plana aurkeztu dute. Eusko Jaurlaritzaren Gobernu Batzordeak onartu zuen iragan aste-

artean, eta laster Eusko Legebiltzarrera igorriko du komunikazio gisara talde parlamentarioek eztabaidatu nahiz aberastu dezaten. Plangintza- ren helburua da drogekin zerikusi duten erakundeek «ekinbide guztiak

koordinatzea, ahalik eta eraginkortasun handiena lortzeko». Guztira 355 programa aurreikusi dituzte, eta 5.000 milioi pezeta bideratuko dituzte ekintzak finantzatzeko (200 milioi libera).

aldaketa izan ditu azken hamar urteotan, eta, beraz, gaurkotu egin beharra dago.

Hiru Urteko Planaren aldi berriak 355 programa zehaztu ditu: 95 eskoletan bultzatuko dira, osasunaren aldeko heziketaz trebatzeko; 48 gurasoei begira eginda daude, prebentzio agente garrantzitsu bihurtzeko; 36 ekimenek gizarte bazterketari aurre egin nahi diote, eta osterantzeko 27ak gazteen aisialdiari buruzkoak dira.

«Behetik gora» egindako plana

Gabantxoren arabera, plangintzaren bertuteetako bat da helburuak ez dituela Gobernuak berak jarri: «Lan ildo nagusiak Administrazioen eta alorreko teknikarien artean hitzartu baitira». Bide beretik, Iztueta sailburuordeak nabarmendu zuen «behetik gora eraikitako plana» izan dela.

IV. Planak 5.000 milioi pezetako aurrekontua izango du. Diru gehiena Jaurlaritzak jarriko du (3.400 milioi): Osakidetza 1.300 bideratuko dituzte, Hezkuntza Sailera 800dik gora, Enplegu eta Heziketara 500 eta Ongizatera 300, besteak beste. Halaber, diputazioek 600 milioi ipiniko dituzte eta udalek mila milioi.

Gobernuko arduradunen esanetan, plangintzak honako hiru alor hauetan jardungo du nagusiki: droga legalen nahiz ilegalen gehiegizko kontsumoaren gainean, jokaera horiekin batera datozen kalte jakin batzuen inguruko borrokan eta droga-menpekotasuna dela-eta gizarteak konpromiso jarrera irmoa har dezan. Gabantxoren arabera, funtsezkoa da horretan aritzea.

PAULINO ORIBE / EFE

Angeles Iztueta Arazo Sozialetako sailburuordea, Sabin Intxaurreaga Justizia, Lan eta Gizarte Segurantzako sailburua eta Kontxi Gabantxo Droga-menpekotasun Arazoetako idazkari nagusia, atzoko aurkezpenean.

KONTXI GABANTXO Eusko Jaurlaritzako Droga-menpekotasunari buruzko idazkari nagusia prentsaurrekoan agertu zen atzo, Lakuan, Sabin Intxaurreaga Justizia, Lan eta Gizarte Segurantzako kontseilariak eta Angeles Iztueta Arazo Sozialetako sailburuordeak lagundurik. 2000. urtetik 2002ra bitartean indarrean izango den plangintzaren nondik norako oinarritzkoenak eskaini zituzten.

Intxaurreagak nabarmendu zuen aurrerapauso handiak eman direla droga-menpekotasunaren kontrako borrokan, baina garrantzitsuenak gizarteak «sentiberatasuna» hartu izana izan dela erantsi zuen. Sailburuak botere publikoek aldetik «neurri eraginkorrak» agindu bazituen ere, gizarteari gomendatu zion «drogak tartean izanik bizitzen ikasteko».

Prebentzio lana bultzatuko dute

Kazetariak datuak eskatuta, Gabantxok adierazi zuen planak ez duela egoerari buruz halako irudi estatistikorik emateko helbururik, baizik eta erakunde guztiek bultzatzen dituzten ekimenak ego-

kiak izan daitezen laguntzea. «Ekintzen eraginkortasuna du jomuga funtsezkoena», esan zuen Droga-menpekotasunari buruzko idazkari nagusiak.

Horretarako, hiru lan ildo nagusi zehaztu dira: sorospena, droga hartzailearen

gizarteratzea eta prebentzioa. Arazoari aurrea hartzeko lanak berebiziko garrantzia du (17 neurri planteatu ditu, hots, beste bi ataletan batera proposatutako kopurua).

Ildo horretan, Gabantxok azaldu zuen planari mugitu

ahal izateko modua emango diotela, unean uneko doikuntzak indarrean ezartzeko xedez: «Balio duten eta balio ez duten programak zeintzuk diren jakin nahi dugu datozen hilabeteetan». Esate batera, prebentzioari buruzko jardunak makina bat

Gabantxok ez du baztertu narko-gelen proposamena

KONTXI GABANTXO Droga-menpekotasunari buruzko idazkari nagusiak ez du baztertu heroina hartzen dutenentzako narko-gelak abian jartzeko aukera: «Aztertu egin beharko dugu zein den heroinazaleei laguntzeko modurik onena».

Heroina hartzen dutenen kopurua dezentetik jaitsi da azken urteotan, baina, dena den, Gabantxok azaldu zuenez, «ezin uka liteke oraindik kontsumoa badagoela». Ildo horretan, gaur egun Euskal Autonomia Erkidegoan 4.000 heroinazale daudelako kalkulatu zuen, eta politikak taxutzean datu objektibo hori gogoan hartu behar dagoela gaineratu.

Gabantxok uste du helburu jakin bati eutsi behar zaiola, hots, «kalte guztien beherakadari». Ikuspegi hori buruan, gizarte pixkanaka hainbat proposamen onartzen joango dela dio; narko-gelei buruzkoa, adibidez.

%6tik %4ra jaitsi da gehiegi edaten dutenen kopurua

EDARI alkoholodunen kontsumoaren aurkako borrokan arreta berezia dute jarrita erakundeek. Sabin Intxaurreaga kontseilariak pozik agertu zen droga batzuetan kontsumoak behera egin duelako. Gabantxok zehaztu zuenez, alkoholaren kontsumoa asko jaitsi da, neurri kanpo hartzen dutenen kopurua %6tik %4ra pasatu baita. Hala ere, erne jarraitu behar dagoela esan zuen, asteburuotako kontsumoa urte batetik bestera gora doalako etengabe.

Bestalde, 15 eta 24 urte bitarteko gazteen gaineko datuak eskaini zituzten: bi herenak edaten dute asteburuotan eta jaiegunean, %15 inguruk gehiegi edaten dute asteburu bakoitzean, eta beste horrenbestek diote azken urtean bost aldiz baino gehiago mozkortu direla. Gazteek edari alkoholodunak hartzea da Jaurlaritzaren «kezka nagusietako bat».

Tabernetan-eta izatea gazteen aisialdiko ekintza gogokoena

GAZTEEK aisialdian denbora gehien taberna, kafetegi, dantzaleku eta mota bereko tokietan egiten dute. Izan ere, EAEko 15 eta 24 urte bitarteko gazteetako %7,7 besterik ez dira inoiz horrelakoetan izan. Gainera, nerabeetako %14k hamar ordutik gora ematen dituzte leku horietan asteburu bakoitzean. Adin tarte horretako herenak baino gehiagok tabakoa erretzen dute, eta %40k baino gehiagok droga ilegalen bat hartu dute noizbait, eta kasu gehienetan marihuana izan da. Bestalde, %3,4k egunero erretzen ditu porroak eta %5,1ek astean behin baino gehiagotan. Era berean, %11k hartu dute speed, edo anfetamina, baina oso gutxi diote azken hilabete honetan behin baino gehiagotan hartu dutela; estasi-a, berriz, %4k probatu dute. Guztiok Gabantxoren eta Intxaurreagaren agerraldian emandako datuak dira.

Gabriel Inclan: «Osasun arloan munduko herrialde aurreratuenetakoa gara»

Eusko Jaurlaritzaren Osasun Planak aurreikuspen ia guztiak bete dituela dio

Erredakzioa / Gasteiz

Jauralaritzaren Osasun Planaren helburuak bete direla nabarmendu zuen atzo Gabriel Inclan sailburuak Osasun Batzordean. Aurreikuspen

guztiak hobetu direla azpimarratzeaz gain, Euskal Autonomia Erkidegoa osasun arloan «munduko herrialderik aurreratuenetakoa» dela azaldu zuen. Plangintza onartu zenetik hamar urte igaro direla, hainbat arlo

aztertu dituzte, eta EAEko biztanleen osasuna, beste edozein herrialderekin alderatuta, «oparoa» dela azpimarratu zuen sailburuak. 35 arlotatik 33tan helburuak bete dira dagoeneko.

GABRIEL INCLAN sailburuak Osasun Planaren inguruko xehetasunak eman zituen atzo Osasun Batzordean. Emandako datuen arabera, Euskal Autonomia Erkidegoa (EAE) «munduko herrialderik aurreratuenetakoa da osasun arloan». «Planaren helburuak bete dira, aurreikuspen guztiak hobetu baitira», Inclanen aburuz.

Osasun Plana onartu zenetik hamar urte igaro direla, nabarmen egin du hobera EAEko biztanleen osasunak alderdi guztietan. Horretarako, hainbat arlo aztertu dituzte, eta horien emaitzak jakinarazi zituzten atzo.

Jaiotzerakoan EAEko bizi-itxaropena 75,2 urtekoa da gizonen kasuan, eta 83,3koa emakumeenean, 1997ko dautei erreparatuta. Datu horiek munduko altuenetakoa dira.

Plana ederki bete dela azaltzeko, aurreikuspenekin alderatu zituen datuok Inclanek. «Gizonengan 74,5 urtetan ezarria zegoen bizi-itxaropena, eta emakumeengan, berriz, 83 urtetan».

Emaitza horiei garrantzirik kendu gabe, beste emaitza bat azpimarratu nahi izan zuen Osasun sailburuak. «Ezintasunik gabeko bizi-itxaropena 63 eta 68 urtetan ezarri zen gizon eta emakumeentzat, hurrenez hurren. 1997ko emaitzek, aldiz, askoagatik gainditu dituzte kopuru horiek, eta 65,1 eta 71,3 urteko bizi-itxaropena dago gaur egun».

Gizartearen ongizatea neurtzeko haurren heriotza tasa aztertu ohi da, jaio aurretiko astetik jaio ondorengo hilabetea bitartean zenbat hiltzen diren aztertzen da. Datu horietan izandako bilakaera nabarmendu zuen. «Jaiotzen diren mila haurreko zortzi heriotzaren azpitik egotea zen gure helburua, eta lortu dugu, egun 6,4 haur hiltzen baitira jaiotzen diren mila bakoitzeko». Zenbaki hori orain hamaika urte 9,45ekoa zen. Datu horretan ere Euskal Autonomia Erkidegoa aurreratuenetakoa da.

Gabriel Inclan sailburua, oposizioeko taldeetako ordezkariekin eztabaidan.

Erditzerakoan hiltzen diren emakumeen kopuruak ere behera egin du, eta aurreikuspenak erdira jaitsi dira.

Bestalde, EAEko osasun zerbitzua, Irlandakoarekin batera, aurreratuen da haurren hortz osasunean, sailburuaren arabera.

Bi ataletan, hala ere, ez da oraindik plangintzak aurrei-

kusten duena betetzea lortu: haurdunaldian erretzeari uzten dioten emakumeen kopuruan eta bere buruaz beste egiten dutenen kopuruan.

Kontratuak, itxaron-zerrendak murrizteko

Osasun Batzordeak behin-behineko kontratazioa bultzatzea proposatu du itxa-

ron-zerrendak murrizteko, EAJ, EA eta EHren aldeko botoekin eta oposizioaren aurkakoeekin. Orain arte autokontzertazio bidez egiten zen lan hori, eta aurreirantzean, medikurik egonez gero, kontratazio bidez egiten da. Oposizioak neurria salatu zuen, eta Osakidetza-ko langile kopurua handitze-ko eskatu zuen.

Etorkinen babesa, arautua

■ ESPAINIAKO Parlamentuak onartu berri duen Atzerritarren Legeak osasun zerbitzua bermatzen die erroldaturik dauden etorkin guztiei, egoera erabat arautua ez eduki arren. EAEn neurri hori aspaldi hartu zen, baina arautu gabe egon da. Hala, arautzeko, Osakidetza osasun txartela emanen die egotira horretan dau- den etorkinei. Zerbi-

tzuak ez du aldaketarik izanen, beraz, eta Osakidetza-ko josten edozein babesten jarraituko da, bere egoera arauturik egon edo ez.

Osakidetza-ko urrats hau, beraz, erabat formala da, eta ez du oinarritzko aldaketarik. Txartelaren bidez, etorkin horiek babesturik egon dira Espainiako bertze erietxeetan ere.

Horren inguruan, Gabriel Inclan Osasun sailburuak etorkinen artean kontu hori «erabat normaldua» dagoela azpimarratu zuen. «Etorkinek badakite erietxeetara joateagatik inork ez dituela salatu, eta horrek laisatasuna ematen die».

Gisa honetako neurriek eragin dezaketen polemikari aurrea hartu nahi izan zion Inclanek.

«Edozein gaixo dagoenean medikuarenera joaten da, hark artatu egiten du, eta kito. Osasuna baino garrantzitsuago den zerbait errespetatzen da: giza eskubideak».

Hartutako neurri honen berri jakinarazi zaie eskualdeetako zuzendari-ri, eta laster hasiko dira etorkinak euren bizilekuan osasun txartela jasotzen.

EAEko Justizia Auzitegi Nagusiak Arzalluzen esanak aztertuko ditu gaur

■ Abokatu

Euskaldunen

Sindikatuak antolatu

hitzaldian egin

zituen adierazpenak

Erredakzioa / Donostia

XABIER ARZALLUZEK Abokatu Euskaldunen Sindikatuak antolatutako ezbaian egindako adierazpenak aztertuko ditu gaur EAEko Justizia Auzitegi Nagusiko Gobernu Salak. Magistratu Profesionalen Elkarteak eskatu zuen aztertzeko, eta erantzun bat eskatu.

Urtarrilaren 20ko ekitaldian, Arzalluzek euskal hiztunak «diskriminatu-rik» daudela adierazi zuen. Euskal Herrian diren epaile espainiarrek euskaraz ikasteko asmorik ez dutela nabarmendu zuen Arzalluzek; «askok mespretxuz hartzen omen du euskal hizkuntzari lotua den oro», esan zuen. Hitz horiek ez dituzte begi onez ikusi Magistratuaren Elkartearen (APM), eta Arzalluzi «euskara ez dakiten epaileak hatzarekin seinalatzea» leporatu diote. «Presio izugarria eragiten dute horien- gan», gaineratu zuten magistratuek.

«Arzalluzek euskal instituzioetan dabilzan bere alderdikideei exijitzen ez diena Justiziako kideei exijitzea» deitoratu du APMk, eta horregatik eskatu diote Auzitegi Nagusiari adierazpen horiek salatze-ko.

Entzutegi Nazionala desagertu beharra

Euskal Justizia propioari buruz mintzatu behar zuen EAJko buruak, baina egungo Justiziaren egoeraz hitz egin zuen. Entzutegi Nazionala «desagertze-ko» eskatu zuen hitzaldi hartan, «horixe bailitzate- ke demokraziaren seinale-rik onena».

Solasaldian Espainiako Auzitegi Konstituzionala salatu zuen; «Espainiaren handitasuna xede duen auzitegiak euskal herritarren mesfidantza besterik ez du eragiten», azaldu zuen.

Estatutuarekin gai honetan egindako okerra ere onartu zuen, «Madrilen zegoenaren kopia ziztrin bat baino ez genuen egin».

San Blas Abadiñoko feria

Ikuskizunak gora, salmentak behera

Aurten Abadiñoko San Blaseko azokan eguraldi txarra espero bazen ere, eguzkiak lagundu zuen

Iker Gomez / Abadiño

Salmentak ez dira igo aurten Abadiñon. Saltzaileek adierazi dutenez, «ikuskizun» bihurtzen ari da San Blaseko azoka. Egia esan, jende gehienak gazta eta taloa ditu gogokoen. Animaliak gero eta gutxiago doaz azokatik kanpora, eta baserritarrek salneurriak beheratu behar izan dituzte aurten.

GOIZEAN GOIZ jende gutxi zegoen Abadiñoko San Blas azokan. Antolatzaileek honela ikusten zuten: «Eguraldi txarra espero zen, eta, horregatik, jendea eguerdi aldera animatuko da». Esan eta izan: eguerdiko ordu bata aldera, Abadiño jendez gainezka zegoen. Ia denek sagardo edalontzia eta taloa eskuan, eskulangintza eta gazta saltokiek biltzen zuten jende gehien. Ortuari saltzaile batek honela ikusten zuen feria: «Azoka honetan animaliak dira garrantzitsuak, eta ortuarien artean ez da oso egun ona izaten». Guztira 80 bat erakusle bildu ziren Abadiñora Euskal Herri osotik, bakoitza bere produktuak aurkeztera. Haiekin batera, 250 abere, aurreko urteetako kopuru bertsua. Azokako eremua nolabait mugatuta egonik, nekazariak euren urteroko txokoa hartu zuten.

Jatekoen artean, gehien gazta hartu zuen jendeak. Gazte eta zahar, denek dastatu nahi zuten. Salmentak ondo joan ziren gazta saltzaileentzat. Santo Tomaseko lehen saria, Idiazabal gazta, 1.800 pezeta (72 libera) saldu zen atzo kiloko. Euskal pastelak ere arrakasta izan zuen. Emakume batek «denak saltzea» espero zuen, 1.000 pezetan bakoitza. Bizkaiko ez-tia, 1.100 pezetan; gibel ore, sagardoa, txakolina... horiek izan ziren produktu arrakastatsuenetakoak.

Eguerdia aldera, herriko plazan bertso saioa hasi zuten antolatzaileek. «Kon-tuz karteristekin, urtero hemen ibiltzen dira eta», ohartarazi zuten bozgorailuetatik: «Ez dira hemengoak, baina badaude». Azpillaga, Amuriza eta Iratxe Ibarrrak abestu zuten. Plaza jendez gainezka zegoen, eta

MONIKA DEL VALLE

MONIKA DEL VALLE

Animaliak eta era guztietako jakiak izan ziren atzo Abadiñoko ferian.

azokako ibilbidetik zehar bozgorailuen bitartez entzun zitekeen ekitaldia.

Animaliak dira Abadiñoko azokaren oinarritzako beste ezaugarria. Nekazariak esan zuten, salmentak ez ziren oso onak izan, baina zerbait saldu zen. Behi bat 200.000

pezetaren truke lor zezakeen atzo edonork. Zaldi jabeek, hala ere, salneurria jaitsi behar izan zuten. «Joan den urtean baino 10.000 pezeta merkeago dira aurten. Salmentak oso txarto doaz», zioen saltzaile batek. Zezen ikusgarriak ere erakutsi

zituzten atzo Abadiñon. 1.600 kiloko batek harridura aurpegia zuen. Ijitoek zaldiak eskaintzen zituzten. Giro alaietan, adinak garrantzia galdu zuen atzoko azokan. Ume eta helduek jai itzel batean parte hartzeko aukera izan zuten atzo Abadiñon.

Durangaldeko nekazariarentzat sariak

ABADIÑOKO nekazariak gain, Durangalde osoko baserriek parte hartu zuten atzo BBK-k nekazari-tza ustiakuntza aurreratuenei emandako sarien banaketan. Hiru izan ziren irabazle nagusiak. Batetik, ortuari sailean, Berrizko Jon Urretxa Base-tak 300.000 pezeta eskuratu zituen. Abere sailean, beste horrenbeste eraman zuen Izurtzako Jesus Garate Totorikaguenak. Azkenik, baso-zaintzan, saria Elorrioko Sabino Arando Arietaleanizbeaskoak jaso zuen.

Baserritar horiek, Bizkaiko sei eskualdetako gainontzeko irabazle guztiekin, Bilbon banatuko den milioi bat pezetako sari nagusia jasotzeko aukera izango dute abendua-ren 22an, Santo Tomas azokan. Sariok, beraz, garrantzitsuak dira, ez bakarrik dirua ematen dutelako, baita beste lehiaketetan parte hartzeko aukera ematen dutelako ere.

Venezuelako prozesu politikoa babestu eta elkartasuna adierazteko batzordea sortu da

Oraingoz, 130etik gora herritar, idazle, musikari eta politikarik babestu dute

Ainara Mendiola / Donostia

Venezuelako Errepublika Bolivartarrarekiko Elkartasun Komitea aurkeztu zuten atzo 'El Resumen' egunkariko zuzendari Carlos Aznarez eta Pedro Mari Urrutikoetxea eusko-venezolarrak, hainbat euskal idazle, musikariren eta politikariren babesarekin. Venezuelako prozesu politikoaren «manipulazio informatiboa» gainditzea izango da batzordearen xedeetako bat.

«VENEZUELAK 40 urteko ustelkeria, errepresio, eta miseria bizi izan du. Garai hori bozketa herritarrak hautsi zuen 1998ko abenduaren 6an, Hugo Chavez Frias komandantea gobernura iritsi zenean», esan zuen Carlos Aznarez El Resumen Venezuelako egunkariko zuzendariak. Herritarren gehienek (%80) Chavezen alde bozkatu zutela azpimarratu zuen. Haren irudiko, aldaketa handiak eragin ditu gobernu berriak, bereziki txiroen alde, baina hedabideek eta Europako beste gobernuek ezkutatu egin dute. «Kuban gertatu den gauza bera» egin nahi da Venezuelen, Aznarezen ustez.

Ekimen bolivartarra

Chavezen hautaketa prozesu luze baten ondorio izan zela uste du Aznarezek: «1989tik

EDURNE KOCH

Venezuelako Errepublika Bolivartarrarekiko Elkartasun Komitea babesten duten kide batzuk Donostian, atzo.

aurrera Carlos Andres Perezen gobernu «demokratikoak» sarraski izugarria egin zuen. Handik aurrera, jendea aspertu egin zen eta ondoren etorri ziren gobernu txarrak gaitzetsi zituen. Herri mugimendu bolivartarra haztea ekarri zuen, eta gobernu eskuratzeko 1998an».

Venezuelako Errepublika Bolivartarrarekiko Elkartasun Komitearen adierazpenak Chabezen aurreko agintariei leporatzen die 40 urtetan kontinenteko kanpo zor handiena sortu izana, baita uholdeek eragindako hondamendia ere, jendea engainatu

eta etxebizitzak leku desegokietan eraikitzeagatik. Horregatik, eta Venezuelak Guda Zibilean nahiz gaur egun errefuxiatuak onartu eta estradizioa ukatzeagatik, batzordeak ere elkartasuna erakutsiko dio Venezuelari hiru ildotan: prozesu politikoari buruzko «manipulazio informatiboari» aurre egin, euskal herritar orori «Venezuelako gizarte eraldaketa eta nazio eraikuntzaren borrokak ezagutzeko aukera eman», eta Venezuelako herritar edo agintarien ekimenak laguntzea». Horretarako, hitzaldi eta mahai-

inguruak egingo ditu, elkartasun brigadak bidali nazioa berreraikitzen laguntzeko, eta ekintzak egin venezolarrak eskatzen dituzten bitartekoak lortzeko.

Oraingoz 130etik gora euskal idazle, politikari, kazetari, musikarik... sustengatzen dute batzordea, eta batzuk aurkezpenean izan ziren atzo, besteak beste: Eva Forest, Iñigo Muguruza, Martin Ugalde, Mertxe Aizpurua, Alfonso Sastre, Koldo Izagirre, Antxon Mendizabal, Jose Mari Agirretxe Porrotx, Mikel Markez, Alizia Sturtze eta Jesus Mari Gete.

Mutrikuko gizon bat hil zen herenegun Deban auto istripua izan ondoren

■ JJ.L.L. 56 urtekoa beste lagun batekin zihoan Volkswagen Golf batean

Erredakzioa / Donostia

MUTRIKUKO JJ.L.L. 56 urteko gizona hil zen herenegun Arantzazuko ospitalean, arratsaldean auto istripua izan eta larri geratu ostean, Herrizaingo Sailak atzo jakinarazi zuten. V.A.G. 36 urtekoarekin zihoan zendutakoa. Nissan Primera auto batekin aurrez aurre jo eta larriki zauritu ziren. Autotik ateratzeko suhiltzaileen laguntza behar izan zuten, eta anbulantzia eramane zituzten biak Donostiako erietxera. Gauean, JJ.L.L.-ren heriotzaren berri eman zuten ospitaleko iturriek.

Itziarko gainetik behera, Debara bidean jazo zen ezbeharra —N-634 errepi-dean—, Elgorriagako bidegurutzean.

Lekuko bila

Ertzaintzak ikerketa hasi du istripua zerk eragin zuen argitu nahian. Horretarako, ezbeharra ikusi zuten lekukoak laguntza eskatu du, eta telefono zenbaki bat eman du —Trafikoko Unitate Berezikoa— hara dei dezan informazioa daukanak. Honakoa da telefono zenbakia: 943-44-91-25.

Laugarren AEK-Txotx jaia otsailaren 12an Hernanin

■ *Ikasleak euskal giroan murgiltzea da helburua*

Jon Abril / Hernani

SAGARDO eguna antolatu du Gipuzkoako AEK-k laugarrenegoz datorren otsailaren 12rako. Aurtengo ekitaldia Hernanin egingen da, eta aurrerantzean ere, Astigarra eta Hernani artean txandakatuko da egitasmo hau.

Besta goizean hasiko da, eta egun osoan zehar hedatuko da. «Goiz eta arratsaldean nekazaritza ekologikoko elikagaien erakusketa egingen da, Behemendi elkartearen laguntzarekin», azaldu zuen Gurutze Izagirrek, bestaren

arduradunak. Arratsalde partekoa izanen da, hala ere, ekitaldi nagusia. Bakailao txapelketa egingen da 17:30-etatik aitzinera, eta bertsolariak, trikitilariak eta animazioa izanen dira arratsalde osoan. Sari banaketa ondoren 1.200 lagun Hernaniko 14 sagardotegitara joanen dira afaritara, eta ondoren Ene Bada taldeak eta DJ-ek jarriko dute gau parteko animazioa.

Besta honekin ikasleei egun pasa euskaraz igarotzeko aukera eskaini nahi die AEK-k.

PABLO S. QUIZA

Sagardoa euskaraz aritzeko eta euskal kulturaren barneratzeko aitzakia izanen da otsailaren 12an Hernanin.

Orue kasuko inputatuaren abokatuak dio gaztearen kontrako frogarik ez dagoela

Josu Hernandoren etxeko telefono-entzuketak etetea eskatu du epaileak

Erredakzioa / Bilbo

Laura Orueren heriotzagarik inputatuta dagoen gaztearen abokatuak, Javier Beramendik, epaileak inputazioa bertan behera utziko duela uste du, ez baitago haren kontrako frogarik. Epaileak eten egin ditu Josu Hernandoren etxean eta haren gurasoen ostatuan aginduak zituen telefono entzuketak.

JAVIER BERAMENDI Josu Hernando Orue kasuko inputatu bakarraren abokatuaren irudiko, ez dago bere defendatuaren aurkako frogarik, lekuko baten testigantza ez bada. Lekuko horren arabera, Hernando ikusi zuen Laura Oruerekin Ugaoko jaietan, hura desagertu zen gauean. Horrela adierazi zuen Basauriko gaztearen argazki bat ikusi ostean. Edonola ere, Hernando ikusketa erronda batean jarri zutenean, lekukoak ezin izan zuen identifikatu.

Herenegun arte sumarioari sekretua kentzeko gelditzen zen atala telefono entzuketan transkripzioa zen. Entzuketak horietatik ez da ondorioztatzen Hernandok deliturik egin zuenik.

Hori dela eta, Iruñe Fernandez Bilboko zortzigarren zenbakiko Argibide Epaitegi-

Zeberioako Artanda ostatua. Kasuan inputatutako gaztearen gurasoena da ostatua; Laura Orue gazteak bertan egiten zuen lan asteburuetan.

ko titularrak telefono entzuketak eteteko agindu du. Entzuketok inputatuaren Basauriko etxebizitzan eta haren gurasoek Zeberion duten Artanda ostatuan egin dituzte. Izan ere, Laura Orue gazteak ostatu horretan egiten zuen lan asteburuetan.

Javier Beramendik gogorazten duenez, sumarioa par-

tzialki sekretupetik atera zenean ere adierazi zen Laura Orueren gorpuan aurkitu zen ilea ez dela inputatuarena. Izan ere, Hernandok onartu egin zuen ADN frogatik egin ziezaiotarik ilea berea zen edo ez jakiteko.

Horretaz gain, frogatua gelditu da Josu Hernandoren autoan aurkitutako odola

berea zela. Horrela, Hernandok aske segitzen du, nahiz eta astean hiru aldiz epailearen aurrean aurkeztu behar duen.

Laura Orue joan den abuztuaren 29ko goizaldean desagertu zen lanetik atera eta Audioko jaietara joateko asmoa zuela esan ostean. Haren gorpua astebete geroago aurkitu zuten.

Telefonicari norberaren datuak ez erabiltzea eskatzeko hilabeteko epea dago

■ Legezkoa izanagatik ere, argitasun eza salatu du EKAK

Erredakzioa / Donostia

TELEFONICAK jendearen datuak erabil ez ditzan eskaria egiteko hilabete baino ez dagoela ohartarazi nahi izan du Euskal Herriko Kontsumitzaileen Antolaketa (EKA). Egunotan Telefonikak bere bezeroengana jo du datu pertsonalak eta telefono fakturaziorako datuak erabiltzeko baimena eskatuz. Hau legezkoa izanagatik ere, kontsumitzaile orok zerrenda horietatik kanpo egoteko eskubidea duela nabarmendu du EKAK.

Datu horiek Telefonikaren esku utziz gero, edozein enpresak ere erabili ahal izanen ditu guri publikizitatea igortzeko. Enpresa horiek Marketin Zuzeneko Elkarteak bazkide dira. Elkarte horretako Robinson zerrendara atxikitze eskubideaz ohartarazi du EKAK. «Zerrenda horretan gure izena emanez gero, enpresa hauetako publikizitatea jaso nahi ez dugula adierazten dugu, eta ez digute bidalik». Publikizitatea jasotzen jarraituz gero, Datuak Babesteko Agentziara jo daiteke.

Telefonicak sarbide, zuzentze eta ezabatze eskubidea eskaintzen dio herriar orori. Horietako eskubide batera atxiki nahi izanez gero, idatzi bat prestatu behar da, Nortasun Agiriaren zenbakia erantsiz. Pauso hau herriarrek eman beharra salatu du EKAK. Halaber, ematen den informazioa eskasa dela ohartarazi du kontsumitzaile elkarteak.

«Bi mila arrazoiengatik» armaden desagerpena eskatuko dute 30en bat gizarte elkartek bihar Bilbon

■ Militarismoarekiko gaitzespena agertzeko martxara deitu dute eguerdiko 12:00etan Zabalburu plazan

Gorane Agirre / Bilbo

BI MILA arrazoi militarismoaren aurka. Eman zurea lelopean, Kakitzat eta KEM elkarte antimilitaristek martxa bat egingo dute bihar Bilbon. Dagoeneko 30en bat gizarte elkarte bere egin dute deialdia, zeina bihar eguerdiko 12:00etan Zabalburuko plazatik abaituko baita.

Martxa horrekin, azken hilabeteetan 17 antimilitaristaren kontra egin diren epaiketa militarrek salatu nahi dituzte. Aldi berean, armadak desager daitezela ere aldarrikatuko dute.

Deialdiarekin bat egin duten gizarte elkarteek hainbat arrazoi eman zituzten atzo armaden deusestatzea aldarrikatzeko.

Intsumisioaren aldeko Sindikatuen Plataformako ordezkariak azaldu zuenez, «langabezi tasa eta pobrezia mugaren azpitik bizi den familia kopurua kontu larriak diren arren, gastu militarrek gora egiten dute. Esaterako, 1998. urtean, EAEn orduko 26 milioi pezeta bideratu ziren gastu horietara, eta Espainian aurten 3 bilioi pezeta. Dirutza hori nahikoa litzateke diru sarre-

rarik ez duten herritarrei gutxieneko soldata bermatzeko».

Armaden zeregina munduko ordena «bidegabeari» eustea dela adierazi zuen nazioarteko elkarte eta Gobernu Kanpoko Erakunde ordezkariak. Haren esanetan, «herrialde boteretsuekiko menpekotasuna mantendu nahi dute. Helburu horretarako 11 egunetan gastatzen duten dirua nahikoa litzateke munduan dauden gaixo eta goserik diren haurrak sendatu eta elikatzeko».

1945. urtean II. Mundu Gerra izan zenetik gaur egun

arte gerrarik gabe hiru aste besterik igaro ez direla esan zuten talde antimilitaristek.

Arrazoi horietatik guztiengatik, talde antimilitaristek armaden desagerpena aldarrikatzeko martxara deitu dute biharko. Martxa eguerdiko 12:00etan aterako da, Zabalburu plazatik, eta Arenalean bukatuko dute jai batekin, Gobernu militarren egoitzaren aurrean kontzentrazio txiki bat egin ostean.

Martxaren deialdiarekin bat egin duen talde bakoitzak lelo bat eramango du militarismoaren aurka.

Lizartzako Udala

IRAGARKIA

2000ko urtarrilaren 27ko, 17 zenbakidun Gipuzkoako Aldizkari Ofizialean, Lizartzako Arau Subsidiarioetako 6. Eremuko Aldaketari buruzko iragarkia argitaratu da, bera, jendaurrean jartzen delarik, 30 eguneko epean, iradokizunak egin ahal izateko. Dokumentua Lizartzako Udaleko Idazkaritzan aztertu ahal izango da, lanegunetan, bulego ordutegiz, hau da, asteleheneetik ostiralerara, goizeko 8etatik eguerdiko 14:00ak arte.

Lizartzan, 2000ko otsailaren 2an. ALKATEAK.
Sin: Jose Antonio Mintegi Arrate.

Santa Ageda bezpera

Legearekin konplituz, koplaka

Euskal Herriko hainbat txokotan ohitura errotua da gaurko egunez koplak kantari eskean irtetea.

Hirietan zein nekazal guneeetan itxura arrunt ezberdina du usadioak; jaiaren muina igualtsua da, ordea, toki guztietan.

Makila handi-handiak esku artean, iraganetik jasoriko koplak zaharrak ezpainetan eta eskean jarduteko hitz dotoreak airean... Santa Ageda bezpera.

Bizkaiako, Gipuzkoako, Lapurdiko eta Nafarroako nekazal giro euskaldunetan, ohitura zaharra da gaurko egunez etxez etxe kantari ibiltzea. Eta arrunt errotuta dago kantatu ostean eskean egitea ere. Dirua eskatzen da batzuetan, edo eta barrena asetzeko janaria eta edaria beste askotan.

Euskalduntasuna baserri girotik haratago eramateko irrikak hirigune urbano eta modernoetara ere eraman du azken urteotan usadio hori. Kasu guztietan xumea da, hala ere, jaiaren izaera. Koplak zaharrak kantatzen dituen abesbatza —lurraren kontra darabiltzat kolpeka makila handiak—, bertsoak inprobisatzen dituen bertsolaria eta musikari bat edo bi. Besterik ez da behar Santa Ageda bezperako legea konplitzeko.

Kopla kantari

«Santa Ageda bezpera degu Euskal Herriko eguna, etxe guztiak kantuz pozteko aukeraturak duguna...». Toki bakoitzeko aldaerak aldaera koplak horrexekin bertaratzen dira aterik ate Santa eskean ari direnak.

Etnologoek arabera nekazari giroko negu gordinetan sorturiko ospakizuna da Santa Ageda bezperakoa, eta zenbaitzuk inauteriekin lotzen dute. Makila handien hotsak zein Santa Agedaren ohorez egiten diren eta egin izan ohi diren hainbat ospakizunek, mundu ikuskera berezkoaren aztertarnak gordetzen dituztela diote.

Etnologo batzuek gogoratu ekarri dutenez, esaterako, garai batean hala-ko egunez Nafarroako hainbat tokitan tximiniak garbitu

ANDER GILLENDA

Orain bi urte Lazkaoko talde bat baserriz baserri eskean.

ohi zituzten. Nafarroako beste zenbait udalerritan, berriz, ohikoa zen zenbait herritarrek —emakume zein gizasemeek— elizako kanpaiak jotzea.

Martiri sufritua

Hala ere, itxura batean nekez argitu daiteke zergatik den Santa Ageda —«Agate deuna» hainbat koplatan— hain garrantzitsua Euskal Herrian. Izan ere, urrutia jaio zen: Sizilian, 230. urtean. Kondairaren arabera kristau sutsua izaki, nahiago izan zuen martiri bihurtu, gizon fedegabe baten ezkontza proposamenari baiezkotzea esatea baino. Diotenez, sufrimenduz beteriko azkena izan zuen, bularrak moztu baizizkioten.

Gaurko egunez kantatzen diren koplatan haren azken

Altsasun, kintoak errege

Gaur ohikoa den gisan kantatuko dituzte Santa Ageda bezperako koplak altsasurak, baserritar jantzirik eta aterik ate. Santa Ageda egunaren inguruan Nafarroako herri horretan antolatzen diren jaiak ez dira horretara mugatzen, ordea.

Santa Ageda eguna Altsasuko egunik handienetakoa izaten da. Protagonistak kintoak izaten dira, urte horretan soldaduzka egiteko adinean sartzen diren mutil gazteak, hain juxtu. «Aurten 50en bat mutil dira», azaldu zioten atzo EUSKALDUNON EGUNKARIA-ri Altsasuko Udaleko Kultura departamentutik. Bihar izango dute egunik handiena, goizean goizetik kale ibiliko baitira, eskean. «Eguerdi partean

dirua zenbatzen hasten dira eta 100.000 pezeta kontatzen dituzten bakoitzean suziri bat jaurtitzen dute».

Arratsaldeko 19:00eta Altsasuko zortzi-koa dantzatuko dute kintoek herriko plazan. «Dantza saio hori gainera, bihurtik egunero errepikatuko da hilaren 9a bitartean», azaldu zuten atzo Altsasutik. «Batez ere kintoentzat izaten da jai garrantzitsua, baina oro har herri guztiak ospatzen du», gaineratu zuten.

Jaiaren ezaugarri berezi izaten dira kintoek eskuan eramaten dituzten makilak —aski dotoreak— eta opari ematen dituzten ogi bereziak. «Ogi handi-handiak izaten dira, erliebe ikusgarri hornituak».

arnasaren atariko torturak gordin-gordin kontatzen dira. «Lendabizi azotatu ta kendu zizkaten bularrak...», «Istapatian estalizion gorputz guztia odolak...» Ohikoak izaten dira horrelako koplak, bai eta santuarekin zerikusirik izan gabe, herriko gorabeheren berri ematen dutenak zein eskea egitera mugatzen direnak ere.

Etnologo zenbaitzuk diotenez, koplak kantatzetik haratagoak izan dira Euskal Herrian Santa Agedaren inguruan sortu diren hainbat sinesmen. Hala, garai batean nekazari giroan Agate Deuna mundura umeak ekarri berri zituzten emakumeen zaindaria izaten zela diote, eta ume jaio berriari esnerik eman

ezin zioten amek santa horri eskatzen ziotela laguntza.

Garai bateko gizartearen ondare ia desagertua dira kontu horiek. Etnologoek aztergaia. Koplak kalean daude oraindik ere, ordea. Bizirik.

Arantxa Iraola
DONOSTIA

XOUSE SIMAL

'Campusa', EHuko aldizkaria kalean. Euskal Herriko Unibertsitateak (EHU) *Campusa* izeneko aldizkaria aurkeztu zuen atzo. Argitalpen berria unibertsitateko 70.000 ikasle, irakasle eta langileren etxeetara helduko da doan hilerro. Aldizkariaren zuzendari Benjamin Lanak azaldu zuenez, bere helburuetako bat unibertsitatean sortzen den aktibitate akademiko eta zientifikoa euskal gizarte osoari zabaltzea da. Argazkian Lana EHuko errektore Pello Salabururen ondoan.

Aurrematrikulazioa «maltzurki» aurreratu dela salatu du EHk

Traba izanen da kanpaina behar bezala prestatzeko, haren ustez

Erredakzioa / Iruñea

Nafarroako aurrematrikulazio kanpainia aurreratzeko Hezkuntza Departamentuak berriki hartutako erabakia «maltzurra eta larria» dela, eta euskararen erasotzat har daitekeela salatu zuen atzo Euskal Herritarrok taldeak. Horregatik, bi mozio aurkeztuko ditu Parlamentuan.

APIRILAREN 21ean aurrematrikulazioa zabaltzeko Nafarroako Hezkuntza Departamentuak hartutako erabakia «maltzurkeriaz» egina da, eta helburua du euskarazko irakaskuntza bultzatzen eta lantzen duten gizarte eragileei oztopoak jartzea, kanpaina egoki prestatzea eragozteko. Hala salatu zuen atzo Euskal

Herritarrok taldeak, eta iragarri zuen bi mozio aurkeztuko dituela Nafarroako Parlamentuan irakaskuntzaren inguruan. Hala, talde aber-tzaleak eskatuko du Nafarroako herri eta auzo guztietan D ereduko lerroak eskaini daitezela sare publikoan, eta lerroak zabaltzeko hirietan hogeitaur haur eta herrietan hamabost

izatea exijitzen duen artikulua balioga dezaten. Halaber, Ermitagaina, Donibane eta Mendebaldeko haurrentzat D eredua Jose Maria Uharte ikastetxean zabaltzea eskatuko du EHk. Talde horren ustetan, moziook ezinbestekoak dira euskararen normalizazioa bultzatzeko.

EHko hezkuntza arduradunek, gainera, kritikatu egin zituzten Miguel Sanz presidentearen azken adierazpenak. «Lankidetzari uko egitea euskara betiko hil dadin lortu nahi duen agintari buruzuri eta eskasaren jarrera da», esan zuten.

l a b u r r e a n

■ 'Erika' ontziak petrolioia zeramala berretsi du Jospinek, eta ez minbizia eragin dezakeen gairik

ABENDUAREN 12an *Erika* ontzia bitan zatitu ondoren, 15.000 bat tona olio erori ziren itsasora. Joan den asteburuan, Analytika laborategiak adierazi zuen *Erika*-k ez zuela oliorik garraiatzen, hondakin toxikoak baizik, minbizia eragin zezaketenak. Lionel Jospin Frantziako lehen ministroak eta TotalFinak ukatu dute hori, eta Frantziako hainbat laborategik eta ikerketa gunek egindako azterketak erakutsi dituzte hori egiaztatzeko.

■ Hamalau lagun atxilotu dituzte Iruñean, Telefonicari bi milioi pezetako iruzurra egiteagatik

ESPAINIAKO Poliziak 14 lagun atxilotu ditu asteotan Iruñean, Telefonicari bi milioi pezetako iruzurra egiteagatik. Atxilotuetako hamar Ekuadorkoak dira, eta bertze laurak Nigeriakoak. Telefonicaren txartel faltsuak egiten dituen sare bateko kide izatea leporatu diete hamalauetara. Txartel horiek plastikozko euskarri bat dute eta zirkuitu elektronikoa bat. Horren bidez, txartelak ez du diru mugaririk.

■ Baztertuak gizarteratzeko kanpaina bultzatu du Gasteizko Elizbarrutiak, lana eta prestakuntza oinarri dituela

GASTEIZKO Elizbarrutiak *Azkenak lehenak izango dira* kanpaina jarri du abian, baztertuak gizarteratzeko xedearekin. Gizarteak baztertutakoei prestakuntza eta lana eskaini nahi die elizbarrutiak. Elizbarrutiarekin batera, Caritas eta Elizbarrutiko Misioak ari dira lan horretan. Gizarteari «Arabian ere baztertuak» badaudela ohartarazi nahi diote. Heziketa eta lan eskasiak bazterturik ez sortzea lortu nahi dute. Egitasmoa Gasteizen eta Angolan ari dira garatzen, eta ekimenen artean bigarren eskuko arropa denda bat zabalduko dute. Bertan ariko dira lanean baztertuak, ezagutza eta ohitura hartzeko. Herritarrei sustengu ekonomikoa eskatu diete elizbarrutiko kideek.

■ Eusko Jaurlaritzaren aurrekontuak Internet bidez ikusi ahal izanen dira

EUSKO JAURLARITZAREN aurtengo aurrekontuak Internet bidez ikusi daitezke joan den otsailaren 1az geroztik. Jaurlaritzaren webgunean aurkitu ahal dira aurrekontuak euskaraz, gaztelaniaz eta ingelesez. Ogasun Sailaren ekimenez paratu da martxan zerbitzua, eta kontu publikoetara erabiltzaile gehiago hurbiltzea da asmoa. Bide batez, informazioa azkarrago jasotzeko parada eskaintzen du Internet bidezko zerbitzuak.

■ Martutenen egin gogo duten egitasmorako eraikinaren batzordearen jarrera salatu dute Zapatariko kideek

DONOSTIAKO Zapatariko kideek Martuteneko Arantzazuko Ama ikastola zaharrean egin nahi duten egitasmorako eraikina kudeatzen duen batzordearen jarrera salatu dute. Etxebizitza eta kulturunea paratu nahi dute eraikin horretan, herri partaidetzan oinarritua eta euskara bultzatzeko helburuarekin. Euren asmoa «etxearen jabe egitea» ez dela azpimarratu dute Zapatariko kideek. Eraikina kudeatzen duen batzordeak hartu ere ez dituela egin salatu dute ekimenaren bultzatzaileek.

Egunkaria-n bisitan

Lope de Larrea ikastola - 6. maila

JADA BEDERATZI LANGILE HIL DIRA EZBEHARRETAN EUSKAL HERRIAN 2000. URTEA HASI ZENETIK

Bi behargin hil dira lan istripuz Gasteizen eta Amurrian

■ Mobilizazioak iragarri dituzte sindikatuek SEAren egoitzaren aurrean eta Laudion

■ Enpresariak ez dutela segurtasunean inbertitu nahi salatu dute LAB, ELA, ESK eta EILASek

■ Administrazioari eskatu diote zigortzeko segurtasun neurriak betetzen ez dituztenak

Felix Iriarte / Gasteiz

BI langile hil ziren atzo Araban lan istripuz, bat Amurrian eta beste bat Gasteizen. Goizaldeko lehen orduan, Amurrian, Miguel de Luis Otaola 30 urteko Laudioko biztanleak bizia galdu zuen auto batek harrapatu ostean. Langilea ez zen istripua gertatu zen enpresakoa, subkontratututa baitzegoen. Hildakoa ez zuten ospitalera eraman, berehala hil baitzen. Forentseak hilda zegoela jakinarazi zuen pixka bat geroago.

Gasteizen eguerdian izan zen ezbeharra. Eraikuntzan lanean ari zen C.S.G., eta erori egin zen hamargarren pisutik. Gasteizkoa zen eta 38 zituen, eta berehala hil zen. Istripua gertatu zen tokira —hiriko erdigunean, Santa Barbara enparantzan— anbulantzia bat eta mediku bat iritsi ziren, baina ezin izan zuten ezer egin.

Sindikatuak mobilizazioak iragarri dituzte bi heriotzak salatzeke. Izan ere, jada bederatzia pertsona hil dira Euskal Herrian lan istripuz

JOSEBA OLALDE

C.S.G. langilea Gasteizko Santa Barbara enparantzan hil zen.

urtea hasi zenetik. Lan egoera salatuko dute sindikatuek datorren astelehenean enpresariak bulegoaren aurrean egingo duten kontzentrazioan. Laudion gaur eta astelehenean egingo dute.

Gainera, Azpeitian, Ucin

enpresaren aurrean bilduko dira gaur goizeko hamaiketan.

Istripua gertatu izana enpresariak arduragabeak iriari egotzi diote sindikatuek. Adierazi dute ez dutela segurtasunean inbertitu nahi, alor horretan inbertitzeak «sobe-rakinak» kentzen dizkielako. «Beraientzat lan osasunean inbertitzea gutxiago irabaz-

tea da», adierazi zuen Sebastian Andreu ELAko kideak, LAB, EILAS eta ESK sindikatuekin batera deituriko agerraldian. Administrazioak ere gehiago egin behar luke sindikatuen ikuspuntutik. Esan dutenez, Administrazioak ez ditu zigortzen segurtasun neurriak betetzen ez dituzten enpresak, ez duelako hori egiteko «borondaterik».

Confebasken deia

■ FI / Gasteiz

Confebak enpresariak elkartea «kezkatuta» azaldu da azken hiru heriotza hauengatik, eta gogoratu du azken hilabeteetan asko ugaritu direla istripuak.

Istripuak eragozteko eragile guztien parte hartzea aldarrikatu du enpresariak elkartea. Uste du «prebentzioaren kultura» falta dela, eta dei egin du esparru guztietatik ahaleginak egin ditzaten istripuak eragozteko.

«Egoerak eskatzen du

guztiok batera jardutea: enpresariak, Administrazioak, langileak eta sindikatuek. Guztion artean prebentzioaren kultura sustatu behar dugu, eta behar diren neurriak hartu behar ditugu», adierazi du prentsa ohar batean.

Osalanek plan estrategikoa egin behar du lan istripuak eragozteko. Oraindik egin gabe dago, eta sektore guztiak biltzen duen erakundeak «lehenbailehen» egin behar luke Confebaskek adierazi duenez.

Vodafone britainiarra eta Mannesmann ados daude akordio adiskidetsua bilatzeko

■ Bi enpresen fusioa historiako bat-egite handiena izango litzateke

Erredakzioa / Donostia

MANNESMANN eta Vodafone-aren arteko akordioa lortzea gero eta errazagoa da, Alemania eta Erresuma Batuko enpresen artean azken orduotan egiten ari diren elkarriketen ondorioz.

Bat-egitea gauzatu gero, historiako fusiorik handiena izango litzateke. Vodafonek Mannesmanni egindako Erosteke Eskaintza Publikoaren epea datorren astelehenean bukatuko da, eta ordurako erabaki egin beharko dute Mannesmanneko akziodunek Vodafone-aren eskaintza onartzen duten ala ez. Mannesmanneko zuzendariak konbentzitzen saiatu da Vodafone. Atzo bertan Duesseldorf-era joan zen berriro ere enpresa britainiarreko presidente Chris Gent Alemaniakoarekin negoziatzeko.

Mannesmannentzat %47,5 partaidetzan

Britainiarren azken proposamenaren arabera, Alemaniko enpresak %47,5 izango luke firma berriaren partaidetzan. Azken elkarriketak egiten ari diren bitartean portzentaia horrek «apur bat» gora egin dezakeela adierazi du Vodafoneko direktibo Clarke Richardsek. Horren arabera, hala ere, Mannesmanni eskainiko litzaiokkeen partaidetza ez litzateke %48,9tik harago joango.

Bi aldeetako negoziatzaileak ez dituzte elkarriketen nondik norakoak argitu nahi izan. Zenbait iturrik, baina, esan dute bi enpresen 198.900 milioi dolarreko akzio trukaketa egitea hiztatu dutela.

Gentek Alemaniako N-TV telebistan egindako adierazpenetan esan duenez, erabateko berdintasunean egindako akordioa ez litzateke egokiena izango, «Vodafone-aren negozioa, egun, Mannesmannena baino askoz handiagoa delako».

Gipuzkoako enpresa batek ondoko lanpostuak bete behar ditu promozio sailean:

1.- PUBLIZISTA (erref. 11)

ARDURAK: Enpresaren komunikazio edo promozio politika diseinatu: (publizitate kanpaina, komunikabidekin harremanak...), ekonomia maila orokorra (aurrekontuak prestatu, erabilerak...), promozio proiektuak diseinatu eta kudeaketa kontrolatzea, lan taldeak gidatu...

BALDINTZAK: Erdi edo goi mailako titulazioa (Enpresa Zientzietan, Ekonomia, Soziologia, Marketinean...)

KONTUAN IZANGO DA: Antzeko lanetan jarduna izatea, ahal bada, sail komertzialari edo marketinari lotutako kudeaketa.

2.-PROMOZIO SAILERAKO LAGUNTZAILEA (erref. 12)

ARDURAK: Lan taldeak osatu eta gidatzea, eta aurrekontuak prestatu eta erabiltzea.

BALDINTZAK: Prestasuna. Ordutegi aldakorra (astelehenetik igandera). Lan egindako jaiegunen ordainak izango dira.

KONTUAN IZANGO DA: Promozio lanean jarduna izatea.

Bi kasuetan eskatzaileek bete beharreko baldintzak:

- Euskalgintza ezagutzea, batez ere euskarazko merkaturak ezagutzea.
- Euskaraz ondo jakitea.
- Giza harremanetarako dohainak.

Interesdunak curriculum, argazkia eta harremanetarako telefonoa bidali otsailaren 7a baino lehen helbide honetara:

1887 Posta-kutxatila

DONOSTIA

Kartazalean lanpostu bakoitzari dagokion erreferentzi zenbakia zehaztu.

Euroaren eremuko interes tasak 3,25era igo ditu EBZk, inflazioa kontrolatzeko

0,25 puntuko igoerak euroaren balioztapena eta burtsen gorakada ekarri ditu

Agentziak / Frankfurt

Europako Banku Zentralak (EBZ) interes tasa ofizialak 0,25 puntu igotzea erabaki zuen atzo, eta %3,25ean kokatu. Erabaki horren helburua euroaren eremuko inflazio tentsioak kontrolatzea dela azaldu du Wim Duisenberg EBZko presidentek.

EUROAREN eremuko interesen 0,25 puntuko igoera EEBBetako Erreserba Federalak bertako interesak hein berean igotzea erabaki eta hurrengo egunean etorri da, inflazioa kontrolatzeko helburu berberarekin. Euroa indarrean jarri zenetik, EBZk bi aldiz igo ditu interesak: 1999ko azaroaren 4an %2,5etik %3ra, eta atzo %3tik %3,25era.

Interes tasak igotzeko posibilitatea finantza merkatuetan aipatu eta espero izan da azken asteetan, euroaren kotizazioak dolarraren aldean izan duen balio galera ikusita. Wim Duisenbergekin atzo erabakiaren berri ematean azaldu zuenez, «euroaren balio galerak inportazioen prezioak igoarazi egin ditu, batez ere produktu energetikoenak. Horregatik, euroaren truke-balioaren bilakaera kezkatzeko arrazoi bihurtzen ari da prezioen egonkortasunera begira».

Europako diru bakarrak balioaren %17 galdu du

Wim Duisenberg EBZko presidenteak interes igoeraren berri eman zuen.

dolarraren aldean hamairu hilabetetan. Atzo, euroak balioa berreskuratzea lortu zuen, eta 0,99 dolarrerara heldu zen. Parekotasuna ez du berreskuratu, beraz.

Hala ere, EBZk uste osoa du euroak balioa berreskuratzeke nahiko indar izango duela, noiz ez dakien arren. EEBBen ostean Europan ere interesak igota, Bankuak uxatu du euroa orain arte baino gehiago ahultzeko

arriskua, eta baliteke dolarrarekiko parekotasuna laster lortzea.

Igoera gehiago izan litezke aurtan

Hala ere, aztertzaile ekonomikoek uste dute EBZk erabakitako igoera agian apalegia izan dela, eta balitekeela urtean zehar beste puntu laurdeneko edo puntu erdiko igoera bat izatea euroa

balioztatzeko. Hala, euroaren eremuko interesak %3,75ean amai lezake urtea.

Atzoko interes igoeraren ostean, burtsek gorakada nabarmena egin zuten, eta Bilbokoa goreneko maila historikora iritsi zen. Baina adituek uste dute ez-egonkortasuna eta zalantzak bere horetan jarraituko dutela ondoko hilabeteetan finantza merkatuetan.

Interes tasa ofizialen igoerek bankuen eta aurrezki kutxen interesetan eragina izaten dute. Hala ere, kontsumitzaile elkarteetatik nahiz sindikatuetatik adierazi dutenez, finantza entitateek atzoko igoera espero zuten, eta lehenagotik zeukaten sartuta euren interesetan. Ondorioz, ez lituzkete maileguen interesak igo behar, eta entitate gehienek ez dute egin oraingoz.

Hala, banka zerbitzuen erabiltzaileen elkartetik (Ausbanc) jakinarazi dutenez, 20 milioi pezetako interes aldakorreko mailegu bat ordaintzen ari den familia batek duela zortzi hilabete baino 30.000 pezeta gehiago ordaintzen ditu gaur egun.

Inflazioari dagokionez, Duisenbergekin eutsi egin dio euroaren eremuko %2ko goreneko helburuari, eta prezioek muga hori ez luke-tela gainditu behar ohartarazi du, egonkortasunak jarraituko badu. Horretarako, soldaten moderazioari eustea gomendatu du.

EAEko industriak lehiakortasuna galduko duela ohartarazi du Adegik

■ Okupazio tasa sei urtez jarraian igo da Gipuzkoan

Erredakzioa / Donostia

EUSKAL AUTONOMIA ERKIDEGOKO industria sektoreek etorkizunean lehiakortasuna galduko dutela ohartarazi zuen atzo Adegik, Gipuzkoako enpresarien elkarteak. Estatuko batez bestekoa baino lanegun murriztagoak eta soldata handiagoak daudelako sortuko da egoera hori.

«Egoera horrekin jarraituz gero, zenbait jarduera arriskuan egon litezke, Bartzelona, Madril edota Errioxa bezalako eremu industrialen mesederako», adierazi zuen Arturo Garcia Sanz Adegiko idazkariak, Jose Maria Ruiz Urtxegi idazkari nagusiarekin batera egindako prentsaurrekoan.

Urtxegiren ustez, euskal enpresek erronka berriak hartzeko ahalmena dute eta «etengabeko berrikuntza ez dute galdu behar». Hala, zenbait jardueratan teknologia suspertu behar dela uste du Adegik.

Enpresarien elkarteak, bestalde, Gipuzkoako enpresen 1999ko egoera soziorabalarari buruzko ikerketaren berri eman zuen. Horren arabera, okupazioa sei urtez jarraian igo da eta jardue-ra tasa %55,1eko «errekor historikora» iritsi zen iaz. Soldaten igoera erreala %2,5ekoa izan zen iaz.

JOXE LACALLE

Tafallako Victorio Luzuriaga lantegiko enpresa batzordeko ordezkariak, atzoko agerraldian.

Luzuriagak gerorik baduenetz argitzeko eskatu dute langileek

Zuzendaritzak 130 lagun kaleratu nahi dituela salatu dute

Irene Arrizurieta / Iruñea

Victorio Luzuriaga Tafallako lantegiak etorkizunik baduenetz «argitzeko» eskatu dio enpresa batzordeak zuzendaritzari. Salatu dutenez, lan hitzarmenaren negoziazioan zuzendaritzak mahaigaineratu duen lehen gaia 130 behargin kaleratzeko asmoa izan baita.

MMC TALDEAREN Tafallako Victorio Luzuriagako enpresa batzordeak lantegiak etorkizunik «baduenetz lehenbailehen argitzeko» eskatu dio zuzendaritzari, eta gogor salatu du haren jarrera, lan hitzarmenaren negoziazioan «gai izarra» 130 langile kaleratzeko asmoa gertatzen ari delako (neurri hori jadanik iragarri zuten iragan azaroan, eta gero atzera bota zuten).

LAB, ELA, UGT, CCOO, Langileen Ahotsa eta CC sindikatuek osatu langile batzordearen lan hitzarme-

nak 7 eskaera ditu: hitzarmenak urte bateko iraupena izatea; soldata Kontsumo Prezioen Indizea gehi 2 puntukoa izanen da, hau da; %4,9koa. Halaber, lanordueak %3 jaistea nahi dute; lan erregulaziorik gertatuko balitz, %90eko osagarri likidoa jasotzea; 1998tik ordaintzeke dauden gaixotasunagatik hartutako bajak kobratzea; nominak homogeneousatu, egindako lanorduen arabera kobratzen dutelako; eta, batez ere, «etorkizuneko plan estratejikoan adostea».

Egun 840 langile ditu Luzuriagak. «Urteak daramatzagu lan erregulazioan eta lantegia aurrera ateratzeko ahaleginean. Orain MCCk erantzun behar du», azpimarratu zuen Jesus Arrizubieta LABeko ordezkariak atzoko agerraldian. Horregatik, «etorkizunerako plana lanpostu guztiekin egiteko eskatzen dugu. Ez gaude lantegia ixten uzteko prest, ez eta langile taldea murrizteko prest ere», gaineratu zuen.

Zuzendaritzaren jarrera ikusirik, hilabete honetarako hainbat ekintza antolatu dituzte. Otsailaren 7an eta 11n lantegian kontzentratuko dira 10:30etan, eta 21ean Arrasatera ibilaldia egingen dute. Hilaren 24an Tafallako Udalean itxiko dira, eta hurrengo egunean manifestazioan aterako dira herrian.

laburrean

■ Sprilurrek 50.000 milioi pezeta inbertituko ditu industri lurretan 2003. urte arte

SPRILUR sozietate publikoak 50.000 milioi pezeta inguru (300 milioi euro) inbertituko ditu hemendik 2003. urte arte EAEko industri lur eta pabilioietan, Josu Jon Imaz Industria sailburuak jakinarazi duenez. Imazek Mutriko Mijoa industrialdearen inaugurazio ekitaldian esan zuenez, inbertsio horiekin mila enpresa inguru sortu eta 10.000 lanpostu eratuko dira. Industri lurraren alorreko ekimenak «Gobernua prestatzen ari den 2000-2003rako Ekonomi Sustapenerako Erakundearteko Egitasmoaren lerro nagusietako bat» direla gogoratu du sailburuak.

■ Pasaiaiko portua zabaltzeko lanek 64.000 milioi pezetako inbertsioa behar dute

PASAIKO portua zabaltzeko lanak bideragarriak dira eta aurrera eramateko 64.000 milioi pezetako inbertsioa egin beharko litzateke, Gipuzkoako Merkataritza Ganberak, Foru Aldundiak eta Pasaiaiko Portu Agintaritzak agindutako txosten batek erakutsi duenez. Postua kanpoaldetik zabalduko litzateke, Jaizkibel mendiko maldatik behera dagoen Asabaratza izeneko lekuan. Zabalguneari esker, Pasaiaiko portuak garraioa bikoiztu egingo luke.

■ Bolanta sareen gaineko araudia zuzen betetzeko eskatu dio Gerenabarrenak Fischler komisarioari

BOLANTA sareak desagertu arte murriztuz joatera behartzen duen araudia zuzen betetzeko eskatu zion atzo Iñaki Gerenabarrena Eusko Jaurlaritzako Arrantza eta Nekazaritza sailburuak Franz Fischler Europako Batzordeko komisarioari, atzo Bruselan izandako elkarrizketan. Bestalde, Itsas-Geroako ordezkariak Arrantza Batzordeko ordezkariekin elkartu ziren, eta Kantauri itsasoan selektiboak ez diren sareen erabilpena mugatzeko eskatu zieten, batez ere sare pelagikoen erabilpena mugatzeko.

JOXE LACALLE

Nekazaritzako gasolioaren igoera salatu du EHNEK. EHNEK nekazaritzako gasolioa litroko 22 pezeta igo dela salatu zuen atzo Nafarroan. Horrela, lehen litroak 39,49 pezeta balio bazuen, orain 61,49 pezetara igo da. Sindikatuak zera «exijitu» du: Hidrokarburu Berezien Zerga kentzeko, ordain fiskalak, eta erregaia goreneko prezio jakina izateko.

Burtsa

• J.B. ANDUEZA •

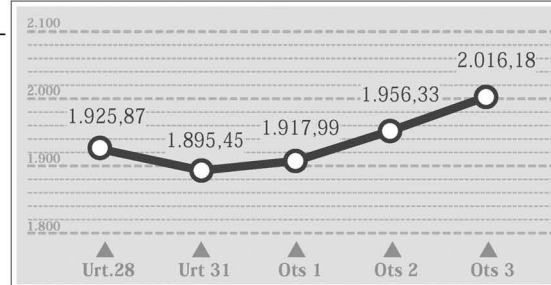
San Blas, ito arte arnas

EZ dakigu Balasi (Blas) flamenkoz Wim esaten denentz, baina bai, Duisenberge, San Blas ito arte arnas egin duela. Europako Banku Zentrak (EBZ) Erreserba Federa- laren bide bera jarraitu (behar izan) du, interes tasak igoz. Dolar indartsuak eragin lezakeen inflazioa ito eta euroari arnas pixka bat eskaini asmoz egin du

%0,25eko interes tasaren igoera. Unea egokiena ote zen? Gure inguruko burtsek bederen, baikor baina zoramenenez erantzun zuten.

Igoerak eraikuntzan (FCC eta Ferrovial %5 pasa) eta Internetekin lotura dutenek pilatu zituzten (Telefonica %3,88, Terra %10,62, Sogecable %4,96, Indra %5,57 eta Amadeus %12,86).

Bilboko 2000 Indizea

Dibisen merkatua

	1 Euro
Pezeta	166,386
Libera	6,55
Dolarra (EEBB)	0,97480
Libra Esterlina	0,60860
100 Yen (Japonia)	1,0578

Beste indizeak

	* Eguerdia arte
New York (Dow Jones)*	10.998,86 (-%0,04)
Tokio (Nikkei)	19.786,42 (+%1,06)
Madrid (IBEX-35)	11.544,10 (+%3,11)
Paris (CAC-40)	6.149,67 (+%3,41)
Londres (FTSE 100)	6.315,7 (+%0,20)
Frankfurt (DAX-XETRA)	7.354,26 (+%2,5)
Milan (Mibtel)	30.122 (+%2,22)

■ **EUSKALTELI** eta Caja Madrid aurrezki kutxari Espainiako Retevisionen partaidetza eskaini diete, beronen %76 kontrolatzen dutenek (Endesa, Union Fenosa eta Telecom Italia). Union Fenosak BSCH ere sartu nahi du akziodunen artean.

■ **ELF** petrolio enpresak 2.051 milioi euro irabazi zituen iaz, 98an baino %280 gehiago.

■ **GREENSPAN** agintaldia luzatu diote.

Ipar Irlanda

Erakundeak eta desarmea

HALA IRAGARRI ZUEN ATZO KOMUNEN GANBERAN, PETER MANDELSON IPAR IRLANDARAKO ESTATU IDAZKARI BRITAINIARRAK

Gobernu autonomoa eteteko asmoa agertu du Londresek IRA presionatzeko

■ Erresuma Batuko Gobernuak egun batzuk eman dizkio erakunde errepublikanoari, desarmeari ekiteko

■ Suspentsioa gauzatzeko lege proiektua datorren astean eztabaidatuko du Erresuma Batuko Komunuen Ganberak

■ Egoera larria konpondu asmoz, Blair eta Ahernek telefonoz hitz egin zuten atzo egunean zehar, eta elkarrekin bildu ziren gauean

Agurtzane Ormaetxea / Donostia

BERTAN BEHERA geratuko da Ipar Irlandako Gobernu autonomoa, Peter Mandelson Ipar Irlandarako Estatu idazkari britainiarrak atzo Komunuen Ganberan iragarri zuenez. «Ipar Irlandako erakundeek ezin dute konfidantza bermatu, eta horregatik, Londresko Gobernuak prest egon behar du erakunde horiek beregain hartzeko», adierazi zuen.

Mandelsonek gaur bertan aurkeztuko du lege proiektua Komunuen Ganberan, agindua indarrean jartzeko. Baina suspentsioa ez da berehala gauzatzeko, Ganberak datorren astean eztabaidatuko baitu auzia.

IRAr denbora eman nahi dio Londresek, datozen egunetan armak uzten has dadin. Azken uneko negoziaketek esker, erakunde errepublikanoa armak uzten hasiko den itxaropena azaldu zuen Mandelsonek: «Aurrerapausoak egin ditzakegu oraindik, eta desarme prozesua hasten dela bermatu».

Suspentsio tramitea eten egingo da, erakunde errepublikanoa armak uzten hasten bada datozen egunetan. Baina Gobernu autonomoa indargabetzen bada, Erresuma Batuko Gobernuak gidatuko du Ipar Irlandako politika.

Zortzi aste soilik egin ditu abian Gobernu autonomoak, iazko abenduaren hasieran hasi baitzen lanean. Lehena-go, Ulsterko Alderdi Unionistak (UUP) baietza eman zuen iazko azaroan, Gobernu osoa zedin. Baina argi esan zuen IRAk desarmea hasi behar zuela otsaila baino lehen; hala ezean, Gobernuak utziko zuela.

Mehatxuari eutsi egin diote gaur arte unionistek. Eta jarrera zorroztu egin dute, Desarmerako Nazioarteko Batzordeko buruzagi John de

PETER MORRISON / AP

John De Chastelain Desarmerako Nazioarteko Batzordeko buruzagia atzo Belfasten.

Bizi arteko zigorra ezarri diete LVFko bi kideri, baina aurten irtengo dira libre

BELFASTEKO Auzitegi batek bizi arteko espetxe zigorra ezarri zien atzo Ostiral Santuko Bake Akordioaren aurretik Poyntzpass herrian bi lagun hil zituzten LVF talde loialistako bi kideri. Stephen McCleanek eta Noel McCreadyk irribarrez entzun zuten epaia, Bake Akordio horren arabera hilabete gutxi batzuk barru irtengo

baitira kalera. Izan ere, LVF su etenean dago ituna sinatu zenetik eta horri esker, bere presoak aldeztu aurretik ari dira libre geratzen. Zehazki, akordioak dio presoek gutxienez bi urteko zigorra beteko dutela eta McCleanek eta McCreadyk ekainean beteko dute kartzelaldi hori.

Poyntzpass-eko hilketak samin handia sortu zuen,

biktimak katoliko eta protestante adiskide batzuk izan zirelako. LVFko kideak nagusiki nazionalista den auzo bateko pub batean sartu eta han zeuden guztiak tirokatu zituzten. Beste bi lagun ere zauritu zituzten. Damien Trainor eta Phillip Allen biktimen senideak haserre azaldu ziren tiro egileak libre geratuko direlako.

Chastelainei joan den astelehenean Londres eta Dublini desarmeari buruzko txostena azaldu ondoren. Talde armatuek desarmea ez dutela hasi ondorioztatu zuen De Chastelainei agirian.

Hori ikusita, Gobernu autonomoa bertan behera uzteko eskatu zion herenegun David Trimble Ipar Irlandako lehen ministro eta UUPko buruzagiak Tony Blair lehen ministro britainiarrari. Gainera, gutun bat sinatu zuen Trimblek, gaur dimitituko zuela iragarritz.

Baina De Chastelainen agiria ez da erabat iluna, Mandelsonek Komunuen Ganberan azpimarratu zuenez. Izan ere, txostenak goraipatu egiten du IRAk su-etinari eustea eta konpromezua berretsiz komunikatua argitaratzea.

Adamsen oharra

Alde guztiek dakite oso larria izango dela bake prozesuarentzat Gobernuaren funtzionamendua etetea. Behin Gobernu indargabetuta, berriro lanean jartzea zaila izango dela ohartarazi zuen atzo Gerry Adams Sinn Feineko lehendakariak.

Porrota litzateke suspentsioa, eta ez Tony Blairrek ezta Berti Aheren Irlandako Errepublikako lehen ministroak ere ez dute halakorik nahi. Bi agintariek telefonoz hitz egin zuten 15 minutuz atzo egunean zehar, eta elkarrekin bildu ziren gauean. Aheren Dublindik joan zen Cornuallesera, Ingalaterra hegoaldera, Blairrekin elkartzeko.

Irlandako Errepublikako Gobernuak bozeramaile batek adierazi zuenez, Ahernek bazituen «pauso batzuk» Blairri jakinarazteko. Antzadenez, Irlandako lehen ministroak Sinn Feineko kideekin egindako bileretan azaldu ziren pauso haiek.

Haiderren alderdia, Vienako Gobernuan

Thomas Klestil presidenteak onartu behar izan du eskuin muturraren eta kontserbadoreen exekutiboa

Erredakzioa / Donostia

Austriako koalizio Gobernu berriko kideek gaur egingo dute beren karguen zina. Nazioarteko presioei aurre eginez eta erabakia gogoko ez zuela argi utzita, Thomas Klestil presidente federalak onartu behar izan zuen azkenean FPOE eskuin muturreko partiduak eta OEPV kontserbadoreak osatutako exekutiboa. Aurretik, ordea, deklarazio europazale eta nazien aurkakoa onartarazi zien.

WOLFGANG SCHUESSEL OEPVko buruzagia izango da Austriako lehen ministro edo kantzilerra. Alderdi kontserbadoreak bost ministro izango ditu, eta beste hainbat eta lehen ministrordea FPOEk. Joerg Haider eskuin muturreko liderra ez da gobernu-kide izango, bera hor egoteak hautsa gehiago harrotuko lukeelako. Nolanahi ere, Haiderrek argi utzi du bere helburua noizbait kantziler izatea dela.

Klestilek uste baino denbora gehiago behar izan zuen FPOE-OEPV koalizio gobernu osatzeko. Izan ere, Austriako presidenteak ez zituen gogoko FPOEk proposatutako bi ministro, eta horiek aldatu arte ez zion baiezkkoa eman koalizioari. Horietako batek, Hilmar Kabasek, etorkinen aurkako kanpaina bat bultzatu zuen hauteskunde bezperan. Thomas Prizhorn ere atzera bota zuen Klestilek, aurreko Gobernu akusatu baitzuen atzeritarrei hormonak ematez ume gehiago izan zitzen.

Zerga gehiago gobernu berriarekin

Eskuin muturraren eta kontserbadoreen koalizioa onartu aurretik, Klestilek Hogsburg jauregira deitu zituen bi buruzagi politikoak eta deklarazio bat izenpetuarazi zien. Bertan, demokraziarekiko eta giza eskubideekiko konpromisoa onartu zuten Schuesselek eta Haiderrek, eta, gainera, Austria krimen nazietan erantzukizuna izan zutela onartu zuten. Halako adierazpen publikorik ez zen orain arte egin Austrian.

Halaber, Schuesselek agin-

RONALD ZAK / AP

Joerg Haider FPOEko liderra eta Wolfgang Schuessel OEPVkoa, koalizio gobernuaren programa izenpetzen, atzo, Vienan.

du zuen kanpaina egingo duela EBko kideen aurrean Austria herrialde demokratikoa dela eta hala jarraituko duela ohar daitezen.

Gobernu koalizioak iragarri du tabakoaren, autoen eta argindarraren gaineko zergak igoko dituztela eta pribatizazioak ugarituko dituztela defizit publikoa murriztu ahal izateko. Familien diru-laguntzak handituko dira.

Egun osoan, ehunka lagun bilduta izan ziren Hogsburgeko jauregiaren kanpoaldean Gobernu berriaren aurka

protesta egiteko. Haiderri «faxista» oihu egin zioten.

Europarlamentuaren oharra

EBko beste herrialdeetako gobernuen ondoren, atzo Europako Legebiltzarra saiatu zen Austriako koalizio gobernuaren eragozten. Adierazpen batean, eurodiputatuak salatu zuten Haiderren partidua Vienako Gobernuan sartuta «eskuin muturrak legitimitatea» lortuko duela Europan. Haiderren «adierazpen iraingarri, xeno-

fobo eta arrazistak» gaitzetsi ondoren, Europako Legebiltzarrak ohartarazi zuen Austriako Gobernuak giza eskubideak edo demokrazia urratzen baditu bere ordezkariak gabe geratuko direla.

Adierazpen horren alde 406 diputatuk egin zuten, eta 53k aurka, eta 60 abstentzio izan ziren. Talde sozialista saiatu zen adierazpen gogorrrago bat onartarazten —harreman politiko guztiak eteteko—, baina PPEren zatiketarik ez zuen ahalbidetu. PPEko kide da OEPV.

Europako Batzordeak iragarri du harreman normalak izango dituela Austriako agintariekin, baina «oso gertutik» aztertuko duela bere jarduna. EBko beste 14 gobernuak, ordea, ziurtatu dute ezinbesteko harremanak besterik ez dituztela izango Vienako ordezkariarekin; hau da, goi bileretan eta ministroen kontseilueta gertatzen direnak. Alta, Austriako Gobernuak EBren jarduna eragoz dezake, instituzio europarren erreformari buruzko erabakiak aho batez hartu behar direlako.

deklarazioa

«Arrazismoak lekurik izango ez duen Austriaren alde»

Thomas Klestil presidenteak behartuta, Joerg Haider FPOEko liderrak eta Wolfgang Schuessel OEPVkoak deklarazioaren puntu nagusiak sinatu behar izan zituzten:

Austriaren erantzukizuna nazismo denboran • «Austriak bere erantzukizuna aitortzen du XX. mendeko historiaren atal deitoragarrienei eta erregimen nazional-sozialistak burututako krimen ikaragarriei dagokienez; gure herriak bere gain hartzen ditu bere iraganaren itzal-argiak eta austriar guztien egitate onak zein txarrak».

Austriako Gobernuaren konpromisoak • «Austriako Gobernu federalak

ziurtatzen du erabat atxikia dela besteekiko begiruneari, tolerantziari, gizaki guztien arteko elkar aditzeari, beren jatorria, erlijioa edo munduaz daukaten ikuskera edozein izanda ere; hortaz, erabateko arbuioa die, edozein kasutan, diskriminazioari, gorrotoaren eta tolerantzia ezaren akuilatzeari eta hauen aurka altxatuko da; gobernu federalak lan egingo du xenofobiak, antisemitismoak eta arrazismoak lekurik izango ez duten Austria baten alde; halaber, gizakia gutxiesten duen edozein ideologia motari eta ideia hauek zabaltzeari gogoroki aurre egitearekin batera, naziota-

sun orotako bizilagunei —hauen Austriar egoteko arrazoiak edozein izanda— euren eskubideen eta askatasun funtsezkoen errespetua bermatuko die.

Giza-eskubideak Austrian • «Austriako Gobernu federalak berresten du Europako Batasuneko kide diren herri guztiek amankomunean daukaten aniztasun demokraziako eta Zuzenbide Estatuko printzipioei erabat atxikia dela. Austriako Gobernu koalizio alderdien lankidetzaz Austria Europako Batasuneko kide izatearekiko identifikazioan oinarritzen da».

Austria

Eskuin muturra Gobernuan

soslaiak

Gobernurako akordioa ♦ Joerg Haider FPOE eskuin muturreko alderdiko liderrak eta Wolfgang Schuessel OEVp alderdi kontserbadoreko presidenteak akordioa lortu dute Austrian koalizio

gobernu bat osatzeko. Itunak azpimarratu du Austriak orain arteko politika europazaleari eutsiko diola eta «demokraziaren eta Zuzenbidezko Estatuaren» balioak defendituko dituela. Nazioarteko

kritikak baretu nahian, FPOEk eta OEVp azpimarratu dute krimen naziak erabat arbuiatzen dituztela eta onartu egin dute Austriak erantzukizuna izan zuela horietan.

JOERG HAIDER • FPOEko burua

WOLFGANG SCHUESSEL • OEVpko burua

Populista, probokatzailea...

DEMAGOGOA, xenofobia, probokatzailea, oportunista eta beste hainbat gauza deitu izan dizkiote Joerg Haider FPOE Austriako Alderdi Liberaleko liderrari. Guztiak merezi izan ditu bere bizitzan Haiderrek, orain —Gobernuaren atarian— bere irudi moderatuen eman nahian dabilen arren.

Duela 50 urte jaio zen, Bad Goisern herrian, eta gurasoak Austriako alderdi naziko kide izandakoak ziren. Vienan zuzenbidea ikasten ari zela sartu zen FPOEn, Friedrich Peter SS nazietako kide ohia buruzagi zuen eskuin muturreko alderdian. FPOEn sektore liberala nagusitu zen ondoren, eta sozialdemokratekin koalizio Gobernua osatu zuten, 1983tik 1986ra arte. Urte horretan, oster, Haiderrek alderdia kontrolpean hartu eta eskuin muturrera eraman zuen berriro.

Orduraz gero, hazi besterik ez da egin FPOE, sozialdemokraten eta kontserbadoreen koalizio klasikoarekin nazkatuta zeudenak bilduz. Botoen % 5 zituen FPOEk 1986an, eta 1999an jada % 29,6 ziren. ZAP ikerketa zentroaren arabera, boto emale gehienek alderdi klasikoen trikimailuez haserre zeudelako aukeratu zuten FPOE, Haiderrek «pribilegioen amaiera» agintzen zuelako. Beste arrazoiak «aldaketa nahia», bere «interesen eta ohituraren errespetua» eta «inmigratzaileen aurka egotea» ziren.

Etorkinen aurkako beldurra oso zabalduta dago Austrian, batik bat lana galtzeko arriskuan dauden langileen artean. Horrek azal dezake azken hauteskundeetan langileen % 45ek FPOEren alde egin izana. Horien artean arrakasta handia du Haiderrek «zero inmigratzaiaz» hitz egitea.

Baina, bestetik, Haider enpresario neoliberalen defenditzaile gisa ere azaltzen da, Austriako gizarte babes sistema gutxitzea proposatu baitu.

Oportunismoa ere ezin zaio ukatu. Austria EBN sartzearen aurkako kanpaina egin zuen 1995ean, eta euroaren aurkakoa 1997an, baina orain bien defenditzaile gisa azaltzen da.

Haiderren nazismoari buruzko adierazpenek hauts handia harrotu dute: kontzentrazio esparruak «zigor esparruak» izan ziren, SSak «jende zuzena» ziren eta III Reicharen enplegu politikoa «egokia» izan zen. Adierazpen horietatik barkamena eskatu

*Kontzentrazio esparruei
«zigor esparruak» deitu
die, SSak «jende zuzena»
ziren eta III Reicharen
enplegu politikoa «egokia»
izan zen*

zuen Haiderrek 1999ko azaroan eta, Europako Batasuna lasaitzearen, nazismoa gogorki salatzen duen gobernu deklarazioa izenpetu zuen atzo.

Haiderrek ez du Gobernuan parte hartuko, iaz lortutako Karintiako gobernadore karguan segituko baitu.

Kantziler izateko tematua

deek Austria bakartzea ekarriko duen arren. Europan —PPE Europako Alderdi Popularrean— orain arte aliatu izan dituen asko ere oso ozen mintzatu dira eskuin muturrarekin paktatzearen aurka. Guztiei erakutsi nahi die Schuesselek FPOE baretuko duela eta politika «onargarriak» egingo dituela. Hautesleek ere ez diote estimu handirik koalizioari, iragarri zenetik OEVp behera egin baitu inkestetan.

1945eko ekainean jaio zen Schuessel, Vienan, eta zuzenbidea ikasi zuen. 1978tik 1989ra diputatu izan zen, eta Ekonomia ministro 1989tik 1995era. Urte horretan izendatu zuten OEVpko lider eta alderdia une gozoan zegoela baliatu nahi izan zuen SPOE Alderdi Sozialdemokratekin koalizioa hautsi eta hauteskundeak aurreratzeko. Kantzileritzara iristeko lehen aukera horretan porrot egin zuen, hautesleek OEVp zigortu baitzuten. Schuesselek, oster, Atzerri ministro kargua erdietsi zuen eta oraindik ere horretan dihardu.

Atzerri ministro gisa, Schuessel europazale porrokatu gisa azaldu da. Austria NATO sartzearen alde mintzatu da beti, baina SPOEk neutraltasunari eustea erabaki zuen. NATOren gaian Haider aliatua du.

1999ko urriko hauteskundeetan OEVp ez zuen behera egin, baina bigarren lekua galdu zuen FPOEren aurrean, 400 boto eskasengatik. Kanpaina, Schuesselek agindu zuen oposizioa igaroko zela hirugarren geratzekotan, baina, Thomas Klestil presidenteak presionatuta, sozialdemokratekin negoziatu behar izan zuen koalizioa berriro egiteko. Urtarrilaren 19an lortu zuten gobernurako akordioa, baina 48 ordu gabe hautsi zen, SPOEren arabera Schuesselek FPOErekin paktatzea hobetsi zuelako ordurako.

Astebete eskas behar izan dute eskuineko bi partiduek gobernu osoatzeko ados jartzeko, nazioarteko kritika gogorren aurrean.

Deabruarekin ados jarri izana leporatzen diotenei erantzuteko, Schuesselek azpimarratu du berak osatutako gobernuak Europako Batasuna zabaltzearen alde egingo duela eta giza eskubideak eta demokrazia azkenerraino defendituko dituela. Hala izango dela hitzeman du Joerg Haider FPOEko liderrak.

*Deabruarekin ados
jarri izana leporatzen
diotenei, Schuesselek
esan die giza eskubideak
eta demokrazia
defendituko dituela*

1995etik, OEVp Austriako Alderdi Popularreko buruzagitza heldu zenetik, Wolfgang Schuesselek ez du bere helburu nagusia ezkutatu: azken 30 urteetako Austriako lehen kantziler kontserbadorea izatea. Bere helburua lortzekotan dago, horrek Europako Batasuneko beste herrial-

Iker Aranburu

Txetxeniarrei Groznitik ihes eginaraztea «plan bat» izan dela erran du Kremlinek

Moskuk dioenez, gerrillariak irtetera behartzea zen helburua, bidean sarraskitzeko

Erredakzioa / Donostia

Errusiako agintariek lehen aldikotz onartu zuten atzo gudukari txetxeniar gehienek Groznitik alde egin zutela. Alabaina, errusiarrek ziurtatu dute eurek moldatutako plan baten arabera pasatu zela guztia eta gerrillari txetxeniarrek galera itzelak jasan zituztela. Txetxeniako hiriburuaz jabetu den arren, Errusiako Armadak ez dauka, ezta gutxiago ere, gerra irabazia, hemendik aurrera borrorak areagotuko baitira hegoaldeko mendietan.

LEHEN aldikotz aditu zen atzo errusiar agintari baten ahoan Groznin ez dagoela dagoeneko gerrillari txetxeniarrik. Alabaina, Txetxeniako gatazkaren gaiaz, Kremlinoko eledun Sergei Iastrjembetskik azalpen berezi bat eman zuen gertatutakoaz. Haren arabera, «hau guztiau orain dela bizpahiru aste moldatutako plan baten arabera pasatu da; Grozniren iparralde, mendebaldea eta ekialdea sekula baino gogorrrago bonbardatzea erabaki genuen, gerrillari txetxeniarrek hegoalderantz ihes egitera behartzeko». Iastrjembetskiren iritziz, hala gertatu da, eta txetxeniarrek Grozni hegoaldeko irtetea lortu dute, baina ikaragarritzko galerak pairatuta. Kremlinoko bozeramaileak zioen, haatik, zifra zehatzik ematea oso zaila dela.

Nolanahi ere, joan den astearteaz geroztik, soldadu errusiarrek orain arte baino askoz ere azkarrago aurreratzeko dira Groznin barrena.

Grozniako herriarrak, janaria jasotzeko ilaran, atzo.

Igor Sergeiev Errusiako Defentsa ministroa pozik agertu zen atzo; «Gerrillari txetxeniarrek jasan dituzten galera itzelek, erraiten ahal da gaur [atzo] Grozniko misioa beteta daukagula», erran zuen. Haatik, Sergeiev mariskalak gehitu zuenez, Txetxeniako hiriburuaren «garbiketa» jarraituko dute. Izan ere, Groznin sartzerat lortu duten zenbait kazetari ohartu ahal izan ziren bezala, hiriko zenbait auzunetan soldadu errusiarrek erresistentzia armatu

batekin topo egiten zuten oraindik.

Gerra hegoaldera hedatuko da

Txetxeniar agintarien aldetik, berriz, Groznitik alde egitea lortu dutelako bertsioari eutsi zioten, baina horrek ez zuen batere errusiarrenarekin bat egiten. Movladi Udugov gudalburu nagusiak zionez, «azken egunotan 2.970 gudukarik lortu dute Groznitik ateratzea, 43 hil egin dira

eta 37, aldiz, zauritu». Txetxeniarrek zein errusiarrek, dena den, bat zetozen erraiteko Txetxeniako gerra hemendik aurrera hegoaldeko mendingunetara hedatuko dela. Gudukari txetxeniarrek gerrilla moduko gerra bati eutsiko diote eta horretarako dena prestik daukate. Segeiev Defentsa ministro errusiarrek, orde, iragarri zuen atzo Armadaren hurrengo helburua Arguneko arroilen inguruneaz jabetzea izango dela.

l a b u r r e a n

E S P A Ñ A

■ 163 lagun zauritu dira Sevillan, altzari denda bateko zorua erorita

GUZTIRA, 163 lagun zauritu ziren —horietako 13 larri— atzo goizean Dos Hermanasko altzari denda bateko zorua erorita (Sevilla). Denda gainezka zegoen, besaulki batzuk 3.000 pezetan saltzen baitziren; ohiko salneurria 39.000 pezetakoa zen. 200 bezero elkartu ziren, eta denak zain pilatuta zeudela jausi zen zorua.

■ CCOO eta UGT sindikatuek txalotu egin dute PSOE-IU ituna

ANTONIO GUTIERREZ CCOOko idazkari nagusiak eta Candido Mendez UGTkoak sostengua adierazi zioten atzo PSOE eta IUk «aurrerapenezko gobernu» bat osatzeko lortutako paktuari. Sindikatuetako buruzagiek bereziki azpimarratu zuten lan astea 35 ordura murrizteko proposamena, beraiek ere neurri horren aldekoak baitira.

TURKIA-GREZIA

■ Turkiako Atzerri ministroak bisita historikoa egingo du gaur Atenasera

LEHEN aldiz 40 urtetan, Turkiako Atzerri ministro batek bisita ofiziala egingo du gaur Atenasera. Ismail Cem ministro turkiarrak eta Giorgios Papandreu greziarrak bost itun izenpetuko dituzte. Udan Turkian eta Grezian izandako lurrikarek bi herrialdeetako biztanleen arteko elkartasuna bultzatu zuten, eta horren ondoren erabaki zuten bi gobernuak beraien arteko harreman historiko txarrak hobetzea.

**Zatoz Sagardoa
Txotxetik edatera,
upeletatik bertatik,
giro lasaian, eta proba
ezazu gure sukaldetik
ateratako sagardotegi-
menu zaindua.**

Trianas, 15 - Gasteiz

BAKE PROZESUAN «KRISIA» DAGOELA ESAN DUTE PALESTINARREK; ISRAELDARREK, BERRIZ, UKATU EGIN DUTE

Arafatek bilera eten du Barakekin, Israelen erretiratze plana eskasa iruditu zaiolako

■ PANeko lehendakaria eta Israelgo lehen ministroa Erezeko igarobidean elkarriketatu dira

■ Lehenago, prentsa bidez jakin du Arafatek Israel Zisjordaniako lurraren % 6,1etik erretiratuko dela

■ Horregatik, Arafat haserre irten da hizketalditik, Tel Avivek PANi iritzia eskatu ez diolako

Erredakzioa / Donostia

PALESTINAKO AGINTE NAZIONALAREN (PAN) eta Israelen arteko negoziaketek beste oztopo batekin topo egin dute, bakea lortzeko bidean. Jasser Arafat PANeko lehendakaria eta Ehud Barak Israelgo lehen ministroa atzo bildu ziren Erezeko igarobidean, Gaza eta Israel artean. Baina hizketaldia eten egin zuen Arafatek, eta gero ez zuten prentsurrekoric egin bi buruzagiek.

Israelgo soldaduak Zisjordaniako lurren % 6,1etik erretiratuko dira hilaren 10ean —Xarm el Xeikheko akordioak bildu baino hiru aste beranduago—, Tel Aviveko Gobernuak bere kabuz hala erabaki eta gero. Atzo prentsa irakurri zuenean jakin zuen hori Arafatek. Izugarri sutu zuen horrek lehendakari palestinarra.

Baina bada beste kontu bat hari lotuta: Israelek PANen esku utziko dituen lurren artean ez daude Abu Dis, Ezaria eta Al Ram. Herri palestinarrek dira guztiak, eta Jerusalem kanpoaldean daude. Arafatek herri haiek nahi zituen kontrolpean, Israelek Zisjordaniako hiru garren eta azken erretiratzea amaitzean.

Egoera horretan, zaila izango da bi aldeek aurreakordioa hitzartzea hilaren 13rako. Hala biltzen du Xarm el Xeikheko akordioak, behin betiko akordioa sina dezaten irailean. Horrenbestez, krisiaz mintzo dira palestinarrek, baina Israelek ukatu egin du.

«Krisia benetakoa da, konfiantzarik ez dagoelako. Israelgo Gobernuak ez da ohar-tzen bi alde daudela bake prozesuan, eta beste aldea ez balego bezala jokatzeko ari da», esan zuen atzo Jerusalemgo gaitetarako ministro palestinar Ziad Abu Ziad.

Krisirik ez dagoela adierazi zuen, berriz, David Levy Israelgo Atzerri ministroak. «Ezadostasunak gainditu nahi ditugu eta negoziaketei eutsi,

ADEL HANA / AP

Ehud Barak eta Jasser Arafat bostekoa ematen elkarri, atzo Erezan, bilera egin aurretik.

behin betiko konponbidea bilatzeko». Levyk esan zuenez, ulergarria da palestinarrek hitza nahi izatea bereganatuko dituzten lurra- zeintzuk izango diren erabakitzerakoan. Baina Xarm el Xeikheko akordioak hori ez duela aurreikusten zehaztu zuen Levyk.

EEBBen ahalegina krisia gainditzeko

Atzo gertatutakoak ez du eraginik izango palestina-

rrek eta israeldarrek lortu behar duten aurreakordioan, Levyren iritziz. Aste honetan sakondu dituzte negoziaketak bi aldeek, eta igandean jarraituko dute. Gaur jaieguna dute musulmanek, eta bihar juduek.

EEBBetako Gobernuak egoera bideratu nahian ari da. Dennis Ross Ekialde Erdiarako bitartekari estatu batuarra PANeko lehendakariarekin elkarriketatu zen herenegun gauean, eta berriro atzo.

agenda

Hizketarako lau gai zailak

■ Israelek eta PANek lau atal zehaztu behar dituzte negoziaketetan:

- Israelgo tropak Zisjordaniatik erretiratzea.
- Azken mugak.
- Errefuxiatu palestinar- rrek.
- Jerusalem geroa.

Pinocheten aurkako kereila bat aintzat hartu du Txileko epaile batek

■ Diktadore ohiaren Londresko atxiloteta eragin duten argudio juridiko berak biltzen ditu

Agentziak / Santiago

ABOKATU batek diktadur- ara garaiko 643 preso poli- tikoren izenean Augusto Pinocheten aurka aurkez- tutako kereila bat trami- tatea onartu du Juan Guz- man Tapia epaile txileta- rrak.

Ez da aurreneko aldia Txileko epaile batek horre- lako kasu batekin aurrera egitea erabakitzen duena, baina oraingo kereila honek garrantzi berezia du: izan ere, diktadore ohiaren Londresko atxilo- keta eragin duten delitu berengatik aurkeztu dute eta argudio juridiko berak erabili dituzte.

Hain zuzen ere, nazioar- teko legedia hartu dute aintzat, eta horren arabe- ra tortura delitua ez dela preskribitzen arrazoitu dute. Kereila aurkeztu dutenen arabera, 1973an kolpea eman zutenean gerra egoera izendatu zuten militarrek, eta, ondorioz, Genevako Hitzarmeneko arauak aplikatu behar dira. Lege- di horren arabera, Pino- cheti egozten zaizkion deli- tuak ez dira amnistiatzeko modukoak.

Bestalde, Belgikako Go- bernuaren eta Txilekoaren arteko harremanak tira- biratsuak dira, Belgikak errekurritu egin duelako Londresen estradizioaren kontrako erabakia. Bateko zein besteko atzerri minis- troek elkarren kontrako salaketa ugari egin dituzte azken egunotan.

Gipuzkoako enpresa batek ondoko lanpostua bete behar du:

GERENTZIA LAGUNTZAILEA (erref. 13)

ARDURAK: Gerentziaren laguntzaile modura, aurrekontu, finantza eta gastu kontrola, kudeaketa...

BETE BEHARREKO BALDINTZAK: Goi mailako titulazioa Enpresa Zientzietan eta Ekonomian, Microsoft Office pakete informatiboa ezagutzea, euskaraz ondo jakitea eta giza harremanetarako dohainak.

KONTUAN IZANGO DA: Antzeko lanetan jarduna izatea eta euskalgintza ezagutzea.

Interesdunak curriculumak, argazkia eta harremanetarako telefonoa bidali otsailaren 7a baino lehen helbide honetara:

1887 Posta-kutxatila
DONOSTIA

Kartazalean lanpostuari dagokion erreferentzi zenbakia zehaztu.

Kultura Sailak diruz
lagundutako egunkaria

Ikasturte beteko greba

Mexikoko unibertsitateko gatazkak errebolta politiko zabalagoen mamua piztu du

Idurre Eskisabel / Donostia

UNAM Mexikoko Unibertsitate Autonomo Nazionalan —Mexikokoa ez ezik, Latinoamerikako unibertsitate handiena ere bada— ez dute eskolarik eman iazko apirilaz geroztik. Tasak gora-behera, greba mugagabea hasi zuten ikasleek. Bederatzi hilabeteotan, hainbat eztabaida eta auzi erantsi zaizkio gatazkari: *ultrazapatistak*, EPRko gerrillariak, Sendero Luminosokoak... izatea egotzen diete agintariek grebalariei. Ikasleek, berriz, Gobernuaren hitz onen atzean kultura erabat pribatizatzeko asmoa dagoela iritzi diote.

ISTILU handiak izan ziren astearte iluntzean Mexiko hiriburuan, eta haien ondorioz, 37 lagun zauritu ziren eta 251 ikasle atxilotu zituen Poliziak. Iturri ofizialek hasieran zabaldu zuten, grebaren aldeko eta kontrako ikasleen artean hasi zen borroka eta Poliziak egoera baretzera joan behar izan zuen. Gero, ordea, beste azalpen batek hartu zuen indarra: UNAMeko barne seguritate zerbitzuko 50 bat kide grebalarien esku zegoen batxillerreko zentro bat hartzera joan ziren, eta ikasleek aurre egin zieten. Hor-tik sortu bide ziren liskarrak.

Astearteko istiluak Mexikon, 1968z gero, ikasle eta Poliziaren artean gertatutako handienak direla esaten dute. Orduko errebolta Tlatelolcoko sarraskiarekin amai-

Istiluak

■ ■ ■ Astearteko istiluetan atxilotuetako 251tik 86ri «terrorismoa» leporatu diete epaileek

JORGE SILVA / EPA

Polizia ikasle bat atxilotzen astearteko istiluetan.

tu zen, eta oraindik oso errortuta daude gizartean izugarrikeria haren ondorioak.

Hori dela eta, Gobernuaren aldeko zein oposizioko politikarien hizpide izan dira istiluak eta konponbideak eskatu dituzte. Argi aipatzen ez duten arren, Mexikon lozorroan dagoen gatazka sakona azalera dezakeela uste dute.

Horrenbestez, aste honetako borrokek larritu egin dute UNAMeko problema. Beste eskaera bat erantsi diote ikasle grebalariei: 251 atxilotuak aske uztekoa. Cuautlhemoc Cardenas zentro-

ezkerreko oposizioko buruak ere bat egin du eskaera horrekin.

Nolanahi ere, UNAMeko greba duela bederatzi hilabete hasi zen. Matrikula tasak igoko zituztela iragarri zuten agintariek, eta horren kontra mugagabeko greba hasi zuten ikasleek. Bidenabar, unibertsitatearen egituraren aldaketa sakonak egiteko eskatzen hasi ziren. Besteak beste, unibertsitatea gidatzeko batzar erabakitzaile zabal bat sortzea. Tasak lehengoan uzteko prest agertu dira agintariak eta batzar erabakitzaile bat sortzea ere onar dezakete. Batzar horretan ikasleek izan behar duten pisuarekin, ordea, ez dira ados jartzen.

Agintariek —unibertsitatekoek zein Gobernuak—

oso salaketa gogorak egin dituzte ikasleen kontra: *ultrazapatista*-k direla, EPRkoak, Sendero Luminosokoak... Egia da zapatistek eta beste ezkerreko talde iraultzaile batzuk elkartasuna adierazi dietela behin baino gehiagotan ikasle grebalariei, baina hortik gorako loturarik dutela ukatu egiten dute.

Ikasleek, berriz, maltzurkeria handia ikusten diete agintariei: tasak igotzea hezkuntza pribatizatzeko lehen urratsa dela esaten dute; horren ostean, oinarritzko hezkuntza eta ondare kulturala pribatizatzeko asmoa dutela.

Kontuak kontu, astearteko istiluetan atxilotutako 86ri «terrorismo» delitua leporatu diete eta 270.000 ikaslek eskolarik gabe segitzen dute.

Zapatisten aldeko hiru indigena segada batean hilda

Erredakzioa / Donostia

ZAPATISTEN aldeko hiru indigena gutxienez hil ziren atzo segada batean, El Bosque udalerrian, Mexiko hego-ekialdeko Chiapas estatuan. Berria baieztatu zuten Simojovel de Allende eskualdeko indigenen komunitateko ordezkariak eta Segurtasun Publikoaren ofizialak.

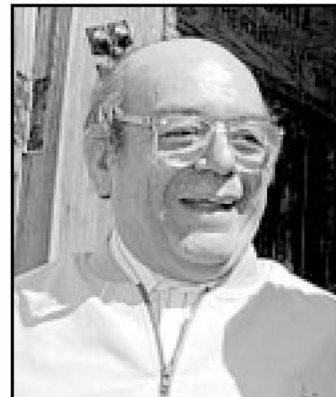
Indigenak Chavajevalekoak ziren eta Simojovelera

joan ziren, San Cristobal de las Casastik —Chiapasko hiriburua— 300 kilometro-ra. Bat-batean, mendietatik tiro egin zieten indigenei, baina ez da argitu horiek nortzuk ziren.

Samuel Ruizen ordezkoa jakin zain

Bestalde, San Cristobal de las Casasko gotzain Samuel Ruizek atzo iragarri zuen

bizpahiru astetan jakingo dela nork ordezkatzeko duen karguan. Ruizek erretiroa eskatu zion Joan Paulo II.a aita santuari, joan den azaroan. Izan ere, 75 urte bete zituen. Raul Vera Lopez zen bere ondorengoa gotzaitzarian orain gutxira arte, eta hark ordezkatu behar zuen Ruiz. Baina ezustean, Saltilloko gotzain izendatu dute Vera. Indigenak haserretu egin dira.

PASQUAL GORRIZ / AP

Samuel Ruiz gotzaina.

l a b u r r e a n

I N D O N E S I A

■ Aceh-ko gerrillako buruzagi bat hil du Indonesiako Poliziak

MUKHTAR MOLEN, Acehren Askapenerako Mugimenduko buruzagi bat asteazkenean hil zen Indonesiako Poliziarekin izandako liskarretan. Poliziak atzo adierazi zuenez, segurtasun indarrek sarekada bat egin zuten Aceh iparraldean, eta han hil zen Molen. Indonesiako Poliziak aspaldian harripatu nahi zuen gerrillari garrantzitsuenetako bat zen Molen.

■ Gutxienez bi lagun hil dira eta 13 zauritu Moluketan

KRISTAUEN eta musulmanen artean borrokak gertatu dira berriro Molukak uhartedian, Indonesia ekialdean. Iturri ofizialek atzo esan zuten, gutxienez bi lagun hil ziren eta 13 zauritu, asteazkenean Halmahera uhartean. Istiluak gogorak izan ziren eta dozenaka etxebizitza erre zituzten protesta egileek. Iazko urtarrilean lehertu ziren borroka erlijiosoak Moluketan, eta harrezkero, 1.700 lagun inguru hil dira.

F I L I P I N A K

■ Fronte Mairuko 14 gerrillari hil ditu Armadak

ARMADAK bi herrixka askatu ditu Carmen hiria- ren ondoan, Mindanao uhartean, eta operazio horretan Askapen Islami- korako Fronte Mairuko 14 gerrillari hil ditu. Iturri militarrek atzo adierazi zuten duela zazpi egun jazo zirela gertaerok, Fronte Mairuak Lanoon eta Manilu okupatu zitue- nean. Gerrilla eta Gober- nua bake elkarriketak egitekoak dira hilaren 21 eta 22an.

T X I N A

■ Alderdi Demokratikoko buruzagia hiru urterako kartzelara zigortu dute

DAI XUE ZHONGI, Txina- ko Alderdi Demokratikoko arduradunari hiru urteko kartzela zigorra ezarri zion atzo Shangaiko Auzite- giak. Txinan aldaketa poli- tikoak eta giza eskubideen errespetua eskatzeagatik zigortu zuten Dai Xue Zhong, disidente itur- rrien arabera.

• **Mendia**

Everest: Nafarroako bost mendizale Everest iparraldeko hegaletik igotzen saiatuko dira apirilean → **39**

• **Pilota**

Aspe: Naldak enpresaren %40a erosi die Salaverri eta Iribarreni, baina Bidartek eskaintza berdintzeko eskubidea du → **40**

Osasuna ♦ Zulotik atera ondoren, bikain ari da Ligan eta Kopan Meñakakoaren eskutik

Lotinak nahi bezala

Bizkaitarrak nahi zuen talde serio eta ordenatua lortu du

A. Azpilikueta - E. Elizondo / **Iruñea**

OSASUNA, Lotinaren Osasuna da orain. Azaroan izandako krisia atzean utzi dute gorritxoek, eta azken bi hilabeteotan bikain aritu dira. Ez bakarrik Ligan, baita Kopan ere. Une zailenetan behar zuena lortu zuen Lotinak, konfiantza eta denbora, eta lanaren emaitzak jasotzeko ordua da orain.

Tunelaren amaieran • Osasuna Bigarren mailara jaitsi zenetik aurtengoa izan zen Liga hasierarik onena; iruindarren pozak, hala ere, gutxi iraun zuen, urriaren bukaeratik aurrera porrotak bata bestearen atzetik ailegatu baitziren: zazpi partida galdu zituzten, eta abenduaren 11n irabazi zuten berri.

Gorritxoek krisiak arrazoi bat baino gehiago izan zuen, baina funtsezkoenetako bat zelai erdian zegoen ordena falta izan zen. Osasunak ez zuen futboleko jokatzeko.

Batek baino gehiagok Lotinaren kargua kolokan zegoela uste zutenean, Javier Miranda lehendakariak entrena-tzailearengan zuen konfiantza berretsi zuen denen aurrean, eta pazientzia eskatu.

Lotinak denbora behar zuen nahi zuen taldea osatzeko, eta Mirandak eman egin zion.

Lotina igogailua • Entrenatzaile bizkaitarraren esperientziak atera zuen Osasuna zulotik. Iruñera ailegatu aurretik, Logroñes eta Numancia igo zituen Lehen Mailara. Kopan ere iaz bikain aritu zen Lotina Numanciarekin, aurtien Osasunarekin bezala, eta final-laurdenetara iritsi zen.

Atzealde sendoa • Osasuna putzutik ateratzeko gako na-

Osasunak gaur jakingo du nor izango duen aurkari Kopako final-laurdenetan.

Lotina: «Lan bikaina egin dugu»

■ MIGUEL ANGEL LOTINA pozik dago, eta horretarako arrazoirik ez zaio falta. Zazpi partida daramatza jarraian Ligan galdu gabe —bederatzigarrena da Osasuna_, eta, Kopan, Deportivo kanporatu zuen herenegun.

Meñakako entrenatzaileak bere taldeak izan zuen zortea aipatu zuen partidaren amaieran, bai-

na, batez ere, bere jokalarien ahalegina eta adorea nabarmendu zituen. «Lan bikaina egin dugu».

Osasunak gaur ezagutuko du Kopako hurrengo aurkaria, zozketa egin ondoren. Zazpi talde sailkatu ziren final-laurdenetarako herenegun, eta, bart, Zaragoza eta Real Madriden arteko partida jokatzea zen.

gusia Lotinak atzealdea indartzeko egin duen lana izan da. Ligako azken zazpi jardunaldietan bi gol besterik ez ditu jaso. Atzelarien artean, Jose Manuel Yanguas tuteraren lana nabarmentzekoa da, zeina hainbat hilabetez zelaitik urrun egon zen. Libe-

ro jarri du Lotinak, eta bete-betea asmatu du.

Golik ez • Gol gutxi jaso, eta gol gutxi sartzen duen taldea da Osasuna ere. Hasieran Ziganda-Trzeciak bikotearen aldeko apustua egin zuen Lotinak, baina laster konturatu

zen horrek ez zuela etorkizunik. Orain, biak tartekatzen ditu: Ligan Trzeciak eta Kopan Ziganda. Baina bakarka ere ez dute golik sartzen. Trzeciak kalitate handiko jokalaria da, baina azkenaldian gutxitan erakutsi du. Ziganda, beti bezain zuhur dabil, baina garai bateko sasoia galdu du. Ikusteke dago oraindik Angel Luis eta Ivan Rosadok egin dezaketena.

Non dago muga? • Kopan Sevilla, Valencia eta Deportivo kanporatu ondoren, Ligan azken zazpi jardunaldietan erakutsitako joko serio, orekatu eta ordenatua egiten jarraitzen badu, zaila da jakitea Osasuna noraino hel daitekeen Lotinaren eskutik. Horretarako, nahikoa da iraganeko akatsak ez errepikatzea.

hor zain

Espainiako klubek parte-hartze handiagoa nahi dute

Espainiako Liga Profesionala osatzen duten klubek parte-hartze handiagoa nahi dute Federazioaren Asanbladan. Zenbait klubek Angel Maria Villar presidenteari aurre egiteko proposamena egin zuten, baina azkenean ez dute neurri gogorrik hartuko, baina eskaera zehatzak egingo dizkiote. Bestalde, Villarrek karguan jarraituko du, inor ez baita aurre egiteko aurkeztu.

Real Unioneak instalazioak hobetzeko erabiliko du Kopan irabazitako dirua

Real Unioneke etekin oparoa atera dio aurtengo Kopari. Espero baino urrutirago iritsi da Irungo taldea, eta Lehen Mailako hiru talde pasatu dira Stadium Galetik. Horrek 15 milioi pezeta utzi ditu kutxan —aurrekontuaren laurdena—, eta diru hori klubaren instalazioak hobetzeko erabiliko dute.

Guardiola: «Klubak nahi ez bazaitu, saltzen saiatuko da»

Atzo Bartzelonako egunkari batek Van Gaalek datorren urterako taldean nahi ez dituen jokalarien zerrenda argitaratu zuen. Bertan ageri dira Hesp, Ronald de Boer, Bogarde, Sergi, Rivaldo, Luis Enrique eta Guardiola. Azken honek zerrendei buruz hitz egitea txarra dela esan zuen, baina nolabaiteko sinesgarritasuna eman zion, «iazkoa kontuan hartuta». Guadiolak esan zuen taldekide asko ikusi dituela alde egiten, eta beste horrenbeste klubera iristen. «Badakit klubak nahi ez zaituenean saltzen saiatzen dela».

Alaves ♦

Beharturiko
aldaketak eta
gehiago
Barcelonaren
etxean jokatzeko

Apelazio Batzordeak
berretsi egin zituen
ezarritako zigorrak

Ivan Santamaria / Gasteiz

EPAILEAREN eta batzordeen erabakien zama handia alde batera utzi, eta Barcelonaren aurkako neurketa prestatzeari ekin dio Deportivo Alavesek. Jada goizeko entrenamenduan zigorturik ez zeuden jokalarirekin osatu zuen Jose Manuel Esnal Manek ustezko hamaikakoa, eta arratsaldean Apelazio Batzordeak entrenatzailearen susmoak egiaztatu zituen, partidu bateko zigorra berretsiz Salinas, Contra eta Karmonari.

Zigorrek Maneren asmoak apur bat aldrebestu badituzte ere, bi aproba ezberdin egin zituen atzo goizean, Betoñoko udal zelaietan. Atzealdea, behintzat, badirudi guztiz erabakia duela, eta hiru aldaketa izango dira Valenciaren aurka galdu zuen taldean: Contraren ordezkari Morales ariko da eskuinean, eta Karmonaren tokia Eggenek hartuko du. Joan den astean zigorra bete ondotik, berriaz, Torres Mestrek ezkerretik jokatu du, Joseteren kaltetan. Haiekin batera Tellez egongo da, Valenciaren aurka jokatu zuen bakarra.

Zelai-erdian gauza interesgarriak ikusi ziren. Pablo eta Desio euskarrian izango direla ziurtat jo daiteke. Eginiko lehen frogan haien aitzinetik Gañan, Ribera eta Ibon Begoña kokatu ziren. Manerek asmoa Barcelona zelai-erdian gogor presionatzea da, eta horretarako bost erdilari erabiliko ditu.

Entrenamendu partida-txoaren bigarren zatian, ordea, Martin Astudillo jarri zuen Manek Gañanen tokian. Sasoiko eta gogotsu dago Argentinan jaio-tako erdilaria. Deialdian toki bat izan dezake, baina oso zaila du hasieratik zelairatzea. Aurrean, Kodro eta Morenoren artean aukeratu du Manek.

Athletic ♦ Behatzetako mina gutxitu eta ubeldura baino ez dauka

Imanol hobeto dago

Ezquerro entrenatu zen, baina zail du jokatzea

Kristina Martin / Bilbo

ETXEBERRIA abizeneko bi jokalariditu Athleticetik, eta biak izaten ari dira aste honetako albiste. Imanol Etxeberria Bernabeun lesionatu zenetik, Numanciaren aurka jokatzeko moduan egongo zen ala ez argitu ezinean ibili dira. Behatzetako mina zela eta, beharbada Lafuentek jokatu beharko zuela uste zuten. Atzo, Imanol entrenatu zen taldeko beste hiru lesionatuekin batera: Lasa, Ezquerro eta Oscar Vales.

Entrenamenduaren ostean atezainak berak baieztatu zuenez, «azken bi egunetan nabarmen hobetu naiz, ez dut ia minik sentitzen eta behatzak gero eta hobeto mugitzen ditut», azaldu zuen. Hala ere, «ubeldura gelditzen zait oraindik, eta bendajeak enbarazua sortarazten dit», zehaztu zuen Etxeberriak.

Horren ondorioz, Numanciaren kontrako partiduan Fernandezek agindupean egon daiteke. «Datozen bi entrenamenduetan taldearekin batera arituko naiz, eta orain arteko prozesua segitzen badut, San Mamesera ateratzea espero dut», iragarri zuen. Iñaki Lafuentek jokatzeko aukera izango duenentz, beraz, zalantzan egongo da azken momentua arte.

Bestalde, Joseba Etxeberriagatik Barcelonak egin ei

Imanol Etxeberria lurrean etzanda, Larrazabal ondoan duela.

Arrate eta Gasparten arteko ika-mika

Barcelonak Joseba Etxeberriagatik egin ei zuen eskaintzak bi klub arteko ika-mika sortu du. Arratek Barcelonari leporatu zion eskaintza ezkutuan egin izana, baina Barçak dioenez, egunkari batek zabalduko albiste hori gezurrezkoa da, eta Arrateri exijitu dio barkamena eska dezan.

Football Power, Athletic munduko onenen artean dela

Partidu birtualak gero eta erreagoak bihurtzeko aurrerapausoa eman dute Football Power jolasaren sortzaileek. Europako zortzi talderik onenak aukeratu dituzte —Athletic tartean—, eta asteazkenean aurkeztuko dute Bilbon.

zuen eskaintza dela eta, Athletic zein Barcelona klubetan bazterrak astindu ditu.

Ezquerro, hurrengo baten zain

Ezquerro, ordea, beste hiru lesionatuekin batera entre-

natu zen atzo, baina eguntan tendinitisak izandako eboluzioa ikusita, eta soilik entrenamendu saio biren faltan, ez dirudi iganderako sendatuta egongo denik.

Gaurko entrenamendua, oster, itxia eta San Mamesen izango da, 17:00etan.

Reala ♦

Lopez Rekarte
zelai erdian

Pikabea seguruenik ez
da hasieratik ariko

Jon Balenziaga / Donostia

JAVIER CLEMENTEK partidu txiki bat antolatu zuen atzoko entrenamenduan, eta ondorio deigarri xamarak ateraz litezke bertatik. Usteko titularraren taldean ondorengo jokalaria aritu ziren. Alberto atean; Gurrutxaga, Loren, Fuentes eta Aranzabal atzealdean; Gomez eta Guerrero euskarri gisa; zelai erdian De Paula, Khokhlov eta Lopez Rekarte; eta aurrealdean, Jankauskas. Bigarren zatian, De Paula eta Guerreroren ordezkari Sa Pinto eta Aranburu aritu ziren. Lopez Rekarte zelai erdian eskuinaldetik aritzera pasa zen, Sa Pinto ezker aldean aritu zen, eta Aranburu erdian, Gomez aurretik.

Zenbait postu oraindik guztiz finkatzeko daude, baina itxura guztien arabera Gurrutxaga eskuin lateral moduan arituko da eta Pikabea, aldez, hasieratik jokatu gabe geratuko. Baliteke Lopez Rekarte zelai erdian aritzea.

Reala- Mali, Angelun

Realak Angelun jokatu du datorren asteazkenean Maliko selekzioaren aurka. Adiskidantza neurketa izango da, eta 19:00etan hasiko da.

CLUB ATLETICO OSASUNA

Hoberena ikustear daukagu

Denboraldiaz gelditzen denerako bazkide izan zaitez

Ikuskizun harrigarri bat senti dezakezu,

futbola

Eskari anitzak direla eta, epea otsailak 5a arte luzatzen da

Futbola Javier Clementek 100 egun Realean

Clementeren 10 esaldi

- x «Futbolak batzeko balio behar du. Nik Gipuzkoa eta Bizkai arteko zubia egiteko balio badezaket, hobe»
- x Bere aurkezpen egunean esan zuen hori Clementek —urriaren 27an—, Euskal Herrian lehen ere nahikoa arazo badagoela esanez.
- x «Ura badaukat. Coca Cola nahi dut orain»
- x Realak Sergio Corino fitxatu berri zuen, eta taldeak jokalarri berriak behar zituela esan nahi izan zuen Clementek.
- x «Fitxatzea ez da Bretxara erosketak egitera joatea bezalakoa. Ez dut inor ekarriko Donostia polita dela esateko eta hondartzan ibiltzeko»
- x Realak fitxaketa onak egitea zaila zeukala esan nahi zuen orduan Clementek.
- x «Euskaldun bat beldurtuta? Euskaldun bat kaka eginda galtzetan? Hori ezinezkoa da»
- x Realak gertu zegoen jaitsiera postuetatik, Logroñesek Espainiako Kopatik kanpo utzia zeukan, eta duda handiak zeuden taldeari buruz.
- x «Nire asmoa denborarekin atzeritar bat kendu eta gazte bat sartzea da»
- x Gipuzkoako Foru Aldundiak herrialdeko kirol klub garrantzitsuenetako arduradunak hartu zituen orduan —haien artean Clemente—, klub haien lana errekonozituz bezala.

200. egunean hobeto egongo ahal da Realak!

Clemente kaskar aritu da orain arte

Jon Balenziaga / Donostia

GAUR du Javier Clemente ehungarren eguna Realeko entrenatzaile bezala. 1999ko urriaren 26an fitxatu zuen Realeko Administrazio Kontseiluak hura. Iluntzean jakin zen berria, eta egun bat beranduago aurkeztu zuten, eguerdiko hamabietan, Anoeta estadioan. Ikusmin handia zegoen. Clementek, baina, ez zuen denbora alferrik galdu, arratsaldean lehen entrenamendua egin zuelako.

Luis Uranga presidenteak «pizgarri gisa» fitxatu zuen Clemente barakaldarra, baina hasiera batean espero zen erreakzio hura oraindik ez da iritsi. Entrenatzaileak esan zuen taldea gaizki aurkitu zuela eta lan asko zegoela aurretik. Bistan da taldeari ga-beziak ikusi zizkiola, abenduan merkatua zabaltzearekin batera hiru fitxaketa egin zituelako: Sergio Corino defentsa, Dimitri Khokhlov erdilaria eta Edgaras Jankauskas aurrelaria, hurrenez hurren. Postu bakoitzeko jokalarri bat. Lehenik eta behin, atzealdea indartzera izan zen haren helburua, ondoren taldea beregan hartuko zuen erdilari bat ekartzeari, eta, azkenik, erasoan min handiagoa egiteko helburuarekin, aurrelari bat. Corinorekin ez du asmatu, jokalarria ia beti min hartuta egon baita. Entrenatzaileak berak aitortu du Corino lesionatuta

heldu zela. Aldiz, Khokhlovekin eta Jankauskasekin asmatu egin du: aurrenak beregan hartu du taldearen jokoa, eta bigarrenak bi gol sartu ditu jokaturako bi partiduetan eta taldearen erreferentzia bihurtu da erasoan. Eta, apurka bada ere, Realak hobera egin du azkeneko bi jardunaldietan. Hala ere, Bernd Krauss aurreko entrenatzaileak...

Etxeko jokalarrien aldekoa

ORAINDIK ORAIN bi jokalarri atzeritar ekarri badi-tu ere, harrobiko jokalarrien aldekoa da Clemente. Horren adierazgarri da, esaterako, Agustin Aranzabal eta Alberto direla —biak ere harrobikoak— harekin minutu guztietan jokatu duten bi jokalarriak; Ricardo Sa Pinto portugaldarra ere maiz aritu da; beti titular. Loren eta Pikabea ere jokatze moduan zeuden guztietan zelairatu ditu. Bestetik, Realak B-ko bi jokalarrik egin dute debuta Espainiako Mailan Clementerekin: Zuhaitz Gurutxagak eta Joseba Llorentek. Eta Xabi Alonsok Espainiako Kopan. Hain zuzen, entrenatzaileak aste honetan bertan esan du aipaturako hiru jokalarri gazte haiek lehen taldera igoko dituela hurrengo denboraldian.

leak taldea 17. postuan utzi zuen, eta Clementerekin, denboraldia amaitzeko 16 partidu falta direnean, 18.a da sailkapenean. Hamahiru partidu zuzendu dizkio bizkaitarrak Realari, eta galdu, hiru soilik galdu dituen arren (lehen debutean, Betisen kontra), irabazi ere beste horrenbeste egin ditu (azkena joan den igandean, Rayoren aurka); zazpi berdindu ditu.

Ondorengo datua da Clementek bete-betean asmatu ez duen seinale: Ligan ez du inoiz hamaikako bera errepikatu (batzuetan lesioengatik). Joko sistemari dagokionez ere behin baino gehiagotan aldatu du. Hala, 4-2-3-1 sistema zazpi aldiz erabili du, 5-2-2-1ekoa bitan, 5-1-3-1ekoa beste bitan eta 4-4-2koa ere bi bider. Hasierako partiduetan 4-2-3-1eko sistema erabili zuen, baina fitxatu dituen jokalarrien ezaugarriekin, 4-4-2koa erabiltzea komenigarria da, eta Realak hala ari da azkenaldian. Izan ere, zelai erdian, Mikel Aramburuk, Khokhlov eta Javier de Pedrok postua dute (azkena min hartuta dago), futbola sortzen dutelako, eta aurrealdean, berriz, Oscar de Paula ongi ari da moldatzen Jankauskasekin. Ikusteko dago 4-4-2koarekin segituko duen ekipoak.

Kontuak kontu, Clementeren 200. egunean hobeto egongo ahal da Realak! Maiztzak 19 izango da orduan, eta handik bi egunera bukatuko da Liga.

Futbola Javier Clementek 100 egun Realean

- x «Nirekin ez dagoena, kanpora. Erritmo egokiari eusteko gai diren jokalariek baino ez ditut erabiliko»
- x «Tregua gehiagorik ez dago. Ekipo honek serioagoa izan behar du. Erabateko aldaketa behar du talde honek»
- x «Kaka, Didi [Kuhbauer]! Ez zara ezertaz enteratzen»
- x «Uranga pagotxa da presidente bezala. 30 aldiz hitz egin dut harekin, eta guztietan baietz esan dit»
- x «Anelkaren truke Espainian 5.000 milioi ordaintzea astakeria zela esan eta egurra jaso nuen. Aznarrek gauza bera esan du, eta hari ezer ez»
- x Real-Numanciaren aurretik jokalariei egindako oharra izan zen. Gauzak estutzen hasiak ziren, eta tentsioa eskatu zien jokalariei.
- x Abenduaren 4an egin zituen adierazpenok. Ordu arte hainbat proba eginak zituen, eta emaitzak lortuko zituen estiloaren beharraz aritu zen.
- x Horixe esan zion entrenamendu batean Clementek Kuhbauerri. Gogorra, zuzena eta argia da alde horretatik Realeko entrenatzailea. Ariketa bat gaizki egin zuen orduan jokalaria hark. Hala ere, oro har ez du bere mutilekin arazorik izaten Clementek.
- x Urtarrilaren 22an mintzatu zen hala Clemente. Realak, Eguberrietako epean, ezohiko gauza bat egin zuen: hiru jokalaririk fitxatu eta 1.450 milioi pezetara gastatu.
- x Realean dagoenetik ere hizpide dute Espainiako komunikabideek eta.

Javier Clemente • REALEKO ENTRENATZAILEA •

«Ea helmugara heltzen garen»

JAVIER CLEMENTEK Realean daramatzen 100 egunen balorazioa egin zuen atzo eguerdian EGUNKARIA-rentzako. Eta haren ustez, taldeak oraindik ez du berak nahi dituen ezaugarri guztiak bereganatu. Hemendik Liga amaitu arte gogor lan egin beharko dutela uste du. Azkenaldian, behintzat, astean behin arratsaldean entrenamendu bereziak ari da egiten, jokalariek txandatu.

■ **Zein da Realeko zeure aurreneko 100 egun hauetako balorapena?**

Gauza dezentet gertatu dira lehen 100 egunetan, gehienak onak. Gustura nabil lanean, giroa ere ona da, eta Gipuzkoan bikain bizi naiz.

■ **Kirol alorri dagokionez, bestea bezain ona al da?**

Partidu asko, gehiegi berdin du ditugu. Gu baino hobeak izan diren talde asko ere ez dira egon, baina, noski, horrenbeste berdinketarekin sailkapeneko behealde horretatik ezin izan gara atera oraindik. Ni partidua irabaztera ateratzen naiz, beti, hiru puntuko Liga honetan berdinketak apenas balio duelako. Baina, tamalez, gehiegitan berdindu dugu. Hala ere, ongi ari gara lanean, eta taldea saiatzen ari da. Horren ondorioz indar-

tsuagoak gara orain. Hala ere, behealdeko postuetatik ez gara irten eta gogor lan egiten jarraitu beharko dugu. Bestelakoan, oro har, pozik nago.

■ **Zuk hasiera batean nahi zenituen ezaugarriak bereganatu al ditu taldeak?**

Beno, nolabait bai. Gora-behera batzuk izan ditugu, eta hori dela eta, ez dugu gora egin. Behin eta berriro lanean gogor egin behar dugu, ea azkenean helmugara iristen garen.

■ **Uste baino gehiago kosta al zaizu zure moduko taldea egitea?**

Taldeari gehien eskatzen ari naizen kontzeptu bat beregan hartzea nik uste baino gehiago ari zaio kostatzen. Bertako giroa eta izaerarengatik, errazago bereganatuko zuela uste nuen, baina denbora dezentet pasatu da eta kontzeptu horretaz jabetzeko arazoak ari dira izaten.

■ **Zu hona etorri zarenetik hiru jokalaririk fitxatu dituzu: Sergio Corino lehendabizi, Dimitri Khokhlov gero, eta Edgaras Jankauskas azkenik. Fitxaketa haiekin asmatu duzula uste al duzu?**

Hirurak oso onak dira. Gertatu dena zera izan da Corinok zorte txarra izan duela, baina beste biak oso onak dira.

Giroa

■ ■ ■ «Gustura nabil lanean, giroa ere ona da, eta bikain bizi naiz»

Arazoak

■ ■ ■ «Nik uste nuen taldeak nire kontzeptuak errazago bereganatuko zituela, baina arazoak ditu»

Fitxaketak

■ ■ ■ «Corino, Khokhlov eta Jankauskas oso onak dira»

JUAN HERRERO / EFE

Fitxaketetan diru gehien xahutu duena. Hiru fitxaketa egin zituen Clementek Eguberrietako epean: Sergio Corino zentrala (400 milioi pezetan), Dimitri Khokhlov erdilaria (700 pezetan) eta Edgaras Jankauskas aurrelaria (350 milioi pezetan). Hala, Reala izan zen epe hartan Espainiako Lehen Mailako ekipoen artean diru gehien xahutu zuena. Eta hori oso ohikoa da. Baina zer edo zer egin beharra zeukaten. Argazkian, Clemente, Jankauskas aurrelari lituaniarrekin, urtarrilaren 18an.

EDURNE KOCH

Kazetariari laguntza eske. Normalean astelehenetan ez du Zubietan hitz egiteko gogorik izaten. «Zertaz nahi duzue hitz egitea? Txoriei buruz?», esan izan du. Gero, ordea, oso prentsaurreko luzeak ematen ditu. Behin —Sansebastián bezperan— honela amaitu zuen. «Eta amaitzeko, mesede bat eskatu behar dizuet. Zuek gautxori samarrak zarete. Lo gutxi eginda ere bihar elkarriketaren bat egiteko ez duzue arazorik. Beraz, gaur gauean hauetakoren bat [jokalaririk] ikusten duzuela? Esan niri». Harribitxia da komunikabideentzat, era batera edo bestera. Espainiako SER irrati kateko *El Larguero* saiokoen etsai amorratua izan da azken hamar urteetan, baina atzo hamabost haien saiora joan zen. Bost kontrario —kazetari— zeuzkan han, baina ez zen kinkildu.

Barakaldokoaren ingelesa

■ INGELESA ikasten ari da azkenaldian Clemente, eta Realera etorri zenetik ez dio utzi horri. Betidanik gustuko futbola izan du Barakaldokoak Inglaterra futbola, eta batek daki inoiz hara joateko ikasten ari den ingelera, gero han ondo moldatzeko talde bat zuzentzen. Realean behintzat ari da praktikak egiten. «Jankauskas ekartzen dudala eta, horrek ez du esan nahi igandero jokatu duenik hark. Bertako aurrelariak gehiago saiatzeko balio duela hura ekartzea? Ba, oso ongi. Orduan, zera esango diot Jankauskasi. 'Jankauskas!: today sitting down with me (Jankauskas!: gaur nirekin eserita)', esan zuen behin.

Asko falta zaio ingelera ondo mintzatzeko, baina hura ez da lotsatzen, eta braust botatzen du. Hala, aste honetan bertan, Japoniatik kazetari bat joan da Zubietara Realari buruz erreportaia egitera, eta Clementek ahal duen guztia egin du harekin ulertzeko. Euskal Herria desberdina zela esaten saiatu zen. «Bilbao! em, is different Donosti. Entonces...».

Euskaraz oraindik ez diogu ezer entzun. 1980ko hamarkadaren hasieran Athleticen egon zenean, saiatu zen Clemente euskara ikasten, baina hark dio geroztik ez duela «egokieririk» izan. Gustuko omen du euskara entzutea. «Ni Zarautzen bizi naiz, eta izugarri gustatzen zait jendea euskaraz hizketan entzutea. Bartzuetan, nirekin ari direnean amaitzen uzten diet eta gero eskatzen diet mesedez erdaraz errepikatze. Tabernetan, denetan... jendea euskaraz hitz egiten entzutea, giro hori asko gustatzen zait», zioen Aizu!-n abenduan.

Errugbia ♦ Bihar jarriko da abian aurreneko Sei Nazioetako Torneoa hiru partidarekin

Europako maila indartzeko

Italiak lehen aldiz jokatu du, eta Eskozia hartuko du, iazko txapelarena

Koldo Alduntzin / Donostia

ITALIA lehen aldiz ariko da gizonezkoen V Nazioetako Torneo ohian, eta egungo txapelaren kontra jokatu ekingo dio Sei Nazioetakoari, bihar, Erroman (Italia). Europan, nazioka jokatu den lehiaketarik garrantzitsuena da Sei Nazioetako, eta esku hartzen duten nazioetako federakundeek antolatzen dute. Garai batean Errumaniak ere eskatu zuen sartzea, orduan lortu zuen maila onaz baliatuta, baina nazio horretako egoera krisian sartu zen, eta ez zuen ametsa gauzatzetik izan.

Italian orain dela urte batzuk hasi zen errugbia indartzen, kanpotik eraman-dako jokalarik eta entrenatzaile profesionalekin. Enpresa indartsuek diru asko eman zuten, eta liga dezente indartu zen. Ondorioz, nazioarteko jardunean nabaritu ziren emaitzak, eta azkenean, onartu egin zuten Torneoan.

Gonzalez: «Zaila izango da Italiarentzat»

Joan den uda aurretik nahi-ko emaitza onak lortu zituen Italiak, baina ekainean, hiru astindu handi samar hartu zituen Zeelanda Berrian, eta Hego Afrikak 101-0 eta 74-3 irabazi zion. Iazko Mundialeko, Ingalaterrak 67-7 irabazi zion, Tongak 28-25 eta Zeelanda Berriak 101-3. Horregatik, zeresana eman du italiarren beherakadak.

Eskoziak Frantzia mendean hartuta irabazi zuen iazko Torneoa. Argazkian, John Leslie baloiarekin.

Aurtengo Torneoan ez da euskaldunik izango. Gonzalez espero genuen aritza, baina ez dute deitu; kanbotarra izan da gainera, azken euskalduna, Torneoan. Italiari buruz mintzatu zitzaizgun Gonzalez: «Gazte anitz dute, eta izugarri zaila izango da torneo Italiarentzat».

Iazko Mundiala dugu erreferentzi, eta bistan da Frantziak egon beharko lukeela indartsuen, eta Ingalaterra etxean hartuko du. Ingelesekin, berriz, Mundialeko arantza kendu nahiko dute. Gales egutegi egokia du, eta baita Eskoziak ere, Frantzia eta Ingalaterra etxean hartuko baititu. Irlandaren ohiko erronka, azkena ez geratzea da.

Sei Nazioetako egutegia

Data	Partida	Lekua
otsailak 5	Italia-Eskozia	Erroma (Estadio Olimpikoa)
otsailak 5	Ingalaterra-Irlanda	Londres (Twickenham)
otsailak 5	Gales-Frantzia	Cardiff (Milurte Estadioa)
otsailak 19	Frantzia-Ingalaterra	Paris (Frantzia Estadioa)
otsailak 19	Gales-Italia	Cardiff (Milurte Estadioa)
otsailak 19	Irlanda-Eskozia	Dublin (Lansdowne Road)
martxoak 4	Eskozia-Frantzia	Edimburgo (Murrayfield)
martxoak 4	Ingalaterra-Gales	Londres (Twickenham)
martxoak 4	Irlanda-Italia	Dublin (Lansdowne Road)
martxoak 18	Italia-Ingalaterra	Erroma (Estadio Olimpikoa)
martxoak 18	Gales-Eskozia	Cardiff (Milurte Estadioa)
martxoak 19	Frantzia-Irlanda	Paris (Frantzia Estadioa)
apirilak 1	Frantzia-Italia	Paris (Frantzia Estadioa)
apirilak 1	Irlanda-Gales	Dublin (Lansdowne Road)
apirilak 2	Eskozia-Ingalaterra	Edimburgo (Murrayfield)

Etxegibel, Salazar, Martinez, Barrena Manzano, Irazu eta Fernandez, emakumezkoetan

K. Alduntzin / Donostia

EMAKUMEZKOEK ere aurreneko V Nazioetako izango dute, Europako Txapelketaren lekukoa hartuta. Espainia, Frantzia, Ingalaterra, Gales eta Eskozia ariko dira lehian. Guztira zazpi euskal jokalarik izango dira Torneoan. Espainiarekin bost ariko dira: Ines Etxegibel durangarra (L'Hospitalet). Idoia Salazar, Nerea Martinez eta Iraide Manzano (Getxo Arte). Ioana Barrena eta Olatz Fernandez Elorrikoak (Durango).

Frantziarekin, Hendaiko Daniele Irazu izango da. Irazu ohikoa da selekzioan, eta Herm (Landak) taldean ari da. Iazko Europako Txapelketaren finala Espainiak eta Frantziak jokatu zuten, eta Frantzia gailendu zen 13-5. Eskoziak hirugarren izan zen eta Ingalaterra laugarren. Oso parekatuak daude indarrak talde horien artean, 3. posturako lehian ere, bi puntuko aldeaz irabazi baitzion Eskoziak Ingalaterrari (15-13).

Lehen jardunaldiko partidak: Gales-Frantzia (bihar) eta Ingalaterra-Espainia (igandean). Bigarren jardunaldia otsailaren 19an jokatu da: Frantzia-Ingalaterra eta Espainia-Eskoziak. Hirugarrena martxoaren 4an: Ingalaterra-Gales eta Eskoziak-Frantzia. Azkenurrekoa, martxoaren 18an: Frantzia-Espainia eta Gales-Eskoziak. Azken apirilaren 1ean izango da: Espainia-Gales eta Eskoziak-Ingalaterra.

Baionako Oskar Astarloa, B Torneoan

K. Alduntzin / Donostia

SEI NAZIOETAKOAREN parean, gizonezkoen B Mailako V Nazioetako ere lehen aldiz jarriko da abian, bihar. FIRA Txapelketaren ordezkia izango da, eta bost taldek jokatu dute: Espainia, Errumania, Georgia, Portugal eta Holanda. Baiona taldeko Oskar Astarloa Elorrikoak izango da euskaldun bakarra Torneoan, Espainiarekin. Bizkaitarrak Munduko Kopa ere jokatu zuen, eta sasoi aparta ari da

burutzen Baionarekin, Frantziako Elite 2an.

Aitzin jokalaria da, eta bigarren lerroan zein hirugarrenean joka dezake. 25 urte ditu, 1,85 metro eta 95 kilo. Jokalari indartsua eta azkarra. Erasoan tinko jarduten du, eta metro ugari egiten du aitzinera, baloia eskuetan duela. Elorrioren Getxon aritu ondoren, Baionan hasi zen 98-99 sasoiaren.

Errumania izango da indartsuena. Aurreneko jardunaldian Espainiak Holan-

da hartukodu, Mallorcan, eta Portugalek, Georgia. Bigarren jardunaldiko partidak otsailaren 20an jokatu da: Portugal-Espainia eta Holanda- Errumania. Hirugarren jardunaldia martxoaren 5ean izango da: Espainia-Georgia eta Errumania-Portugal. Laugarrena martxoaren 18an: Errumania-Espainia eta Georgia-Holanda. Azken jardunaldia apirilaren 1ean izango da: Georgia-Errumania eta Holanda-Portugal.

KOLDO ALDUNTZIN

Oskar Astarloa iazko mundiala jokatzera joan aurretik Donostian.

Mendia ♦ Iñaki Otxoa de Olzak zuzentzen duen espedizioa martxoaren 17an abiatuko da

Nafarroatik Everestera

Mendigoizaleak iparraldeko hegaletik igotzen saiatuko dira

Edurne Elizondo / Iruñea

NAFARROAKO bost mendigoizalek osatutako espedizio bat Everestera ipar hegaletik igotzen saiatuko da datorren udaberrian, Retena eta Odi-sea enpresen babesarekin. Iñaki Otxoa de Olza iruindarra izanen da espedizio burua, eta, harekin batera, Jose Mari Oñate, Antonio Akerreta, Koldo Aldaz eta Carlos Pauner —aragoiarra da baina Iruñea du bizileku aspalditik— abiatuko dira martxoaren 17an Everest-rantz.

Mikel Zabalza nafarra ere espedizio berean joatekoa zen, baina istripu bat izan eta hanka apurtu du. Otxoa de Olzak ez zuen ziurtzat eman azkenean joaterik izanen duen edo ez.

Tibetetik abiatuko dira mendigoizaleak Everest mendiko tontorrerantz, iparraldeko hegaletik. «Ni bitan egon naiz Everesten eta beti hegoaldeko magaletik. Iparraldekoa bide berria izanen da espedizio kide guztiontzat», azaldu zuen Otxoa de Olzak atzo egindako aurkezpenean.

Oxigenorekin eta gabe

Espedizioa martxoaren 17an abiatuko da Iruñetik Everes-

CRISTINA BERRIAIN

Everestera abiatuko diren Nafarroako espedizio kideak, atzoko aurkezpenean.

IÑAKI OTXOA DE OLZA

■ ■ ■ «Ni bitan egon naiz Everesten, eta bietan hegoaldeko hegaletik. Iparraldeko hegaleko bidea berria izanen da denetzat»

terantz. Hasieran Nepalen ibiliko dira mendigoizaleak girotzeko, Khumbuko bailaran. Apirilaren 6an ailegatu-ko dira Kathmandura, eta, 10ean, tontorrera ailegatzeko lehen urratsak egiten

hasiko dira. Lehen kanpamendua 5.300 metrotara jarriko dute, eta bigarrena, berriz, 6.400era. Hurrengoak 7.000, 7.700 eta 8.300 metrotara egonen dira.

Maiatzaren 1etik 31ra iza-

nen dute tontorrera ailegatzeko aukera, egun horretan bukatzen baita han egoteko baimenak zehaztutako epea.

Koldo Aldaz eta Jose Mari Oñatek oxigenorekin igoko dute munduko mendirik garaiena, eta, gainontzekoek, berriz, gabe.

Partaide guztiek duten ilusioa azpimarratu zuen Otxoa de Olzak, eta garrantzitsuenaz ez dela tontorrera ailegatzeari.

Xakea

Basaurik berriro gaina hartu du Bizkaiko Ligan

12 puntutik 8,5 lortu zituen azken fasean

Josu Tornay / Donostia

BASAURI berriro nagusi agertu da Bizkaiko Ligan, azken fasea irabaziz. Taldean Alberto Garcia (2.215), Pablo Padilla (2.050), Iñaki Murillo (2.020), M.A. Quintana (1915), Martin Albo (1.965) eta Felix Carrasco (1.955) aritu dira. Iñaki Murillok jokatu dituen 6 partida irabazi ditu. Alberto Garcia 8 partidatan 6,5 puntu lehenengo taulan lortzea ere nabarmentzekoa da.

Iaz ere garaipena lortu zuen Basaurik, baina Euskal Liga jokatzeari uko egin zioen, arazo logistikoengatik. M.A. Quintanak esan duenez, hurrengo urtean ere Euskal Ligan jokatu edo ez oraindik ez daukate erabakita: «Egoera pertsonalek ez digute uzten horrelako txapelketa bat jokatzeko, ia-ia zapatu osoa galtzen delako».

Bizkaiko Ligako azken saioan Basauri (8,5 p.), Ermutarrak (5,5), Portugalete (5) eta Zornotza (4,5) izan dira aurreneko laurak. Berez hurrengo urtean Basaurik Euskal Liga An egon beharko zukeen eta Ermutarrak taldeak Euskal Liga Bn, baina Basaurik behin betiko uko egingo balio igotzeari, Ermutarrak maila gorenera joango litzateke, eta Portugalete Euskal Herriko bigarren mailara. Barakaldo B azkena geratu da, eta Bizkaiko 1. Mailara jaitsi da. Kategoria horretatik Bizkaiko Ligara igo dira Torres Quevedo, Santurtzi B eta Abadiño.

Euskal Herriko taldeak txapelketak garai honetan bukatzen dira. Bihar larunbatean Gipuzkoako Ligako azken jardunaldia jokatu da. Sailkapena horrela dago: 1. Oleretako F.Cultural (36 p.); 2. Gros A (35,5); 3. Añorga (34); 4. Arrasateko San Andres (28)... 13 talde arte.

Euskal Ligan bi jardunaldi falta dira amaitzeko, eta sailkapena horrela dago: 1. Zuri-Baltza (25 p.); 2. Gros-IKE (24,5); 3. Rey Ardid (23,5 p.); 4. Aretxabaletako Arlutz (21).

Harri-jasotzea ♦ 19 jasoaldi egin ditu 150eko zilindroarekin, marka hiru jasoalditan onduz

Zelaik azkenaurreko marka ondu du

Koldo Alduntzin / Donostia

BILBON eginiko azken marka ahaleginean ez bezala, atzo sasoi berriturik agertu zen Zelai, Abadiño probalekuan, eta beste marka bat erantsi zion ibilbide luzeari, 150 kiloko zilindroa 19 aldiz altxata. Bi minututan burutu zuen marka: lau jasoaldiko hiru kolpe egin zituen, eta azkenekoa zazpikoa. Mallabikoak eginak zituen 17 jasoaldiko saioak etxean, baina belaunetako arazoak direta, nahi baino justuago.

Saio motza izateak bultzatu zuen marka egitera: «Hain saio laburra izanda, ez da

hainbeste sufritzen, baina aurreko entrenamenduetan justu samar ibili naiz, eta bel-durtuta nengoen. Zorionez ongi irten da», zioen Zelaik. Urtarrilaren 8an bost minutuko saioa egin zuen Bilbon, eta ez zuen marka ondu, 30 jasoaldi eginda. Berriro saio hori egin nahi luke; «ondoren ez dut txapelketarik jokatu, eta baliteke markarik ere ez egitea; agian, erakustaldiren bat. Izan ere, 42 urterekin, eta belauneko min hauekin, ezin dut. Kontua da, harrijasotzea gustuko dudala, eta ezin dudala dena utzi. Gainera, urtebeto semeak plazetan ikustea nahi nuke».

MONICA DEL VALLE

Zelai, 150 kiloko zilindroarekin, aurreko ahalegin batean.

Pilota ♦ Fernando Vidartek enpresaren %60a dauka, eta akzio guztiak bereganatzeko aukera

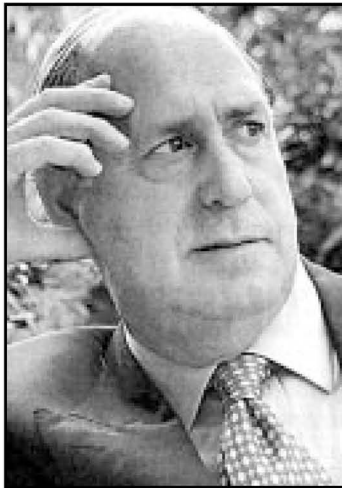
Asperen %40a erosi du Naldak

Nalda: «Gauzatzen bada, Maesku eta Aspe batzea da zentzuzkoena»

Gorka Zabaleta / Donostia

LUIS BENITO NALDAK Aspe enpresako akzioen %40 erosi ditu, Javier Salaverri eta Luis Iribarreni 75 milioi pezeta ordaindu eta gero —bakoitza enpresaren %20aren jabea zen—. Operazioa gauzatzeko, ordea, Fernando Bidartek oniritzia eman beharko du. Izan ere, Bidarte da Aspeko akziodun nagusia, %60arekin, eta Naldak Salaverri eta Iribarreni egindako eskaintza parekatzeko eskubidea du. Hala eginez gero, Bidarte Asperen jabe bakarra litzateke. Luis Benito Naldak EGUNKARIARI adierazi dio berak eman duela eman beharreko pausoa, eta orain Bidartek erabaki behar duela zer egin. «Nik akzioak erosi ditut, eta orain Salaverri eta Iribarreni dagokie Bidarteri operazioaren berri ematea. Uste dut berarekin izan direla jada. Orain Bidarte anaiek 15 eguneko epea dute batzarrera deitzeko eta hor erabakiko dute zer egin».

Naldak Maesku 2000 enpresa sortu zuen duela hilabete batzuk —Olaizolatarak kontratatu ditu, besteak beste—, baina ez du arazorik ikusten Aspeko operazioa azkenean gauzatzen bada: «Ni sortzera etorri naiz, ez ezer hondoratzera. Dena ongi ateraz gero, ados jarri eta Aspe eta Maesku enpresek

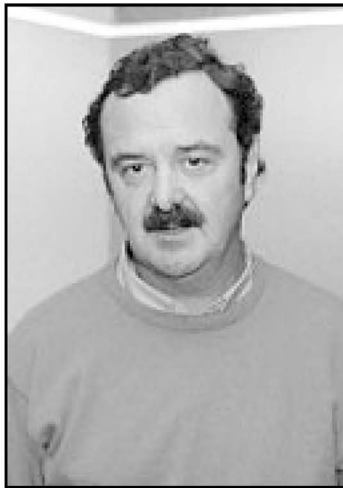
Luis Benito Nalda eta Fernando Bidarte.

LUIS BENITO NALDA

■ ■ ■ «Nik akzioak erosi ditut, eta orain Bidarte anaiek 15 eguneko epea dute batzarrera deitu eta zer egin erabakitzeko»

bat egitea litzateke zentzuzkoena».

Bitartean, Fernando Bidartek ez du oraingoz inolako erabakirik hartu. Bera da Aspeko jabe nagusia eta badaki enpresara ez dela berak nahi ez duen inor iritsiko: «Aspen ez da inor sartuko gure baimenarik gabe. Salaverri eta Iribarren euren

EL CORREO ETA EGUNKARIA

FERNANDO BIDARTE

■ ■ ■ «Euren zatia edonori saltzeko aske dira, baina kontuan izan behar da azken hitza guk daukagula»

zatia nahi dutenari saltzeko aske dira, baina kontuan izan behar da azken hitza guk daukagula. Komenigarria baderitzogu Asperen jabetza osoa lortzeko aukera dugu orain». Horretarako Fernando Bidartek 75 milioi pezeta jarri beharko lituzke mahai gainean —hiru milioi libera—.

Gaur abiatuko da txapelketako laugarren jardunaldia, Idiazabalen

X. M. / Donostia

ETXANIZ-ELKOROK eta Eugi-Apeztegiak gaur Idiazabalen jokatu duten partiduekin abiatuko da Eskuz Binakako Txapelketa Profesionalaren laugarren jardunaldia. Asperen multzoan hiru garrenak dira Etxaniz eta Elkorok, Titin-Lasa eta Goñi II.a-Zezeaga baino garaipen bat gutxiagorekin. Patxi Eugi eta Oscar Goñi —Goñi III.aren ordeza ariko da Apeztegia— jada sailkatzeko aukerarik gabe daude.

Atzo, bestalde, lau material aukeraketa egin ziren: Vianan Capellan-Otxandorenak eta Olaizola II.a-Auxkinek, biharko; Logroñon Unanue-Errastik eta Barberito VI.a-Armendarizek, biharko; Tafallan Alustiza-Zearrak eta Tirapu-Patxi Ruizek, iganderako; eta Eibarko Astelenan Titin III.a-Lasak eta Goñi II.a-Zezeagak, iganderako. Ez zen aparteko arazorik izan jarritako pilotekin.

hor zain

Koteto Ezkurak lortu du garaipen bidera itzultzea

Azken boladan galtzea egokitu zaio Koteto Ezkurari Galarretan eta Euskalen jokatu dituen estelarretan, eta atzo lortu zuen garaipen bidera itzultzea. Urretabizkaia II.a bizkarzain lanetan zuela, 40-34 irabazi zieten Altuna II.ari eta Iriarteri. Bizkorra dago Ezkurra, azken bizpahiru partidua galdu arren. Bigarren estelarrean, Altuna I.a eta Lizasok 39-40 irabazi zuten, Zeberio II.a eta Aizpururen kontra, 39-36 galtzen aritu ondoren.

Aspek «pilotari belaunaldi berria» aurkeztu zuen atzo Eibarren

Aspek hurrengo hilabeteetan profesionaletan debuta egingo duten zazpi pilotari aurkeztu zituen atzo, Eibarko Astelena pilotalekuan. Iker Murumendiaraz, Alberto del Rey, Ivan Lopez, Josu Baleztena, Pedro Martinez de Eulate, Iñaki Bernal eta Oier Jaio dira Aspeko pilotari berriak. Fitxaketa horien bidez «pilotari belaun berri» profesionaletan jokatzeko aukera eman nahi izan diela azaldu du Aspek.

gaurko partidua

IDIAZABAL. 22:30

- Eskuz Binakako Txapelketa: Eugi-Apeztegia / Etxaniz-Elkorok.
- Haritz-Almandoz / Atxa-Gastesi.

biharko partidua

ADARRAGA. 17:30

- Eskuz Binakako Txapelketa: Unanue-Errasti / Barberito VI.a-Armendariz.
- Urionaguena-Barriola / Beloki II.a-Galarza VI.a.

VIANA. 17:00

- Olaizola I.a-Matute III.a / Gonzalez-Hirigoin.
- Eskuz Binakako Txapelketa: Capellan-Otxandorena / Olaizola II.a-Auxkin.
- Ortiz-Cerro / Gabarri anaiek.

QUINTANAR DE LA SIERRA. 17:00

- Galarza V.a-Marin / Chicote-Arroyo.
- Badiola III.a-Iparragirre / Otaegi-Errandonea.

LEGUTIO. 17:00

- Ansotegi-Alonso / Errandonea II.a-Bazeta.

DEPORTIVO. 16:15

- Pala: Egibar-Fernando / Zabala-Ziskar I.a.
- Zesta: Lander-Goitia / Eiguren-Barrondo
- Euskadiko Binakako Pala Txapelketa: Daniel-Juan Pablo / Unda-Rekalde.
- Pala: Urkijo-Torre / Iriondo-Garrido.

GALARRETA. 16:00

- Zalakain-Etxeberria II.a / Zeberio III.a-Zestau III.a.
- Ezkurra-Etxabe / Elizalde-Altuna I.a-Aizpuru.
- Kalonge-Auzmendi / Irigo-Txikuri.
- Sarasua-Imaz / Iribarren-Urretabizkaia II.a.

EUSKAL. 16:00

- Ziganda-Gaztelu / Perugorria-Barrenetxea II.a.
- Altuna II.a-Lizaso / Zeberio II.a-Iriarte.
- Matxin-Mendizabal / M. Lekunberri-Zubeldia.
- Zeberio I.a-Ekiza / Lezea-Amenabar.

Urkia eta Gorostiagarentzat bigarren puntua

Erredakzioa / Bilbo

URKIA ETA GOROSTIAGA inor gutxi hartu zituen aintzat Euskadiko Pala Txapelketako sei bikoteak aurkeztu zirenean, baina bi partidu jokatu eta biak irabazi egin dituzte. Atzo 38-45 nagusitu ziren Iriondo eta Torreraren aurka, Bilboko Deportivon. Sasoi onean daude hala Urkia nola Gorostiaga, eta hori agerian geratu zen atzoko partiduan. Txapelketako lehen jardunaldian Daniel eta Juan Pablaren aurka irabazi ondotik, atzo ere mendean erabili zituzten aurkariak Urkiak eta Gorostiagak. Iriondok eta Torrek ez zuten gaizki jokatu, baina

ekimena ia beti Urkia eta Gorostiagarena izan zen.

Hasieran 1-7 aurreratu ziren urdinak, eta gorriek markagailuan oreka ezarri arren (12-12 eta 16-16), Urkia-Gorostiagak aise egin zuten alde (18-25, 19-30 eta 20-32). Iriondo eta Torre 27-32 hurbildu ziren, baina hori amaitu zen gorrien susperraldia. 45. kartoiraren arazorik gabe iritsi ziren Urkia eta Gorostiaga.

Bihar txapelketako beste partidu bat izango da Deportivo. Daniel eta Juan Pablo lehen garaipenaren bila ariko dira, Unda eta Rekalderen aurka. Horientzat lehen partidua izango da.

XOUSE SIMAL

Urkia sasoi onean dago, eta atzo ere partidu handia egin zuen Bilbon.

Kiroldegia

Futbola

Inglaterra Wembley Estadioa berrituko du 2006ko Mundialerako

Inglaterra 130.000 milioi pezeta (5.200 milioi libera) inbertituko ditu Londresko Wembley Estadioa 2006ko Mundialerako prest egon dadin. Berrikuntza lanak burutu ondoren, estadioak 90.000 pertsonarentzako lekua izango du, oraingo azalera halako bi, eta futbolari soilik eskainiko zaio lekua. Sarrerako bi dorreen ordez, estalkia atxikitzeko arkua eraikiko da, eta *Wembleyko orru* ospetsua ahalbidetzen duen akustika berezia mantentzeko programa informatiboak erabili da. Wembley 2006ko Munduko Txapelketarako Inglaterrako hautagai-tzaren ikurra izango da. Estadioa, eraberrituta, 2003an inauguratzeko asmoa dago.

STR

Txirrindularitza

ANGEL DIAZ / EFE

Banesto aurkeztu da, Tourra helburu duela

Espainiako Banesto taldeak atzo egin zuen aurkezpena Madrilén, azken urteotako ildo bertsuei jarraiki. Berrikuntza gutxi izan ziren aurkezpenean —Alberto Benito eta Denis Menchov profesional berriak, eta Thomas Brozyna—, eta Fran-

tziaiko Tourra helburu izango dutela esan zuen taldeko zuzendari Eusebio Unzuék. Banestok bi taldeburu izango ditu: Alex Zulle eta Jose Maria Jimenez. Suitzarrak adierazi zuenez, «Festina kasua atzean utzita, Tourrean zentratu ahal izango naiz».

NBA. Chicago Bullsek 88-81 irabazi zion Seattle Supersonicsi, azken laurdenean, 31-19ko partzialari esker kontrako emaitza gaitzitu ostean. Toni Kukoc kroaziarra funtsezkoa izan zen Bullsen garai-penean (31 puntu egin zituen). «Oldarkorrakoak izan gara partidaren hondarreko minutuetan, eta gehiago ahalegindu gara», adierazi zuen Kukocek.

Maratoi erdia. Diego Garciak eta Kamel Zianik Bartzelonako Maratoi Erdiaren 10. aldian esku hartuko dute, datorren igandean. Abel Anton munduko maratoi txapelduna ere bertan izango da. Proba —21 kilometro eta 95 metroko distantzia— Bartzelonako hiribarneko zirkuituan jokatu da, eta azken aldiko 2.446 parte-hartzaileen marka gaitzitzea espero dute antolatzaileek.

Sydney. Joko Olinpikoen antolatzaileek ustegabe ederra izan dute sarreren kopuruan kalkulu akatsa kausitzean. Ondorioz, 48 milioi dolar amerikar gutxiago eskuratuko lituzke Batzorde Antolatzaileak sarreretan, eta babesle batzuek atzera egin ondoren, 128 milioi dolarrekoa da orain defizita. Horregatik, Nazioarteko Batzordeak 33 milioi dolar aurreratzea erabaki du.

JARO MUÑOZ / EFE

1 Formula

Hakkinen auto berria aurkeztu zen atzo

Mika Hakkinen azken bi denboraldietako 1 Formulako munduko txapelduna honelaxe mintzatu zen atzo Jerezen aurkeztu McLaren MP4/15 Mercedes autoaz: «Bi bihurgune eman ondotik jakingo dut ko-

txea ona den ala ez». Heldu den martxoaren 12an hasiko den denboraldian «aldaketa handirik ez dela emango» esan zuen, eta protagonistak McLaren nahiz Ferrari izango direla, eta agian Jordan ere bai.

DAVID GUTTENFELDER / AP

Tenisa

Coetzer, aurrera; Pierce, kanpora

Amanda Coetzerrek aurrera egin zuen atzo Tokioko Irerian, Natasha Zverevare 7-6 (7/2) eta 6-1 irabazita. Bigarren zerrendaburu Mary Pierce, aldiz, kanporatuta geratu zen, Lilia Osterlohek 6-7 (3/7), 6-4 eta 6-4 menderatuta. Kournikova ere sailkatu zen.

AP

Golfa

Olazabal, liderretatik sei kolpetara

Txema Olazabal liderretatik sei kolpeetara aurkitzen da Greg Norman Txapelketan, lehenbiziko jardunaldia jokatu ondoren. Maartin Lafeber holandarra eta Gary Emerson ingelesa dira buruan, biak 66 kolperekin. Hondarribiarra, erdizka ibilki, 43. sailkatu zen.

Eguraldi iragarpena Pirinioetan

Jon Albisu

Euskal Herriko Pirinioak

Aurtengo negua, azken urtetako lehorrena dugu inolako zalantzarik gabe. Benetan aldakorra doakigu eta ildo horri jarraituz ilbeltza oso nahasia joan zaigu. Itsasoaren egoera ohikoa dena baino gutxiago gailendu da eta horren errudun denbora luzean Irlandako mendebaldean kokatu zen Antizikloiarena izan zen. Oraingoan presio altuko gunea kontinenteko erdialdean da eta hego hego-mendebaldeko haizea bidaliko du. Horren ondorioz, azken astean elurra gutxitu eta eskiatzeko aukera bakarrik Nafar Pirinioetako Erronkari bailaran dugu. Belagoan hain zuzen ere. Aprobetxatu beraz, dagoen aukera bakarra.

Espainiako Pirinioak

Espainiako Pirinioetan ere hego haizea nagusituko da, igandean hego-mendebaldetik etortzeko. Oraindik urtaro erdian gaude eta ez bakarrik legez, baizik eta aurtengo neguak duen aldakortasunak agintzen duelako, datozen asteetan elurra beharko luke berriro ere gogotik mendi guztiak zurituz Pirinioetan. Oraingo badirudi bertako pistetan elurra gutxitu arren kasu gehienetan elur artifizialaren laguntzarekin zabalik mantentzeko gai direla. Asteburu honetan, hego haizeak ez du lagunduko baina kirol honetan aritzeko baldintza ezin hobekak izango dira.

Frantziako Pirinioak

Okzitaniako eski pistetan dago elur gehien. Hala ere, ez da ahaztu behar, ilbeltzan gailendu den egoera antiziklonikoak, hotza eta giro lehorra nagusitzea ekarri duela eta horrekin batera ohizkoa dena baina elur gutxiago bota duela. Hala ere, eta azken astean lodiera izugarri jeitsi bada ere, oraindik pista asko ditugu zabalik. Hego hego-mendebaldeko haizea ibili eta eguraldi eguzkitsua nagusituko da. Hortaz, Pirinioetako beste lekuetan bezala, ahal izanik behintzat, goizetik eskiatzea gomendatzen da; izan ere, arratsalderako nahiko zopa izango dugu eta.

Kataluniako Pirinioak

Amaitu aurretik, Kataluniako eski pistetako egoerak ez du ez aldaketa haundirik eskaintzen. Baqueira Beret-eko kasua izan ezik. Salbuespena dugu bertakoa, izan ere, pista guztiak zabalik dira. Bertara joateko egun bakar batetarako nahiko gogorra izan dakiguke baina asteburu osoa igarotzea joateko aukera duenak hobe luke Pirinioetako egoera nola dagoen ikusita bertara txango bat egitea, merezi du eta. Ostera, hego haizea, eguzkia eta eskiatzeko, jakina, goizean izango da egoera gomendagarriena. Asteburu ona pasa eta ondo izan!

Informazioa		Sarrerak	Altuera		Pistak	Erremonteak	Km	Elurra	Lodiera	
			Minimoa	Maximoa						
974 373192	ALPINOA	❶ Candanchu	Irekita	1.560 m.	2.400 m.	55/21	25/20	50/17	Gogorra	20-50
974 373034		❷ Astun	"	1.700 m	2.300 m	46/21	16/14	45/20	Gogorra	80-20
974 490049		❸ Formigal	"	1.510 m.	2.250 m.	52/26	23/16	56/23	Gogorra	15-60
974 487248		❹ Panticosa	"	1.500 m.	2.240m.	38/11	14/10	34/11	Gogorra	20-60
974 551111		❺ Cerler	"	1.500 m.	2.600 m.	38/14	16/13	45/17	Gogorra	20-50
93 4146660		❻ Boi Taull Resort	"	2.020 m.	2.750 m.	41/26	15/14	43/28	Gogorra	25-60
973 645062		❼ Baqueira Beret	"	1.500 m.	2.510 m.	47/47	23/23	77/77	Gogorra	80-160
00-376 865910		❽ Pas de la Casa- Grau Roig	"	2.000 m.	2.400 m.	55/55	33/33	100/100	Hautsa-Gogorra	40-70
00-335 96 62 14 8		❾ Arette-La Pierre St. Martin	"	1.600 m.	2.200 m.	19/16	16/11	22/18	Gogorra	10-40
00-335 59 05 12 17		❿ Gourette	"	1.400 m.	2.500 m.	30/17	23/15	30/21	Gogorra	10-100
00-335 59 05 34 00		⓫ Artouste	"	1.700 m.	2.300 m.	13/12	10/10	19/19	Gogorra	30-90
00-335 62 42 50 27		⓬ Cauterets	"	1.550 m.	2.200 m.	23/17	14/13	35/33	Gogorra	85-120
00-335 62 93 81 60		⓭ Luz Ardiden	"	1.600 m.	2.100 m.	33/33	18/18	60/60	Gogorra	40-80
00-335 62 39 53 66		⓮ Saint Lary	"	1.900 m.	2.400 m.	47/35	32/29	80/70	Gogorra	25-55
941 746005		Valdezcaray	"	1.530 m.	2.262 m.	14/11	14/9	14/9	Gogorra	20-50
948 391000	NORDIKOA	❿ Aralar	Elurrik ez	1.100 m.	1.350 m.	1/0	-	16/0	-	-
00-335 59285129		⓯ Irati	Elurrik ez	1.350 m.	1.500 m.	6/0	-	45/0	-	-
948 394022		⓰ Abodi	Elurrik ez	1.300 m.	1.500 m.	5/0	-	24/0	-	-
948 394002		⓱ Larra-Belagua	Irekita	1.400 m.	1.750 m.	4/1	-	25/6	Gogorra	20-25
00- 335 59 36 00 21		⓲ Somport	"	1.592 m.	1.700 m.	9/9	-	34/34	Gogorra	20-25
00-335 62926127		⓳ Pont d'Espagne	"	1.500 m.	1.750 m.	7/ 7	-	37/37	Gogorra	30-30

SABINO ARANA ELKARGOAK 400 ARGAZKI BILTZEN DITUEN LIBURUA ARGITARATU DU

Gerraren aurkako aldarrikapena izan nahi duen argazki bilduma

■ Miren Barandiaran eta Leire Arrieta historialariek egin dute ikerketa eta bilduma lana

■ 36ko Gerrako irudietako asko argitaragabeak dira, eta bi aldeetako errealitatea azaltzen dute

■ 400 argazkitik gorako bilduma honi 530 lekukotasun inguru erantsi dizkiete egileek

Montse Arregi / Bilbo

¡NUNCA más! Imágenes de guerra 1936-1939 (Berririo inoiz ez! Gerra irudiak 1936-1939) liburuak Espainiako Gerra Zibileko Hego Euskal Herriko irudiak eta hainbat pertsona ezagunen lekukotasunak biltzen ditu. Sabino Arana Kultur Elkargoak argitaratu du, eta Miren Barandiaran eta Leire Arrieta historialariak izan dira 400 argazkitik eta 530 lekukotasun inguru bildu dituztenak. Egileen esanetan, «liburua sentimenduz jositako argazki bilduma da, edozein gerraren aurkako aldarrikapena». Sabino Arana Elkargoko ordezkarien arabera, «liburua baino gehiago oroitzapenen bilduma da».

Liburua atzo aurkeztu zuten, Bilbon, Urretxindorra liburudendan. Egileekin batera, Alberto Letona nazioarteko gatazketan berriemai le lanak egin dituen kazetariak hartu zuen parte aurkezpen ekitaldian. Letonaren hitzetan, «argazkiak hunkigarriak dira, eta zera erakusten dute: gerretan ez dagoela irabazlerik. Munduko hainbat lekutan ikusi dudanez, guztien gainetik garaile gerra bera izan da».

Bi aldeetako irudiak

Kazetariak nabarmendu zuenez, Elkargoak kaleratutako liburuak gerrako bi aldeen lekukotasunak jaso ditu, «eta hori urrezko araua da». Bere ustez «oroitzapen mingarria» da liburua, «garai bateko oroitzapena».

Miren Barandiaran historialariaren arabera, «irudi bakar bat mila hitz baino adierazgarriagoa da» dioen esaldiak laburbiltzen du liburuaren filosofia. Egileak azaldu zuenez, «argazki liburua osatu dugu, askorentzat hunkigarria den garai bati buruzkoa».

Fronteko argazkiekin batera, soldaduenak, garai hartako agintarienak eta egunero-

MADRILGO BIBLIOTECA NACIONAL

Gerraren ondorena. Fronteko argazkiekin batera, gerraren ondorioak islatzen dituztenak bildu dituzte historialariek atzo aurkeztutako liburuan.

XOUSE SIMAL

Miren Barandiaran eta Leire Arrieta egileak, atzo, erdian Sabino Arana Fundazioko arduraduna dutela.

ko bizimodua zein gizartea agertzen dutenak bildu dituzte, alde batekoak zein bestekoak. «Hautaketa egiteko aniztasunaren irizpidea erabili dugu, eta kon-tuan hartu dugu argazkiak ezezagunak eta argitaragabeak izatea ere», adierazi zuten egileek atzo.

ALBERTO LETONA

■ ■ ■ «Oroitzapen mingarria da liburua, garai bateko oroitzapena»

Espainiako Gerra Zibileko bi aldeetako irudiak agertzen direnez, gerra hura bizi izan zuten askorentzat liburua «inpartzialia» gerta daitekeela deritzote historialariek. Argazkiak dira —batzuk gogorrak benetan— liburu honen ardatza. Haien inguruan, osagarri gisa, hainbat pertsona eza-

gunek esandakoak bildu dituzte.

Leire Arrietak zehaztu zuenez, hamaika kapitulotan banatuta dago liburua. Lehenengo seirak modu kronologikoan daude antolatuta, eta gairontzeko bostetan gaikako banaketa agertzen da, gerrako bizimodua, herri-tarrena, erbestea edota kartzela.

Urtebete inguru eman dute historialariek ¡Nunca más! Imágenes de guerra 1936-1939 liburua lantzen. Bost bat hilabeteko lana izan da, Euskal Herriko zein Espainiako liburutegi eta dokumentazio zentroetan zehar, mila-ka argazki eta dokumenturen artean. «Lan gogorra izan da, baina, aldi berean, atsegina eta aberasgarria ere bai».

Gerra Zibilaren inguruko hainbat argitalpen egonik, euren ustez «gaia beste ikuspegi batetik jorratu izana» da beren liburuaren ekarpen nagusia.

Liburua egiteko ideia Sabino Arana Elkargoan bertan izan zuten, hainbat argazki argitaragabe baitzituzten han.

Atxaga, Lertxundi eta Saizarbitoriaren obrak aztertuko dira Donostiako literatur solasaldietan

■ Otsailean, martxoan eta apirilean izango dira, Liburutegi Nagusian

Erredakzioa / Donostia

BERNARDO ATXAGA, Ramon Saizarbitoria eta Anjel Lertxundi idazleen nobela banaren inguruko literatur solasaldiak egingo dira Donostian, otsailetik apirilera bitartean. Donostia Kulturak antolatu ditu solasaldiok, eta hiruretan Felipe Juaristi poeta izango da moderatzailea.

Bernardo Atxagaren Zeru horiek eleberriaren inguruko literatur solasaliarekin hasiko da zikloa, datorren ostegunean, hilak 10. Martxoaren 9an, Ramon Saizarbitoriaren Bihotz bi nobela izango da solasaldirako gaia, eta apirilaren 13an Anjel Lertxundiren Argizariaren egunak.

Literatur solasaldi guztiak Liburutegi Nagusiko ekitaldi aretoan izango dira, 19:30etan hasita. Jardunaldion helburua da, Felipe Juaristik atzo azaldu zuenez, «liburuekin gozatzea, baina ez modu zientifikoan, baizik eta liburuan kontatzen ez diren barruko istorioak bilatuz». Halaber, «sentsazioak trukatzeko plataforma bat dira solasaldiok», Ramon Etxezarreta Donostiako Kultura zinegotziaren arabera.

Baroja, Unamuno eta Wolf, gaztelaniazkoetan

Euskarazkoez gain, gaztelaniazko literatur solasaldiak ere egingo dira. Hala, otsailaren 29an, Frank McCourten Lo es eta Pio Barojaren La busca izango dira solasgai, martxoaren 28an, Alison Lurieren Asuntos exteriores eta Miguel Unamunoren La tía Tula, eta apirilaren 25ean Virginia Wolfen Una habitación propia.

Beatriz Monreal irakaslea izango da gaztelaniazko literatur solasaldietako dinamizatzailea. Euskarazkoak bezala, solasaldiok Liburutegi Nagusian egingo dira, arratsaldeko zazpi eta erdietatik aurrera.

JOSEBA OLALDE

Euskadiko Orkestra Sinfonikoko administrazio kontseiluko eta batzorde artistikoko kideak, EAEko lehendakari Juan Jose Ibarretxerekin.

EOSek musikari gehiago behar dituela ohartarazi du German Ormazabalek

Orkestra kulturgune berrietara egokitu behar dela adierazi du zuzendariak

Ivan Santamaria / Gasteiz

Orkestra sortu zenetik lehenbizikoz, Juan Jose Ibarretxe EAEko lehendakariak harrera ofiziala egin zien atzo Euskadiko Orkestra Sinfonikoko administrazio kontseiluko kideei eta zuzendari artistikoei. Aurrerantzean dituzten proiektuak ezagutarazteaz gain, lanean jarraitzeko orkestra moldatzea ezinbestekoa dela jakinarazi zion German Ormazabal zuzendari nagusiak Ibarretxeri.

KURSAAL JAUREGIA eta beste zenbait kulturguneren sorrerak eragina izan du Euskadiko Orkestra Sinfonikoaren (EOS) jardunean, German Ormazabal zuzendari nagusiaren arabera. Hori dela eta, orkestran aldaketak egin behar direla uste du: «Kontuan izan behar dugu zenbat musikarik osatzen duten gure lan taldea, eta

egoera berrira egokitu». German Ormazabalek azaldu zuenez, 76 musikarik osatzen dute orkestra gaur egun, eta talde hori «ez da nahikoa» urtean egiten diren ekitaldi guztiak betetzeko. «Erakunde publikoa gara eta zerbitzu bat betetzen dugu. Nire ustez, ez genuke kontzertu kopurua murriztu behar, orkestra handitu baizik».

Ormazabalek esan zuenez, Espainiako Estatuko bigarren orkestra da EOS, jardueran eta abonatu kopuruan, Bartzelonako orkestraaren atzetik. «Gizartea aro berrietara egokitzen den bezala, EOS ere sortu diren gune berrietara moldatu behar da», adierazi zuen zuzendariak.

Kezka horiek planteatu zizkioten Juan Jose Ibarretxeri, Lehendakariaren eginiko harrera ofizialean. German Ormazabalen arabera, lehendakaria «oso ulerbera» azaldu zen bilerak iraun zuen ordubetean.

Lan taldea handitu beharraz ez ezik, musika hezkuntzari buruz ere hitz egin zuten orkestrako ordezkariak Juan

Jose Ibarretxerekin. Arlo horretan «sekulako aurrerapausoak» ematen ari direla uste du Ormazabalek, baina oraindik «bide luzea» geratzen dela ohartarazi zuen. Ilde horretan, oinarritzko hezkuntza eskaintzen duten musika eskolekin harremanak izateko prest azaldu zen.

Bestalde, Daxa ganbera taldeak EOSeko kontzertu didaktikoen hirugarren emanaldia egingo du bihar, orkestraren Miramongo egoitzan. Eguerdiko 12:00etatik landa, haize zurek orkestraren baitan duten soinua erakutsiko dute Daxakoek; horretarako, norvegiar eta errumaniar dantzek osaturiko egitaraua prestatu dute.

‘Metamorphoses’ diskoan ahotsa erabili du lehen aldiz Jean Michel Jarrek

■ *Natacha Atlas eta Laurie Anderson abeslariak izan ditu laguntzaile*

Efe / Madril

METAMORPHOSES izenburu adierazgarria jarri dio Jean Michel Jarre musikariak bere disko berriari. Duela hogeita hiru urte *Oxygene* lehen diskoa kaleratu zuenetik lehen aldiz ahotsa erabili du Jarrek. Aldaketa bilatu nahi izan du musikari frantziarrak, «musikari ikuspegi organikoa eta sentimentala ematearren», atzo Madrilen adierazi zuenez.

Natacha Atlas, Laurie Anderson eta Deirdre Dubois abeslarien ahotsak grabatu ditu Jarrek —Andersonek lagundu zuen *Zoolok* diskoan ere—, eta Jarrek berak esaldi laburrak, onomatopeiak eta ordenadorez eraldaturiko hitzak sartu ditu; *Hey Gagarin* kantuan, esaterako.

Besteak beste biolinak eta baxuak erabili baditu ere, musika elektronikoa da oraindik ere Jarreraren ardatz nagusia, ia bakarra. «Entzuten dudana musika bakarra da. Garai batean bakan batzuek zuten konfiantza musika elektronikoaren etorkizuneari, baina gaur egun esparru guztietara zabaldu da», adierazi zuen.

Guztira hamabi kantu argitaratu ditu Jarrek lan berrian, aldaketaren gaiari buruzkoak denak. Lehen singlean, *C'est la vie* izenekoan, musika arabiarren kutsua jaso du Jarrek. «Europako herri askotan bizi dira Afrikako iparraldetik eta Indiatik datozen hainbat eta hainbat herriar, eta, hortaz, haien musika gure eguneroko bizimoduaren zati bat da», azaldu du musikariak.

Hurrengo bira, areto txikietan

Zuzeneko emanaldietako filosofia ere aldatu egingo du Jarrek. Badirudi alde batera utziko dituela garai batean ospe handia ematen zioten kontzertu erraldoi, jendetsu eta ikusgarriak, eta areto txikietan egingo duela hurrengo bira.

Ayuntamiento de Pamplona
Iruñeko Udala

**ZINEA
EUSKARAZ**

Otsailak 4, 20:00

GOLEM-BAIONA ZINEMATOKIETAN
"MIFUNE" (Soren Kragjakobsen)

Laburmetraia: **"Adar bakar"** (Koldo Almandoz)

Sarrerak: **500 PTA.**
Nafarroako Gobernua eta Karrikiri elkartearekin batera

Ayuntamiento de Pamplona
Iruñeko Udala

**HAUR
PROGRAMAZIOA
EUSKARAZ**

Otsailak 5, larunbata

Gayarre Antzokia
12:00

PORPOL ANTZERKI TALDEA
"Xolak badu lehoien berri"

Madariaga: «Veneziako Guggenheimen kezkatzen gaitu, baina soilik areto bat da»

Bizkaiko Kultura diputatua Guggenheim eta BOSi buruz aritu da Batzar Nagusietan

Montse Arregi / Bilbo

Guggenheimen Veneziaren ireki asmo duen areto edo museo eta Bilbao Orkestra Sinfonikoan izandako zuzendaritza aldaketa izan zituen atzo hizpide Ana Madariaga Bizkaiko Kultura diputatua. Bizkaiko Batzar Nagusietan agerraldia egiteko eskatu zioten alderdi ezberdinek, gaiok argi zitzen.

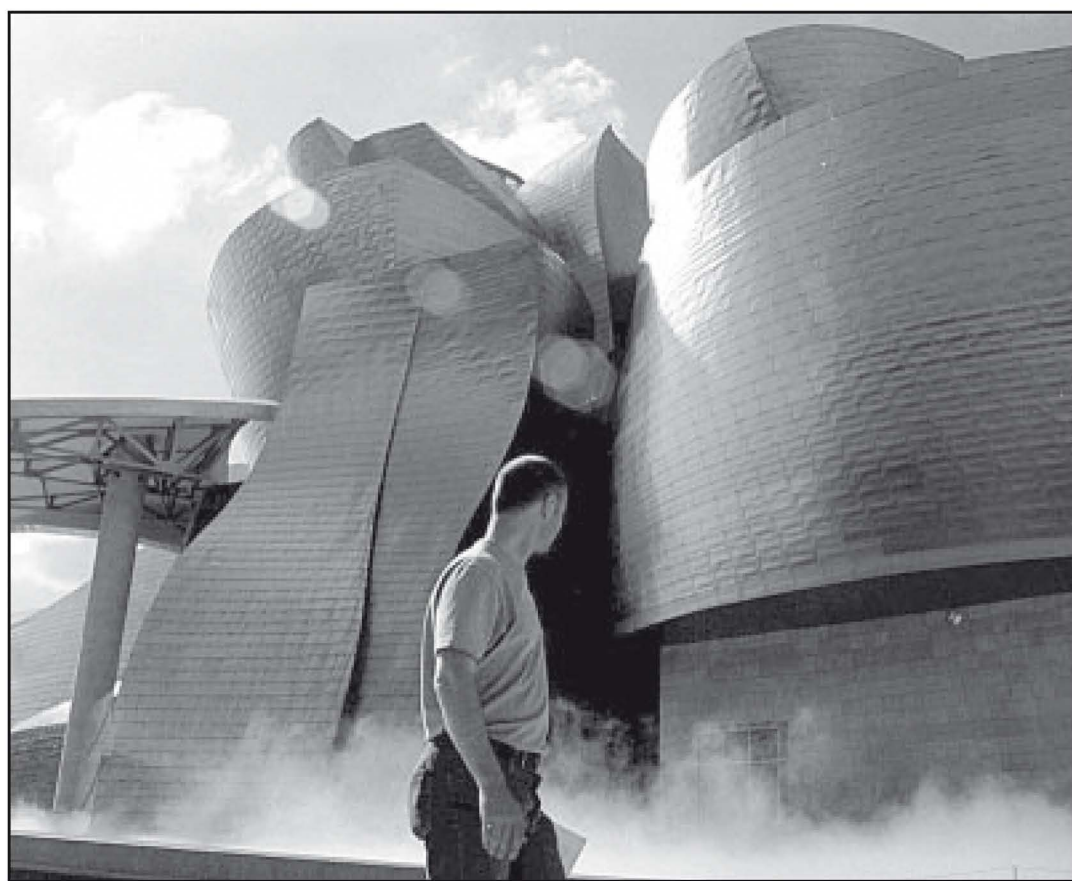
GUGGENHEIMEK Veneziaren ireki nahi duen espazioa ez dela museo berri bat «erakustareto bat baizik», berretsi zuen atzo Bizkaiko Batzar Nagusietan Ana Madariaga kultura diputatua. Bestalde, Bilbao Orkestra Sinfonikoaren (BOS) kudeaketa taldeetik Gorka Robles kendu dute eta Humberto Zirarda jarri; hori «orkestraren garai berriaren barruko aldaketen artean» kokatu zuen.

IU eta PPko batzarkideek Veneziaren beste Guggenheim zentru bat irekitzeak Bilbon izan dezakeen eraginaz itaundu zuten, eta aldi berean euren kezka azaldu. Diputatua azaldu zuenez, «guretzat ere kezagarria da Veneziako gunea irekitzea, baina areto bat besterik ez dela kontutan hartu behar da».

Madariagaren arabera, Peggy Guggenheim Museoa egun sartzen ez diren behin-behineko erakusketak aterpetuko lituzke Veneziako aduana zaharretako eraikinean ireki nahi den aretoak. «Erakustaretoak 2.500 metro koadro inguruko eremua hartuko» duela jakinarazi zuen, eta ildo horretan Bilboko Guggenheimi ez diola konpetentziarik egingo deritzo. Hala ere, proiektua gaur egun aztertze bidean dagoela zehaztu zuen, eta Diputazioa adi egongo dela gaineratu.

EAEko erakundeek eta Solomon R. Guggenheimek sinatutako akordioa ekarri zuten batzarkideek gogora, non Europaren beste Guggenheim museoak ez den irekiko zehazten den, Viena eta Salzburgeko proiektuak salbu. Kultura diputatua erantzun zenez, Veneziako aretoaren egitasmoa «lehenagokoa da, eta ez da museo bat».

BOSen izandako zuzendaritza aldaketari dagokionez, Madariagak onartu egin zuen Gorka Robles zuzendari

Bilboko Guggenheimen arrakasta bultzatzen segituko dutela ziurtatu zuen Bizkaiko Kultura diputatua.

nagusi ohiarekin konponezina izan zutela. Hala ere, puntu horri garrantzia kendu eta Humberto Zirardaren aldeko apustua BOSen etapa berriaren barruan sartzen dela adierazi zuen.

«Jaz zuzendari artistikoa eta egoitza estreinatu zituen orkestrak, eta orain zuzendari nagusi berria izango du», azaldu zuen. Lan arazoak konpontzea izango da Zirardaren eginkizunetako bat.

Picasso margolariak Brassai argazkilariarekin zuen harremana aztergai Parisen

■ Picasso Museoak 150 lan bildu ditu 'Argiarekin elkarizketak' erakusketan

Erredakzioa / Donostia

PARISKO Picasso Museoak margolariak Brassai argazkilariarekin izandako harremana aztertzen duen *Argiarekin elkarizketak* erakusketa zabaldu zuen atzo. Bertan, bi artisten elkarlana erakusten duten 150 lan ikusi ahal izango dira maiatzera arte. Picasso eta Brassai 1932an ezagutu zuten elkar eta ordutik lan asko egin zituzten elkarrekin. 1949an *Picassoren eskulturak* liburua kaleratu zuen Brassai, eta 1964an, *Picassorekin elkarizketak*.

Alacanteko Bancaja Kultur Gunean, berriz, Picassok 87 urterekin egin zituen 49 grabatu daude ikusgai.

HONDARRIBIA OTSAILAK 6 GOIZEZ

AZOKAK

**ARTE
&
BROKANTE
ETA BILDUMA**

Hondarribiko Udala
Kultura Saila

TXOTXONGILLO TALDEA (29 urte zuekin)

"GALTZAGORRIAK"

DONOSTIAN

**ANTZOKI ZAHARREAN (TEATRO PRINCIPAL)
OTSAILAK 6 - GOIZEKO 12:00ETAN**

NH etxearekin zuen akordioa berritu du Sarasate Orkestrak

Enpresa horrek 8,5 milioi pezeta emanen dizkio orkestrari

Erredakzioa / Iruñea

laz sinatutako hitzarmena berritu zuten atzo NH Hotelak etxeko zuzendari nagusi Luis Javier Garciak eta Pablo Sarasate Fundazioko lehendakari Jesus Laguna

kontseilariak. Akordioaren arabera, 8,5 milioi pezeta jasoko ditu orkestrak aurtan NHren eskutik. Bestalde, orkestra gerente berria bilatzen hasi dela azpimarratu zuen Lagunak atzoko ekitaldian, Joan Ollerek martxoan utziko baitu kargua.

JOXE LACALLE

NHko Luis Javier Garcia, Jesus Laguna kontseilaria eta fundazioko lehendakariorde Maria Jesus Artaiz, atzo.

PABLO SARASATE Fundazio-ko lehendakari eta Nafarroako Gobernuako Hezkuntza eta Kultura kontseilari Jesus Lagunak, eta NH Hotelak etxeko zuzendari nagusi Luis Javier Garciak, bi erakundeon arteko hitzarmena sinatu zuten atzo, iaz orkestra diruz babesteko hitzartutako akordioa berritzeko.

Akordioaren arabera, zortzi milioi eta erdi pezetako (340.000 libera inguru) dirulaguntza jasoko du Sarasate Orkestrak NH etxearen eskutik, eta, trukean, orkestrak antolatutako ziklo bateko

babesle bakartzat agertuko du enpresa esku programetan.

Jesus Lagunak, Pablo Sarasate bezalako orkestra bat aurrera ateratzeko ekimen pribatuak izan dezakeen garrantzia azpimarratu zuen atzoko ekitaldian: «Nafarroak bere orkestra propioa izatea inportantea da, baina zaila da soilik diru publikoarekin aurrera ateratzea». Hori dela eta, Nafarroako enpresei orkestra laguntzeko deia luzatu zien, eta musikari gehiago kontratatzeko orkestrak baliabide ekonomiko

gehiago behar duela gaineratu zuen.

Gerente berria bilatzen

Lagunak, bestalde, Sarasate Orkestrako gerente Joan Ollerek kargua martxoan uzteko hartutako erabakiari buruz hitz egin zuen: «Lan bikaina egin du», nabarmendu zuen. Sarasate Fundazioak oraindik ez du erabaki gerente berria nor izan den, baina ekonomista eta musikan aditua izan behar duela erran zuen Lagunak.

X. Beasain Idazlehiaketako irabazleak aldatu dituzte

■ *Azkue saria eskuratua zuten aurreko sarituek*

Erredakzioa / Bilbo

X. BEASAIN IDAZLEHIAKETAKO A mailako idazlan sarituak aldatzea erabaki du lehiaketa horretako epaimahiak, aurreko sarituek Euskaltzaindiak eta BBK-k antolatutako Azkue sariak ere irabazi dituztela jakin ostean. Beasaingo Idazlehiaketako epaimahiak ezagutarazi duenez, beraiek saritutako idazlan batzuk Azkue sariak ere jaso dituztela frogatu dute lehiaketa horretako aktan, eta ondorioz, saritu berriak aukeratzea erabaki dute, lan berberak bi lekutan saritu eta argitaratzea zilegi ez delako.

Gauzak horrela, A mailako sarituen zerranda guztiz aldatu du Beasaingo Idazlehiaketako epaimahiak -maila horretan, 1981, 1982 eta 1983. urteetan jaiotako eskualdeko ikasleak biltzen dira-. Ondorioz, olerki mailako irabazle berria, Odei Zabaleta, Jakintza ikastolako ikaslea da eta

bigarrena, Txindoki-Alkartasuna Institutoko Joseba Imaz. Poesia ataleko gainontzeko lau sariak berri, Txindoki-Alkartasunako Doltza Munduate, Oroitz Maiz eta Saioa Arostegik eta San Benito Ikastolako Izar Sarriegik eskuratu dituzte.

Hitz lauuko atalean bestalde, Jakintza Ikastolako Ainoha Mujika izan da irabazle. Bigarren eta hirugarren sariak berri, Ikastola bereko Ederne Amondarainek eta Aritz Garmendiak eskuratu dituzte. Azkenik, gainontzeko lau sariak Txindoki-Alkartasunako Idoia Imazek, San Benito Ikastolako Maitane Iparagirrek eta Jakintza Ikastolako Amaia Alcalde eta Aritz Mendizabalek eskuratu dituzte.

Era berean, nabarmendu beharra dago lehiaketako gainontzeko mailetan ez dela aldaketarik izan. Lehiaketako sari banaketa igande eguerdiko 12:00etan egingo da Beasaingo Udaltxeko Batzar Aretoan.

Medina-Borucki dantza bikotea La Fundicionen

■ *Deustuko aretoan ariko da gaurtik igandera*

Erredakzioa / Bilbo

DEUSTUKO La Fundicion aretoak dantza garaikide ikuskizuna hartuko du gaur, bihar eta etzi. Francisco Macia kaleko 1-3an dagoen aretoan eskainiko dute euren lana Natalia Medina dantzari kanariarrak eta Dominik Borucki alemanak. Emanaldiak arratsaldeko 20:30etan

hasiko dira egun guztietan.

We don't have video jet izeneko ikuskizuna eskainiko du duela urte bi elkarrekin lanean diharduen bikoteak.

Egunerokotasunaren xehetasunak adieraziko dituzte dantzariak euren emanaldian, eta ez da umore ukiturik faltako. Dantzaz haratago, ahotsa eta inprobisazioa erabiliko dituzte. Ikusleak harrituko dituzte

IRAGARKI MERKEAK 9 4 3 3 0 0 2 2 2

Ikastolen Elkartea

MONITORE ETA ZUZENDARI DEIALDIA

Ikastolen Elkartean udan lan egiteko monitorea behar dira.

Eskatzen da:

- Euskara ondo jakitea eta ingelesa badaki hobeto.
- Aisialdiko tituloren bat edukitzea.

Izenemate epea:
Otsailaren 17ra arte

Ikastolen Elkarteko telefonoa:
944.354.340

66 x 69
4 MODULO
(Edizio orokorra)

Eguna: **11.600**
Astea (6 egun): **8.800**
2 aste (12 egun): **8.000**
Hilabetea (24 egun): **5.600**

31 x 33 mm

31 x 33
MODULO
(Edizio orokorra)

Eguna: **2.900**
Astea (6 egun): **2.200**
2 aste (12 egun): **2.000**
Hilabetea (24 egun): **1.400**

31 x 33 mm

31 x 33 mm

31 x 33
MODULO
(Araba-Nafarroa)

Eguna: **2.100**
Astea (6 egun): **1.800**
2 aste (12 egun): **1.500**
Hilabetea (24 egun): **1.100**

31 x 33
MODULO
(Iparralde)

Eguna: **88 l.**
Astea (6 egun): **82 l.**
2 aste (12 egun): **69 l.**
Hilabetea (24 egun): **55 l.**

Lujanbiok, Irazuk eta Lizasok Urruñan kantatuko dute bertsozaletasuna sustatzeko

■ *Gaztetxoek ere parte hartuko dute igandeko bertso saioan*

Eneko Bidegain / Baiona

HAZIA eta Bertsularien Lagunak elkarteek bertso saio bat antolatuko dute heldu den igande arratsaldean, lauretan, Urruñako Itsasmendi zinema gelan. Sebastian Lizaso, Maialen Lujanbio, Jexux Mari Irazu, Mixel Xalbador, Amets Arzallus eta Sustrai Kolinak kantatuko dute. Azken bi horiek 17 urte dituzte, eta jadanik maila ona erakutsia dute Euskal Herriko gazteen zeingehiagoketan. Karlos Aizpuruak emanen ditu gaiak. Iparraldeko gazteak bertsozaletasunera erakarri nahi ditu Bertsularien Lagunak elkarteak, Kepa Muruak zehaztu digunez.

«Hamabost urteko gazte bat ezin liteke bertsozale bihurtu 40 urtez gorako bertsolariak entzunez bakarrik», gehitu du. «Amets Arzallus eta Sustrai Kolina ongi abiatu dira eta gazteak animatu dira», esan digu Muruak.

Iparraldeko bertso eskoletako sei gaztek abiatuko dute bertso saioa. Hendaia, Baiona, Ziburu eta Kanboko bertso eskoletako hamabi bat urteko gazteek bertso bana kantatuko dute, bertsolari bakoitzaren aurkezteko. Iparraldeko bertsogintzaren hats berria erakutsiko dute igandean gazte horiek.

Urruñak bertso saioen antolatzeako ohitura bazuen lehenago ere, Telesforo Monzonen garaian eta Emile Larre bertako erretor zelarik. Uztapide, Basarri, Xalbador eta abar ekarrarazten zituzten. Hazia elkarteak bertso saioen antolaketa berriz abiatu zuen. *Mattin-Xalbador bizi dira* leloa eman diote igandeko ekitaldiari.

l a b u r r e a n

EDURNE KOCH

Erga Omnes taldeak diskoa aurkeztu du. Donostia Hiria Pop-Rock Lehiaketako iazko irabazle izan zen aldtik, grabatzea zegokion diskoa aurkeztu du Erga Omnes Ordi-ziako hirukoteak —Joseba Basarte ahotza eta gitarra, Imaki Munduate baxua eta Xabi Lopez bateria— *Pre* izenburua jarri diote diskoari. Taldeak ingelesez abesten du, eta aurre-*ra* begira, zuzenean jotzea dute helburu.

Z I N E M A

■ **‘Mifune’ filma emango dute gaur Iruñean, Karrikirik antolatu euskarazko zinemaren zikloan**

SOREN KRAG JAKOBSEN zuzendariaren *Mifune* pelikula eskainiko dute gaur Iruñeko Golen zinematokian, Nafarroako Gobernuako Hizkuntz Politikarako Zuzendaritza Nagusiaren laguntzaz Karrikirik antolatu euskarazko zinemaren zikloan. Filma jatorrizko bertsioan emango dute, euskarazko azpitituluekin. Aurretik, Koldo Almandozen *Adar bakar* film laburra pantailaratuko dute.

A R T E A

■ **Lizarrako IV. Margo Biurtekoan parte hartu zuten lanekin erakusketa paratu dute Gustavo Maeztu museoan**

IAZKO Lizarrako IV. Margo Biurtekoan parte hartu zuten hainbat lanekin erakusketa jarri dute, hilaren 27a bitarte, Lizarrako Gustavo Maeztu museoan. Tartean dira lehiaketa irabazi zuen Miguel Galano artistaren lana eta Din Matamorro eta Xesus Vazquezena. Azken bi artistok aurkeztutako obrak erosi egin zituen Lizarrako Udalak. Denera 27 lan bildu ditu erakusketak museoan. Era askotako estilo eta teknikak agertzen dituzte.

L I T E R A T U R A

■ **Mungiako I. Liburu Azoka egingo da gaurtik hilaren 13ra arte, Matxin enparantzán**

GAURTIK hilaren 13ra arte egongo da zabalik Mungiako I. Liburu Azoka. Matxin enparantzán apailatuko dituzte salto-kiak, 11:00etatik 14:00etara eta 16:00etatik 21:00etara. Euskal literatura eta diskoak izango dira eskaintza nagusia. Helburua irakurzaletasuna bultzatu eta zabaltzea da, «liburua herriarengana hurbilduz».

zinema ♦ JUANA DE ARCO

Hor nonbait galdu ziguten dontzeila

■
Filma: Juana de Arco, Frantzia-EEBB, 1999. **Jatorrizko izenburua:** Jeanne D'Arc. **Zuzendaria:** Luc Besson. **Gidoia:** Andrew Birkin, L. Besson. **Argazkia:** Thierry Arbogast. **Musika:** Eric Serra. **Aktoreak:** Milla Jovovich, Dustin Hoffman, John Malkovich, Faye Dunaway. **Iraupena:** 160 minutu.

LUC BESSON gauza da kasik hiru ordu irauten duen film bat egiteko. Luc Bessonek badaki zeluloidezko armadak mugitzen pantailan zehar, pantailan barrena. Luc Bessonek ikuskizunaren jakituria badu. Luc Bessonek ez ditu zinema, bizitza, zeru eta infernuetako mugak ezagutzen edo onartzen. Onerako. Txarrerako. Eta horrek kalte, min, atsekabe ematen dio Joana Arcekoari buruzko bere gogoeta odoltsu eta herese honi.

Luc Bessonek lortu nahi duena begi-bistakoa da, ingelesak Frantziatik uxatu nahi izan zituen neskato haren barneko kezka, barruko duda-mudak, bakardade handia, mende-ku egarria eta bakerako grina azaldu gura du *Nikita*-ren egileak. Jainkoa jada ez du lagun Donremyko dontzeilak. Odolez blai izango da askotan, berak isurraziti duen odolez blai. Kartzelan dagoela, bisitari estraino

bat izangodu, izenik ez duena, izanik ez duena. Horrek aurpegira botako dizkio Joanari bere kontraesan guztiak. Bitartean, batzuek eta besteek Orleanseko eme gerglaria erabiliko dute nahi duten bezala...

Baina ez da nahikoa. Edo agian gehiegizkoa da. Luc Bessonek gogoeta baino espektakulua nahiago du. Odola eta ezpatak darabiltza aise eta airoso, baina porrot egiten diote fantasia merkezt gainezka diren plano sasimagikoek. Ezinak, ezinak betetzen ditu *Juana de Arco* horren barrenak. Ezina paseoan dabiltzan Malcovich, Hoffman eta Dunawayren aurpegi eta maneretan. Ezina filmaketaren barrualdean. Barregurea zenbait fotogramatan.

Metafisika ahula banatzen du alferrik gidoiak, kamera hanpurutsu dabilen artean. Joana, berriro ere, itzalek harrapatuturik gertzen da. Oraindino inor ez da ausartu Jainkoen, erregeen, Elizaren azpijoko guztien biktima eta objektu izan zen neska horren egia bilatzen. Hori bai, mitoak indartsu dirau zeluloidezko aldareetan.

..... *Begoña del Teso*

‘Juana de Arco’ filmeko irudi bat.

HERNANI

► **Ageda Deuna.** Ohitura Zaharrak abesbatzak koplak eta bertsoak kantatuko ditu. Udaletxe-ko arkupetik aterako dira, 18:30etan.

IRUN

► **Jesus Rodriguez, Javier Sistiaga eta Carles Pons i Altes.** Poesia satirikoaren errezitaldia. Kabigorri Bidasoaldeko ateneoan, 20:00etan.

IRUÑEA

► **Pablo Carbonell eta Javier Ruibal.** Gaiarre antzokian, 20:00etan.

LEZO

► **Musika Eskolako akordeoi taldea, trikitixa taldea eta Sutar-gi abesbatza.** Koplak abesten kaleetan zehar, 19:30etan.

ZORNOTZA

► **Agate Deuna ATOANekin.** Herriko plazan, 19:00etatik aurrera. Andra Mari Ikastola, Amnistiaren Aldeko Taldea, Abes Kimu abesbatza, Udabarri taldea, Zornotza Korala eta Alaiak.

ERAKUSKETAK

ABADIÑO

► **Isabel Peraltaren pintura erakusketa.** Kultur etxean, otsailaren 6a arte.

ARRASATE

► **Manuel Quevedoren pinturak.** Harresin, otsailaren 20a arte.

AZKOITIA

► **Sahara, askatasunaren basamortua.** Argazki erakusketa, Etxe Beltz erakusketa aretoan, otsailaren 6a arte.

BARAKALDO

► **Rebeca Teran eta Rossmina Urien.** Barakaldoko erakusketa aretoan, otsailaren 17a arte.

BEASAIN

► **Jose Martin Mendiaren pirograbatuak.** Usurbe antzokiko erakusketa aretoan.
► **Miramon. Kutxa zientzia-gu-nea.** Usurbe antzokian, otsailaren 13a arte.

BERA

► **Munduko Musika Tresnen erakusketa.** Kultur etxean, otsailaren 27a arte.

BILBO

► **Tretiakov galeriako XIX. Mendeko pintura errusiarra.** BBV erakusketa aretoan, otsailaren 10a arte.
► **Paseos.** Raul Bogajoren argazki erakusketa Espacio de los Mundos-en, otsailaren 28a arte.
► **Agustin Garcia Benitoren arte lanak.** Amaste arte espazioan, otsailaren 18a arte.
► **Ego-Eco.** Juan M. Mororen la-

MUSIKA

Lorelei taldearen kontzertua • Larraurin, Uribarriko Fondan, 23:00etan

Asier Serrano

• LORELEI TALDEKO ABESLARIA ETA HITZEN EGILEA •

«*Poesiak likido bat behar du belarritik sartzeko*»

BIZKAIKO AEK-k Lorelei taldearen azkeneko diskoa (*Tatuatu zenidan zerua*) aurkezteko, taldaren bira bat antolatu du otsailerako. Gaur izango da lehenengo emanaldia, Larraurin. Otsailaren 17an, Portugaleten joko dute; 18an, Bilboko Irala auzoan, eta hilaren 25ean Bilboko Kalderapeko kulturgunean. Asier Serranok taldearen nondik nora-koak azaldu dizkigu.

■ **Durangon diskoa aurkeztu zenutenetik alde batetik bestera zabil-tzate, ezta?**

Bai, kontzertu nahikotxo ari gara ematen. Gehienbat planteatu genuen promozio bira baten moduan. Kon-tzertu gehienak neguko zir-kuitura egokituak dira, hau da, gaztetxeetan, taberne-tan eta areto txikietan. Udari begira, ari gara leku berriak begiratzen. Loreleik edozein tokitan eman deza-ke kontzertua.

■ **Lehenengo diskotik bi-garrenera ezberdinta-sun asko al daude?**

Aldaketa nagusia izan da

ANDER GILLENEA

Asier Serrano da Lorelei taldeko poeta eta abeslaria.

abesti luzeagoak atera zaiz-kigula bigarreanean. Beste-tik, soinu gordinagoa lortu dugu; gitarra akustikoa al-de batera utzi gabe, elektri-koa gehiago sartu dugu. Disko gogorragoa da, eta nostalgikoagoa ere bada. Gaueko mundu bat eraiki-tzera jo dugu, nostalgia- bideratuta. Abesti senti-mentalagoak egin ditugu.

■ **Nostalgia horretan ba-dago tarterik itxarope-nerako?**

Bai. Abesti bakoitzak ba-kardade sentimendu bat adierazten du. Gero, azken finean, zerura begiratzera tokatzen zaigu denoi, eta esatea hor dago iragana. Azken poeman bada hiri go-rri bat, eguzkia altxatzean, itxaropena agertzen da.

■ **Poemak jende gazteari**

iristen zaizkiola irudi-tzen zaizu?

Lorelei ahalegin pertso-nal bat da. Gu gara proiektuan gehien sinesten dugu-nak. Literatura gazte jende-ari gerturatu nahi diogu, gu ere gazteak garelako. Gaz-teak askotan badu beldur hori paperaren aurrean, irakurzaletasunik ez du. Musikarekin gertutasuna lortzen da. Musika da pai-saia, eta horren gainean ekintza bat eta pertsonaia batzuk doaz. Bestetik, nik uste dut poesia azukrea be-zalakoa dela, goxoa baina gogorra belarritik pasatze-ko. Likido bat behar du, eta guk formula musikarekin aurkitu dugu.

Urtzi Urkizu
DONOSTIA

kiak. Astiuneran, otsailaren 17a arte.

ERMUA

► **Cristina Pujalteren pinturak.** Ermua zine aretoan, otsailaren 13a arte.

ERRENTERIA

► **Artezko koadernaketa.** Xen-pelar etxean, otsailaren 8a arte.
► **Hezkuntza da bidea.** EHGA-Mek antolatutako erakusketa. Xenpelar aretoan, otsailaren 12a arte.
► **Mario Jose Angeles Tapiaren lanak.** Gaspar galerian, otsaila-ren 23a arte.

GALLARTA

► **Lanak eta egunak.** Ramon Se-r-rasen argazkiak, Udal erakus-keta gelan, otsailaren 12a arte zabalik.

GASTEIZ

► **Los diminutos.** Iñaki Larrimbe-ren argazkiak. La Taberna de los Mundos-en, otsailaren 28a arte.

GERNIKA

► **Juan Luis Baroja Collet eskul-torearen lan grafikoa.** Euskal Herria museoan, otsailaren 27a arte.

GETXO

► **Irudi taldearen argazkiak.** Al-gortako erakusketaretoan, otsailaren 12a arte.

IRUN

► **Antton Olariagaren komikiak.** Euskadiko Kutxan, otsailaren 6a arte.
► **Sorkunde Mitxelenaren argaz-ki erakusketa.** Kabigorri Bida-soaldeko Ateneoan, otsailaren 30a arte.
► **Haurren eskubideak.** Argazki erakusketa. Amaia KZn, otsaila-ren 13a arte.

LASARTE

► **Nazioarteko Donostiako kros-saren argazkiak.** Jalgi kafe ant-zokian, otsailaren 15a arte.
► **Marco Polori buruzko erakus-keta.** Manuel Lekuona kultur etxean, otsailaren 15a arte.

LEGAZPI

► **Alberto Velascoren pinturak.** Kultur etxean, otsailaren 11a arte.

MUNGIA

► **Jose Ignacio Loboren argaz-kiak.** Kultur etxean, otsailaren 17a arte.

ORDIZIA

► **Patxi Epelderen pinturak.** Ba-rrena kultur etxean, otsailaren 21a arte.

SESTAO

► **Ezkerraldea Plastika.** Era-kusketa kolektiboa, erakusketa aretoan.

TOLOSA

► **Erromesaren ikuspegia.** Jose Maria Tuduriren argazkiak. Aranburu jauregian, otsailaren 19a arte.

URRETXU

► **Unai Izagirre eta Pedro Maria Herasen botilak eta posabaso-ak.** Juan de Lijarzazu aretoan, otsailaren 13a arte.

ZARAUTZ

► **Argazkilaritzaren historia la-burra.** Photomuseumean, otsailaren 27a arte.

ZIZUR NAGUSIA

► **Interiores.** Kultur etxean, otsailaren 13a arte.

ZUMARRAGA

► **Xabier Gabilondoren pintura erakusketa.** Itarte etxean, otsailaren 13a arte.

ARABA

GASTEIZ

GURIDI. *Toy Story 2*: 18:00 - 20:00 - 22:30 - 01:00. *Sleepy Hollow*: 17:00 - 19:45 - 22:30 - 01:00. *Pasión por vivir*: 17:00 - 19:45 - 22:30 - 01:00. *Asfalto*: 17:00 - 19:45 - 22:30 - 01:00. *House on Haunted Hill*: 17:30 - 20:00 - 01:00. *El coleccionista de huesos*: 17:30 - 20:00 - 22:30 - 01:00. *El sexto sentido*: 17:30 - 20:00 - 22:30 - 01:00.

MIKELDI. *Todo sobre mi madre*: 17:30 - 20:00 - 22:30.

MIKELDI ZINEMAK. *House on Haunted Hill*: 17:15 - 20:00 - 22:45 - 01:10. *Solas*: 17:30 - 20:00 - 22:45 - 01:10. *El sexto sentido*: 17:30 - 20:00 - 22:45 - 01:10. *Toy story 2*: 17:30 - 20:00 - 22:45 - 01:10. *Mandíbulas*: 17:30 - 20:00 - 22:45 - 01:10. *American Beauty*: 17:15 - 20:00 - 22:45 - 01:10. *El tren de la vida*: 17:15 - 20:00 - 22:45 - 01:10. *La lengua de las mariposas*: 17:15 - 20:00 - 22:45 - 01:10. *Mientras nieva sobre los cedros*: 17:15 - 20:00 - 22:45 - 01:10.

SAMANIEGO. *House on Haunted Hill*: 17:00 - 19:45 - 22:30. *Segunda piel*: 17:00. *Juana de Arco*: 19:00 - 22:00. *El corazón del guerrero*: 17:00. *Oriente es oriente*: 19:45 - 22:30. *Las cenizas de Angela*: 17:00 - 19:45 - 22:30.

BIZKAIA

BILBO

AVENIDA. *Segunda piel*: 11:15 - 17:15 - 19:45 - 22:30. *House on Haunted Hill*: 11:30 - 17:30 - 20:00 - 22:30. *Las cenizas de Angela*: 11:15 - 16:45 - 19:30 - 22:15. *Pasión por vivir*: 11:30 - 17:15 - 19:45 - 22:30. *Asfalto*: 11:30 - 17:30 - 20:00 - 22:30. *Todo sobre mi madre*: 11:30 - 17:30 - 19:45 - 22:30.

CAPITOL. *El coleccionista de huesos*: 17:00 - 19:45 - 22:30. *Sleepy Hollow*: 17:15 - 20:00 - 22:30. *American Beauty*: 17:00 - 19:45 - 22:30. *House on Haunted Hill*: 17:30 - 20:00 - 22:30.

COLISEO ALBIA. *Juana de Arco*: 16:30 - 19:30 - 22:30.

IDEALES. *El sexto sentido*: 17:15 - 19:45 - 22:30. *Toy story 2*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *Mientras nieva sobre los cedros*: 17:00 - 19:45 - 22:30. *Mandíbulas*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *El coleccionista de huesos*: 17:00 - 19:45 - 22:30. *Asfalto*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *Pasión por vivir*: 17:15 - 20:00 - 22:30. *Segunda piel*: 17:30 - 20:00 - 22:30.

MIKELDI. *Toy story 2*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *Sexto sentido*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *Las cenizas de Angela*: 17:00 - 19:45 - 22:30. *American Beauty*: 17:15 - 20:00 - 22:30.

MULTI. *Wonderland*: (JBA) 17:30 - 19:45 - 22:30. *El tren de la vida*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *Santitos*: 17:30 - 19:45

‘Mifune’

Soren Kragh Jacobsenek zuzendu du Danimarkako film hau. Kopenhageko yupoi batek albiste oso mingarria jaso du bere ezkon-gauean: aita hil egin zaio. Hala gertaera hau dela medio, jaioterrira itzuli beharrean izango da berriro. Hala ere bere emazteari eta lagunei gezurra esango die, baserritar jatorriaz lotsatzen delako. Iruñeko Golem Baionan euskaraz ikusteko aukera dago gaur.

- 22:30. *Solas*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *Todo sobre mi madre*: 17:30 - 19:45 - 22:30. *Oriente es oriente*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *Un marido ideal*: 17:30 - 19:45 - 22:30. *El corazón del guerero*: 17:30 - 20:00 - 22:30.

BARAKALDO

MAX CENTER. *El coleccionista de huesos*: 16:45 - 19:45 - 22:30. *Asfalto*: 17:00 - 20:00 - 22:30. *Toy story 2*: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30. *Condenados a fugarse*: 17:00 - 20:00 - 22:30. *Sleepy Hollow*: 17:00 - 19:45 - 22:30. *House on Haunted Hill*: 17:00 - 20:00 - 22:30. *Pasión por vivir*: 17:00 - 20:00 - 22:30. *American beauty*: 17:00 - 19:45 - 22:30. *El sexto sentido*: 17:00 - 19:45 - 22:30. *Juana de Arco*: 16:30. *El sexto sentido*: 19:45 - 22:30. *Mientras nieva sobre los cedros*: 16:45 - 19:30 - 22:30. *Mandíbulas*: 17:00 - 20:00 - 22:30.

BASAURI

BILBONDO. *El coleccionista de huesos*: 17:00 - 19:45 - 22:30. *Ameri-*

can beauty: 17:00 - 19:45 - 22:30. *Mandíbulas*: 17:15 - 20:00 - 22:30. *House on Haunted Hill*: 17:15 - 20:00 - 22:30. *Juana de Arco*: 16:45 - 19:30 - 22:30. *Sleepy Hollow*: 17:00 - 20:00 - 22:30. *El sexto sentido*: 17:00 - 19:45 - 22:30. *Toy story 2*: 17:15 - 20:00 - 22:30.

SOCIAL ANTZOKIA. *Asfalto*: 17:30 - 20:00 - 22:30.

GALDAKAO

TORREZABAL. *Sleepy Hollow*: 20:00 - 22:30.

GERNIKA

GERNIKA. *House on Haunted Hill*: 22:30.

GETXO

GETXO ANTZOKIA. *En el corazón de la mentira*: 22:00.

LAUREN. *House on Haunted Hill*: 16:20 - 18:20 - 20:20 - 22:20 - 01:00. *Juana de Arco*: 16:00 - 19:00 - 22:00 - 00:45. *Música del corazón*: 16:00 - 18:15. *Sobreviviré*: 20:30 - 22:45 - 01:00. *Un marido ideal*: 16:45 - 18:45 -

20:45 - 22:45 - 01:00. *Tres estaciones*: 16:15 - 18:25 - 20:35 - 22:45 - 01:00. *Condenados a fugarse*: 16:10 - 18:20 - 20:30 - 22:40 - 01:00. *Las cenizas de Angela*: 16:30 - 19:15 - 22:15 - 01:00. *Mandíbulas*: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30 - 01:00. *El sexto sentido*: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45 - 01:00. *Toy story 2*: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30 - 01:00. *American beauty*: 16:15 - 19:15 - 22:15 - 01:00. *El coleccionista de huesos*: 16:30 - 19:30 - 22:30 - 01:00. *AREETAKO GRAN CINEMA*. *Toy story 2*: 17:00 - 18:45 - 20:30 - 22:15.

LEIOA

CINESA ARTEA. *Todo sobre mi madre*: 16:15 - 18:15 - 20:15 - 22:30 - 00:45. *El sexto sentido*: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45 - 01:00. *El coleccionista de huesos*: 16:30 - 19:00 - 22:00 - 00:30. *American beauty*: 16:30 - 19:15 - 22:15 - 00:45. *Juana de Arco*: 16:00 - 19:00 - 22:00. *Nadie conoce a nadie*: 01:00. *Sleepy Hollow*: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45 - 01:00. *Toy story 2*:

16:00 - 18:00 - 20:15 - 22:30 - 00:45. *Toy story 2*: 16:00 - 18:00 - 20:15 - 22:30. *Asfalto*: 16:00 - 18:00 - 20:00 - 22:00 - 00:15.

MUNGIA

LAUREL & HARDY. *Tarzán*: 20:00 - 22:30. *House on Haunted Hill*: 20:00 - 22:30.

PORTUGALETE

COLISEO JAVA. *Tarzán*: 16:30. *El coleccionista de huesos*: 18:00 - 20:00 - 22:30.

SANTURTZI

SERANTES. *Toy story 2*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *El coleccionista de huesos*: 17:15 - 19:45 - 22:15. *El coleccionista de huesos*: 17:15 - 19:45 - 22:15.

GIPUZKOA

DONOSTIA

ASTORIA. *American beauty*: 16:45 - 19:30 - 22:15. *Las cenizas de Angela*: 16:45 - 19:45 - 22:45. *El sexto sentido*:

17:15 - 20:00 - 22:45. *Segunda piel*: 17:15 - 20:00 - 22:45. *Juana de Arco*: 16:45 - 19:45 - 22:45. *El coleccionista de huesos*: 17:00 - 19:45 - 22:15. *Sleepy Hollow*: 17:15 - 20:00 - 22:15.

ANTZOKI ZAHARRA. *House on Haunted Hill*: 17:30 - 19:45 - 22:30.

TRUEBA. *To be or no to be*: (JBA) 17:30 - 19:45 - 22:00. *Tres estaciones*: 17:30 - 19:45 - 22:00.

PRINCIPE. *Solas*: 17:30. *East es east*: 20:00 - 22:15. *American beauty*: 17:15 - 19:45 - 22:45. *Asfalto*: 17:30 - 20:00 - 22:15. *Sexto sentido*: 17:15 - 19:45 - 22:30. *El coleccionista de huesos*: 17:00 - 19:30 - 22:45. *Sleepy Hollow*: 16:45 - 19:30 - 22:15.

GARBERA. *Toy story 2*: 17:00 - 19:10 - 21:20 - 23:30. *Mandíbulas*: 17:30 - 19:30 - 21:30 - 23:30. *Asfalto*: 17:30 - 19:30 - 21:30 - 23:30. *Juana de Arco*: 17:30. *Segunda piel*: 20:30 - 23:00. *Sleepy Hollow*: 17:00 - 19:15 - 21:30 - 23:45. *Todo sobre mi madre*: 16:45 - 19:00 - 21:20 - 23:45. *El coleccionista de huesos*: 18:30 - 18:50 - 21:15 - 23:45.

LA BRETXA. *El coleccionista de huesos*: 16:00 - 18:10 - 20:25 - 22:45 - 01:00. *Las cenizas de Angela*: 16:10 - 19:10 - 22:00 - 01:00. *Toy story 2*: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30 - 01:00. *Todo sobre mi madre*: 16:15 - 18:15 - 20:15 - 22:45 - 01:00. *Juana de Arco*: 22:15 - 01:00. *Mientras nieva sobre los cedros*: 17:00 - 19:45 - 22:30 - 01:00. *Asterix y Obelix*: 16:15. *Mandíbulas*: 18:30 - 20:30 - 22:30 - 01:00. *Sleepy Hollow*: 16:15 - 18:15 - 20:30 - 22:45 - 01:00. *House on Haunted Hill*: 16:15 - 18:15 - 20:15 - 22:30 - 01:00. N

WARNER LUSOMUNDO. *El coleccionista de huesos*: 17:00 - 19:30 - 22:00 - 00:30. *El tren de la vida*: 16:00 - 18:15 - 23:00 - 01:20. *Un marido ideal*: 16:15 - 18:30. *Anna y el Rey*: 21:00 - 00:00. *Sleepy hollow*: 16:00 - 18:10 - 20:20 - 22:45 - 01:00. *El sexto sentido*: 16:00 - 18:15 - 20:40 - 23:00 - 01:20. *Toy story 2*: 16:00 - 18:00 - 20:15 - 22:30 - 00:45. *Juana de Arco*: 16:00 - 19:00. *Las cenizas de Angela*: 22:00 - 00:50. *House on Haunted Hill*: 16:15 - 18:20 - 20:30 - 22:45 - 01:00. *American beauty*: 16:30 - 19:15 - 22:15 - 00:45.

ARRASATE

ALAI. *Música en el corazón*: 19:00 - 22:00.

AZKOITIA

BAZTARTXO. *Dime que estoy soñando*: 22:00.

AZPEITIA

SOREASU. *Bowfinger el pícaro*: 22:00.

ZELAITXO. *Deep blue sea*: 22:00.

BEASAIN

USURBE. *Deep blue sea*: 22:15.

hiriburuetako filmak

ACCORDS ET DESACCORDS. EEBB, 1999. Zuz.: Woody Allen. Akt: Seav Penn, Thurman. Emmet Ray jazz musikan izan den gitarristarik onenetakoa izan da, Woody Allen zuzendaria- ren arabera. Film honek haren bizitza, emaztearekin zuen harremana, kontzertuak eta ibilerak kontatzen ditu modu umoretsuan. *Baiona (Vauban), Donostia (Warner Lusomundo).*

ANNA Y EL REY/ANNA ET LE ROI. EEBB. 1999. Zuz.: Andy Temant. Akt: Jodie Foster, Chow Yun Fat. XIX. mendeko Thailandian, Anna Lenowens britainiar irakasleak, Siango Erregearen 58 seme-alabak hezitzeko ardura hartu du. Thailandiako lurretan irakaslearen ideiek Errege burugorriaren ideiekin egingo dute topo. *Baiona (Vauban), Donostia (Warner Lusomundo).*

ASTERIX Y OBELIX. Frantzia, Alemania, Italia, 1999. Zuz.: Claude Zidi. 105m. Akt: Christian Clavier, Gerard Depardieu. Zesarrek eta Erromako legioek Galia hartuta daukate. Hala ere, herri txiki batek aurre egingo die erromatar boteretsuei edabe

magiko bati esker. *Donostia (La Bretxa), Iruñea (Olite).*

CONDENADOS A FUGARSE. EEBB, 1999. Zuz.: Ted Demme. Akt: Eddie Murphy, Martin Laurence. Istorio hau New Yorken hasten da, 1932. urtean. Ray eta Claude egin ez duten hilketa batengatik bizi osorako kartzelaratu dituzte Mississippiko kartzela batean. *Donostia (Astoria).*

EL CORAZÓN DEL GUERRERO. Espainia, 1999. Zuz.: Daniel Monzón. Akt: Fernando Ramallo, Neus Asensi. 110 m. Ramon mutiko gazte ahula da, eta bere irudimen argiari esker aurrera egiten du. Rol jokoan zalea da, eta irudimenak heroi gihartsu bihurtu du. Bere armadarekin batera abentura ugari biziko ditu. Fantasia da nagusi film honetan. *Gasteiz (Samaniego), Bilbo (Multi), Iruñea (Golem Baiona).*

HIMALAYA. 1999. Zuz.: Eric Valli. Akt: Thilen Lehondup, Lhapka Tsamchoe. 104m. Himalayako herri txiki bateko istorioa kontatzen du film honek. Taldeko buruzagi zaharrak

ez dio beste inori uzten euren karabana gidatzen. *Baiona (Marine).*

HOUSE ON HAUNTED HILL. EEBB, 1999. Zuz.: William Malone. Akt: Geoffrey Rush, Framke Janssen. 18 urtetik gorakoentzat. Sei lagun sorgindutako etxe batera joan dira gaua pasatzera. Milioi bat dolar eskaini diete horregatik. *Baiona (Marine), Gasteiz (Guridi), Mikeldi Zinemak), Bilbo (Avenida, Capitol), Donostia (Astoria, Antzoki Zaharra, La Bretxa, Warner Lusomundo), Iruñea (Principe de Viana).*

JUANA DE ARCO. Frantzia, 1999. Zuz.: Luc Besson. 148 m. Akt: Milla Jovovich, John Malcovich. Frantzian 1412. urtean nekazari talde batek, Ehun Urteko gerraren barruan, Joana Arc-ekoaren jaiotza ezagutuko dute. Hamazazpi urte geroago, hura Karlos VIII. arengana joango da Jainkoak Frantziako tropen gidaritza hartzeko bidali duela esanez. *Gasteiz (Guridi), Bilbo (Multi), Donostia (Astoria, Principe, Garbera, La Bretxa, Warner Lusomundo), Iruñea (Olite).*

LA LENGUA DE LAS MARIPOSAS. Espainia, 1999. Zuz.: Jose Luis Cuerda. Monchori, etxetik eskolarako pausoa, Gregorio maisuak lagunduko dio, eta bizitzan beharrezkoak diren balioak irakatsiko dizkio: sentiberatasuna, maitasuna... Frankismoaren aurreko urteetan kokatua dago eta gerrak moztuko du bien arteko harremana. *Gasteiz (Mikeldi zinemak).*

LAS CENIZAS DE ANGELA. EEBB, 1999. Zuz.: Alan Parker. Akt: Emily Watson, Robert Carlyle. 1935. urtean, zenbait urte Estatu Batuetan eman dituen familia bat Irlandara itzuli da. Lau seme-alaba dituzte, eta Irlandara itzultzean miseria eta gosea besterik ez dute aurkitu. *Gasteiz (Samaniego), Bilbo (Avenidas, Mikeldi), Donostia (Astoria, La Bretxa, Warner Lusomundo), Iruñea (Golem Yamaguchi).*

LE VOYAGE DE FELICIA. Erresuma Batua, Canada, 1999. Zuz.: Atom Ego- yan. Akt: Bob Hoskins, Elaine Cassidy. 116m. Felicia hamazazpi urteko neska gaztea irlandarra da. Haurdun dago, eta maitaleak beti bihotzean

izango duela esan arren, Erresuma Batura alde egin dio lan bila. Felicia, Birminghamera joango da maitasun galduaren bila, baina han, hasieran laguntza eskaintzen dion hiltzaile bat ezagutuko du. *Baiona (Atalan- te).*

MANDIBULAS. EEBB, 1999. Zuz.: Steve Miner. 85 m. Akt: Bill Pullman, Bridget Fonda. 7 urtetik gorakoentzat. Blake Lake hirian 9 metroko luzera duen krokodilo batek ihes egin du. Bill Pulman eta Bridget Fonda heroiek aurre egingo diote munstroari. *Gasteiz (Mikeldi Zinemak), Bilbo (Ide- ales), Donostia (Garbera, La Bretxa).*

MORIR O NO. Espainia, 1999. Zuz.: Ventura Pons. Akt: Lluís Homar, Carmen Elias. 90 m. Antzezlan baten egokitza- pena da. Bi zati ditu: lehenengoan, zazpi istorio desberdin kontatzen dira, eta bigarrengoan, zazpiak elkar- rrekin lotzen dira. *Iruñea Golem Yamaguchi).*

PRINCES ET PRINCESSES. EEBB, 1999. Zuz.: Michel Ocelot. 70 m. Marrazki bizi- duntako film honetan

bi haurren istorioa kontatzen da. Arratsaldero bi haurrak garai batean zinema areto izandako etxe batean elkartzen dira. Bertan, bien artean istorioak asmatzen dituzte, eta istorio horietan beraiek dira heroiak eta protagonistak. *Baiona (Atalan- te).*

SANTITOS. Mexico, 1999. Zuz.: Alejandro Springall. Akt: Dolores Heredia, Demian Bichir. 18 urtetik gorakoentzat. Blanca alaba hiltzen zaionean, Esperanzari Juda Tadeo santua agertuko zaio. Bide arraro bat jarraitzen badu galdu duena berreskuratuko duela esaten dio santuak. *Iruñea (Olite).*

SEGUNDA PIEL. Espainia, 1999. Zuz.: Gerardo Vera. Akt: Jordi Molla, Ariadna Gil. 91 m. Alberto eta Elena ezkon- duta daude. Bikote moderno- a da, eta, itxuraz, zoriontsuak dira, baina gau- zak okertu egingo dira Elenak, hotel bateko fakturengatik, senarra beste gizon batekin dabilela jakiten duenean. *Gasteiz (Samaniego), Bilbo (Avenida, Ideales), Donostia (Astoria, Garbera), Iruñea (Golem Yamaguchi).*

zinema

◆

BERGARA

NOVEDADES.Nadie conoce a nadie: 22:30.

EIBAR

RIALTO. House on Haunted Hill: 19:30 - 22:15.

UNZAGA. Sleepy Hollow: 19:30 - 22:15.

HERNANI

BITERI. El fin de los días: 22:15.

IRUN

TXINGUDI. Toy story: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:30. El coleccionista de huesos: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. Juana de Arco: 17:00. Condenados a fugarse: 20:15 - 22:30. American beauty: 17:00 - 19:45 - 22:30. Sleepy hollow: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. House on Haunted Hill: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. El sexto sentido:16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. .

LEGAZPI

LATXARTEGI. Zine kluba: Asedia: da: 22:15.

MUTRIKU

EDERRENA.Deep blue sea: 22:30.

ORDIZIA

HERRI ANTZOKIA.El guerrero número 13: 22:15.

TOLOSA

IPARRAGIRRE. Secuestrando a la Srita Tingle: 22:30.

ZARAUTZ

MODELO. Música en el corazón: 19:30 - 22:15.

LAPURDI

BAIONA

L'ATALANTE.Fish and Chips:17:30 - 20:30. Hellowing: 19:15. Le voyage de Felicia:(JB) 22:15. L vieil homme et l' enfant: 14:00.

VAUBAN.Anna et le Roi: 14:30 - 20:00. Toy story 2: 14:30 - 19:45 - 22:15. Sixieme sens: 14:30 - 19:45 - 22:15. American beauty: 14:30 - 19:45 - 22:15. Accords et desaccords: 14:30 - 19:45 - 22:15. Stigmata: 14:30 - 19:45 - 22:15.

MARINE.L'extraterrestre: 14:30 - 19:45 - 22:15. American pie: 14:30 - 19:45 - 22:15. Belles a mourir: 14:30 - 19:45 - 22:15. Pour bleu: 14:30 - 19:45 - 22:15. Himalaya: 14:30 - 19:45 - 22:15. Bone collector:14:30 - 19:45 - 22:15.

HENDAIA

LES VARIETES..Sixieme sens: 21:00.

MIARRITZE

ROYAL.Toy story 2: 15:00 - 20:30. L'extraterrestre:15:00 - 20:30. Sixieme sens: 15:00 - 20:30.

SIXIEME SENS/SEXTO SENTIDO. EEBB, 1999. Zuz.: Nigh Shyamalan. Akt: Bruce Willis, Haley Joel Osment. 91 m. Cole zortzi urteko haurra da eta ahalmen paranormalak ditu. Sarritan mamuek bisita egiten diote. Malcom Crowe haurren psikiatra da eta haurrek diotenaren atzean zer dagoen argitzen saiatuko da. *Baiona (Vauban), Gasteiz (Guridi), Mikeldi zinemak), Bilbo (Ideales, Mikeldi), Donostia (Astoria, Principe, Warner Lusomundo), Iruñea (Golem Baiona, Principe de Viana).*

SLEEPY HOLLOW. EEBB, 1999. Zuz.: Tim Burton. Akt: Johnny Deep. 128m. XVIII. mendearen bukaeran, New Yorkeko polizia bat, Ichabos Crane, Sleepy Hollowra bidali dute, han gertatzen diren hilketa batzuk argitze-*ra. Gasteiz (Guridi), Bilbo (Capitol), Donostia (Astoria, Principe, Garbera, La Bretxa, Warner Lusomundo), Iruñea (Golem Baiona).*

SOLAS. Espainia, 1998. Zuz: Benito ambrano. Akt: Ana Fernandez, Maia Galiana, Carlos Alvarez. 95m. Neska gazte bat haurdun dago, eta amare-

estreinaldiak

◆

Sam Shepard *Mientras nieva sobre los cedros* filmean

■ **ASFALTO.** Espainia, 1999. Zuz.: Daniel Calparsoro. 90 m. Akt: Najwa Nimri, Juan Diego Botto. Lucia, Chinoren neska-laguna da, eta Charlyren lagun mina eta konplizea. Biak behe mailako trapitxeroak izanik, elkar erakarriko dute. Chinoren anaia poliziak ez du Lucia onartuko, eta tentsioak gora egingo du hirukotean. *Gateiz (Guridi), Bilbo (Avenida, Ideales), Donostia (Principe, Garbera), Iruñea (Golem Yamaguchi), Barakaldo (Max Center), Basauri (Bilbondo), Leioa (Artea).*

■ **EL TREN DE LA VIDA.** Frantzia, Belgica, 1998. Zuz.:Radu Mihaileanu. Akt: Lionel Abelansky, Rifus Clément. Holokaustoiari ihes egin zion Errusiako herri txiki baten istorioa kontatzen du. Herritarren erdiek nazien papera hartuko dute trenean. *Gasteiz (Mikeldi zinemak), Bilbo (Multi), Donostia (Warner Lusomundo).*

■ **PASION POR VIVIR.** EEBB, 1999. Zuz.:Alain Berliner. 95 m. Akt: Deni Moore, Stellan Skarsgard. Marie emakume alargun gaztea, lasai bizi da, itxura batean, bere bi alabekin. Arazoa lo hartzen duenean sortzen zaio: Marty izeneko agente artistikoan bihurturik esnatzen da, eta horrek bere lanean besterik ez du pentsatzen. *Bilbo (Avenida, Ideales), Barakaldo (Max Center).*

■ **BONE COLLECTOR / EL COLECCIONISTA DE HUESOS.** EEBB, 1999. Zuz.: Phillip Noyce. 117 m. Akt: Denzel Washington, Angelina Jolie. Ikerketa arriskutsu bat egiten ari zela, Lincoln Rhy-me elbarri gelditu da. Bere buruaz beste egitekotan dagoela hilketa ugari gertatuko dira. Elbarriarentzat erronka bat izango da hiltzailea harrapatzea. *Baiona (Marine), Gasteiz (Guridi), Bilbo (Capitol, Ideales), Donostia (Astoria, Principe, Garbera, La Bretxa, Warner Lusomundo), Iruñea (Principe de Viana), Barakaldo (Max Center), Basauri (Bilbondo), Getxo (Lauren), Leioa (Artea), Portugalete (Coliseo Java), Santurtzi (Serantes), Irun (Txingudi), Tuter a (Cinemax).*

■ **MIENTRAS NIEVA SOBRE LOS CEDROS.** EEBB, 1999. Zuz.: Scott Hicks. 126 m. Akt: Ethan Hawke, james Crowzell. Bigarren mundu gerraren ostean, Ishmael Chambers kazetariak Hatsue gaztetako maitasuna aurkituko du. Hatsue Japoniar batekin ezkondata dago. *Gasteiz (Mikeldi Zinemak), Bilbo (Ideales), Donostia (La Bretxa), Barakaldo (Max Center).*

■ **TOY STORY 2.** EEBB, 1999. Zuz.: John Lasseter. 92 m. Ahotsak: Tom Hanks, Tim Allen. Andy, kanpaleku batera joan da, eta jostailuak bakarrik utzi ditu. Al McWhiggin izeneko jostailu bildumazale batek Woody bahituko du, eta beste jostailuek azkar jokatu beharko dute hura askatzeko. *Baiona (Vauban), Gasteiz (Guridi, Mikeldi Zinemak), Bilbo (Ideales, Mikeldi), Donostia (Garbera, La Bretxa, Warner Lusomundo), Iruñea (Golem Baiona, Principe de Viana), Barakaldo (Max Center), Basauri (Bilbondo), Getxo (Lauren), Leioa (Artea),Miarritze (Royal), Santurtzi (Serantes), Irun (Txingudi), Tuter a (Versalles).*

■ **AMERICAN BEAUTY.** EEBB, 1999. Zuz.: Sam Mendes.122 m. Akt: Kevin Spacey, Annette Bening. Lester Burnhamek denetik dauka: lana, emaztea, alaba, etxe ederra... Hala ere, egun batean bere bizitza osoa denbora galtzea dela ohartuko da, eta bakesko une guztiak ezabatuko ditu. Azkenean, hutsaren hurrengo dela onartu beharko du. *Baiona (Vauban), Gasteiz (Mikeldi Zinemak), Bilbo (Capitol, Mikeldi), Donostia (Astoria, Principe, Warner Lusomundo), Iruñea (Golem Baiona, Olite), Barakaldo (Max Center), Basauri (Bilbondo), Getxo (Lauren), Leioa (Artea), Tuter a (Cinemax).*

■ **EAST IS EAST / FISH AND CHIPS.** 1999. Zuz.: Damien O'Donnel. 95m. Akt: Om Puri, Linda Basset. 13 urtetik gorakoentzat. Pakistandar familia bateko aita^k amets bat du: bere seme-alabak musulman txintxoak izatea. Haiek ordea ez daude prest gurasoek aurrez prestatutako ezkontza onartzeko. *Baiona (Atalante), Bilbo (Avenida, Capitol), Donostia (Principe), Iruñea (Golem Yamaguchi).*

NAFARROA

IRUÑEA

GOLEM (BAIONA). Toy story 2: 16:45 - 18:45 - 20:45 - 23:00. American Beauty: 17:15 - 20:00 - 22:45. El coleccionista de huesos: 17:15 - 20:00 - 22:45. Zinema euskaraz: Mifune eta Adar bakar: 20:00. Sleepy Hollow: 17:30 - 20:10 - 22:45. El corazon del guerrero: 17:15. El sexto sentido: 17:30 - 20:10 - 23:00.

GOLEM (YAMAGUCHI). Asfalto: 16:30 - 20:30 - 23:00. Oriente es oriente: 18:30 - 20:30 - 23:00. Morir o no: 16:30 - 18:30 - 20:30. Solas: 16:30 - 18:30 - 20:30. Las cenizas de Angela: 17:15 - 20:00 - 22:45. Segunda piel: 16:30 - 18:30 - 23:00.

OLITE. American beauty: 17:30 - 20:0 - 22:30. El sexto sentido: 17:30 - 20:00 - 22:30. Juana de Arco: 19:15 - 22:15. Asterix y Obelix: 17:00.

PRINCIPE DE VIANA. Toy story 2: 17:00 - 19:00 - 21:00 - 23:00. El coleccionista de huesos: 17:30 - 20:00 - 22:30. House on Haunted Hill: 19:00 - 21:00 - 23:00. Santitos: 17:00.

LIZARRA

LOS LLANOS.El coleccionista de huesos: 17:15 - 20:00 - 22:30. La hija del general: 17:15 - 20:00 - 22:30. Todo sobre mi madre: 17:30 - 20:15 - 22:30.

LEITZA

HERRI ZINEMA. El club de la lucha: 22:30.

TUTERA

VERSALLES. Toy story 2: 18:00 - 20:00 - 22:30.

CINEMAX. House on Haunted Hill: 18:00 - 20:30 - 22:45 - 01:00. El sexto sentido: 18:00 - 20:15 - 22:30 - 01:00.El coleccionista de besos: 18:00 - 20:15 - 22:30 - 01:00. Sleepy Hollow:18:00 -20:00 -22:00 -01:00. El corazón del guerrero:18:00 - 20:15-22:30 - 01:00. Todo sobre mi madre: 18:00 - 20:00 - 22:00 - 01:00. Sueños rotos:18:00 - 20:00. Juana de Arco: 22:00 - 00:30. Mandíbulas: 18:00 - 20:30 - 22:45 - 01:00. American beauty:18:00 - 20:15 - 20:30 - 01:00.

NAFARROA BEHEREA

DONAPALEU

SAINT LOUIS.Sixieme sens: 21:00.

ZUBEROA

MAULE

MAULE BAITHA. Just married: 21:00.

kin bizi da, apartamendu eskas batean, eta elkarri laguntzea baino ez zaie geldituko. Benito Zambrano da zuzendaria. *Gasteiz (Mikeldi zinemak), Bilbo (Multi), Donostia (Principe), Iruñea (Golem Yamaguchi).*

STIGMATA. EEBB, 1999. Zuz.: Rupert Wainwright. Akt: Patricia Arquette, Gabriel Byrne. 102 m. Parrandaz parranda dabilen ilepaintzaile bati Jesukristo gurutzean zela egin zizkieten zauriak irten zaizkio gorpuztean. Vatikanoak ikertzailerik onena bidaliko du. *Baiona (Vauban).*

TRES ESTACIONES. Vietnam-EEBB, 1999. Zuz.: Tony Bui. Akt: Don Duong, Nguyen Ngoc Hiep, TranManh Cuong. Saigongo hiru biztanleren istorioa kontatzen du. Bat Kien An da. Lore-saltzailea da bera, baina lana galtzean, monje budista bati laguntzera joango da. Beste bat, berriz, ziklotaxista bat da, eta goi mailako prostituta batekin dago maiteminduta. Eta hirugarren istorioa, Woody nes-katoaren gainekoa da, zeina kalean bizi den, ahal duen moduan. *Donostia (Trueba).*

horoskopoa

◆

✍ *Uxue Agirre*

A R I E S
marxoak 21 - apirilak 20

Narratzetan narratzena zara. Zure mahaia ikustea besterik ez dago!

T A U R U S
apirilak 21 - maiatzak 20

Auskalo! Auskalo zer duzun buruan! Beste mundu batean zaudela dirudi.

G E M I N I
maiatzak 21 - ekainak 20

Negar eginda gauza asko lor daitezke, baina zu beti zaudenegarrez!

C A N C E R
ekainak 21 - uztailak 20

Argazki bat ateratzeko moduan zauden gaur. Joan argazkilariarengana.

L E O
uztailak 21 - abuztuak 23

Alpertuta zabiltza. Besteak egiten dizun bitartean... Ez izan hain berekoia!

V I R G O
abuztuak 24 - irailak 23

Tentazioz inguratuta zauden. Bat edo besteri erantzun egin behar, normala.

L I B R A
irailak 24 - urriak 23

San Blas eguneko oparia jaso duzu? Hala ez bada, laster hartuko duzu.

S C O R P I U S
urriak 24 - azaroko 23

Ura edan eta edan... Barruak horrela garbituko dituzulakoan?

SAGITTARIUS
azarako 24 - abenduak 23

Begietatik ala belarrietatik? Nondik entzuten duzu zuk? Hala ez duzu entzuten?

CAPRICORNUS
abenduak 24 - urtarrilak 20

Irratiko esataria izan beharko zenuke. Han guztiek utziko dizute hitz egiten.

A Q U A R I U S
urtarrilak 21 - otsailak 18

Telebistako kameraren bat pasatzen bada zure ondotik, grabatu egingo zaitu.

P I S C I S
otsailak 19 - marxoak 20

Zure astakeria guztiak konpontzeko egunak baino gehiago beharko dituzu.

efemerideak

◆

Bizente Amezaga jaio zen

1901eko otsailaren 4an jaio zen Bizente Amezaga Aresti, Getxon. Valladolideko Unibertsitatean egin zituen zuzenbide ikasketak. Gaztetan ikasi zuen euskara. Montevideoko Institutuan euskara irakasle eta unibertsitatean Euskal Kulturaren irakasle izan zen. 1957an Euskaltzaindiko kide izendatu zuten. Caracasen hil zen, 68 urte zituela. **1615** Ordizia eta Beasain banandu egin ziren. **1945** Roosevelt, Churchill eta Stalinek Yaltako konferentzia egin zuten.

SANTUAK
Jone.

Araba

GASTEIZ. 09:00-22:00: DE EUSEBIO, Federico Baraibar kalea, 2. GARCIA BERZAL, Joaquín Collar kalea, 8. TORRES, Pablo Neruda kalea, 5-7. Gaeuz: GONZALO-BILBAO, Posta kalea, 34. **LAUDIO.** Gau eta egun: EGIA, Zumakalakarre-gi kalea, 13. **AMURRIO, ARTZINIEGA, AIARA, URDUÑA.** Gau eta egun: IBARROLA, Foru plaza, 12 (Urduña). FERNÁNDEZ, Enzina errepidea, 6 (Arztiniega).

Bizkaia

BILBO. 09:00-20:00: ARANBURU, Zamakola kalea, 23. DEL MIGUEL, Sabino Arana etorbideta, 31. EGIRAUN, Hurtado Amezaga kalea, 10. FONTAN-SANTISTEBAN, San Jose plaza. MARTÍNEZ LAORDEN, Zabalbide kalea, 25. RUIZ, Pau Casals kalea, 6 (Otxarkoaga). 22:00etatik aurrera: ETXARRI, Huertas de la Villa kalea, 12. MAGUREGI, Zabalburu, 4. **ARRATIA.** Gau eta egun: VARGAS, Arraibi auzoa, 11 (Lemoa). **BARAKALDO.** Egunez: MERODIO, Balejo bideta, 5 (Gurutzetza). Gaeuz: RICO, Herriko plaza, 14.

BASAURI. Gau eta egun: SANCHEZ, Kale Nagusia, 33. **BERMEO, MUNDAKA.** Gau eta egun: ZABALA, Intxausti kalea, 38 (Bermeo). **DURANGALDEA.** Gau eta egun: ETXEBARRIA, Montevideo etorbidea, 2 (Durango). **ERANDIO-TXORIERRI.** Gau eta egun: GASTEARENA, Mezo kalea, 24-26. Astrabudua (Erandio). **GALDAKAO.** 09:00-22:00: URIBARRI, Zamakoa kalea, 10. **GERNIKA, BUSTURIA, FORUA.** Gau eta egun: BOYRA, Artekale, 1 (Gernika). **GETXO.** Gau eta egun: LEKUE, Alango kalea, 7. **LEIOA.** 09:00-22:00: COLORADO, Mendibile kalea, 1.

LEKEITIO-EA. Gau eta egun: ARRIETA, San Cristóbal plaza (Lekeitio). **MEATZALDEA.** Gau eta egun: BRINGAS PALACIO, Catalina Gibala kalea, 3 (Urtuella). **MUNGIALDEA.** Gau eta egun: GARCIA VILA, La Campa auzoa (Gatika). **ONDARROA, MARKINA, BERRIATUA.** Gau eta egun: BONET, Iturribarri kala, 18 (Ondarroa). **PORTUGALETE, SANTURTZI, SESTAO.** Egunez: DIEZ GARCÍA, Cristóbal Colon kalea, 6 (Portugalete). TORRES, Sabino Arana kalea, 22 (Santurtzi). GARCÍA LAHIDALGA, Gran Vía, 62 (Sestao). Gaeuz: NÚÑEZ BABARRO, Txabarri, 22 (Sestao). **URIBE-KOSTA.** Gau eta egun: LINARES-SAN SEBASTIAN, Bide Nagusia, 9 (Barrika). **ZORNOTZA.** Gau eta egun: VILA, San Miguel kalea, 15.

Gipuzkoa

DONOSTIA. 09:00-22:00: AZPILIKUETA, Easo kalea, 8. DORRONSORO, Matia kalea, 12 (Antigua). BILBAO, Miracruz kalea, 10 (Gros). FERNÁNDEZ, Arri-Zar (Roteta). Gaeuz: MOKOROA, Legazpi 7. **ANDOAIN.** Egunez: GOROSPE, R. Arregi kalea, 12. Gaeuz: ATXA-ORBEA, Hipódromo Etorbideta, 6 (Lasarte). **ARRASATE.** Gau eta egun: RUIZ, Magdalena kalea, 31. **AZKOITIA, AZPEITIA.** Gau eta egun: GARCIA MIGUEL, Enparan kalea, 22 (Azpeitia). Egunez: AZPIAZU, Kale Nagusia, 66 (Azkoitia). **BEASAIN, ORDIZIA.** Egunez: ATORRASAGASTI, Pakea auzoa (Ordizia). Gaeuz: URBIZU, Kale Nagusia, 8 (Beasain). **BERGARA.** Gau eta egun: GUALLAR, San Antonio kalea, 5. **VILLABONA, ANOETA, IRURRA, ASTEASU, ZIZURKIL.** Gau eta egun: SANTAMARIA, Nafarroa Etorbidea, 2 (Tolosa). **DEBA, MUTRIKU.** Gau eta egun: URIARTE, Erdiko kalea, 5 (Mutriku). **EIBAR, ERMUJA.** Gau eta egun: AZKUE, Toribio Errebarria, 4 (Eibar). **ELGOIBAR, SORALUZE, MENDARO.** Gau eta egun: YUDEGO, San Frantzisko kalea, 18 (Elgoibar). **ERRETERIA, LEZO, PASAIA.** Egunez: OIARBIDE, Ardituri, 7. Pontika. Gaeuz: KEREJETA, Pablo Iglesias kalea, 7 (Erreterria). **ESKORIATZA, GATZAGA.** Gau eta egun: FRALLE, Herriko plaza, 10 (Aretxabaleta). **HERNANI, URNIETA.** Egunez: CORREA, Anziola auzoa, 44 (Hernani). Gaeuz: ATXA-ORBEA, Hipódromo Etorbidea, 6 (Lasarte). **HONDARRIBIA.** Gau eta egun: IRAOLA, San Pedro kalea, 5. **IRUN.** Gau eta egun: BARRIO-ORMAZABAL, Pio XII plaza, 5. **LASARTE-ORIA, USURBIL.** Gau eta egun: ATXA-ORBEA, Hipódromo Etorbidea, 6 (Lasarte). **OIARTZUN.** Gau eta egun: GOROSTIAGA, Arragua z/g. **ÓNATI.** Gau eta egun: GARATE, Kale Berria, 42. **TOLOSA.** Gau eta egun: SANTAMARIA, Nafarroa Etorbidea, 2. **URRETXU, ZUMARRAGA, LEGAZPI.** Gau eta egun: ARZELUS, Labeaga kalea, 60 (Uretxul). **ZARAUTZ, ORIO, AIA.** Gau eta egun: LASA, Herriko enparantza (Orio). **ZUMAIA, ZESTOZA, GETARIA, AIZARNAZABAL.** Gau eta egun: OTAÑO, Gurutza plaza, 4 (Zumaia).

Nafarroa

IRUÑERRIA. 09:00-22:00: CHOCARRO, Bergamin kalea, 43. DEL BARRIO, Ezkaba plaza, 13 (Txantrea). GOMEZ ALDEA PIO XII kalea, 35 (Donibane). TABERNA, Santa Kruz kalea, 41 (Zizur Nagusia). ALCALDE, Zangozako merindadea, 3 (Burlata). Gaeuz: RUIZ PRADOS, Nafarroa Beherea, 13. ALCALDE, Zangozako merindadea, 3 (Burlata). Iruñea aldeko farmazietara jotzeko SOS Navarra: 22 60 00.

Oharra: Frantziako legeei segituz, segurtasun neurriengatik Iparr Euskal Herriko guardiako farmazien izenak ematea debekaturik dago. Guardiako farmazia batera joateko herriko edo eskualdeko polizi etxera deitu beharra dago derrigorrez.

telebista ♦ irratia

‘Bricomanía’ La2 katean berriro

laburrean

Ziurrenik hil honen amaieran hasiko dira emititzen Asegarceren saioa, astean behin

I. Basterretxea / Donostia

Bricomanía brikolajearen eta lore eta landareen gaineko saioa La2 katetik hasiko dira eskaintzen berriro. Iñigo Urreaga saioaren zuzendariak EGUNKARIAri adierazi dionez, otsail amaiera inguruan hasiko dira emititzen; eta Asegarce ekoiztetxeak eta Espainiako Telebistak (TVE) hitzartutakoaren arabera, aurtengo urtea amaitu arte behintzat emanango dute, astero-astero, udan ere bai.

ASEGARCE ekoiztetxearen eta TVEren arteko harremana epeldu egin dela esan daiteke. Izan ere, orain dela pare bat urte ez zuten *Bricomanía* emititzen jarraitzeko akordiorik lortu, eta ondorioz, Tele 5 kate pribatutik emititzeko eskaintzari eman zion baiezkua Asegarce.

Urte haietan, 1996-97an, TVEko zuzendaritzan izan ziren kargu aldaketa batzuen ondorioz hoztu ei zen Asegarce eta TVEren arteko harremana, Iñigo Urreagak esan duenez. Harrezkero beste ardura aldaketa batzuk izan dira, eta ondorioz, hobera egin du TVEren eta Asegarceren harremanak, eta adibidez, *Bricomanía* emititzeko akordioa lortu dute. Abenduan hitzartu zuten.

Horrez gainera, *Bricomanía*-k Espainiako Telebistan izan zuen audientziaren garrantzia ere nabarmendu du Urreagak: «Azken bi urteetan La2etik *Bricomanía*-ren ordezkari emititu dituzten saioek ez dute gureak adina audientzia lortu». Batenaz bes-

EGUNKARIA

EDURNE KOCH

Iñigo Urreaga *Bricomanía* saioaren zuzendaria, ezkerrean, eta aurkezleak, alboan eta goian: Kristian Pielhoff eta Iñigo Seguro, hurrenez hurren.

Lehengo egitura bera izango du saioak

■ **BRICOMANIA** saioak lehengo egitura bera izango du aurrerantzean ere. Ordu erdi iraungo du programa bakoitzak eta tarte nagusi bi izango ditu: brikolajeari buruzkoa bata eta landare eta loreei buruzkoa bestea. Lehengo atala Kristian Pielhoffek aurkeztuko du, eta bigarrena, berriz, Iñigo Segurok.

«Orain arteko formulak

ondo funtzionatzen duenez, egitura ez aldatzea erabaki dugu», esan du Urreagak. Dena dela, litekeena da aurrera begira dekorazioaren gaineko atal bat ere gehitzea.

Orain dela sei bat urte sortu zen saio hau, eta ordutik hona 160 bat programa grabatu dituzte. Gaur egun Urnietan grabatzen dute, Aritzaga izeneko etxean.

te, milioi bat eta seiehun ikus-entzule inguru biltzen zituen *Bricomanía*-k La2en.

T5etik TVEra

1997an, TVEk eta Asegar-

cek akordiorik lortu ez zutenean, Tele 5 kate pribatutik hasi ziren emititzen *Bricomanía*. Baina zenbait hilabetez saioa mutu izan ostean, aurtengo berriz TVEra itzuli da, La2 katetik emititzeko

«erraztasun handiagoak» ikusi dituztelako Asegarcekoek. «*Bricomanía* ez da joan T5 kate pribatutik audientzia txarra zuelako. Arrazoiak bestelakoa da; hau da, T5 kate bakarra denez, ez du aukera handirik era honetako saioak, dibulгатiboak, programazioan sartzeko; eta gainera, azken boladan, Berlusconi saio pila bat dituzte». Halaxe azaldu du Urreagak.

Saioa telebistara bueltatu dela eta, pozik agertu da Urreaga. Baina pozik egotea beste arrazoi bat ere badu; izan ere, *Bricomanía*-ren 80 atalekin bideo bilduma bat egin eta salgai jarri dute Frantzia, Belgika eta Italiako saltokietan, eta martxoan Brasilen ere jarriko dute.

Oihan tropikalen osasuna eta etorkizuna

■ *Gai horri buruzkoa izango da gaur ‘La noche Temática’ La2eko saioa, 22:45etatik aurrera*

Erredakzioa / Donostia

NATURA eta izadiaren gaineko saioa prestatu dute gaur gauean La2 katetik emititzeko, *La noche temática*-ren barruan. Oihan tropikalen egoera eta etorkizuna aztertuko du; eta hori

azaltzeko, lau dokumental eta film luze bat eskainiko dituzte.

Dokumentalen izenburuak honako hauek dira: *La jungla milímetro a milímetro* (Oihana milimetroz milimetro), *Pociones mágicas de la selva* (Oihaneko edabe magi-

koak), *La masacre de los monos* (Tximinoen sarraskia) eta *La pildora salvadora* (Pilula salbatzailea). Film luzearen izenburua, berriz, *La selva esmeralda* (Esmeralda oihana) da eta John Boormanek zuzendu zuen.

Klimatologian aditu diren

zenbaitzuen iritziz, oihan tropikalak, Lurreko benetako birrikak, desagertzeko arriskuan daude. Izan ere, beste gauza batzuen artean, oihan horien %50 inguru suntsitu ditu gizakiak.

Ohi legez, gauean hasiko da saioa, 22:45etan.

Luis Buñuel zinemagileari 15 ordu baino gehiago eskainiko dizkio TVEk

Luis Buñuel zinemagile espainiarra jaio zela ehun urte betetzen direla eta, hari buruzko programazio berezia prestatu du Espainiako Telebistak (TVE). Orotara, 15 ordu baino gehiago eskainiko dizkio. Otsail amaieran adibidez, *La memoria y los sueños* izeneko dokumentala eskainiko dute, otsailaren 25ean hari buruzko saio berezia prestatuko dute *La noche temática*-ren barruan, otsailaren 22an *Versión española* eta *Días de cine* izango dira Buñuelen gainekoak, eta *Cine paraíso* zinema saioaren barruan hark zuzendutako bost bat film emango dituzte. Espainiako Telebistak bere lehen katea (TVE1), bigarrena (La2) eta kate tematikoak erabiliko ditu Buñueli buruzko tarteari emateko.

Apirilaren 10ean telebistatik ez ixiotzeko eskatu du FIATYR elkarteak

Irrati-Telebistetako Ikus-entzuleen Elkartearen Iberiar Federazioa da FIATYR, eta apirilaren 10ean telebistatik gabeko eguna egiteko deia egin zuen atzo Madril. Batez ere, etxeetan audimetroa duten familiei zuzendu zien mezua. Audientzia neurtzeko aparailua da audimetroa, eta Espainiako Estatuko 3.105 etxetan daude. Kalitateko saioak egin dituzaten eskatzeko helburuarekin egin du deialdi hori FIATYR-ek.

Boxeo borrokaldia Portugaletetik, zuzenean, ETB1ean

ETB1eko kamerak Portugaleten izango dira gaur gauean, Gustavo Fernandez eta Abdezarrak Oulad Larbi boxealarien arteko borrokaldia eskaintzeko. *Boxeo Izarrak* saioaren barruan emango dute neurketa. Javier Campanero boxealariaren borrokaldi bat ere emitituko dute saioan.

Alfonso Guerrarekin hizketan

A3 • 09:30etan

PSOEk kide Alfonso Guerra izango da gaurko gonbidatua Isabel San Sebastianek zuzentzen duen *El primer café* saioan.

Sanblasak mintzagai

ETB1 • 15:00etan

San Blas egunari buruzko erreportajea emango dute *Galdestreet* saioan, eta Abadiñoko azokako giroa nolakoa izan den erakutsiko dute.

Salaburu 'El punto...'-n

ETB2 • 09:30etan

Pello Salaburu Euskal Herriko Unibertsitateko errektorea elkarrizketatuko dute gaur goizean *El punto...* saioan.

TVE1

06:00: Canal 24 horas.
07:30: Telediario matinal.
09:00: Los Desayunos de RTVE. Gonbidatua: Manuel Fraga.
09:50: Luz María. Telenobela.
11:20: Saber vivir.
12:45: Así son las cosas.
13:35: Noticias.
13:45: Informativo territorial.
14:30: Corazón de Invierno.
15:00: Telediario-1.
15:55: El Tiempo.
16:05: Calle nueva.
16:45: Isabella, mujer enamorada. Telenobela.
18:35: El precio justo.
19:55: Gente.
21:00: Telediario-2.
21:45: El tiempo.
22:00: Estamos en directo. Umorezko saioa.

22:50
La casa de tus sueños.

Lehiaketa.

01:05: Telediario-3.
01:50: Zinema.
Secuestrada. Zuzendaria: Boon Collins. Aktoreak: Dan Haggerty, Roberta Weiss. 1986.
03:30: Corazón de Invierno.
04:00: Telediario-4.
04:30: Peligrosa.
06:00: Gente.

LA 2

06:00: Euronews.
06:30: A vista de pajaro. Madrid.
07:00: That's english.
07:30: TPH Club.
09:30: Empleate a fondo.
10:00: TV. Educativa: la aventura del saber.
11:00: Tenisa. Davis Kopa. Espainia-Italia: Albert Costa-Sanguinetti / Alex Corretja-Gaudenci.
17:15: A su salud.
17:45: Hyakutake.
19:00: Locos de atar. Telesail berria.
19:30: Hoy es el día.
20:00: Informativo territorial.
20:30: Pirena.
21:00: Cuatro.
21:30: Matrimonio con hijos. Telesaila.
22:00: La2 Noticias.
22:25: El Tiempo.
22:30: Desafío Copa America.
22:50: La Noche Temática. Gaia: La selva tropical. Dokumentala: La jungla milimetro a milimetro (22:55etan). Filma (23:30etan).
La selva esmeralda. Zuz.: John Boorman. Akt.: Powers Boothe, Meg Foster. 1985. Dokumentalak: Pociones mágicas de la selva (01:25etan). La masacre de los monos (01:45etan). La pildora salvadora (02:15etan).
02:45: Zinema.
Nido de águilas. Zuz.: Delbert Mann. Akt.: Rock Hudson, Rod Taylor. 1963.
04:45: Amaiera.

TF1

05:50: La croisière folle l'amour.
06:15: Les années fac.
06:40: TF1 info.
06:45: Météo.
06:50: TFI Jeunesse.
08:30: Téléshopping.
09:05: Le medecin de famille. Foiletoia.
10:20: Balko. Telesaila.
11:15: Dallas. Telesaila.
12:05: Tac o tac TV.
12:15: Le juste prix.
12:50: A vrai dire.
13:00: Le journal.
13:50: Les feux de l'amour. Telesaila.
14:45: Arabesque. Telesaila.
15:40: Magnum. Telesaila.
16:40: Sunsent Beach. Foiletoia.
17:35: Melrose place. Telesaila.
18:25: Exclusif.
19:05: Le bigdil.
20:00: Le journal.
20:50: Les Petits Princes.
23:10: Sans aucun doute. Magazina.
01:00: Les coups d'humour.
01:35: TF1 nuit.
01:40: Météo.
01:55: Tres chasse.
02:40: Reportages.
03:05: Enquêtes à l'italienne. Telesaila.
04:00: Histoires naturelles.
04:30: Musique.
05:00: Histoires naturelles.

FRANCE 2

05:55: La chance aux chansons.
06:30: Télématin.
08:35: Amoureuse-ment votre.
09:00: Amour, gloire et beauté. Foiletoia.
09:30: C'est au programme.
10:55: Flash info.
11:05: Motus.
11:40: Les Z'Amours.
12:20: Pyramide.
12:50: Paroles de terroir.
13:00: Le journal.
13:50: Inspecteur Derrick. Telesaila.
14:55: Le Renard. Telesaila.
16:00: La chance aux chansons.
16:50: Des chiffres et des lettres.
17:25: Cap des pins.
17:55: Nash Bridges. Telesaila.
18:25: Friends. Telesaila.
19:15: Qui est qui?
19:50: Un gars, une fille.
20:00: Le journal.
20:55: Maigret et l'Enfant de chœur. Telesaila.
22:40: Bouche a oreille.
22:45: Bouillon de culture.
00:05: Le journal.
00:30: Histoires courtes.
01:20: Mezzo l'info.
01:35: Les Portes de l'an 2000.
03:05: Envoyé spécial.
05:05: La 25e heure.
05:55: Delirenlair.

FRANCE 3

06:00: Euronews.
06:40: Les minikeums.
08:45: Un jour en France.
09:50: Comment ça va aujourd'hui?
09:55: Inspecteur wexford.
10:45: La croisière s'amuse, nouvelle vague.
11:30: Bon appetit, bien sur.
11:55: Le 12-13.
13:20: Tenisa: Davis Kopa.
16:30: Keno.
16:35: Les minikeums.
17:40: Le kadox.
18:10: Comment ça va aujourd'hui?
18:20: Questions pour un champion.
18:45: Un livre, un jour.
18:50: Le 19-20.
20:05: Fa si la classique.
20:35: Tout le sport.

20:50
Thalassa

Magazina.

21:55: Faut pas rêver.
23:05: Soir 3.
23:30: Ciné week-end:
Sous le soleil de Satan. Zuzendaria: Maurice Pialat. Aktoreak: Gerard Depardieu, Sandrine Bonnaire.
01:20: 3X+ Net.
01:35: Nocturnales.
02:10: Amaiera.

A 3

07:05: Sally la maga.
07:30: Club Megatrix.
09:15: Noticias.
09:30: El Primer Café. Gonbidatua: Alfonso Guerra.
10:25: El Cronómetro. Lehiaketa.
11:00: Como la vida misma.
12:55: Farmacia de guardia.
13:35: Padres forzosos (Nafarroan).
13:35: Albistegia (EA-En).
14:00: Nada es para siempre.
14:30: Sabrina: cosas de brujas.
15:00: Noticias. Albistekak.
15:55: El tiempo.
16:00: La botica de Txumari.
16:20: Sabor a ti. Ana Rosa Quintanak aurkezten duen magazina.
19:30: Alta tension.
20:30: Los Simpson.
21:00: Noticias-2. Albistekak.
22:00: Menudas estrellas. Bertin Osborne aurkeztutako saioa.
00:00: La vuelta al mando.
01:45: Noticias 3.
02:20: Frasier. Telesaila.
03:15: Zinema.
Los hijos del divorcio. Zuzendaria: Joanna Lee. Aktoreak: Barbara Feldon, Lance Kerwin. 1980.
04:50: Televenta.
06:45: Punto de venta.

T 5

06:30: Informativos Telecinco.
10:00: Padre Dowling. Telesaila.
11:00: Día a día.
14:00: El juego del eurromillón.
14:30: Informativos TeleCinco. Albistekak.
15:25: Al salir de clase. Telesaila.
16:15: Zinema.
Cuando se agote el tiempo. Zuz.: David Bourla. Akt.: Richard Grieco, Cynthia Geary. 1997.
18:15: Médico de familia. Telesaila.
19:45: ¿Quiere ser millonario? (50x15). Lehiaketa.
20:30: Informativos TeleCinco. Albistekak.

21:30
El Informal.

Umorezko saioa.

22:00: Zinema.
De jungla a jungla. Zuzendaria: John Pasquin. Aktoreak: Tim Allen, Martin Short. 1997.
00:15: Zinema.
Obsesión en la oscuridad II. Zuzendaria: Andrew Stevens. Aktoreak: Andrew Stevens, Shannon Tweed. 1993.
02:30: Luchadores WCW.
03:30: Como se hizo...
04:00: Infocomerciales.

M 6

06:00: M comme musique.
08:00: M6 express.
09:05: M6 boutique.
11:55: M6 express.
12:05: Yoyeuse pagaille.
12:35: Docteur Quinn, femme médecin. Telesaila.
13:35: Telefilma.
Officier et top model. Zuzendaria: Reza Badiyi. Aktoreak: Melody Anderson, Ed Marinaro.
15:20: Models inc.
16:10: M comme musique.
17:35: Les bedes de M6 kid.
18:25: Sliders: les mondes parallèles.
19:15: Cosby show.
19:54: 6 minutes.
20:05: Une nounou d'enfer.
20:40: Politiquement rock.
20:50: Telefilma.
Les Notes de la vengeance. Zuzendaria: Uwe Janson. Aktoreak: Katja Flint, Steffen Wink.
22:25: X-Files. Telesaila.
00:05: Telefilma.
Cracker: le fantôme blanc Zuzendaria: Simon Cellan Jones. Aktoreak: Robbie Coltrane.
01:45: Meteo des neiges.
01:50: M comme musique.
02:50: Projection privée.
03:15: Frenquestar.
04:05: Mercury rev. Kontzertua.
05:00: Sports événement.
05:25: Fan de.

CANAL + [e]

06:18: Zinema: Despues del amor.
08:00: Noticias CNN+.
08:20: La semana del Guíñol.
08:45: Zap... Zap... Zapin.
09:10: Lo + Plus.
10:00: Zinema: Bienvenidos a la casa de las muñecas.
11:25: Piezas.
11:53: Zinema: Hamam, el baño turco.
13:30: Los 40 principales.
14:00: Mas deporte.
14:55: CNN+. Noticias.
15:00: Dame un respiro. Telesaila.
15:30: National Geographic.
15:58: Zinema: Pretty Woman.
17:55: NBA.
20:00: Los + Plus.
21:00: Friends. Telesaila.
21:25: Contrarreloj.
21:30: Redaccion. Noticias.
21:52: Las noticias del Guíñol.
22:00: Zinema: Un hombre lobo americano en Paris.
23:36: El abuelo. Telesaila.
02:19: Zinema: Selen en la isla del tesoro.
03:54: Zinema: Senso.

CANAL + [f]

07:00: Le journal de l'emploi.
07:10: Teletubbies.
07:35: A la une.
08:00: D2 Max.
08:30: Zinema: Toni. 10:00: Surprises.
10:40: Zinema: Au coeur du mensonge.
12:30: Le journal du cinema.
12:40: Un autre journal.
13:35: Le journal de l'emploi.
13:45: Zinema: Un cri dans l'ocean.
15:25: Ned et stacey.
15:50: Zinema: A couteaux tires.
17:45: C'est ouvert le samedi.
18:20: Nulle part ailleurs.
20:30: Allons au cinema ce week-end.
21:00: Zinema: Du venin dans les veines.
22:30: Zinema: Pour le pire et pour le meilleur.
00:45: South park.
01:10: Spin city.
01:30: Zinema: Simbad et le calife de Bagdad.
03:05: Zinema: La vie est dure, nous aussi.
04:40: Dans la nature avec Stephane Peyron.
05:35: Zinema: Mookie.

LA CINQ

03:00: Les écrans du savoir.
04:40: Les grands documents de la cinquième.
05:35: Les amples de la cinquième.
06:25: Méthode Victor.
06:45: Ça tourne Bromby.
08:10: Les écrans du savoir.
10:00: Caymania, voyage au fond des mers.
10:50: L'asie mythique.
11:45: Cellulo.
12:15: Le monde des animaux.
12:45: 100 % question.
13:15: Les lumieres du Music-Hall.
13:40: Le journal de la santé.
14:00: Les palaces (5/18).
14:30: La cinquieme rencontre... famille-ecole.
15:25: Entretien.
16:00: Les nouveaux agriculteurs (1/7).
16:30: Alfred Hitchcock presente....
17:05: Le cinema des effets speciaux.
17:30: 100 % question.
17:55: Côte cinquième.
18:25: Météo.
18:30: Le monde des animaux.
18:55: C'est quoi la France?

ARTE

19:00: Tracks.
19:45: Arte info.
20:15: Le veterinaire de l'Himalaya.
20:45: Telefilma: Quelques grammes de délire.
22:30: La quatrième génération. Dokumentala.
23:50: Zinema: Le temps des flamants roses.
01:25: Le dessous des cartes.
01:35: Prince.
02:30: Court-circuit.
03:00: Amaiera.

Pilota: Eugi - Apezetxea / Etxaniz-Elkoro

ETB1 • 22:25ean

Eskuz Binakako Txapelketako 4. jardunaldiko lehen partidua zuzenean eskainiko du gaur euskal kateak Idiazabaldik.

gaurko filmak

Ane Muñoz

■ EL LADO OSCURO DEL CORAZON.

Eliseo Subiela argentinarraren lan ezagunena da, arrakastatsuen eta munduan ezagutze-rama eman. Drama zail eta gogorra da, eta hasieratik arretaz hartuz gero, gozagarria gerta dakizueke; guztiei ez zaizuela-gustatuko badakidan arren, aukera ematea merezi du. Amesturiko emakume baten bila dabilen olerkari gazte baten egunerokotasuna kontatzen du, irudi sinbolikoz, amesgiroko planoz eta oso erritmo geldiko sekuentziaz jositako zinta kurioso baten bitartez.

■ CITA EN SUNDOWN.

Western txukun eta zuzen hau gustura ikusiko duzue, Budd Boetticher zinemagile interesgarriaren lan guztien artean onenetakoa ez bada ere. Diru eta baliabide eskasekin egina dela nabari zaio, eta hain zuzen horrexegatik, are meritu handiagoa du, oso ongi errealizatu baitago besteak beste. Bertan, bere buruaz beste egin duen emakumearen alargunak, Randolph Scottek antzez-tua, ez du gertatutakoa erraz gaindituko. Aktore hori behin baino gehiagotan ibilia zen Boetticherren aginduetara, eta esan dezaket antzezpen bitxia egiten duela film honetan. Izan ere, benetan berezia da, ezberdina izar ahaztezin horrek jokatutako beharrek pertsonaia. Burnett Guffeyren argazki zoragarria azpimarratzekoa da.

■ NIDO DE AGUILAS.

Rock Hudson eta Rod Taylor Hollywoodeko izarrak rol nagusietan biltzen dituen abentura beliko zahartxoak da; Delbert Mann ospetsuaren filmografia-ren barnean ez oso nabarmena, baina nahiko entretenigarria gertatzen da, batik bat protagoniston eta 2. mailako aktoreen luxuzko partaidetzari esker. Musika Jerry Goldsmith ospetsuak jarri zion.

Gertakari triste bat ipuin eder bihurtua

■ LA SELVA ESMERALDA. Abenturazko zinta fantastiko ederra da, John Boorman (*Deliverance*, 1973) interesgarriak gertakari erreal batean oinarriturik sortua, eta ipuin polit eta ikusgarri bihurtua. Gizon batek, Amazoniako indioekin hezi den semearen bila dabilela, oihanean barrena biziko dituen gorabeherak erakusten ditu. Mutikoaren rola Charley Boormanek antzetzten du, hau da zuzendariaren semeak.

Quando se agote el tiempo

1997, David Bourla, 93 m. 16:15 T5

Cita en Sundown

1957, Bud Boetticher 17:35 ETB2

Du venin dans les veines

1997, Jonathan Darby, 90 m. 21:00 C+(f)

De jungla a jungla

1997, John Pasquin, 90 m. 22:00 T5

Un hombre lobo americano...

1997, Anthony Waller, 94 m. 22:00 C+(e)

Pour le pire et pour le meilleur

1997, James L. Brooks, 140 m. 22:30 C+(f)

La selva esmeralda

1985, John Boorman, 109 m. 23:30 La2

Le temps des flamants roses

1996, Ciro Cappellari, 95 m. 23:50 Arte

Obsesión en la oscuridad

1993, Andrew Stevens, 96 m. 00:15 T5

El lado oscuro del corazón

1992, Eliseo Subiela, 126 m. 01:00 ETB2

Secuestrada

1985, Boon Collins, 100 m. 01:50 TVE1

Nido de águilas

1963, Delbert Mann, 111 m. 02:45 La2

Los hijos del divorcio

1980, Joanna Lee, 97 m. 03:15 A3

La vie est dure, nous aussi

1973, Pietro Francisci, 90 m. 03:05 C+(f)

▲ TXARRA ▲▲ ESKASA ▲▲▲ BALEKOA ▲▲▲▲ ONA ▲▲▲▲▲ BIKAINA

Rock Hudson da *Nido de águilas* filmeko protagonista.

ETB 1

06:30: Bertatik Bertara.

07:00: Superbat.

Marrazki bizidunak eta telesailak. ‘Max miresgarria’, ‘Huckleberry Hound’, ‘Tom eta Jerry’, ‘Dinosauroen harana’, ‘Borroka taldea’, ‘Atlantidako printzea’.

08:55: Euskal Herritik.

09:25: Gure lanbide zahar-rrak. Dokumental saila.

09:55: Teknopolis.

10:30: Sorginen Laratza. Errepikapena.

11:40: Bidaide.

12:55: Iparraldearen orena.

13:05: Harriketarren kome-riak.

13:30: Gaur egun.

14:10: Goenkale.

14:45: Txirrita.

15:00: Galdestreet.

15:30: Egin Kontu.

17:00: Bidaide. Dokumen-talak. Suzko ibaia.

18:35: Txakurrak zerura do-az. Marrazki bizidu-nak.

18:55: Dennis eta Gnasher.

Marrazki bizidunak.

19:20: Madison. Telesaila.

19:45: KTM!. Gaztetxoentza-ko saioa.

20:28: Gaur Egun.

21:10: Bertatik Bertara.

21:45: Goenkale.

22:25: Pilota: Eskuz binaka.

Eugi-Apezetxea / Etxaniz-Elkoro.

Haritz-Almandoz / Atxa-Gastesi.

00:35: Boxeo izarrak.

02:05: Izar Bila.

03:25: Galdestreet.

03:50: Egin kontu.

05:25: Arrantzaz. Sareen iraul-tza.

05:50: Ikusgela.

06:40: Zuzia.

07:05: Urak dakarrena.

07:30: Osabideak. Alfredo Elorzak aurkeztutako saioa.

ETB 2

08:00: Del pais de los vascos.

08:30: Viajes insolitos.

09:00: Sustrai.

09:30: El Punto... Gon-bidatua: Pello Salabu-ru.

10:00: Forum. Gonbida-tua: Alfonso Sanz ur-banista.

10:30: Señorío de La-rra. Telesaila.

10:55: Esta es mi gen-te. Errepikapena.

12:05: Remington Ste-ele. Telesaila.

13:00: La cocina de Pe-dro Subijana. Tarta de nueces.

13:15: La vida con Ro-ger. Telesaila.

13:40: Loco por tí. Tele-saila.

14:10: Informativo te-rritorial.

14:28: Teleberri. Albis-tegia.

15:30: Lo que faltaba.

17:35: Zinema.

Cita en Sundown.

Zuzendaria: Bud Boe-tticher. Aktoreak: Ran-dolph Scott, John Car-roll. 1957.

19:00: Esta es mi gen-te. Patricia Gaztaña-gak aurkeztutako saioa.

20:25: Da la talla en la pantalla.

20:58: Teleberri.

21:50: Cien por cien. Antxon Urrusolok aur-keztutako saioa.

01:00: Cine 2.

El lado oscuro del corazón.

Zuzendaria: Eliseo Subiela. Aktoreak: Da-rio Grandinetti, San-dra Ballesteros. 1992.

03:10: Lo que faltaba.

04:50: Forum.

05:20: Amaiera.

irratia

◆

Euskadi Irratia. Goizeko 09:30etan, *Goi-zean behin*-en, efemerideak eta agenda errepasatu ostean, Euskadiko Sei Orduen gainean mintzatuko dira; izan ere, bihar izango da txirrindularitza proba hori, eta horren barruan, Mieltxo Saralegi harrijaso-tzailea 328 kiloko harria jasotzen ahalegin-duko da. 10:00etan, berriz, Harkaitz Cano-ren eguneroko gogoetaren txanda iritsiko da, eta ondoren, Begoña Del Tesok zinema aretoetan dauden zenbait filmeren gainean

hitz egingo du. 11:00etatik 12:00etara, os-tera, musikaz ariko dira: Estibaliz Asuaren musikaren berri emango dute. Asier Pere-zen aste honetako proiektuez ere hitz egingo dute ordu horretan. 12:00etan, berriz, gaur autorik gabeko nazioarteko eguna dela eta, euskaldunok autoa etxean uzteko gai ote garen aztertuko dute.

Molotoff Irratia. Goizeko 11:00etatik 13:00etara *Hamaiketoff* magazina izango

da. Irratsaio horretan *Ardi Beltza* aldizka-riaren lehen zenbakia aurkeztuko du Igor Eguren. Gaur Santa Ageda bezpera denez, ospakizun horren inguruan Joxe Mari Satrustegi historialariarekin mintza-tuko dira. EHNEko Enrike Gisasola ere izango da irratsaioan, Montrealean joan den astean Biosegurtasunaren Inguruko Gailu-rraen jaki transgenikoan aukeraketaz era-bakitakoaz hitz egiteko. Andoni Arabaolaza ere izango da, mendi kontuez mintzatzeko.

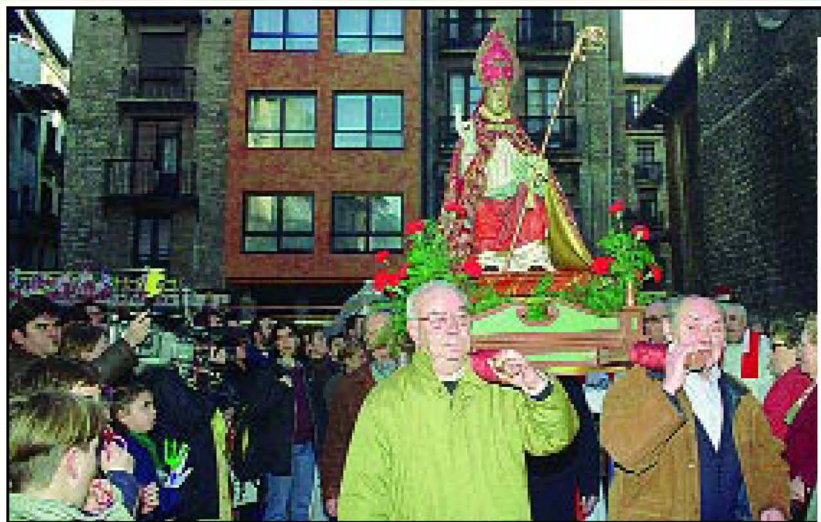
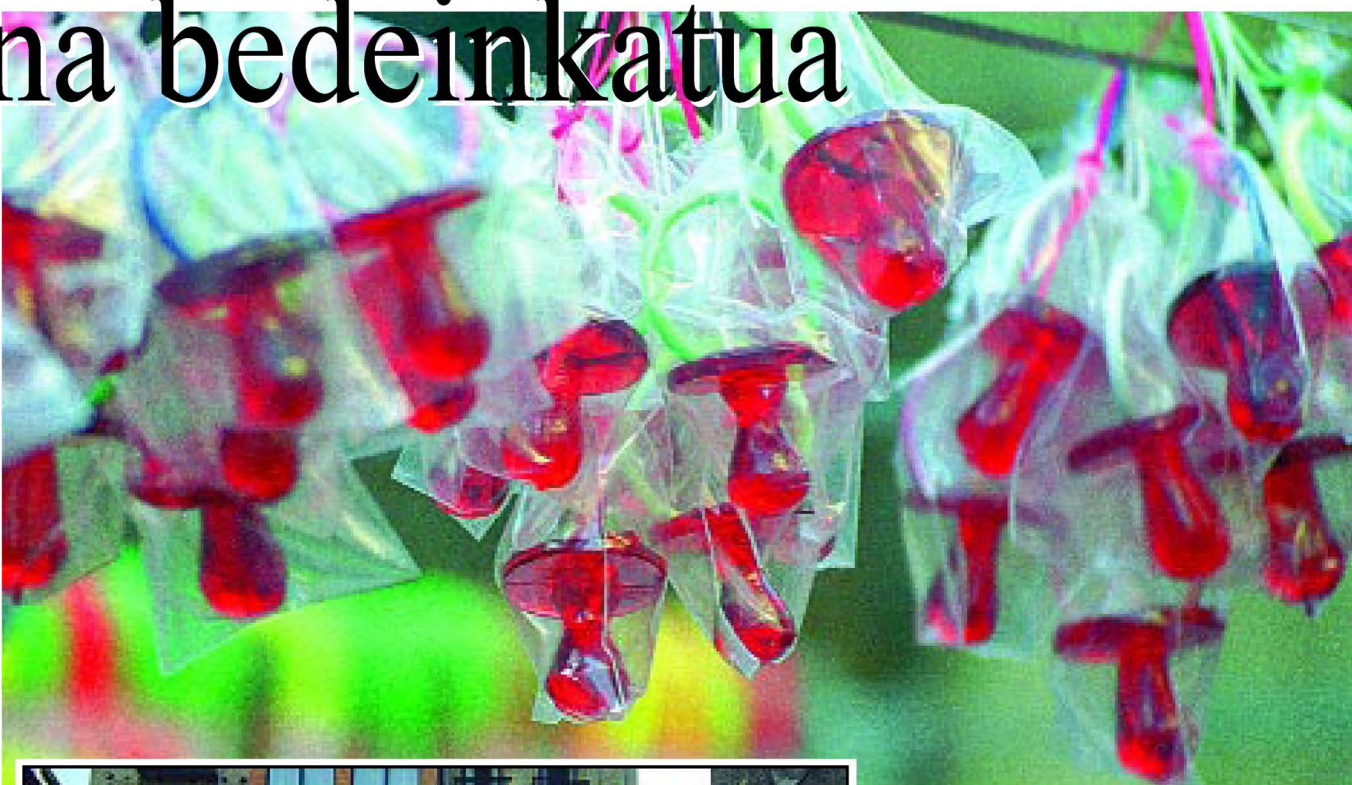
Den-dena bedeinkatua

Opilak eta gozokiak bedeinkatu zituzten San Blas eguna zela eta

SAN BLAS eguneko ohiturari jarraiki, opil eta gozoki bedeinkatuak jan zituzten atzo Iruñean, Euskal Herriko beste hainbat lekutan bezala. Ospakizun berezia izan zuten Iruñean. Goizeko 10:00etan, San Nikolas elizaren inguruak jendez gainezka zeuden: egunerako propio jarritako postuen aurrean, santuaren zain, helduak eta gazteak, bai eta haurrak ere, irakasleekin eskolatik etorriak.

Kanpai hotsarekin batera atera zuten San Blasen irudia elizatik, eta prozesioetan laburrena egin zuten. Elizako ezkerreko atetik atera, buelta labur-laburra egin, eta ate nagusitik sartu ziren berriro. Apezak zabaldu zuen prozesioa, intsentsuaz postu guztietako jaki guztiak bedeinkatuz. Atzetik santua, lau zamaketariren gainean, eta apaizak, kandela bana eskuan zutela. Amaieran, Yolanda Barcina, Iruñeko alkate onahikoa, beste zinegotzi batzuen aurretik. Lau minutu ere ez zuen iraun prozesioak, eta San Nikolas elizara sartu bezain azkar, meza hasi zen.

Bien bitartean, elizako arkupeak inguratzen zituzten postuetan jendea barra-barra zegoen, gozoki bedeinkatuak erosteko nahiaz. San Blas egu-

JOXE LACALLE

Gozokiak eta opilak bedeinkatzeko San Nikolas elizatik atera zuten atzo Iruñean San Blas santuaren irudia.

neko gozoki gorriak, txantxigorriak, ogiak, erroskoak eta besteak ohitura dira aspalditik Iruñean. Eta saltzaileentzat ere ohitura da egun horretan Iruñeraino etortzea San Nikolas elizaren inguruetan jartzeko.

Etxeko jakiak

Ines del Rincon saltzaileak esan zenez, San Blas egunean saltzen diren jaki guztiak etxean eginak dira. «Ama- ren sabelean nengoenetik urtero etorri naiz San Blas egunean Tafallatik Iruñera, gure etxean egindako gozokiak saltzera», dio harro asko. Lizarako ogia, Zangozako txantxigoria, Tafallako gozokia eta Santanderko pastela saltzen ditu: «Eta den-dena

bedeinkaturik dago; ni ere bedeinkatu nau apezak!».

Inesek dienez, bertan saltzen diren jakiek eztarriko mina kentzen dute, «San Blas-ek eztarriko gaixotasunak kentzeko ahalmena baitu; baina, kontuz!, sinesten dutenei bakarrik».

Eta saltzaileek euren jakiak banatzen zituzten bitartean, San Nikolas eliza jendez lepo bete zen. Gehienak eskuetan janari poltsak ziztuztela sartu ziren, San Blasen bedeinkapena jasotzeko. Eta goizeko 10:00etan elizara sartzeko lekurik izan ez zutenek ere geroago izan zuten aukera, goiz osoan aritu baitziren be-

deinkapena ematen. Azken batean, jaki gozoak dastatzeko egun eta aitzakia polita izan zen. Eta San Blasen ahalmenak beteko direla sinetsiz gero, are politagoa.

Miren Iriarte

IRUÑEA

Miranda

Egunkaria

mundumira@egunkaria.com

21. zenbakia OSTIRALA, 2000ko otsailaren 4a

Patagoniako denboraleak iparralderago baretzen direnean...

Cochamo bailarako (Txile) Trinidad Haitzean zabalduko bidearen pasarte bat.

FORUM
KIROLA EGITEN DUGU

Negu
oso bat
aurretik

eta askoz
gehiago...

Bilbondo Zentro Komertziala (Basauri) - Garbera Zentro Komertziala (Donostia) - Artea Zentro Komertziala (Leioa)

Marxa Beret

Iraupen eskiaren festa

Urtero otsailaren lehen asteburuan egiten den legez, igande honetan izango da eskizale askorentzat hain ezaguna den Marxa Beret proba entzutetsua. Bertan, ehunka eskiztaile bilduko dira aukeran duten 10, 20 edo 30 km luzeko ibilbidea osatzeko asmoz. Batzuek lehiari ekingo diote; beste askok, berriz, goiz-pasa polita egingo dute lagunartean.

Gehienak distantzia motzaren aldekoak

Benat Azurmendi

FONDOKO eskiaren hainbat zale igande goizerako falta diren orduak zenbatzen ariko dira dagoeneko. Izan ere, etzi egingo da fondoko eskiaren egutegian oihartzun handiena duen lasterketa: Marxa Beret deritzon proba herrikoi eta ezaguna. «Aurten 23 urte betetzen ditu proba honek, guztiak bata bestearen atzetik beteak gainera», esan digu antolaketa lanetan dabilen Jordi Soler-ek. «Azken urteotan Marxa Beret proban izena eman duten eskiztaileen kopuruak gora egin du nabarmen», dio Solerrek. 1990. urtean adibidez, guztira (hiru distantzietan) 586 eskiztailek eman zuten izena, eta iaz 1.551ek. Beraz, bistan da igoera. Eskiztaile gehien bildu zen urtea, ordea, 1998a izan zen (1.604 eskizale). Antolatzaileek partaide kopuruak urtetik urtera gorantz egitea nahi dute, eta, azken urteotan eski estazioetan astebururo pilatzen den jende kopurua ikusirik, ez litzateke harritzekoa izango.

Igandean, urtero legez, hiru aukera izango dira ibilbideetan: 10, 20 eta 30 kilometro luzekoak, norberaren prestakuntzaren ara-

bera bat edo bestea egiteko. «Proba nagusia 30 km-koa da, bertan lehiatzen dira eskiztailerik hoberenak», dio Jordi Solerrek. «Luzera horretan daude sari garrantzitsuenak ere: lehenengo bostentzat garaikurra, eta lehen hirurentzat dirua ere bai (40.000 pezeta lehenak, 30.000 bigarrenak eta 20.000 hirugarrenak). Gainera, 10. km-aren parean-edo, Sprint Salomon deritzon saria jarri dute, tarteko helmuga gisa. Aipatzekoa da gizoneentzat eta emakumeentzat sari berdinak daudela.

30 kilometrokoa ez da ibilbide bakarra, ordea. Eta beste luzeretan ere lehia bizia izaten da. Koadrilan goiz-pasa ateratzen direnak ere badira, eta familia bat baino gehiago ere ikusten da bertan. Beraz, leher eginda iristeko prest dagoenak izango du nori jarraitu (ahal badu), eta lasai ibili nahi duenak ere izango du lekuri bertan. Antolatzaileek, eskiztaile hoberenentzat ez ezik, beste hainbat parte-hartzaileentzat ere jarri dituzte sariak: elbarrientzat, eskiztaile zaharrenarentzat, kide gehien dituen taldearentzat, eta abar. Beraz, argi geratzen da probaren herrikotasuna.

■ Teknika, sasoia eta urtean zehar zenbat ibili diren kontuan hartuta, distantzia bat edo beste aukeratzen dute parte-hartzaileek. Orain arteko lasterketei erreparatuta, gehienak ibilbide motzaren aldekoak dira. Joan den urtean, esate baterako, partaide kopurua honela zegoen banatua: 10 kilometroko proban 630 eskiztaile (%41); 20 kilometrokoan, berriz, 566 (%38); eta 30 kilometrokoan 355 (%21). Nekeak neke, gutxi dira proba amaitu garbe lagatzen duten eskiztaileak; iaz, denetara, ez ziren %10era iritsi Marxa Beret utzi zutenak. Emakumezko eskiztaile kopuruak ere nabarmen egin du gora: iaz guztira 1.551 lagunek eman zuten izena, eta haietatik 549 emakumeak izan ziren, heren bat pasatxo.

Benat Azurmendi

laburrak

MENDIKO ESKIA ■ Belaguako Goi Ibilbia martxoaren 26an izango da

Belaguako Goi Ibilbia, mendiko eski egutegiaren barruan errotuen dagoen probetako bat, martxoaren 12an zen egitekoa aurten, baina Espainiako hauteskunde egunarekin egokitzen dela eta, Nafarroa Kirol Elkarteak (talde antolatzaileak) bi igande atzeratzea erabaki du. Informazio gehiago: 948-22 43 24.

MENDIKO ZINEMA ■ Maurice Herzog Gasteizko Mendi Zinema Astean izango da

Maurice Herzog, orain 50 urte lehen zortzimi-lakoa (Annapurna) igo zuen mendizalea, Gasteizen izango da asteazkenean, Gasteiz Mendi Taldeak antolatutako astean. Astelehenean Josune Bereziartuk emango du bere proiektzioa. Asteartean Miguel Angel Garcia Gallegoren txanda izango da. Asteazkenean, Herzogekin batera, Sebastian Alvaro *Al filo de lo imposible*-ko zuzendariak eta Juanito Oiarzabalek *Annapurna 2000* filma estreinatuko dute. Ostegunean Joan Quintanak emango du bere emanaldia, eta ostiralean Chus Lago galiziarrek itxiko du astea. Emanaldi guztiak Europa jauregian izango dira, 20:00etan.

EUSKAL HERRIA ■ Otsailaren 15 eta 17an merkatu txikia Errenterian

Errenteriako Urdaburu mendi taldeak mendiko eta eskiko materialaren merkatu txikia antolatu du otsailaren 15 eta 17rako. Bi egun horietan ateak zabalik izango dira jende guztiaarentzat, ilunabarreko 20:00etatik gaueko 22:00ak bitartean. Bigarren eskuko materiala modu onean saldu edo erosi nahi duenak, beraz, badaki: aski du taldearen egoitzatik itzuli bat egitea (Juan de Olazabal kalea, 23).

Trinidad Haitza

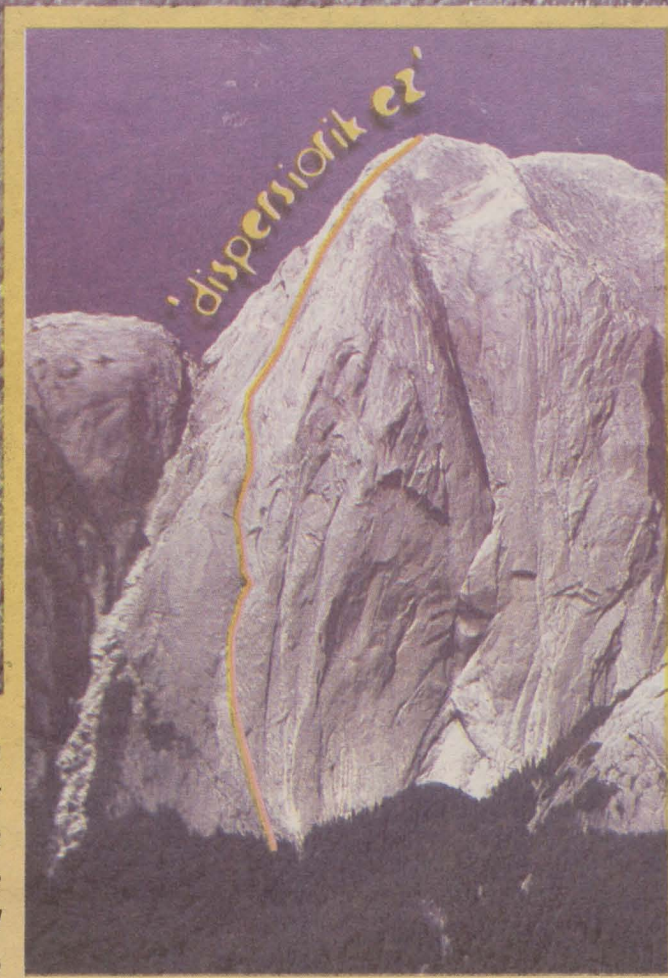
Bide bat zabalik oihan itxira

Ramon Olasagasti

Benasquen hasi zen dena, Goimendi Eskolako ikastaro batean. Asier Izagirrek han ezagutu zituen Tato Lopez eta Andi Lamuniere argentinarrek, Barilocheko Unibertsitateko irakasleak eta mendi gidariak. Haiekin solasean; jakina da eskalatzaileek ez dutela pattar askorik behar burua dantzan jartzeko. Cerro Torre, Aconcagua, Fitz Roy... aipatzea aski. «Alabaina, Patagoniara joan eta aurten gertatu dena gertatzerik ez genuen nahi: eguraldi txarra, eta opor eta diru guztiak pikutara!», adierazi digu Asier Izagirrek. Hala, argentinarren aholkuei jarraiki, iparralderago zuzendu zuten mira, Cochamo bailarara, Bariloche (Argentina) eta Puerto Montt (Txile) arteko haran ezezagun batera. Han nonbait, oihanaren erdian, horma eder eta ezezagunak bazirela kontatu zieten, baina zehaztasun gehiagorik ez.

Izagirre, Elola, Ulazia eta Gutierrezek amets urduriz eta zer aurkituko kezka logikoaz hartu zuten Madrildik Santiagora (Txile) bitarteko hegazkina. Abenduaren 7a zen. Hiriburutik autobusbatek eraman zituen Puerto Varasera, eta han beharrezko erosketak guztiak egin zituzten, Cochamora baino lehen. Cochamo herrian, Txile eta Argentina arteko estraperloan zaildutako gizonezko apal bat joan zitzaion abegi egitera. Cosme Rojas zen, euren kontaktua. «Esan ziguten Cochamoko hormetara inguratu ziren talde apurrak (brasil-darren bat eta, nola ez, ingelesak) hark eraman zituela oihanean barna. Cosmek, ordea, apenas zekien ezer horiei buruz, bazetudela bai, baina zenbat neurtzen zuten eta non zeunden ez zekien».

Asier Izagirre eta Juanjo Elola tolosarrek, Josu Gutierrez usurbildarrek eta Josu Ulazia mutrikuarrek bide bat zabaldu berri dute Cochamo bailarako (Txile) Trinidad Haitzean: 'Dispersiorik ez'. Patagoniako magnetismoari itzuri egin, eta iparralderago jo zuen laukoteak. Han baretzen dira nonbait Patagoniako ekaitzak.

Asier Izagirre

Mandoak eta matxetea hartu eta oihan itxian sartu ziren. Sei bat orduko bidea egin ondoren Trinidad Haitza agertu zitzaizkion, iraulka egin zien bihotzak. Hormapera iritsi eta artesi logikoenak aztertzen hasi ziren, baina denetan aurreko bideren baten arrastoak aurkitu zituzten: iltzeren bat, paraboltak... «Lerro politenak zabalduta daude. Gu, beste leerro batean sartu ginen, eta hura bai, hura gurea zen».

Lehen egunetan euri asko izan zutela, baina, Patagonian ez bezala, segidan beste hiru eguneko ostarteak zabaltzen zirela azaldu dute. Gutierrezek eta Izagirrek sokaldi bat osatu zuten, eta Elolak eta Ulaziak bestea. «Txandaka antolatzen ginen luzeak zabaltzeko: egun batean sokaldi bat, hurrena bestea. Egunean bi luze zabaltzen genituen». Hala, 500 metro soka finkatu zituzten, hormaren erdiraino. Hor, horma etzan egiten da, eta handik gora errazago egiteko

ustean, ez zuten soka gehiago finkatu. Gailurreko lehen saioa zaparrada itzelak ito zuen eta behearaino jaitsi ziren.

Bigarren saioan, bai, azken 400 metroak erreskan zabaldu zituzten. Urtezahar egunean, 20:00etan, atera ziren gailurrera, Euskal Herrian gauerdia zenean. Eta hain gau berezian, eurak bezala etxetik kanpo zeuden beste askorekin gogoratu ziren bideari izena ematerako orduan: *Dispersiorik ez*. Ezaugarriak: 900 m/ 6b/A2+. Bide bat zabaldu dute horman, baina oihan ezezagun hartara zabaldutako bidea garrantzitsuagoa izango da gerora begira.

Ezusteko laguna gailurrera iristean

✘ Laurak bakarrik aritu dira horman, baina traste guztiekin eta egun batzuetako bizarrarekin gailurrera atera ziren egunean, hara, ezustekoa: neska brasildar bat. Ez, ez da broma. Neska eta haren mutil-laguna —Brasilgo eskalatzaile onenetako bat— bide bat aztertzer joanak ziren Cochamora, eta Urtezahar gaua gailurrean igarotzer aho omen zen neska. Oinez, atzealdetik. Ez dira laukotearen lagun bakarrik izan. Cochamora itzultzean, Tato eta Andi, Benasquen lagun egindakoak, etorri zitzaizkien Barilocheetik bila (7 ordu autoz), eta, ondoren, buelta, seirak batera. Elkarrekin 10 egun ibili dira eskalatzen eskolaz eskola. Bereziki gomendagarria El Freykoa.

Jose txo Rodriguez eta Fernando Ferrerasek frantziar bideari zabal dutako aldaeraren bigarren luzea.

Patagoniaren

'Ezina ekinez egin' ez da egia
denean ezin da, eta ez dago atzeratzen
buelak emateko denbora sobera
Jose txo Rodriguezek, Fernando Ferrerak
hitsean ibili diren eskalatzailerak
Aurten, aspaldi ez bezalako egun
kaskarra izan dute, eta
etsipenaren putzuan ito dira
asmorik ederrenak.

Ramon Olasagasti

Fitz Roy Eguzkiaren irri isekaria

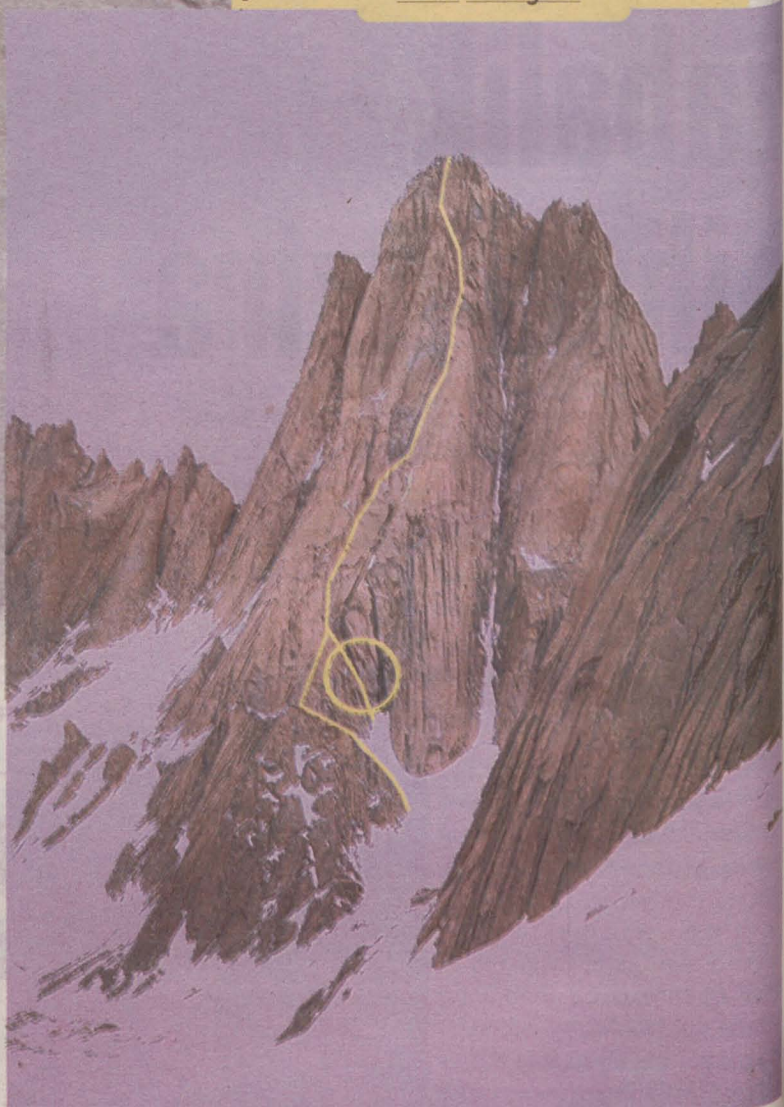
JOSETXO RODRIGUEZI arrenkura eta amorrua nahastu zitzaizkion begietan Fitz Royri eskainitako azken begiradan: «Traste guztiak bildu eta Estancia Cristinara jaitsi ginen egunean ona atera zuen. Eta biharamunean, autobusa hartu genuenean, ona berriro». Iduri zuen Fitz Royk eta Patagoniak hilabete eta erdian itzuri egin eta agurrean laido-keinu bat egin nahi ziela, «hurrengo arte» esango balu bezala. Patagoniak bada-ki, ongi jakin ere, hurrengo bat izango dela.

Jose txo Rodriguez eta Fernando Ferreras donostiarren asmoa, hasiera batean, Supercanaleta deritzan bidea eskalatzea zen, Fitz Royko iparraldean. Mendiaren aurpegi ospelera iritsitakoan, ordea, izotz gutxi ikusi zuten horman, eta Supercanaletaren ondoan, beste lerro batek erakarri zuen bien arreta: 1979an Jean eta Michel Afannasieff, Guy Abert, Jean Fabre eta Guilles Sourice frantziarrek zabal dutako bideak. Fitz Royko biderik luzeena da frantziarrena,

1.800 metro bertikal, baina horrez gain oso informazio gutxi dago lerro horren inguruan. «21 urteotan ez duela inork errepikatu, hori bagenekien, baina hortik aurrera askorik ez».

Bi donostiarrak bidea nondik nora zihon oso zehatz jakin gabe sartu ziren ipar horman. Rolando Garibotti eskalatzailer argentinarrek utzitako argazki zimurtu bat eta Garibottik berak eskainitako informazio apurra besterik ez zuten. Senari jarraiki, artesiz osatutako lerro logiko bati segitu zioten, sokak finkatuz, frantziar bidearen arrastoak aurkitu arte. Sei luze, 300 bat metro zabalduak zituztela, sorbalda txiki batera atera ziren, eta han topatu zituzten frantziarren seguro batzuk.

«Sorbalda bibaka prestatu eta han pasatu genuen gaua. Iluntzerako, ordea, sekulako denboralea sartu zuen, eta gau txarra pasa genuen oso», oroitu du Rodriguezek. Biharamunean traste batzuk «hurrengo ekinaldirako» sorbalda utzi eta behera jaitsi ziren, Piedra de Fraileko kanpamentura. Eguraldiak, ordea, desesperatzeraino atzeratu zuen hurrengo hori. Izotz Kontinental makurretik enbata besterik ez zen sartzen.

Jose txo Rodriguez

Jose txo Rodriguez:

«Sorbalda bibaka prestatu eta han pasatu genuen gaua. Iluntzerako, ordea, sekulako denboralea sartu zuen»

Lehen saialdi herabe hura egin eta ia hilabete bertera, zeruak urdingune batzuk agertu orduko igo ziren berriro ipar hormaren magalera. Ordurako hormapeko glaziarra erabat itxuraldatuta eta puskatuta zegoen, eta parera bera ere izotzez josia. Biharamunean, urdinguneak ikatz koloreko zeuden atzera, eskalatzailerak koitaduei iseka egin nahi baliete bezala. «Ordurako ez genuen denborarik frantziarren bidea eskalatzeke, eta sorbalda materiala bildu eta jaitsi egin ginen».

Horretan geratu zen bi donostiarraren aharlegina. Frantziar bideari aldaera bat zabaldu zioten, 300 metrokoa. Zailtasunak 6a+/A1. Bide ia ezezagun horren erronkak hor jarraitzen du. «Lerro interesgarria eta polita da. Azkar eskalatzea da gakoa, bi edo hiru egun onak ateratzea». Ipar aurpegia ordo baino hobeto ezagutzen duen baten aholkuak dira. Ferrerasek, agian, aurten helduko dio. Rodriguezek beste jomuga batzuk ezarri dizkio bizitzari. Hala ere, autobuseko leihora ihes egin dio berriro begiradak, eta eguzkipean isekari ageri den Fitz Royra.

erpegi zitala

ian ez behintzat. Han, ezin
retarako, buruari bueltak eta
rategi anaiek, Jon Lazkanok,
a eurekin batera Patagonia

Paine Ezinezkoa

FELIX ETA ALBERTO Inurategi eta Jon Lazkano etsitu antzera itzuli dira Paine-ko Dorreetatik, eguraldiak saioren txi-kiena egiteko ere abagunerik ez baitie eskaini. «Guri ere Josetxo eta Fernando-ri bezalatsu gertatu zitzaigun: materiala biltzen ari ginela sekulako eguraldia ateratu zuen, edonoren gogoia blaut! lurrera erortzeko modukoa», dio Albertok. Izan ere, hilabete eta erdi pasatxoan azken egun horietan izan ezik, apenas izan zuten atergune edo ostarerik horman saiatzeko.

Paine-ko Erdiko Dorrean *Magico Este* bidetara heltzea zen euren asmoa. «Luze bat besterik ez genuen eskalatu. Ez zegoen modurik», azaldu digu Felixek etsipen irri batekin. «Abenduaren 22a arte ez zuen atertu. Euria, haizea, elurra ere bai oso beheraino... baldintza haietan ezin zen horman sartu», Albertok. Ordu-rako ez zuten astirik *Magico Este* bidea egiteko, etxerako hegazkina hil honen 18an baitzuten. Beraz, ETBko dokumentala aintzat hartuta, irudiak jasotzeko Hego Dorrean bide samurrago batetik saiatzea erabaki zuten.

**Alberto eta
Felix Inurategi**

**«Zortzimilakoetan, igoera ez dugu
filmaketaren mesedetan jarriko»**

Patagonian pazientziaren muga berriak deskubritu eta gero, askoz gehiago ezagutzen duten toki batean sartuko dira hurrena, Himalayan. Martxoaren 10 aldera Manaslu eta Annapurna zortzimilakoak igotzeko asmoarekin aterako dira.

• **Aurreneko esperientzia kaskar samarra izanda, hurrengoei begi berberekin begiratzen zaie?**

Felix: Nik bi irteera tipo bereizten ditut. Bat, kirol helburuak pisu handiagoa duenean, eta filmaketa ahal bezala egiten denean. Eta bestea, helburu nagusia filmaketa bera denean, eta hortaz, igoera filmaketaren mesedetan baldintzatu daitekeenean. Datozen espedizioetan, bai Nepalen eta bai Pakistanen, helburua igotzea da. Igoera ez dugu baldintzatuko filmaketaren mesedetan.

• **Hala ere, zaila izango da Patagonian bezain zorte txarra izatea eguraldiarekin, ezta?**

Alberto: Bai, gerta daiteke gailurrera ez iristea,

baina materiala ekartzeko eta istorio bat kontatzeko aukera izango dugula, ziur. Himalayan hainbeste egun txarrak segidan ez zaizkigu sekula egokitu; eguraldia beste modu batekoa da Himalayan.

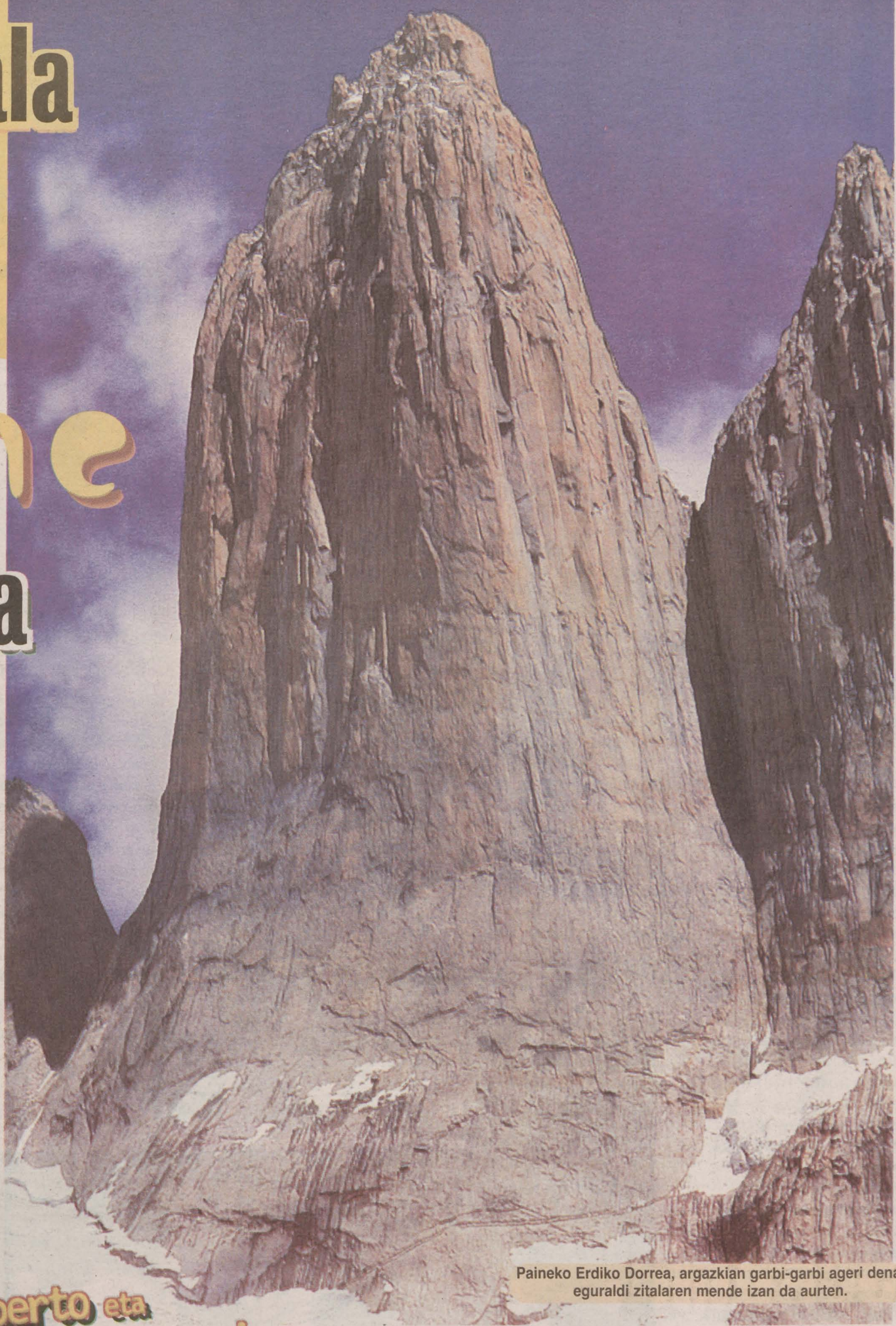
• **Manaslun eperik-edo jarri duzue gero handik Annapurnara joateko?**

Felix: Ez, Manaslun gailurrera iritsi arte geratuko gara, eta ez bagara iristen, Annapurnara pasatu ere ez gara egingo. Apirilaren erdialdetik aurrera egin nahi ditugu gailurrerako saioak.

Alberto: Apustua da goiz joan, normala dena baino goizago, eta Manaslun lehenbailehen tontorra egitea. Eragozpen handiena haizea izan liteke, baina erreferentziak baditugu garaiz samar tontorrera iristeko moduko eguraldia egin dezakeelakoak.

• **Eta gero Annapurna.**

Alberto: Manaslun dena ondo badoa, aklimatazio beharrik gabe, egun gutxitan egin dezakegu igoera.

Paine-ko Erdiko Dorrea, argazkian garbi-garbi ageri dena, eguraldi zitalaren mende izan da aurtan.

ibilaldiak
otsailak 5-6
ARABA

Gasteiz (Geu Elkartea) • Ostiraletik igandera, elurretara. Izaba. Tel: 945-251084.
Gasteiz (Gasteiz M.T.) • Orozko, Odoriaga (1.245 m), Goiz buelta. Tel: 945-250354.
Laudio (Goikogane) • Larunbatean, eski irteera Alto Campo-ora. Tel: 94-6725021.

BIZKAIA

Basauri (Baskonia) • Ingurugiro eguna. Tel: 94-4495728.
Bilbo (Egungentia) • Bezi, Longitas, Sopuerta.
Bilbo (Bidea Orientazio Taldea) • Orientazio proba Barazar gainean. Informazio gehiago: 94-4730069.
Bilbo (Juventus) • Larunbatean Aginaga, Aizkorbe, Erga (1.094 m) itzulia.
Deustu (Menditarak) • Eski irteera ostiraletik. Tel: 94-4479681.
Meatzaldea (Meatzal-Fabrik) • Toloño mendilerroa. Cruz del Castillo (1.432 m).

GIPUZKOA

Aretxabaleta (Zaraia M.T.) • Atxurbi. Tel: 943-790334.
Azpeitia (Lagun-Onak) • Aralar. Gaztetxoentzat ibilaldia.
Donostia (C.V.Camping) • Marxa Beret. Iraupen eskiko marxa klasikoa. Asteburu osorako. Tel: 943-428479.
Eibar (Klub Deportiboa) • Larunbatean Udala-Otxandio ibilaldia. Tel: 943-201904.
Irun (Hazia M.E.) • Aiako Harria. Tel: 943-633642.
Legazpi (Izadi-Zaleak) • Urepele. Tel: 608-778728.
Trintxerpe (Trintxer M.T.) • Tologorri (1.068 m), eta Eskutxi (1.180 m). Tel: 943-390721.
Zarautz (Pagoeta) • Etxeberriko borda, Behorlegi, Etxeberriko borda. Irteera 7:00etan Guriatik. Tel: 943-132911.
Zumarraga-Urretxu (Ostadar) • Eski asteburua Candanchu-Somporten. Tel: 723385.

NAFARROA

Altsasu (Mendigoizaleak) • Sta. Ageda.

ZUBEROA

Maule (Bortukariak) • Eskiula, Kanbilu.

otsailak 12-13
ARABA

Gasteiz (Gasteiz M.T.) • Cuchilos, Oñanako Mahaia. Tel: 945-250354.
Laudio (Goikogane) • Larunbatean Errea, Lakarri, Belogain. Tel: 94-6725021.

BIZKAIA

Basauri (Baskonia) • Ordizia, Murumendi (868 m), Usurbe, Beasain. Tel: 94-4495728.

Bilbo (Mendizale Zoroak) • Beriain (1.494 m).

Bilbo (Egungentia) • Usabel, Ubixeta, Odoriaga, Usabel. Tel: 609-417440.

Bilbo (Eguzki-Lorea) • Alto Campoo edo Valdezcarayra irteera.

Bilbo (Bidea Orientazio Taldea) • Orientazio proba Entzia mendilerroan. Informazio gehiago: 94-4730069.

Bilbo (Juventus) • Orisoain, San Pelaio (962 m), Lerga (998 m), Lerga.

Getxo (Itxas-Argia) • Cebollera eta Peña Labra mendikateak. Valdecebollas, Cuchillon, Tres Mares zeharkaldia. Tel: 94-4303411.

Leioa (Leioa M.T.) • Usategieta mendatea, Erakurri (1.142 m), Ezkurra.

Sestao (Alpino) • Peñalba (1.244 m), Villabasetik (Burgos). Tel: 94-4721379.

Sodupe (Gallarraga) • Meagas gaina, Indamendi.

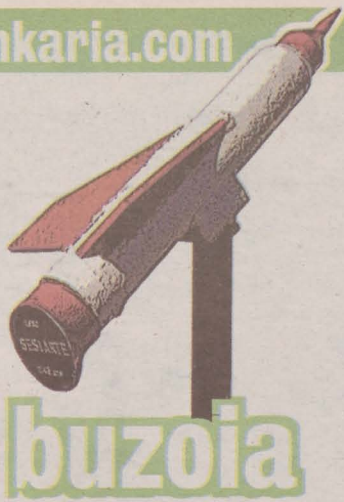
GIPUZKOA

Andoain (Euskalduna) • Zazpiak Bat ibilbideko 11. etapa. Opakua mendatea, Ballo (1.197 m), Legaire, Urbasako benta. Tel: 943-592232.

Azpeitia (Lagun-Onak) • Larrea, Arlaban.

Donostia (C.V.Camping) • Castro Alen, Santullan Haitza. Tel: 943-428479.

Donostia (Mendiak eta Herriak) • Urmugaren zeharkaldiko zortzigarren jardunaldia. Otzaurtetik Lizarrustira: Otzaurte, Etxegarate, Ataun.

Burunda, Berrenoako galtzada, Lizarrusti. Gailurrak: Balankaleku (985 m), Muñoa (911 m), Trikuégi (882 m), Intxusburu (946 m), Irumugeta (961 m). Irteerak: Donostia 6:45, Tolosa 07:05, Beasain 07:20. Tel: 948-513233.

Donostia (Antiguako Mendizaleak) • Altxiber, Altzania, Intxusburu. Tel: 943-211440.

Irun (Mendizaleak) • Otsondo, Hirubelaskoa, Bidarra. Tel: 943-612919.

Legazpi (Izadi-Zaleak) • Erromes bideko bosgarren etapa. Irantz, Ganuza.

Tolosa (Alpino Uzturre) • Mundaka, Sollube (686 m), Gaztelugatxe. Tel: 943-652789.

Villabona (Aizkardi) • Iraupen eskiko irteera Iratira.

Zarautz (Pagoeta) • Iraupen eski irteera Somportera.

Zumaia (Inda-Mendi) • Pasai San Pedro, Donostia.

Zumarraga-Urretxu (Ostadar) • Urdazubi, Alkurruntz (932 m), Amaiur. Tel: 943-723385.

NAFARROA

Lizarra (Lizarra M.T.) • Iraupen eskiko irteera.

Iruñea (Txantrea M.T.) • Ibañeta, Luzaide zeharkaldia.

Iruñea (Gaztaroa M.T.) • Asteburu osorako irteera Pirinioetara. Tozal de Mallo (2.220 m.), Gabietos (3.034 m.). Ordesa. Tel: 948-143419.

ikastaroak
otsailaren 7tik 13ra

Donostia (C.V.Camping) • Orientazio ikastaroa Nekane Intxaustiren eskutik. Bost egunetan izango dira eskolak, arratsaldeko 19:30etatik 21:30etara. Informazio gehiago: 943-428479.

otsailak 19-20 eta 26-27

Donostia (Gipuzkoako Goi-mendi Eskola) • Mendiko eski ikastaroa Cauterets eta Baqueira Bereten. Hobekuntza eta hastapena. Informazio gehiago: 943-461440 eta 943-764851 telefonoetan.

otsaila eta martxoa

Donostia (C.V.Camping) • Mendiko medikuntza eta sorospeneri buruzko ikastaro zabala. 100 kiderentzat dago zabalik ikastaroa, baina batez ere gazte jendearentzat dago bideratua. Hitzaldiak eta proiektzioak alor bakoitzeko espezialistek emango dituzte, hala nola Jon Armentia, Ramon Garate, Raul Garcia, Kiko Arregi, Xabier Garaioa eta Kepa Lizarragak. Ikastaroa 22

ordukoa izango da, bereziki gazteei zuzendua. Informazioa: 943-428479.

emanaldiak
otsailaren 4tik

Iruñea (Nafarroa K.E.) • Fermin Izco eta Mikel Zabalzak *Una primera al Changuí Tower* (Pakistan) proiektzioa eskainiko du gaur 20:00etan taldearen egoitzan.

Getxo (Bizarra Lepoan Euskarra Elkartea) • Abentura astearren barruan, igande honetan abentura eguna egingo da. Goizeko 10:00etatik 17:00ak arte rapelatzeko, tirolinak egiteko, piraguan edo mendiko bizikletan ibiltzeko aukera izango da. Asteartean, hilaren 8an, Jon Arretxek *India, Nepal bizikletaz* proiektzioa eskainiko du 19:30etan Urgull kaleko Hitzaldi Aretoran.

Donostia (C.V.Camping) • Datorren ostegunean, hilak 10, Gloria Latasa geografoak *Los fenómenos meteorológicos en la montaña* ikus-entzunezkoa eskainiko du. 19:30etan Okendo Kultur Etxean.

erakusketak
otsaila osoan

Iruñea (Nafarroa Kirol Elkartea) • Hilabete osoan zehar Santi Yaniz argazkilaria bizkaitararren *Escaladores* argazki erakusketak izango da ikusgai taldearen egoitzan (Jarauta, 78).

EMFren eta 'Pyrenaica'ren sariak banatu dira

Aurreko astean aipatu bezala, Euskal Mendizale Federakundearen gala egin zen larunbatean Etxarri-Aranatzen. Iazko aktibitate onenen sariak jaso zituzten Mikel Saez de Urabain, Carlos Viera, Alfonso Vizan eta Iker Pouk. Pyrenaica aldizkari-ko artikulua eta diapositiba onenen sariak ere han jakinarazi ziren. Artikuluen atalean lehen saria Belen Eguzkizarentzat izan zen, Macizo de los Ecrins idatziagatik; bigarrena, Josu Mirena Granjarentzat, La sombra de las Tres Sorores artikulagatik; eta hirugarrena, Jose Mª Gutierrez Angulorentzat, Loberas idatziagatik. Diapositiba atalean, berriz, lehen saria Jose Mª Llavorentzat izan zen, Aves nidificantes en Euskadi bildumagatik; bigarrena, Daniel Yanizentzat, Nieblas y brumas lanagatik; eta hirugarrena, Eduardo Garcia Aristizabalentzat, Atardecer en las medulas argazki bildumagatik.

Ertxin

Harrobiaren itzalean

Ertxineko talaiak ikuspegi ederrak eskaintzen ditu bai Urola aldera eta bai itsaso aldera.

Xabier Aranguren

Zestoa, Aizarna eta Aizarnazabal artean dagoen mendikatetxo honek Urola ibarraren sarrera gordetzen du ipar-ekialdetik, eta arte, hagin eta soro oparoak ere bai. Polita, bai, polita da, baina dena ez da arrosa kolorekoa, harrobi erraldoi bat bai ari baita, mamutzar baten antzera, Ertxinaren magalean lurra eta zuhaitzak irensten inongo meniarik gabe. Era berean, sinadura zital bat bezala, azken urte honetan egindako gasbideak paisaia hauen aurpegia desitxuratu digu. Noiz izango da azkenengo erasoa? Ora pro nobis...

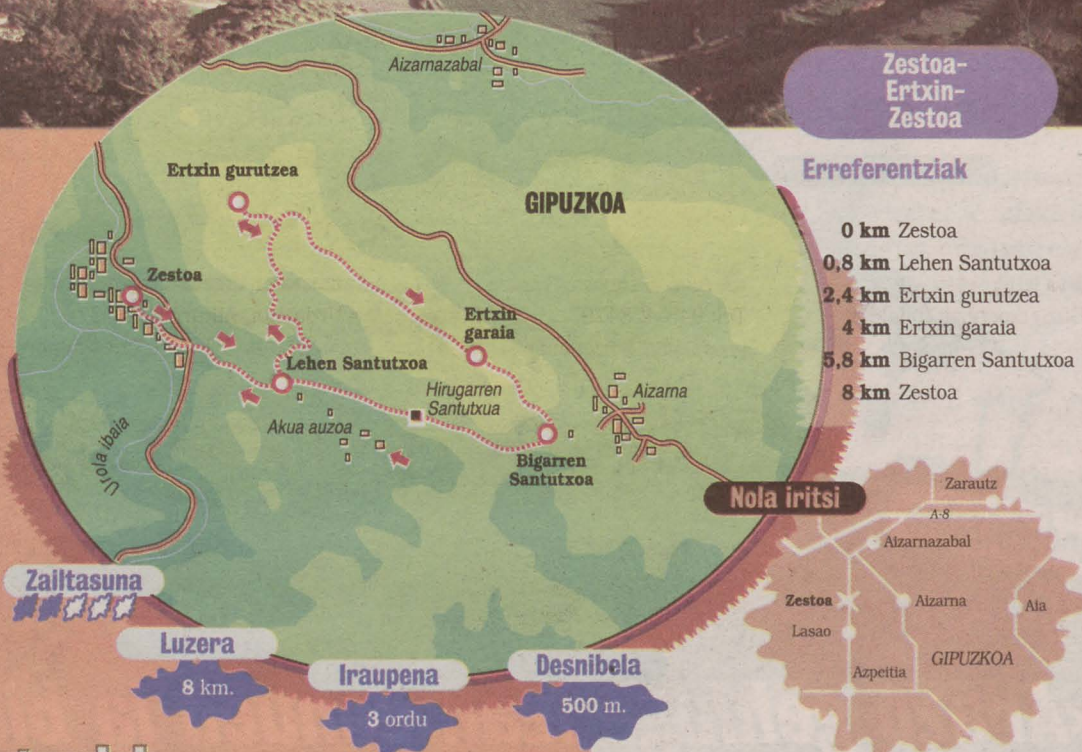
Xabier Aranguren

KARE HARRIZKO altxor txiki honen zeharkaldia Zestoa hasiko dugu. Aroena hotelaren parean dagoen tuneletik errepidearen bestaldera pasatu eta Akuako errepideari eutsiko diogu; bere malda gogorrean, hasiera honetan. Arnasa hartu eta gero, Armukua lepora helduko gara eta lehenengo santutxoarekin egingo dugu topo, Akuara ongie-torria egingo digularik.

Ezkerreko errepidea harturik 100 metro egin eta berriro ezkerretara ekingo diogu, gorra doan pista batetik. Igotzen ari garela, porlanez estalitako burni zatiak aurkituko ditugu bide ertzean, meatzeak izandako garai baten oroitzapen.

500 metro eginda ditugunean, pistak eskuinera egiten duen bihurtze baten ondoren, ezkerreko joko dugu, langa bat pasatuz, txabola bat bistan dugularik. Gaztainondo ihartu batzuen ondoren, lurrezko bide baten arrastoak ere ikusiko ditugu. Hortik hartu eta goraka ekingo diogu, gasbidearen sarraskiarekin topo egin arte. Saiatuko gara bidezidor zaharrari segitzen, baina zati batzuetan ezinezkoa izango da. Hala ere, mendi lepora aurreratzen joango gara, baina pixkatxo bat lehenago, ezkerreko mendiarren magaletik, Ertxineko Gurutze gailurrera helduko gara. Goian mugari geodesiko bat dago, eta 50 metro beherago gurutzea, harrobitik ez hain urruti, Zestoari begira.

Berriz lepora itzuli eta eskuinera joango

Jakingarriak

✘ **Santutxoak:** Hala deitzen diegu bide ondoan kokatzen diren baselizatxo hauei. Ibilbide honetan hiru aurkituko ditugu. Orain dela gutxi arte erromesek uzten zituzten sos batzuk santutxoetan, eta auzolanean zaindu eta konpontzen ziren. Ikusgarria goiko lepora aurkitzen den hare harritzko gurutzea.

✘ **Bidaurretako Galtzada:** Zestoa eta Aizarna lotzen dituen galtzada erreldoi hau Akuatik goiko leporaino doa, hain zuzen ere. Galtzada hau kare harritzko harri handiz osatuta dago, eta ura desbideratzeko erreteneke ere sendo jarraitzen dute.

✘ **Meatzaritza:** Mendian aurkituko ditugun pitzadurak XIX. mendeko meatzaritza ondoz sortu ziren. Behetik ateratako meak zulatu zuen mendia, eta pixkanaka-pixkanaka mendia beheraka doa.

Bideko santutxoetako bat.

gara, gorantz, mendikatearen norabidea segituz hego-ekialderantz. Gainera heldu eta beherantz goazenean, pitzadura handi batek geldiaraziko gaitu. Hesiaren eskuintetik bidexka nabarmen batetik jarraitu beharko dugu, beste lepo batera iristeko. Berriro gorantz, gailurrera iritsiko gara desnibel txiki bat gaindituz. Azkeneko zatia biderik gabekoa da, eta kontuz ibili beharko dugu kare harri zorrotzarekin. Ahalgin txiki batez Ertxin mendikatearen gailur nagusira iritsiko gara, eta ikuspegi gozatzeko denbora hartuko dugu: Urola beheko inguruak, Izarraitz, Akua, Aizarnako poljea, eta atzean itsasoa.

Gailurra agurtu eta segituko dugu norabide berean beherantz, kontuz jaisten. Gero, elketritzitate-dorre baten ondok pasa eta gero, zelaietatik, bidegurutze bateraino helduko gara, lepoan zaindari. Ezkerretara hartuz Aizarnara helduko ginatke, baina guk eskuinera joko dugu, Zestoara berriz, Bidaurretako Galtzadatik. Zuzen joanda jaitsiko gara, Ertxinaren hego magaletik, Akua auzora. Bide alboan beste santutxo bat aurkituko dugu, eta bidaiari azken otoia egingo diogu, harrobiaren mamua geldidadin.

sokan

Juan Vallejo
Mendigoizalea

Joseba Oñate

«Arazo gehiago izan genuen ia bide normaletik hego aurpegitik baino»

Juan Vallejo gasteiztarra itzuli berri da Aconcagutik. Bi aldiz igo da Harrizko Zaindariaren tontorrera: bide normaletik lehenbizi, Juanito Oiarzabal eta beste hainbat lagunekin, eta hego aurpegi zailletetik astebera geroago. Bi aurpegiak gaua eta eguna bezain diferenteak direla dio: bata zaila eta beste erraza; jendetsua iparra, bakartia hegoa. Hala ere, bide normalean komeria gehiago izan zituztela dio.

Ramon Olasagasti

• Lehen aldia zenuen Aconcaguan, eta bi aurpegietatik igo duzu. Ipar aurpegi ustez errazetik eta Hego paretatik. Alde nabarmena, ezta?

Ez dute zerikusirik bata bestearekin. Bide normalean 300-400 lagun topa ditzakezu tontorrerako ahaleginean. Bidea erraza da, ez da erabili behar eskurik; bastoiekin joan liteke goraino. Ia zazpi mila metroko mendia da, eta altuera horrek jende asko erakartzen du. Bidea, beraz, samurra da, baina hala ere jende asko hiltzen da. Izan ere, ondo aklimatatu behar da, hotz handia egiten du...

• Eta Hego aurpegia?

Guztiz kontrakoa. Hara ez da inor joaten. Aurten igotzen bakarrak izan gara, bakarka igo duen frantziar batekin. Bost guztira. Beste aldetik, berriz, denboraldi bakoitzean 2.000 lagun inguru saiatzen dira.

• Hotza handia izan omen da aurten.

Bai, egia esan, hotz egin du. Juanitok urte asko zeramatzan jendearekin joaten, eta berak ezagutu duen urterik hotzena izan dela zioen. Hotza baino gehiago, altueran haize handia egin du, eta, egia esan, bide normaletik arazo gehiago izan genuen hegoaldeetik baino. Hotz handia izan genuen. Normaletik urtarrilaren 15ean iritsi ginen tontorrera, eta hego aurpegitik 22an.

• Bide normaletik jaistean arazoak izan zenituzten, Oiarzabalek berak ere bai.

Bai, hotz handia izan genuen, eta Juanitoren kasuan hotza urradura batekin nahastu zen (bota estu samar-edo zeraman) eta behean baba itsusi bat ateratu zitzaion. Une hartan, ezjakintasunaren ondorioz, kezkatu egin zen apur bat, eta Everesteko espedizioa gogoan, etxera itzultzea erabaki zuen.

Bat-batean

GASTEIZ ✕ Bizitzeko hiri perfektua.

EGINO ✕ Lehen pausoa mendian. Han hasi gara arabar gehienok.

ACONCAGUA ✕ Hego horma eder bat eta ipar horma masifikatuegia.

K-2 ✕ Beldurra ematen

duen mendi bat. Gu izan ginenean elurrolde asko izan zen, arrisku handia...

EVEREST ✕ Errespetu handia merezi duen mendia. Oso-oso altua da.

JUANITO OIARZABAL ✕ Euskal Herrian izan dugun alpinistak onenetako bat.

AITA, ANJEL VALLEJO ROSEN ✕ Aita? Izugarri errespetatzen dudak gizon bat. Bere garaian egin zuenak errespetu handia merezi du. Gaur egun, beharbada, jendeak ez dio hainbesteko balioa ematen, baina sasoi hartan izan zuen.

• Zu kataluniarrekin geratu zinen. Nolakoa izan zen Hego aurpegiko eskalada?

Juanito joan ondoren, Luis Rafolls, Marc Abos eta Hector Serentill kataluniarrekin elkartu nintzen. Denok genuen asmo berbera buruan: frantziarren bidea. Hego aurpegia 3.000 metroko horma bat da, eta bertan lauzpabost bide nagusi daude, aldaera edo adar batzuekin. Frantziarren bidea zaharrena da, klasikoena eta nabarmenena jarraitzeko. Harkaitz, elur eta serac oldeetatik babestuen ere bada. Laurok bi sokalditan banatu eta hiru egunetan iritsi ginen gora, paretan bi bibak egin eta gero. Eskalada ez zen samurra izan: izotzean eta harkaitzean, bietan eskalatu behar da...

• Bi igoerak primeran etorriko zitzaizkizun Everesteko espedizioa prestatzeko.

Bai, egia esan, bai. Aconcaguara joateko gogo aspaldi nuen, eta horrez gain, prestakuntza fisiko bezala primeran etorri zaigu.

• Espedizio asko zoazte Everesteko ipar aurpegira. Aldekoak eta kontrakoak balantza batean jarrita...

Bai, gureaz gain beste bi euskal espedizio doaz, andaluziarrak, andorrrak... Horiak ingurukoak; gehiago ere izango direla pentsatzen dut. Nepaldik dauden prezioak handiegia dira, eta espedizio gehienak Tibet aldera doaz orain. Jende askorekin tontorrera iristeko aukera gehiago izaten duzu, arrastoa zabaltzeko, horma ekipatzeko eta lanerako jende gehiago dagoelako. Hori mesede eta kalte da, igoerari neurri batean balioa kentzen diolako, baina tira. Bestetik, denoi gustatzen zaigu mendian bakarrik egotea, baina, era berean, denok dugu mendira joateko eskubidea. Beraz...

«Bide normaletik 2.000 bat lagun saiatzen dira, eta hego paretatik bost baino ez gara igo aurten»

Nafarkaria

• ostirala • 2000ko otsailaren 4a

Egunkaria

Gehigarri honetan

Areso • Ika-mika handia dago gurasoen elkarteak sorturiko liburutegiaren inguruan
Itziar Alduntzi • «Mikrofonoaren menpean erori naiz»

Beteluko txoko ttiki bitxia

Donostiako hondartzetara joateko nafarrak jada ez dira N-130 errepidetik pasatzen. Nahiago dute autobiko lastertasuna. Betelu abiadurak ahazturiko herria dugu. Makina bat aldiz pasatu ginen Betelutik Donostiarako bidean eta inoiz ez ginen konturatu Araxes ibaiak sortzen duen haitzarteko landaretza zertxobait ezberdina dela. Han Beteluko artadia dago, isurialde kantabrikoan dagoen landaredi mediterraneoarreko naturgune ttiki bitxia.

• Oskar Montero

Areso • Umeeek behar duten liburutegia

Bi urtez irekita egon ostean, Udalak liburutegian sartzea debekatu die gurasoei

Nafarroa osoan gutxi izanen dira 310 bat biztanleko herriak 25 umerekin eskola dutenak. Azken hamar urte hauetan guraso elkarteak arduratu dira zerbitzu horretaz.

BADIRA BI URTE ARESOKO eskolan guraso elkarte-ko kideak liburutegia osatzen hasi zirela. Herrian gaur egun 25 ume daude. Gurasoak pozik daude beraien umeak 12 urte bete arte herrian eduki ditzaketelako. Hori dela eta, guraso elkarteak sortu zenez geroztik lanean ari dira buru-belarri herrian atzema-ten diren beharrei erantzuten.

Eskolarako lanaren bat egin behar zuten ikasleek Leitzako liburutegira joan behar zutela ikusita, gurasoek erabaki zuten liburutegia behar zutela herrian. Hasteko, entziklopedia baten liburukiekin bete zituzten apalak. Pixkanaka jendeak emandako liburuekin osatu zuten liburutegia, eta orain dela gutxi ordenagailu bat erosi zuten. Baina joan den igandean martxan jartzekoa baldin bazen ere, ordenagailuak kaxan jarrai-

Haurrak jostatzeko eta ikasteko lekua da Aresoko liburutegia. • ELI BELAUNTZARAN

tzen du, jartzeko lekurik ez dutelako.

Gurasoen elkarteak lehen-dakari Joxepi Marzolek azpimarratu du guraso elkarteak sortu zenez geroztik herrian hamaika ikastaro antolatu dituztela, umeeek eta gazte-txoek egiten dituzten eskare-ri erantzun bat emanez. Hala ere, herrian ez dute laguntza handirik jaso, Udaletik batez ere. Eta urte hauetan bakarrik moldatu ondoren, Udalaren aldetik orain dena kontrolatuta edukitze-ko nahi hori nahiko susma-garria iruditzen zaie, eta ezin dituzte onartu jartzen dizkie-ten oztopoak. Iruñean ere izan dira. Bilerak egin dituzte

Hezkuntza Departamentuko ordezkariekin. Baina hasieratik Udalaren eta guraso elkarteak ordezkarien artean konpondu beharreko arazoak direla esan diete. Orain, inspektorearen txosten baten zain daude.

Bitartean, inoren onespena jaso gabe, Udalak eskolako arkupe batean pareta bat altxatu du, eta, horrela, umee-ek zuten aterpe bakarra deuseztatu egin dute. Eskolako zuzendari Margari Zabalak azaldu duenez, jostaketan ibiltzeko zuten toki bakarra kendu diete. Udalaren esanetan, haien zatiz izanen den liburutegia egingen dute bertan. Eskolako maistraren

arabera, ordea, gimnasia joateko bidea itxi egin diete eta, obra itxusia izateaz gain, beraiekin kontsultatu gabeko lana denez ez dute erabiltzeko asmorik, duten liburutegiarekin oso gustura daudelako eta ez dutelako gela berri horren beharrik ikusten. Udal ordezkariekin duten harremana ona dela esan du Margari Zabalak, baina argi dute Udalak gurasoak eskolatik bota nahi dituztela eta nahi horren eta aferaren erdian umeak daudela, eta haien beharrak ahazten diren bitartean, kaltetuenak beraiek izanen direla.

→ Eli Belauntzarán

Elizondo • Bertso asteburua gaurtik aurrera

BAZTANDARREN BILTZARRA elkarteak antolatuta, gaur emanen zaio hasiera bertso asteburuari. Elizondon egingen dira ekitaldi guztiak, eta gaur arratsaldeko zazpitan izanen dute abiada Arizkunenea kultur etxean egingen den bertso tailerrarekin. Irakaslea Bittor Elizagoien izanen da, eta besteak beste erri-men, doinuuen eta neurrien gaiak jorratuko ditu.

Ondotik, Santa Agedaren bezpera izanik, trikiti-xaren laguntzaz Elizondoko karrikei itzulita egingen zaie sailduari koplak kantatuz. Iñigo Iturralde antolatzailearen esanetan «politena denak baserritarrez jantzita joatea izango litzateke».

Bihar, bertso tailerrak jarraipena izanen du, arratsaldeko zazpitan. Jardunaldi honetako parte-hartzaileek bertsoak lantzen, aberasten eta epaitzen ikasiko dute. Azken gai honetan Joxe Urroz irakasleak parte hartuko du bere esperientziak azalduz.

Bertso asteburuari amaiera emateko, larunbaterako bertso afari bat antolatu du Baztandarren Biltzarra elkarteak Elizondoko Eskisariol jatetxean. Afarira joan nahi duen guztiak aurretik 3.000 pezeta ordaindu beharko ditu. Xabier Silveira, Unai Iturriaga eta Jon Maia bertsolariak giroa dute afaria. Afalondan, Bixente akordeoi jolearekin kantatu zaharrak abestuko dira.

→ Matias Otxoa

zubian barna

BINGEN AMADOZ

Hilzoriar zegoela ikusi zituen indioilarrak. «Indioilarrak!!!!, Oi, indioilarrak!!!!, zeinen ederrak diren», errepikatzen zuen. «Zeinen gustuko ditudan indioilarrak». «Indioilarrak nahi duzu jan?» arrapostu nion. «Ez, ez», erantzun zuen, «polittak dira, ederrak...».

Etxeak ere aipatu zituen. Joandakoak. Gertuenak. Maitatuenak. Ama. Ahizpa. Bertan zituen, oraingoan azken pasabidean lagun. «Hementxe daude!», zioen negarrez, tunelaren ahotik sartzen hasi zenean. Handik aurrera

Indioilarra

indioilarrak topatu zituen eta haiekin batera naturaren edertasuna, hegazti koloretsuen lilara, haiei begira gozamina.

Ordura arte ez ziren bere bizitzan garrantziko izan. Nekazari zelarik ez zituen ikuiluan eduki. Ez zituen hazi. Ez zen geroko bere hiri-bizitzan haien aldera bereziki hurbildu. Ez ziren bere ahoan egon. Ez nion haietaz mintzatzen aditu. Batek daki zergatik lagundu zuten heriotz-bidean.

Indioilarren lumetan joan zen. Hegalak zabaldu zituzten eta haien goreneko edertasunean

eraman zuten. Hegazti horiek itzultzen didate halere noiznahi. Gutxien espero dudanean. Berdin urruneko lurretan edota gertukoetan.

Gabon gaueko afarian gertatu zen azkene-ko. Barañaingo etxe hura ezezaguna zen niretzat. Azken momentuan aukeratu genuen horren esanguratsu den eguneko afaria egiteko. Urte askotan, ia nire bizitzako guztietan berarekin afaldu dut Gabon gauean.

Aurten, mahai aldean afaltzera jarri eta aurrez aurre zegoen apal batean, txiki, xume, zilarrezkoa, distiratsu... INDIOILARRA.

Baztan • Euskararen egoera

Gutxi erabiltzen da 25-65 urte arteko gizamultzoetan

Paula Kasares soziologoak, duela bi urte egindako ikerketa bat osatu nahirik, Baztanen dagoen hizkuntz errealtatea aztertu du. Hizkuntza uk(i/a)pena Baztanen izenburupean, txosten bat idatzi du ateratako ondorioekin.

Euskara asko erabiltzen da Baztango haur eta edadetuen artean.

● EGUNKARIA

1996 AN NAFARROAKO Gobernuak egin-dako ikerketaren arabera, Baztango populazioaren %80k badakite euskaraz, eta haraneko herri gehienetan kopuru hau %100era irits daiteke, baina datu hauek guztiak engainagarriak izan daitezke. Paula Kasares soziologoaren ikerketaren arabera, euskararen erabilera soziala bazterrekoa da Baztanen. Ondorio honetara iristeko kale neurketez baliatu da batez ere. Baztango Udaletxean duen euskara teknikari lanpostuan egin beharrekoak baliagarri izan zaizkio ikerketa burutzeko. Hizkuntzen mailaketa badago oraindik ballean; gaztelania beharrez-

kotzat hartzen da, nahitaez-kotzat, eta politikoki neutroa da. Euskara, ordea, alferrikakoa, baztertzekoa eta politikoki markatua da. Haur eta zaharrek asko erabiltzen dute; gazte eta helduek, ordea, askoz gutxiago. Batez bestekoa ez da benetako egoera argitze-ko baliagarri, haurrena eta zaharrena pisurik gutxien duten gizataldeak baitira. Gizatalde hauek ez dira produktiboak, eta ez erreferentzialak ere, eta sozialki menpeko di-

ra. 15-24 urte bitartekoen artean %80k dakite euskaraz, baina horien artean %30ek erabiltzen dute eguneroko bizitzan. Antzekoa gertatzen da 25-65 urte artekoekin. «Honek adierazten du erabilera marginala dela, bazterrekoa. Pixka bat muturrera joanda, benetako funtzio produktiboa, ekonomikoa eta kulturala duten taldeek euskara gutxi erabiltzen dutela esan daiteke, elebakartasun soziale-ra iritsi garel», ondorioztatu

du Paula Kasaresek bere txostenean.

Baztanen, garai batean gutxi ziren elebidunak; horiek, gaztelaniarekin, beren izena eta itzala goratzea bilatzen zuten; gaur egun, berriz, elebidun kopurua oso handia da, baina administrazio postu estrategikoetan, elite artistiko intelektualean hitzun mota erdalduna nabarmentzen da. Erdaldun elebakar horiek erreferentziazko komunitate dira, izen oneko.

«Pello Salabururen esaldi bat hartu nuen nire usteak konfirmatzeko: Baztangoa bezalako gizarte itxi batean euskararen alde egiten zuenari zeharka begiratzen zioten, nahiz eta hango biztanle gehienak euskaldun garbiak izan,» adierazi du Paula Kasaresek. Euskara naturala da, baina ez da beharrezkotzat jotzen. Baztan trantsizio prozesu batean sartua dago, jendeak ez du sinesten gizarte eskualduna bideragarria izan daitekeenik. Halere, sekula ez da izan hainbeste bitarteko hizkuntzaren normalizazioa lortzeko. Hezkuntzako datuak erabat normalizatuta daude: 10 matrikulatutik 9 euskarazko adarrean egiten dira. Hortaz, badago euskaldun kontzientzia daukan jende multzo bat, erreferentzia izan daitekeena.

→ Rakel Goñi

herri aldizkariak

Edurne Elizondo

Fernando Sarratea, eguraldiari so

Elkarrizketaren txokoan Fernando Sarratearen hitzak jaso ditu **Ttipi-ttapa** aldizkariaren azken zenbakiak, Ioana Iñi-gezek sinatu artikulua bitartez. Donetebeko eguraldi iragarlea da Sarratea, eta bere lanaren ingurukoak kontatu dizkio **Ttipi-ttapari**: «Duela 20 urte inguru hasi nintzen. Ni ITGrekin aritzen nintzen lanean, eta behin erran zidaten Pako Eraso, lehen hau egiten zuena, hil egin zela eta ia nik eginen nuen haren orde. Nik erran nuen apartuak baserriaren ondoan paratzen bazituzten hartuko nituela datuak. He-

men paratu zituzten, eta ordutik bi aldiz aldatu dizkidate trasteak. Gero eta modernoagoak jartzen dituzte».

«Goizeko 08:30ak aldera hartzen ditut eguraldiaren datuak: euria egin baldin badu kantitatea neurtzen dut, eta gero tenperatura haundi eta ttikienak hartzen ditut. Gero Caja de Ahorrosen igortzen dugu telefonoz goizeko 09:00ak baino lehen. Handik Iruñera, Nafarroako Gobernura bidaltzen dute. Iruñera bidali eta gero, 09:00etan puntu-puntu berriz neurtzen dut. Beti ordu berean izan behar du, neguan

09:00etan eta udan 10:00etan. Datu hoiek txartel batean apuntatu eta Meteorologi Institutura bidaltzen dut hila-betero. Noizbait nik ezin badut nere alaba etortzen da».

«Azken aldi honetan franko nahasia dago eguraldia. Uste genuelarik hoztu behar zuela berotzen zuen, eta uste genuelarik berotu behar zuela haize hotza sartu eta hoztu egiten zuen. Nik ezagutu dudun tenperaturarik beroena 38 gradokoa izandu da, 40 gradura ez da ailegatu, eta hotzera berriz 13 grado zero azpitik».

urdairen mintzoa

Xabier Larraburu

Sturnus Vulgaris

Arratsaldeko bost eta erdiak diren hauetan leihotik begiratu eta estornino-saldoren (Sturnus Vulgaris) ibilerekir liluratzenaiz berriz ere. Gaur, bezperan baino hodeitsuagoa dugu arratsaldea eta, beraz, atzo baino ilunxeagoak dira neguko bost eta erdi hauek. Dena den, estorninoei bost axola erlojuen orratzak. Atzo seietan etorri baziren ere, orratzekin ez baizik eta iluntasunarekin egin dute hitzordua, jada multzo handietan biltzen ari dira, egunero bezala, Takonerako zedroen gainetik (Cedrus sp.). Iluntzeare dagoenean, etxeko salan koloreak desagertzen direnean, altxatu eta salako argia pizten dut nik (Homo Homini Lupus). Gero leihora joaten naiz estorninoen gaueko bilera behatzera. Eta hortxe egoten dira, puntual-puntual, iparraldetik zein hegoaldeko etorritako saldoak, gauaren atarian elkarrekin lo egiteko hiru, lau zuhaitzetan biltzen. Eta horrelakoetan eskerrak ematen diet nire jainko eta jainkosa ezezagunei. Disfrutatu egiten dudalako. Eskerrak ematen diet gixajo bat izateagatik eta ez, esate baterako, ekonomialaria. Bestela ez nuke gustura ikusiko zeruan osatzen ari den plaga madarikatu ale-jale nazkagarri hori. Eskerrak ematen diet Nafarroa Sainduko politikaria ez naizelako. Bestela nazka eginda nengoke hegazti-multzo guztiz inproduktibo eta harrapari horrekin eta nekazal munduko kexuekin. Disfrutatu ahal dudalako eskerrak ematen diet. Eta horrela, lasai askoan, milaka txori horiek ikusterakotan, galdera bitxiak sor daitezke. Ehundaka kilometrotan barreiatutik egon diren txori horiek, nola jakin dezakete Takonera hor dagoela? Zergatik dute sateliterik gabeko GPS sistema horren garatua? Ehundaka mugimendu horiek bateratzeko nola egiten dute? Ba al dute inongo gidaririk? Hegan egiterakoan mutu daude, baina zedroetan (Cedrus sp.) pausatzenean, txili txilioka hasten dira, burrunba izugarria sortuz. Zergatik? Ornitologoez txilio horiekin beraien artean informazioa trukatzenean dute: ea hegoaldean janaririk topatu duten, iparraldean eskaxia ote dagoen eta abar. Gainera, zonalde handi batean haietako zenbat dauden eta janaria guzietarako iritsiko ote den kalkulatzeko erabiltzen omen dute, haiek, txoriek, araba-zozoez, estorninoek, Sturnus vulgaris horiek. ●

Beteluko artadia

Araxes ibaiaren aizpitartean dagoen artadi kantabriarraren inguruko liburutxoa atera du Udalak

BETELUKO UDALAK ARGITARATU BERRI DUEN liburutxo batek jakinarazi digu Araxes ibaiak Betelu ondoan sortzen duen haitzarteko landaretza ez dela inguruetan dagoen landaretzaren berdina. Betelu isurialde kantabiarrean dago, hau da, bere urak Kantauri itsasora joaten dira. Baina Beteluko haitzarteko landareak mediterraniarrak dira.

Eduardo Gonzalez biologoak egin ditu liburutxoaren testuak eta marrazkiak, Ramon Ruiz Cabestanyren eta Juan Carlos Bascones Nafarroako Gobernuako ingugiro teknikariaren laguntzaz. Beteluko artadiaren tokiko bidetik (4 km), Ruiz Cabestanyren laguntzaz, Arritxo gailurrera igo gara Beteluko artadia hobeki ikusteko. Ruiz zeramikagilea da eta Plazaola partzuergo tu-

**Ongi dago Donostiara hiru ordu laurdenetan
heltzea. Baina inoiz errepide zaharretik joatea
ere ez dago gaizki. Orduan ikusiko dugu
Malloak jai aretoa aurri-egoeran dagoela,
Azpirozko errepideak zorabioa eragiten
segitzen duela edota mendate azpiko jatetxeko
ate eta leihoetan adreiluak paratu dituztela.
Eta halako batean Betelu ageri da, Beteluko
uraren herria.**

ristikoko bideak lehengoratzten ibili da. Berak erakutsi eta irakatsi digu zertan datzan Beteluko artadi hori.

Haitzarteko giro berezia

Haizeak lastertasun handia hartzen du haitzartean sartzean. Haizea konprimatu eta berotu egiten da giroa lehortuz eta, aldi berean, landaredia astinduz. Hala, baldintza egokiak sortzen dira hosto gogor eta iraunkorra duten zuhaitz eta zuhaixkentzat bereziki, hosto bigun eta erorkorra duten haritzek eta zuhaixkek baino, hobeto jasaten baitute ebapotranspirazioa.

Araxes ibaiaren haitzarteko klimaren berezitasunei esker eta arteak egokitzeko duen ahalmenari esker iraun du Beteluko artadiak.

Beteluko artadian aurki ditzakegun zuhaitz (arteak) eta zuhaixkek (gartxua, gurbitz, ereinotza...) egitura trinkoa eta itxia dute, zeinak ez dion haizeari sartzen uzten. Landare hauen hosto larrukara eta ilupatsuek haizea eta transpirazioa jasaten dute. Landare hauek egunez beroa metatzen duen harri askeko lurzorua gainean hazten dira. Haitzarteko kararizko hariztegiaren gainean ezartzen diren lurzoruak ahulak eta harritsuak dira, eta hezetasun guti hartzen dute gainazalean. Hori dela-eta zaila zaie haritz eta pagoei bertan haztea. Hortaz, haitzartean landaredi mediterraniarra dago, nahiz eta, dagoen lekua-gatik, kantabriarra izan beharko lukeen. Berezitasun horregatik Nafarroako Gobernuak Basogune Naturala izendatu zuen 1997an Zigadi-Beroate izen ofizialarekin.

«Dena dela unitate administratiboa eta unitate naturala ez datoz bat», erran du Ruiz Cabestanyk. «Artadia ez da babestu duten zatia bakarrik. Lizartzaraino hedatzen da tarteka».

Artadiaren jatorria eta bilakaera
Tertziarioaren bukaeran, duela hiru milioi urte, gaur egungoak baino giro lehorragoei eta epelagoei esker, artadiak, isurialde mediterraniarra hartzeaz gain, Bizkaiko itsasoko ertzean barneratu ziren. Kuaternarioan glaziazioen eta aldi epelago eta hezeagoen arteko alternantziak hostozabal kaduzifolioak (pagoak eta haritzak) hedatzea eragin zuen. Fluxu eta errefluxu horien ondorioz, artadi kantabriarrak leku jakin batzuetan gelditu ziren, Beteluko artadian adibidez.

Mendeetan zehar, artadiak egurrez, ika-

Beteluko artadian, bisitariak ez du naturaren ikuskizun nabarmenagirik ikusiko. Baina ongi begiraturik, gauza anitz ikas daitezke.

OSKAR MONTERO

tzez eta bazkaz hornitu ditu Beteluko herritarrak. XIX. mendean errotak sortu ziren, ibaiko urak bideratzen zituztenak, baita burdinolak ere. Garai hartan, kostaldetik Ebroko arroarako igarobide naturala zen ibarra, eta mandazaintzako eta dilijentzietarako bentak eta bideak egin zituzten haitzartean. Beteluk ere ur sendagarridun bainu-etxearen oparoaldia eta beheraldia eza-gutu zituen 1866tik 1966ra.

XX. mendean, duela guti, errepideak autobiarri egin dio lekua eta Araxes ibaiak eta honen haitzarteak interesa berreskuratu dute ibilbide alternatibo eta berezi gisa. Bisitariak ez du naturaren ikuskizun nabarmenagirik ikusiko Beteluko artadian. Baina ongi begiraturik gero, gauza itxi anitz ikas daitezke.

Goikolaren ingurua

Herritik Goikola burdinolaren aurrietaraino hamar bat minutuko paseo ederra dago. Dena den, zertxobait gehiago ibili nahi duenak Burdinolako bidea San Donatoko bidearekin lot dezake. Burdinolako bidean, kilometro erdi eskasean zera ikus dezakegu: Santa Krutz ermita, Beteluko uren lantegia, Urberoa ur epeldun harraska, bainu-etxe desagertuaren Iturri Santu iturriaren hondakinak, Dama Iturri iturria, bainutokia eta Goikola izeneko burdinolaren aurriak. Inguru hori olgetarako tokia da orain, eta bertatik Mailloak hagitz polit agertzen dira. Autobiak Betelu albo batera utzi duenez, leku horren atontzea turismoa erakartzeko egin dutela pentsa dezake batek edo bestek. «Izan daiteke», dio Ruiz Cabestanyk. «Baina nik uste dut bertakoek paseatzeko leku polit bat izan dezaten egin dutela».

→ Asier Azpilikueta

Udalaren hainbat egitasmo

UDALAK HAINBAT ASMO DITU BETELU ETA INGURUAK ERAKARGARRIAGO egiteko. Mikel Rekalde alkateak azaldu duenez, bainu-etxea eraikitzea, Goikola burdinolaren ondoko ubidea atontzea eta burdinolaren ondoko etxea Natura Interpretatzeko Zentro bihurtzea dira egin nahi dituzten proiektu nagusiak. Helburua turismoa erakartzea da batez ere.

«Ubidea garbitu, txukundu eta konpontzeko laguntzak eskatu ditugu», azaldu du Rekaldek. «Ubidearen gainetik edo aldamen burdinolako bidea jarraituko genuke, eta ubidetik burdinolaraino ura ekarri. Eta gero, burdinolan, urarekin jokoren bat egingo genuke, ur-jauzia edo. Laguntzak ematen badizkigute, ubidea aurreko garbitu eta egokituko dugu».

Halaber, Udala duela bi urtetik dabil bainu-etxea eraikitzekeko gestioak egiten. «Zaharren egoitza urte honetan hasiko da eraikitzen, baina bainu-etxearena ezin dugu ziurtatu. Bainu-etxea egiteko asmoak tinko jarraitzen du. Hori da Beteluko Udalak duen proiektu nagusia, zaharren egoitza dagoeneko lotuta baitago».

Rekaldek uste du turismoan indar handia hartu duela termalismoak. Beteluko Iturri Santuko ura sulfuroduna da, biriketarako eta larri kontuetarako oso ona. Eta Dama Iturri eta Iturberoko urak mineromedizinalak dira, giltzurrunentzat oso aproposak. «Ur horiek hor daudenez, turismoari begira apustua egin behar du Udalak eta arlo hori sustatzen ari gara», erran du Rekaldek. «Baina ahaztu gabe turismoa industria eta nekazaritzaren osagarri dela».

Betelutik Goikola burdinolaren aurrietaraino hamar bat minutuko paseo ederra dago. Inguru hori olgetarako tokia da orain, eta bertatik Mailloak hagitz polit ageri dira.

OSKAR MONTERO

Klasiko bitxi • arront klasiko

Joxemiel Bidador

Baztango euskal idazleen berri laburra (I)

Baztango euskal idazleen berri ematen segitzen dugu hirugarren saio honetan, eta gure zerrendan aitzina eginik, hona hemen beste hiru egile: Martin Goienetxe, Damaso Etxeberria eta Damaso Legaz.

Martin Goienetxe (1845, 1847, Elizondo) Bonaparteren kolaboratzaile sutsua zen Bruno Etxenike urdazubiarak Elizondoko bere etxetik paper mordo helarazi zion printzeari 1856.eko irailaren 9an, Euskal Herrira eginiko bidaietako batean Urruñan jaso zituenak; Etxenikek bilduriko materialen artean, Elizondoko erretorea izaniko Martin Goienetxeren hiru sermoi gutxienez badaude, 1845.ean predikaturiko Sorkunde Garbiaren egunerako sermoia, 1847.eko urtarilaren 17an predikaturiko San Antonioren sermoia eta 1847.eko abuztuaren 15ean predikaturiko Ama Birjinaren Jasokundearen egunerako sermoia. Hiru sermoi horiek, Baztango eta Otsagiko euskaran eginak dauden egile ezagunik gabeko beste hainbat predikurakin batera, Nafarroako Artxiategian dautza; alabaina, hauen irakurri ahal izateko ez da hara joan beharrik, honez kero argitaraturik baitaude, Rosa Miren Pagola filologoak zuzenduriko taldeak Bonaparteren Ondareko Eskuizkribuak izenburuko bildumak Iparraldeko Goi-Nafarrerari eskeini lehendabiziko liburukian hain zuzen ere. Hiru prediku horiekin batera, gainera, Goienetxek Alonso Rodriguez XVI. mendeko josulagunak idatzi liburutik eginiko itzulpen labor bat badugu, *Lección sacada de Rodríguez con algunas pequeñas variaciones y varias omisiones de retazos enteros*, 1782.ean Ibarra Lopez apezak Amikuzeko euskarara egin zuen antzera.

Damaso Etxeberria Iturralde (1834-1886, Elizondo) Bordenen jaio izanagatik ere, 1834.eko abenduaren 11n, zinez elizondarra genuen. Honen aita Berroetako Martin Luis Etxeberria izan zen, Baztango alkate eta Nafarroako Gerrate-Biltzar Karlistaren kide, Erreniegako borrokan zendu zena; ama, aldiz, Angeles Iturralde Aldekoa, Datue jauretxeko nagusia zen. Bere aita bezala, Damaso Etxeberria

irria ibarreko alkatea izan zen, eta baita Nafarroako Gerrate-Biltzar Karlistaren partaidea ere. Ez zen oso idazle emankorra; alabaina, San Frantzisko Xabierkoari eginiko bertso batzuen egilea dugu, 1857.eko urriaren 18an Bonaparte printzeak berak Elizondon bertan jaso zituenak. Goienetxeren predikuak bezala, bertso horiek argitaraturik ditugu, eta, beraz, ez dago artxibora jo beharrik irakurri ahal izateko. Argitara eman zituen lehenengoa Nikolas Alzola izan zen, 1967.eko Herriaren Lagunen aldizkaritxoan, eta berrikiago ere, jadanik aipatu Pagolaren bilduman ditugu irakurgai: «Nafarroco hume noblea / Catedratiko Parisen / Ygnacio duzu seguitzen / Ceruac manic bidea / Itzala munduco fama gucia / Daucazu desprecia tua. / O saindu miragarria / Apostolu famatua / Yguzu Javier escua / Artzeco zure vicia».

Damaso Legaz Laurenzena (1838-1902, Arizkun) Aiko ahetza zuen Damaso Legaz Laurenzenak, Abaurregainekoak baitziren Legaztarrak; ama, ordea, guztiz baztandarra zuen, Elbetekoa. Baztandar ere zegokiokoen Damasori beraz, Arizkuneren sortu baitzen, 1838.eko abenduaren 11n. Irakasle partikular batekin latinak etxean ikasi ostean, Iruñeko Donibane apezgaitegian sartu zen 1854.ean erdietsi zuen ikasketa beka berezi bati esker, eta hortik aurrera eliz karrera ikusgarria egin zuen: apeztea 1863.eko malatzaren 30ean egin zuen, eta urte bereko urrian Iruñeko elizbarrutiko apezgaitegira pasatu zen filosofia katedratiko moduan; hurrengo urtean, berriaz, teologia katedratiko izendatu zuten; 1866.eko azaroaren 5ean apezgaitegi kontziliarraren idazkari eta urte bereko urriaren 23an errektoreorde egin zuten; 1867.ean teologiako doktoretza erdietsi zuen Valentzian;

1869.eko azaroaren 5ean Iruñeko apezgaitegiaren errektore izendatua izan zen, 1902.eko otsailera arte bete izan zuen lana; 1869.ean apezpikute giko aztertzaile sinodala izan zen; 1883.ean, oposaketan gailendu ostean, kalonje lektoral bilakatu zen, hau da, Iruñeko kabildoaren teologo. Baztan aldera ere lantzean behin hurbildu zen, eta, horrela, 1875.ean Elizondoko errektore jardun zuen; alabaina, Iruñean zituen betebeharrak ugariek ez zioten utzi gogozko lanpostu hartan luzaro aritzea. Azkenik esan behar da aukera izan zuela Tarazonako nahiz Habanako apezpikua izateko, baina Euskal Herrian geratzea hobetsirik, aisa errefusatu zituen ohore horiek guztiak.

Euskararen nafar unibertso murriztuan berebiziko nortasunez gailendu zitzaigun Damaso Legaz, nahiz, egia esan, arrasan gutxi argitaratu zuen. Nafarroako aldundiak deitu euskara katedraduna aukeratzeko epaimahaikidea izan zen, baita orduko hainbat sariketa literario-tan ere. *Euskara* elkartekidea sorreratik beretik izan genuen, Campionendako kolaboratzaile aparta izan zelarik. 1891.ean Iruñeko Liburutegi Kristau Propagandistikoaren lehendakari aukeratu zuten, *La Avalanche* aldizkaria ateratzen zuen erakundearena hain zuzen ere, eta Legaz 1902.eko azaroaren

17an hil zenean, orduko sinadura hantuenekin prestatuturiko monografiko gotorra atera zen: Julio Aladill, Estanislao Arantzadi, Felix Amorena, Daniel Ziga Maio, Fermin Erize, Eustakio Ilundain, Juan Iturralde Sui, Cancio Mena, Hilario Olazaran, Frantziska Sarasate...

Joakin Maiak berak requiem-partitura bat igorritz kolaboratu zuen, eta testu horiekin batera, Legazen beraren erdal sermoi bat eskeini zuten.

etorri ahalean

Patziku Perurena

Salaverrik Iñigoz

EUSKAL HERRIA KRISIAN omen dela eta, Joxeren sermoi zarpail batzuk leitzen aritu naiz. Txukunena atzenekoa: zorioneko Mirande, Baroja eta Gasseten ondoko. Honela dio pasarte batean: «Gurre artean, Mirandek baino dextente lehen, kontrajarren hori erabili duen bat, J. M. Salaverria izan da, erlijokera ekialde-tar eta mendebaldarraren diferentzia Inazio Loiolakoari aplikatzeko:

«Erroma eta Jerusalem artean erabaki beharra zegoen, Ekialdeko izpiritua eta Mendebalekoaren artean. Ekialdeko bideak Jesusen dotrineko sorburubera zeraman, hasierako argitasun hutsera, iturri eman-korrera; baina, aldi berean gehiegikeria astetikoetara, azalpen gordinetara, desbideratze arriskutsuetara. Erromak ordea, jainkozko irudipen eta berokeria mistiko haiei guziet kontzeko harresiak ipini zituen; Erroma tinkotasuna, autoritatea eta dogma zen. Sendotasun betiereko iraulezina. Erroma aukeratu zuen Iñigok.

«Haren mendebaldar petoaren sen zorrotzak sumatua zeukan kristautasun integrala, zinezko jesuitismoa alegia, ez zela ongi uztartzen gizaera europarrarekin. Kristau asmo hutsa, sekula izan ote liteke zinez errotik europar? Erroma, Aitasantutza eta Eliza erromatarraren zesarismoa egin dira Ebanjelio-ko izpiritua bihurtitu eta mendebaleko gizaerara egokitzearen kargu; eta halaxe izan zen posible Europa kristautu izanaren mirari harrigarria.

«Behar bada, europar gizaeraren historia erlijiozkoa bi kontrajarrera horien arteko burruka minera biltzen da... Europar gizonaren kristau izateko borondateari, bere gizaeraren benazko zentzuak berak egiten dio uko; bere izakerak eragiten dio hain zuzen Ebanjelioak gaitzes-ten duen guzia onestera.

«Harrotasuna eta burgoitasuna, ekintza eta kemenaren

aldeko jaiera, giza ahaleginaren aldeko fedea, indarraren itsumen, mugarik gabeko aurrerapen zaletasuna, etorkizunari beti baikor... Erromaren talentuari zor zaio hori guzia arima europarrak larritu gabe bereganatzeko eran bihurtitu izana; hainbat pasarteren zuzenketak eginez, izkutapen zuhurrak, ezikusi aproposak, ondorio larrienak arinduz edo kenduz; Erromako esperientzia politikoa bestek bete ez zezakeen lana, bere burua Ekialde eta Mendebalde arteko interpretari edo jainkoaren bitartekari eginez.

«Erromak badaki aski ongi Jesusen dotrina hutsak nor bere buruaren ukapenera eta nihilismo mistikora eragiten duela, edota komunismo lozorrotzaile batera. Eta herri europarrak, batez ere germaniarrak, ez du bere buruaz etsi eta lo hartu nahi. Horregatik erakutsi du Erromak halako jakinduria Ekialdeko mistizismo eta abandonismo itu haren izaera goxatzen. Ekialdeko arimarekin hain bat datorren Apokalipsiaren hasierako ideia goxatu du, batik bat.

«Aurren kristandadeko larritasun hura, gure mundu biribila belaxe deseginen zelako sineste izugarri hura, gero Kristoren sakrifizio salbatzailea bete ondoren ez zentzurik ez gertatu beharrik izanen ez duena, Erromak itxuraldatuko du eternitatearen sinestea asmatuz. Ez betikotasun zeruko hutsa, baizik lurrekoa, batez ere. Eliza betikotasuna da, sendotasuna... Eliza beti Erroma izanen da, eta Erroma betiereko hiria, sekulakotz munduaren erregetza ukanen duena».

Neronek euskaratu dizut eta tarteka moxtu. Ahaztua omen daukagu Salaverria, eta noizbait berreskuratu beharko omen dugu, baina nondik eta nola ez digu tutik esaten Joxek. Dena dela, Paisaje con fisuras liburuko lehen partea leitu nuenetik, erdipurkeria urdinxka baino ez zaizkit egin apezkontuok.

Ziria

• Motxorrosolo •

Etorkizuna

ADOS! GUHARREK MAMITURIKO MOLDEETAN IBILBIKI, ZINEZ antzinatuko gara. Akort! Apoarena egia bilaka dadin, gustagarriak ez diren hainbat irentsi beharrean gaude. Prefosta! Ez gara gure baitakoak, baina bizi gaituenari kasu egin behar. Gisa horretako egokieretan, jaioak diren andana horien gibealekoa al da etorkizuneko gure marka?

Itziar Alduntzin

Euskadi Gazteko Esataria

«Mikrofonoaren menpean erori naiz»

EITBk banatzen dituen Iparragirre sarietako bat jaso berri du Itziar Alduntzin leitzarrak. Neska berritsu honek 23 urte ditu, eta dagoeneko Euskadi Gazteko Top Gaztea zerrenda mitikoaz arduratzen da, eta, dioenez, oso gustura dago egiten duenarekin.

DONOSTIARAINO JOAN BEHAR izan du NAFARKARIAK Itziar Alduntzin topatu ahal izateko. Gipuzkoako hiriburura duela hilabete joan zen Itziar, aldaketaren beharrean zegoelako.

■ **Donostiako edertasunak liluratu egin al zaitu edo lan kontuengatik etorri zara hona bizitzera?**

Donostia gustukoa dut, eta orain hemen bizi naiz, baina ni leitzarra naiz, eta etxera ere oso gustura joaten naiz, batez ere amak desbentsa betetzen didalako. Izan ere, etxekoan dre ona naizela esan badezaket ere, sukaldean ez naiz oso ongi moldatzen.

■ **Euskadi Irratian hastea kasualitatez izan al zen?**

Ez dakit, baina txikitatik irratia gustuko nuen, egun osoa irratia entzuten izaten nintzen. Irratigintzan Euskadi Gaztean hasi nintzen, bekadun gisa, eta sei hilabete pasatu eta gero Euskadi Gazteko probetara aurkeztu eta hartu egin ninduten. Eta orain mikrofoaren menpean erori naiz. Hunkitu egiten naiz haren aurrean, eta erabat deskonektatzen dut.

■ **Iazko aldian Uhinak astintzen saioa egiten zenuen, eta aurtengoan Topaleku. Nolako saioak dira horiek?**

• ELI BELAUNTZARAN

Iaz lau orduz aritzen nintzen etengabe telefonoz hitz egiten, Plan plin plan tartea eta lehiaketa egiten. Niri jendearekin hitz egitea asko gustatzen zaidanez, entzule asko ezagutu nituen. Urte osoa eman nuen saio horrekin. Aurtun, berriz, Top Gaztea zerrenda mitikoaz arduratzen naiz eta, zerrenda aurkezteaz gain, botoak jasotzen ditut.

Baina elkarrizketen tartea da gehien gustatzen zaidana, musika munduan harreman asko izateko aukera eman dit eta oso gustura nago.

■ **Iparragirre saria jaso berri duzu. Zer esna nahi du zuretzat sari horrek?**

Saria oso pozik jaso nuen. Nire lanaren fruitua dela pentsatzen dut, baina nire lankide guztiek ere merezi zuten,

lan handia egiten dutelako. Baina bati eman behar diote, eta Topaleku saioari eman izanak lana ardu handiagorekin egitera bultzatu nau. Egiten dudana hobetzeko gogoia eman dit. Esan zidatenean saria emanen zidatela zera pentsatu nuen: «Ematen badidate ongi dago, baina bihar hobeki egin beharko dut lana». Saria egongelako apal batean daukat, eta animoak emateko balio dit.

■ **Eta horrela izan al da saria duzunez geroztik?**

Beno, ni beti izan naiz oso kritikoa neure buruarekin. Topaleku-ko elkarrizketak ardu handiarekin egin behar izan ditut, Euskal Herriko musikarientzat egiten duten

lana proiektatzeko leiho bat delako. Esate baterako, Euskadi Gazteko maketa lehiaketan 288 talde eta bakarlari aurkeztu ziren, eta horietatik bakar batek eraman zuen lehiaketako saria.

■ **Egin beharreko elkarrizketak asko prestatzen dituzu.**

Bai, elkarrizketa bat erronka handia da. Elkarrizketa

bati sekulako errespetua diot eta, horregatik, prestatzera-koan, dokumentazio asko biltzen dut. Lor dezakedan informazio guztia bildu eta gero prestatzen ditut galderak. Elkarrizketak egiteko modu asko daude eta, ni neska serioa ez naizenez, jendea ez asperetzeko eta oso astuna ez izateko giro ona sortzen saiatzen naiz; naturaltasunez egiten ditut, eta hori entzuleak atzematen du. Nik, gainera, oso ongi pasatzen dut. Eta lana ongi ateratzen bada, ondoren oso gustura gelditzen zara.

■ **Zuri gustatzen zaizun musika mota Euskal Herrian topa al daiteke?**

Denetarik entzuten dut, momentuaren arabera. Skunk Anansie entzun dezaket momentu batean, eta beste batean Pearl Jam edo Kaffa. Topaleku saioari esker jende asko ezagutu dut, eta elkarrizketatu ditudan guztiak benetan interesgarriak iruditu zaizkit. Baten bat aipatzekotan Jabier Muguruza aipatuko nuke, oso gizon elegantea iruditu zitzaidalako, eta oso jakituna. Egun, euskal musikararien eta taldeen artean denetarik aurki dezakegu, eta aniztasun hori da duten gauzarik onena. Nire ustez, talde eta bakarlariak gero eta serioago hartzen dute egiten dutena. Lehen beti gauza bera entzuten zen, baina gauzak asko aldatu dira, eta lan asko egin dela nabarmena da. Baina talde hauek duten muga nagusia merkatua da, oso txikia delako.

■ **Garbi geratu da jendea ezagutzea gustatzen zai-zula, baina sari honek ez al du irratia esatariari ematen dion xarma hori desegin?**

Entzuleek ikusi egin naute-lako? Bai. Alde batetik amorrux pixka bat ematen dizu. Denok egin dugun modura, askok idealizatu egiten zaituzte, eta ez dakit zer iruditu ote zaien entzuleei. Hasi nintzenetik nire saioa entzuten duen jendea ezagutzeko gogoia nuen, eta batzuk ezagutu ditut. Gauzak horrela dira, eta ezin dira aldatu.

soslaia

Bi urte Euskadi Gaztean aritu ostean, Itziarrek ilusio handiz jaso du ikus-entzuleek EITBko kazetariei eskaintzen dizkieten sarietako bat. Bere naturaltasuna denei iristen zaien horietakoa da. Asko gustatzen zaio barre egitea, eta antzematen zaio bere saioetan. Jendea ezagutzea, lagunak egitea eta haiekin egotea ere oso gustukoa du, nahiz eta bere txikitako lagunak orain gutxiago ikusi.

Bere lanean gauzak ongi egitea du erronka nagusi, eta ordu dezente pasatzen ditu hori lortu nahian, baina iskanbila ere gustatzen zaio. Lau orduko saioa zuzenean egiten duenean lankideak sartu eta atera ibiltzea oso gustukoa du, horrek giroa laguntzen dio eta.

Musika atsegin du, noski; ozen jartzea, gainera; batez ere kotxean doanean. Dantza egitea ere bai, eta entzuleek sinesten ez badute ere, zuzenean dantzatzen du, musika, entzuteaz gain, bizi egin behar dela uste baitu. Zinema eta irakurtzea gustukoak ditu, baina bere zaletasun nagusia arropa da; merkealdian arropa erostea, alegia.

→ Eli Belauntzaran

Nafarkaria

Egunkaria

• ostirala • 2000ko otsailaren 4a

ZALDIEROA komikizopa

Nafar Kronika

Pello Argiñarena

Inkisanzioa

Tomas de Torquemada espainiar inkisidorea ez zen Corellan jaio. Valladoliden sortua 1420. urtean, Avilan hil zen, 1498an. Familia judu bateko semea zen eta Nafarroako Erriberako nekazari girotik urrun hazi zen. Tuterako aurrezki kutxa batean lanean hasi ordez bere jaioterriko domingotarren ordenan sartu zen eta UPNen afiliatzea baino nahiago izan zuen Segoviako Santa Cruz komentuko priore izatea.

Sixto IV.a aita santuak Nafarroako Gobernuak lehendakariorde-tza betetzeko ardurarik ez zion eman, eta sortu berri zen inkisizioaren Batzorde Gorenerako hautatu zuen «garbitasunaren alde - ad abolendam» aginduaren bitartez.

Bost urte geroago Nafarroako lehendakari aukeratu ordez, inkisidore nagusi izendatu zuten, kristau fedearen kontrako ekin-tzei aurre egiteko xedeak lehentasun osoa zuelarik Nafarroa beste euskal herrialdeetatik urruntzeko helburuaren aldean. Lege zorrotzak argitaratu zituen Tomas de Torquemadak, ez euskara, Athletic, liburuak, abertzaletasuna, Idiazabalgo gazta, D eredua, toponimia edo sagardoa zapaltzeko, baizik eta sorginkeria, adulterioa eta kristautasunetik at bizi zirenak zigortzeko. Ustezko errudunen aitortpenak lortzeko Torquemadaren agintaldian 3.000 lagun hil zituzten torturapean eta sutan kiskalirik. Bere eraginpean egotzi zituzten euskaldunak Nafarroatik, barkatu, juduak Espainiatik. 1494. urtean, gaixorik eta bakarrik, karguak utzi zituen, eta lau urteren buruan hil zen. Amen.

gure aukerak

KONTZERTUAK

- **Bera:** Numidia taldeak kontzertua eskainiko du, bihar, kultur etxean, 22:00etan, Xorroxin irratia-aren aldeko kanpainaren barnean.
- **Aintzoain:** Lin ton taun Zestoako taldeak bere azkeneko lana aurkeztuko du, bihar, Arsaian, 23:00etan.

BERTSOLARIAK

- **Ituren:** Bihar, eguerdian, Loizolaletxe II.a, Jexux Mari Irazu eta Sebastian Lizaso ariko dira.
- **Urruña:** Igandean, 16:00etatik aurrera, jaialdia egingen dute Itsas-Mendi zinema gelan Sebastian Lizaso, Maialen Lujanbio, Xalbador II.a, Amets Arzallus eta Sustrai Kolina bertsolariekin.

ZINEMA

- **Iruñea:** Gaur, Golem zinetokietan, 20:00etan, *Mifune* filma pantailaratuko dute, euskarazko azpiztituluekin; *Adar bakar* film laburra ere emanen dute.

HITZALDIAK

- **Atarrabia:** Adivasi elkarteak Indian dituen proiektuen berri emanen du (bufalo emeak erostea, putzuak eraikitzea eta indiar haurrak hartzea), gaur, San Nikolas parroki-
an, 20:00etan.
- **Iruñea:** Asteazkenean, Bixente Serrano Izko historialariak Nafarroaz hitz egingen du; Zaldiko Maldiko elkarte-
an, 20:00etan.

ERAKUSKETAK

- **Iruñea:** Astelehenetik ostira-
lara, 19:30etatik 21:00etara, ikusgai izanen da, Zaldiko Maldiko elkarte-
an, Orreaga kultur-guneak Nafarroaren in-

guru-
n prestatu-
riko erakus-
keta.

• **Zangoza:** Otsailaren 12 arte ikusgai dago, Vallesantoro kultur etxean, Medicus Mundiren *Guarani* argazki era-
kusketa, asteartetik larunba-
tera, 19:00etatik 21:00etara.

• **Atarrabia:** *Natura Donejakue* bidean erakusketa euskaraz ikus daiteke, igandetik otsai-
laren 13 arte, jubilatuen zen-
troan, 17:30etatik 20:00eta-
ra.

• **Zizur Nagusia:** Otsailaren 13 arte ikus daiteke Ana Casas, Marta Rueda eta Teresa Sa-
bateren *Interiores* erakuske-

ta, lanegunetan 19:00etatik
21:00etara, igande eta jai-
gunetan 12:00etatik
14:00etara.

• **Bera:** Mundu osotik bilduri-
ko 150 musika tresnatik
goiti ikus daitezke otsailaren
26 arte, ortzegunetik igande-
ra, 18:00etatik 20:00etara,
kultur etxean.

• **Iruñea:** Pintzel galerian (abe-
jeras, 6) Koldo sebastian,
Eugenio Ortiz eta Felix Or-
tegaren margolanak ikus
daitezke otsailaren 26
arte, 10:00etatik 13:30eta-
ra eta 16:30etatik 20:00eta-
ra.

IKASTAROAK

- **Iruñea:** Nafarroako Gazte Kontseiluak osasun-hezitzaile izateko ikastaroa antolatu du otsailaren 22tik 27ra, drogomenpekotasunen prebenit-
zean aritzeko. Informazio
gehiago eta izen ematea 948-
234819 telefonon.

BESTELAKOAK

- **Iruñea:** Gaur, Amaiur udal ikastolan, 17:00etatik
19:00etara, euskal eskulan-
gintza produktuen azoka egi-
nen dute.

Egun handirako prest

Goizeko bederatziak. Izenik gabeko Iruñeko karrika bateko etxe bateko balkoi batetik zintzilik, ezkon-jantzi bat. Bi edadetu begira ari dira. «Hara, Uhartetarren alaba ezkonduko zaigu azkenean», erran du batek. «Ohartu zara? Inoiz baino puztuago du sabela», berteak. Harategitik atera berri den andreak zera dio: «Itsusia da gero!». Antza, ederragoak dira ondoko trapuak. Eta azpian dagoen mukizua gora egiten du tu. Bere txistu gaiztoa ez da jantziraino heltzen. «Eta ni hemen», dio jantziak. «Egun handirako prest». Gaur ere eguzkia atera da. Egutero bezala sukaldeko trapuak argitu ditu. Atzo ez bezala ezkon-jantzi bati dirdira atera dio. Eta bihar ezkon-jantziak kutxa zahar baten iluntasuna ikusiko du.